FESTA MAJOR

SANT HILARI SACALM

23, 24, 25 i 26 d'agost del 2007

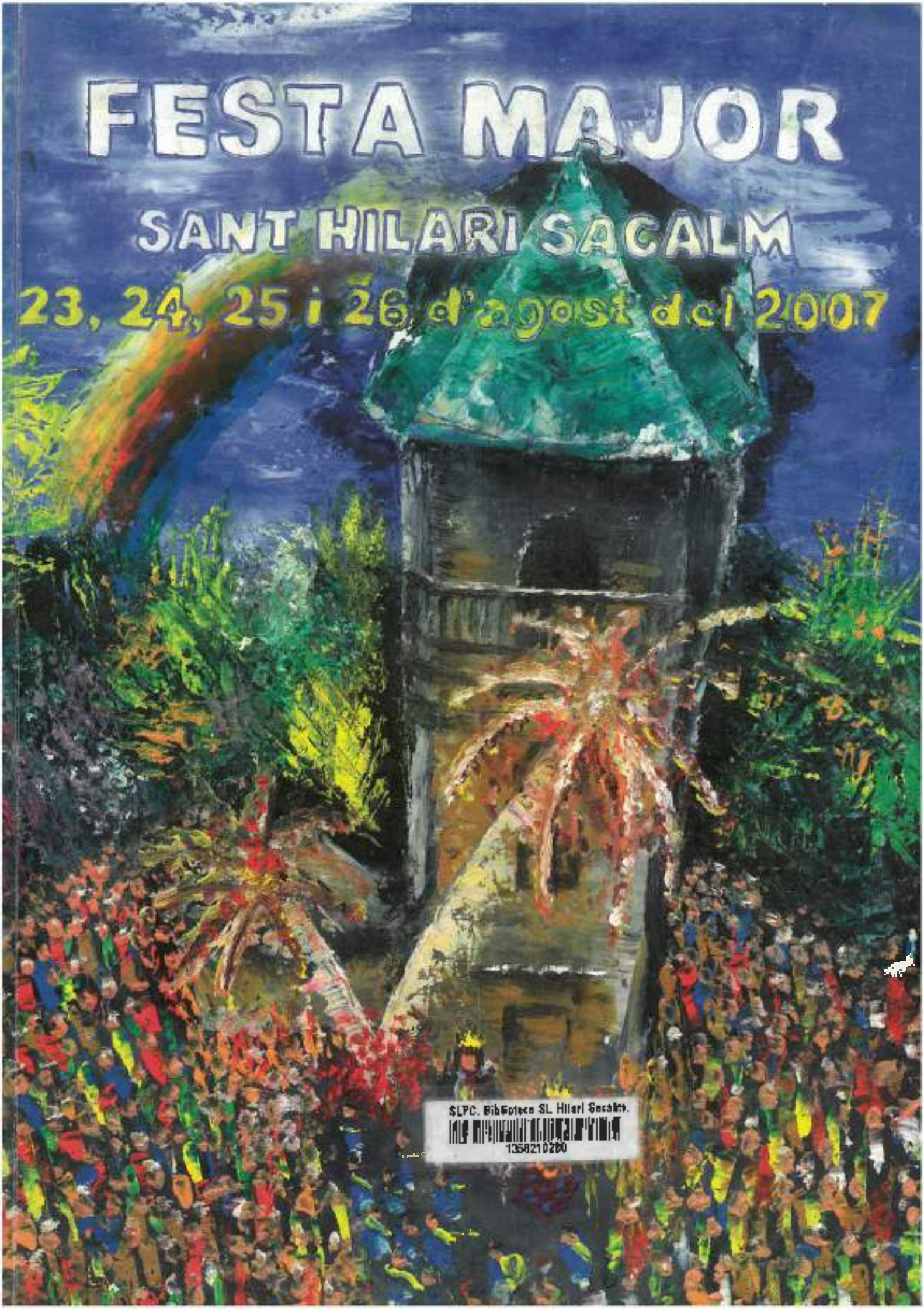

SLPC. Biblioteca SL Hilari Sacalm.
135821 0280

Font Vella

Recuperacions
Marcel Navarro i Fills, S.L.

AIGÜA MINERAL NATURAL
Font Selva
Sant Hilari Sacalm (Girona)

TRANSPORTS
Ricard Moragas i Fills, S.A.

FONT D'OR

MASÓ PASTISSER

Salutació de l'Alcalde

Benvolguts ciutadans,

Després de vint-i-vuit anys de democràcia tinc l'honor i el privilegi de poder adreçar-me a tots vosaltres com a nou alcalde de Sant Hilari. Arribo amb la il·lusió del que comença una nova feina i amb la voluntat de voler fer-la com cal.

Des del nou equip de govern, hem adquirit públicament el compromís de posar-nos a la vostra disposició i d'acompanyar-vos tant en els vostres problemes com en els vostres somnis. Hem de construir entre tots un poble on els aspectes fonamentals siguin la convivència, el benestar i les oportunitats per a tothom. Aquesta és la responsabilitat que ens heu transmès, aquest és el rumb que marcarà la nostra acció de govern. Esperem aconseguir-ho amb la vostra comprensió i la vostra complicitat.

Amb la Festa Major arriba l'hora de retrobar-nos amb familiars i amics, de compartir sobretaules llarguíssimes i nits de gresca, de ballar, de gaudir, en definitiva, de la gent del nostre poble i de la festa. Tenim una Festa Major amb jocs per a la mainada, música per als joves, barraques, activitats esportives, correfocs, gegants, concerts, teatre i balls per a tots els gustos. Els actes programats enllacen de forma fidel amb la nostra gran tradició d'acollir i, amb alegria i civisme, gaudir d'una festa que és un referent a la comarca. Desitjo que es generin oportunitats de diversió per a tothom.

Sabedor de l'esforç i del temps que hi han dedicat tots i cadascun del seus membres, voldria agrair a la nova Comissió de Festes i a les entitats la seva col·laboració desinteressada. Gràcies també a les firmes comercials del nostre poble pel suport econòmic.

Homes i dones, menuts i grans: comença la nostra festa gran! Deixeu que l'esperit de la rauxa s'escampi arreu de les vostres llars i carrers durant aquests dies. Deixeu de banda les cabòries i assaboriu els plaers de la taula i els beneficis d'una convivència fraternal que merescudament us heu guanyat. Visca la Festa Major de Sant Hilari!

A TOTS I TOTES, BONA FESTA MAJOR!

El vostre alcalde i vei.
Joan Garriga i Crous

Programa de la Festa Major de Sant Hilari Sacalm 2007

Editat per les àrees de Cultura i Festes de l'Ajuntament de Sant Hilari.

La portada és de Jordi Saurina, guanyador del Concurs d'Il·lustració per a la portada del Programa 2007. El veredicte es donà el 18 de juliol i el jurat estava integrat per: Joan Mir, Rosa M. Bonvehí i Joan Arteaga.

El programa l'ha coordinat Àngel Serradesanferm i Valls.

De les fotografies antigues, se n'indica la procedència o si són de l'arxiu A.S.V. Les que serveixen de fons són de Salvador Bosch.

El dipòsit legal és: GI 1099-07

L'Ajuntament ha convidat a participar totes les diferents entitats del poble i s'han publicat tots els escrits que han arribat.

L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels col·laboradors d'aquesta publicació.

És prohibida la reproducció total o parcial dels escrits i fotografies d'aquesta publicació sense el permís per escrit dels autors dels articles i de les fotografies.

S'ha acabat d'imprimir el dia 6 d'agost de 2007 i s'ha editat amb la col·laboració de la Diputació de Girona.

En Pep Sala, el pregoner.

Aspectes de la Festa del 2006

Ball de les gitanes.

Ball a la Placeta.

Foc a la Feixa!

Nous invents.

Recinte de les fires al matí, a la tarda i a la nit.

PREGÓ festa major 2006

El cantautor Pep Sala va fer el pregó del 2006. Va fer un pregó *sui generis* i ha semblat que era millor ratificar el que va dir a través del llenguatge que més domina, la música. És per això que publiquem la lletra d'algunes de les seves cançons i l'acabem tal com ell ho va fer, amb el "Boig per tu".

Me'n torno a Sau

La paciència se m'està acabant
ja començo a estar amargat
la gent es torna boja
els nens no paren de plorar
els vells se senten oblidats
en aquesta gran ciutat.

No puc viure més aquí
el soroll és infernal
les ambulàncies criden recordant
que tothom la pot palmar.

Tot el que hi ha al meu voltant
em fa sentir com un estrany.
Me'n vaig, me'n torno a casa,
me'n vaig, me'n torno a Sau.

No hi ha ampolles per fer-me oblidar.
Aquesta història i on va començar.
Hem anat tirant, aquí i allà
uns quants anys sense parar.
Necessito descansar
és hora de tornar.

De camí no pararé
vull tornar a veure la meva gent
els que m'han cuidat i m'han donat
el que cabia en les seves mans.
Tot el que hi ha al meu voltant
em fa sentir un estrany.
Me'n vaig, me'n torno a casa,
me'n vaig, me'n torno a Sau.

Recordo aquell campanar trist
emergint de l'aigua amb orgull
on les gavines criden fent el seu niu
en algun lloc perdut.
Aquí no hi faig res,
me'n vull anar a casa meva
a Sau.

Encara que siguin de bar

Sembla que no ho vas entendre
quan vaig mirar-te els ulls
la teva carta em va sorprendre
no esperava menys de tu.

No m'agrada seguir lleis
que em resolguin el futur
només faig sempre el que vull.

Saps política estimada
més val que t'ho muntis bé
el teu paper és tan miserable
que t'amagues en el temps.
No em facis seguir el teu joc
que no vull prendre partit,
els discursos sempre m'han avorrit

Jo no crec en el poder
jo no crec en l'orgull
jo no vull parlar per ningú.

Vull quatre barres
encara que siguin de bar.
M'agrada la gent que et mira els u
Mira'm els ulls!

No t'he vist mai cap paraula
que no enganyi ningú
sempre m'omples de promeses
d'hipocresia, de joc brut.

Amb un llibre mai estaràs sol

Passejant per les paraules amb els ulls oberts,
pots ser príncep d'Equitània o encantador de serps.
Volar en un cavall alat, desenterrar un tresor,
o si vols pots fer en vuitanta dies tota la volta al món.

Capità en un mar de plata, gran espadatxí,
ser Romeu o un vell pirata, Quixot o bé Tintín.
Devorant molt lentament tot el que hi ha escrit,
passaràs en un parell de dies més de mil i una nits.

Si vols pots navegar en un món de paper,
si vols pots viatjar i no sortir al carrer.
Veure en Tísner i escoltar en Miquel Martí i Pol,
anar de copes amb en Monzó. Mai estaràs sol.

T'he buscat en un poema i no t'he trobat,
m'han dit que estaves en una novel·la allà enmig del mar.
Que Bovarie t'ha enamorat, que lluites amb els tzars,
que ja ets príncep a Dinamarca i poeta a Bergerac.

Si vols pots navegar en un món de paper,
si vols pots viatjar i no sortir al carrer.
Retrobar la Rodoreda i la Montserrat Roig
al costat de la Carme Riera, mai estaràs sol.

Boig per tu

En la terra humida escric:
"nena, estic boig per tu"
em passo els dies esperant la nit.

Com et puc estimar
si de mi estàs tan lluny
servil i acabat
boig per tu.

Sé molt bé que des d'aquest bar
jo no puc arribar on ets tu
però dins la meva copa veig
reflectida la teva llum
me la beuré
servil i acabat
boig per tu.

Quan no hi siguis al matí
les llàgrimes es perdran
entre la pluja que caurà avui.
Em quedaré atrapat
ebri d'aquesta llum
servil i acabat
boig per tu.

CONCURS literari

XXXIè Concurs literari de narració curta

Categories, nombre de participants i obres guanyadores

CATEGORIA	EDAT	PARTICIPANTS	AUTOR	OBRA
A 1r premi	nascuts 93-94	32	Mireia Toda Cosi	El secret de la felicitat
B 1r premi	nascuts 91-92	28	Mariona Valls i Cunillera	El quadre
C 1r premi	nascuts 89-90	5	Arturo Padilla de Juan	Falsa victòria
D 1r premi	nascuts abans del 89	44	Xavier Cabús i Mañosa	L'olor de l'infern

TOTAL OBRES PRESENTADES: 109 PARTICIPANTS

El jurat estava format per les següents persones:

Raimon Artís Mercadet · Ramon Guitó · Joaquim Bayé · Glòria Donadeu

El secret de la felicitat

Mentre miro el riu, que té un color marró xocolata que fa fàstic, escolto les rialles dels nens que s'hi banyen, feliços per la fortuna de la que disposen. Giro el cap vers la meva amiga Kira i al moment els meus ulls copsen les planes desèrtiques que rauen darrere meu i la pell negra d'ella. Somriu mirant les criatures. Em miro un moment i només hi sé veure un miserable que s'envolta de riqueses i luxes i encara és infeliç, mentre que la pobra gent d'aquest lloc en té prou en poder-se refrescar en un riu d'aigües marrons, que es deurà endur a més d'un a la tomba. Em salten un parell de llàgrimes dels meus ulls egoistes.

–Què et passa, Jordi?– la veu de la subsahariana articulava petites frases en francès que jo mateix li havia ensenyat.

–No..., no em passa res, simplement em commou la vostra felicitat. Al meu país som uns infeliços...– amb això vaig fer un lleu somriure d'autocompadiment i d'alleujament per a la noia.

–Per què sou infeliços?

–Som massa... avariciosos, tenim de tot i encara en volem més.

–Et comprenc.

El silenci ens precedí, no vàrem tornar a obrir la boca i ens quedàrem contemplant la quitxalla. Una criatura ens digué que ens banyéssim. Kira es banyà amb roba inclosa, i jo només em vaig desfer de la camiseta deixant el meu tors nu. Vaig agafar velocitat i em vaig llençar de cap a la part més profunda del riu. Nedant vaig arribar al peus de Kira i vaig ressorgir de l'aigua.

–Us envejo, m'agradaria saber el secret de la vostra felicitat.

–Sóc feliç perquè la meva família es troba bé i en bon estat de salut. Anem a fer un passeig pel poble.

Vam sortir de l'aigua tots xops i jo vaig donar la meva camiseta a un dels nens. No vam tardar gaire en arribar a una pila de cabanes col·locades enmig del desert, sense ordre ni llei i unes quantes paradetes de roba i menjar.

–Espera't un moment, Kira.

La vaig deixar sola uns moments i em vaig acostar a una paradeta de joguines on amb els diners del meu pare vaig comprar joguines per als seus germans, i en una paradeta de més enllà un collaret per a ella.

–Té, això és per a tu i els teus germans.

La noia m'ho va agrair amb un gest i es va posar el collaret. Anàrem a casa seva a deixar-hi les joguines. El crepuscle ens observava. Estàvem al peu d'un arbre, la sabana era un paisatge esplèndid que no oblidaré mai, un grup d'animals passejava per allà a prop, només vèiem mig sol que s'amagava i el cel era ple de tonalitats vermelloses. Tot mirant Kira li vaig dir:

–Ara entenc perquè no vols venir amb mi a un lloc millor.

Dient això li vaig fer un dolç bes a la galta, l'únic per l'última vegada que la veuria.

Mireia Toda Cosi
Categoria A

El quadre

A meva vida comença quan un pintor, en aquest cas Picasso, decideix pintar-me.

Vaig néixer d'una manera molt ràpida, ja que en aquell moment hi havia un gerro amb flors i el pintor el va projectar en el quadre. Tot seguit, i molt delicadament, a causa de la meva edat, em traslladaren al gran museu de Barcelona, on es troben les obres més importants d'aquest autor.

Això és un bon començament per la meva llarga i agitada vida. He parlat amb molts quadres i m'han dit que els hagués agradat molt començar així.

Tot anava sobre rodes. Els primers dies em sentia una mica estrany, ja que tothom era desconegut per a mi, però això no va ser cap entrebanc per continuar en aquell establiment. Us podria explicar moltes anècdotes, ja que aquests museus cada dia els visita molta gent i n'hi ha de molt curiosa.

Un dia, un grup d'estrangers, que devien ser una vintena, se'm van quedar mirant i feien comentaris amb la seva llengua. Com podeu suposar, no els vaig entendre de res. Però se m'escapava el riure per sota el nas, veient la cara amb què miraven. Estaven tots bocabadats, com si no haguessin vist mai un quadre d'en Picasso! Aquell període de 10 anys va ser un dels millors de la meva vida. Encara que sembli impossible, vaig aprendre molt de les persones que passaven i em miraven. I, per descomptat, vaig mantenir bona relació amb els de la neteja, ja que ells eren els que em rentaven i m'arreglaven per rebre noves visites. També vaig conèixer nous amics, que m'explicaven el seu naixement i el seu recorregut i significat de la vida. Vaig escoltar històries molt variades, però cap tan original com la meva.

Hi hagueren dies de tot. Però n'hi va haver un en què m'ho vaig passar bastant malament. Aquella jornada estava reservada per rebre visites de diferents escoles. Quina murga! Els nens van entrar menjant caramels i no van dubtar ni un moment en refregar-me'ls per la cara. En aquell moment hauria marxat de la paret i els hauria donat una bona lliçó. Però em vaig resistir. Sort que aquest tema de la pintura als més petits no els interessa gaire i van anar per feina, no es van aturar a mirar cap obra d'art. M'atreviria a dir que no sabien ni en quin edifici es trobaven.

Però també hi van haver dies fantàstics. De tant en tant, et trobaves que algú et mirava i sabia apreciar l'art i els sentiments que transmet. Aquests moments eren el més encantadors: et sentíes important i observat i perquè no es poden fer fotos, que si no els llums de les càmeres m'haurien encegat. Hi havia gent curiosa, interessada, divertida, avorrida, tremenda, intel·ligent, amb ganes d'aprendre coses noves, amb ganes de passar l'estona, observadora, ... tots eren tan originals, que no en vaig trobar cap d'igual. Això em feia distreure i divertir-me durant les hores en què el museu estava a disposició del públic. I la resta de la jornada dormia, o comentàvem el dia amb els altres quadres.

Concurs literari

Però tot el que comença, s'acaba. Aquest període tan meravellós va tenir un final. Un matí d'estiu, em van agafar. No entenia què pretenien fer amb mi, però quan vaig veure quin era el meu destí, gràcies a les històries dels meus companys, vaig saber el que m'esperava, tot i que en el meu cas va succeir una cosa molt inusual. Em van portar en una sala d'exposicions i em van posar a la venda! Allà hi vaig estar durant dos anys, fins que un comprador va posar-me preu i se'm quedà. Em vaig sorprendre del valor que podia tenir la meva vida. I tot, per la forma i per la persona que m'havia portat al món.

El viatge a la meva nova casa va ser llarg i pesat. I el nou lloc era gran i modern. Semblava una casa de persones amb una certa categoria dintre de la societat. I no vaig errar en les meves suposicions, ja que eren gent amb diners, i amb negocis. No tenien fills. Això em tranquil·litzà. No volia tornar a passar pel calvari dels caramels. No us puc dir si m'ho vaig passar més bé que en el museu o no, ja que eren espais totalment diferents. No tenien res a veure. Vaig fer nous amics i vaig observar moltes coses de la casa, que ni els propietaris sabien. També, gràcies a la meva llarga vida, vaig veure passar moltes generacions. Cada cop que naixia un nou membre de la nombrosa família, em feia reflexionar, i m'adonava que ja no em quedaven gaires anys, ja que m'anava deteriorant i fent malbé. Però m'estimaven tant que, quan ja estava molt vell, em van portar a l'hospital, a una casa de restauració, on m'hi vaig estar uns mesos. I, finalment, vaig passar la resta de la meva vida a la paret del menjador d'aquella simpàtica i original família.

Mariona Valls Cunillera
Categoria B

Falsa victòria

El silenci i la tranquil·litat regnaven a casa. La Mercè va mirar el rellotge mentre fregia els filets de xai. Els seus instants de pau s'anaven esgotant i una allau de desànim va esdevenir-li a sobre. Sospirant resignada, va treure els filets de la paella i va posar-los al plat. Amb un somriure trist, va recordar l'Albert, el seu difunt marit, ja que sempre s'inventava històries perquè la Verònica es mengés el xai de petita. Se l'havia estimat molt, al seu marit, i quan va morir sobtadament d'un accident va veure's ofegada en un mar de desconsol. Tot i així, havia reunit les poques forces que tenia per criar la seva filla tota sola i donar-li tot l'afecte que necessitava.

La maneta del rellotge continuava avançant com el fil d'una guillotina. Quedaven pocs minuts perquè la seva casa es convertís en un infern.

Havia educat la Verònica amb esforç i dedicació, ella era l'únic motiu per continuar vivint. Tot i així, a mesura que la nena havia anat creixent, cada vegada s'havia tornat més rebel i esquerpa. Des que havia complert els setze anys, només s'adreçava a la seva mare amb crits i un tracte despectiu. Ella no entenia per què, no li havia donat motius, però cada dia els disgustos li minaven la resistència i li absorbien una part de la seva vitalitat. Només volia estar tranquil·la, no demanava ser feliç.

El so de l'intèrfon va esquerdar el silenci de la casa. La Mercè va despenjar l'auricular i va prémer el botó perquè la Verònica entrés al portal de l'edifici. Quan anava a penjar-lo, la mà li tremolava tant que hagué de deixar l'auricular a la tauleta del rebedor.

La Verònica tenia un caràcter fort i dominant que posava a prova la seva paciència i les seves reserves, que a hores d'ara es trobaven sota mínims.

Va sentir l'ascensor i va obrir la porta. En entrar, la Verònica va topar-se amb ella.

–Deixa'm passar, que molestes! –li digué amb menyspreu.

La mare s'apartà amb el cap cot, sense voler rebre cap empenta.

XXXIè Concurs literari de narració curta

–Com t'ha anat a l'escola? –s'atreví a preguntar.

La Verònica va esbufegar molesta, com si la seva veu la repel·lís.

–A tu què t'importa? –li contestà amb arrogància–. Deixa'm en pau!

La mare va preferir no continuar, devia haver tingut un mal dia a l'institut. Abans, potser tenia valor de dir-li que aquesta no era forma de contestar a una mare, però ja estava cansada de fer esforços inútils. S'havia d'administrar l'energia per poder aguatar la resta del dia.

–Com és possible que encara no hi hagi el dinar a taula? –exclamà–. Avui tinc pressa, que he d'anar al gimnàs.

La mare, lluny de demanar-li col·laborar, va parar la taula de seguida, obeint submisament a les impertinències de la seva filla, i després va treure una amida i els filets de xai.

–Jo no em penso menjar això. Mira que n'ets, de dolenta. Saps que no m'agrada el xai i, tot i així, me'l fas perquè no mengi i em quedi anorèxica.

–Verònica, si us plau –intentà raonar la Mercè–. Vull que mengis de tot.

–No penso empassar-me això, em fa fàstic el teu menjar –la provocà en to desafiant–. Quan deixis de pensar en tu i en les coses que a tu t'agraden, ja en parlarem.

La mare sabia que la Verònica s'aniria a l'habitació sense la intenció de dinar, així que va agafar-la del braç per fer-la seure a taula. La Verònica li va enretirar-ne el braç enardida de ràbia.

–Però què fas, *flipada*? –expressà amb una fúria que s'inflava com el llevat.

–Filla, has de dinar perquè...

–Què fas maltractant-me? –li increpà–. Ets una bruixa.

–No t'he maltractat –s'intentà defensar amb paciència–. Només t'he agafat del braç perquè...

–... perquè no m'estimes. Segur que t'agradaria que em morís.

–Verònica, si us plau, no diguis bestieses! –exclamà fent-se creus d'aquella actitud–. És clar que t'estimo.

–Mentidera! –li cridà–. No m'estimes, igual que tampoc no estimaves el pare.

El pare... La Verònica esmentava el seu pare en molt poques ocasions i quan ho feia era per atacar-la. Les seves paraules eren com la sal vessada en una ferida que no havia acabat de cicatritzar.

–Tu el vas matar! T'odio.

La Mercè estava paralitzada i se sentia impotent davant aquell torrent d'acusacions. Anys enrere, havia portat la Verònica a un psicòleg per tractat aquest tema. Li havia dit que la Verònica l'odiava perquè considerava que ella havia estat la culpable de la mort del seu pare. Això, per descomptat, no era cert. No obstant això, la tarda abans de l'accident havien tingut una discussió de parella sense massa importància i l'Albert se n'havia anat a escampar la boira. Malauradament, aquell vespre va tenir l'accident de cotxe. La Verònica havia sentit la discussió i quan va assabentar-se que el pare havia mort, va culpar injustament la seva mare. Així doncs, la nena va anar convertint aquest sentiment en un odi intens.

–Verònica, ja n'hi ha prou –sentencià la Mercè increbdula–. No consento que diguis bajanades. Així que calla d'una vegada i deixa'm d'atacar.

–Ets tu que m'ataques! Estàs amargada i vols amargar-me a mi també.

–Verònica, he dit que deixis de cridar. Què pensaran els veïns?

La Verònica va concentrar la càrrega d'odi en la seva mirada que va lliurar contra els ulls decaiguts i trasbalsats de la Mercè. S'estava contenint perquè li venien ganes de donar-li una bufetada. La Mercè, d'altra banda, se sentia completament desprotegida i indefensa davant la gran quantitat de punyalades que estava rebent de la seva filla.

–Et penso denunciar per maltractament! –sentencià la filla dirigint-se cap al rebedor.

En obrir la porta d'una revolada, va trobar-se amb un policia que anava a picar-hi. Era alt i forçut, amb cara de pocs amics. El desconcert va dibuixar-se conjuntament en els rostres de la mare i filla. El policia, conscient de la seva visita inesperada, va informar que havien rebut dels veïns un avís de maltractament i que volia parlar a comissaria amb la Mercè.

Mentre escoltava les paraules de l'agent, a la Mercè va glaçar-se-li la sang i un segell d'angoixa va imprimir-se en el seu rostre.

–Acompanyi'm, si no és molta molèstia –li va demanar el policia.

La Mercè va caminar cap endavant sentint com les seves cames es convertien en dos llumins incapaços de resistir el pes d'aquella situació.

La Verònica va fingir amoïnament, però un lleu somriure va delatar la seva satisfacció, el seu triomf envers la seva mare. Això li donaria una bona lliçó...

-De moment, estigues a casa -avisà el policia a la Verònica-. La teva mare s'ha ficat en un bon embolic.

-Està bé -contestà la jove recreant una màscara de víctima-. I què passarà quan la meva mare torni? Què serà de mi?

-No et preocupis per això -contestà el policia.

Va tancar la porta mentre la mare l'observava amb els ànims submergits en un abisme de tristor. Durant uns segons, la Verònica es quedà al rebedor assaborint la seva victòria, immune als sentiments.

-Després de tant teatre, ho he aconseguit -es va dir en veu alta.

En acabar de pronunciar aquestes paraules, el seu cor va paralitzar-se i un calfred li va batzegar el cos.

L'intèrfon del rebedor romania despenjat... i la seva mare i el policia devien estar sortint de l'edifici.

Va penjar l'auricular, tot sentint com la tremolor de les mans li dominava el cos.

Poc després van picar a la porta.

Arturo Padilla de Juan
Categoria C

L'olor de l'infern

I que jo vull dir-li és que els nens tenen una sensibilitat especial per entendre el rerefons de les persones, que el clissen sense lògica, miri, que no els calen deduccions, perquè arriben al moll de manera espontània, perquè són tendres, ve-t'ho aquí, perquè no han elaborat cap regla...

...Per això, que aquella història del pare Grinyoli i els dimonis em sembla una prova de la intuïció infantil, escolti què li dic: el recordo com si l'estigués veient, amb aquella sotana de setanta botons, més negra de la ronya que del tint, tan calb i tan panxut i tan rodanxó, arrepapat a la butaca sense deixar de la mà la seva gaiata... a prop dels vuitanta que devia estar..., i amb una fractura del coll del fèmur mal curada..., tot ell amarat de la fortor d'orins...

Nosaltres érem tres, els tres nens del poble que, per Corpus, ens tocava de fer la comunió..., set anys, deviem tenir... vuit a tot estirar. Ens feia la catequesi els dijous a la tarda. Arribàvem a la vicaria i ja ens estava esperant, amb l'estola arnada embolicada al coll com si fos una bufanda, amb la sotana brutíssima, descordada des dels peus fins als genolls, ensenyant els calçotets de llana..., i amb el seu braseret ben arrambat entre els dos peus. Encara tinc al nas la ferum que pujava de la franel·la calenta... Feia una fila miserable, el pobre...

A més a més patia un mal de la son, també per l'edat, suposo..., cada poca estona se li aclucaven les parpelles i havia de fer una becaina d'un parell de minuts...

Però ell volia conservar l'autoritat del càrrec, a tota costa, escolti, que se sabés que era vicari diví!..., havia d'educar-nos en la fe!... Li parlo de l'any cinquanta-nou..., ara són molt tolerants, aquest capellanum, però fa cinquanta anys eren un poder... vostè ja sap què dic... La seva catequesi consistia a descriure'ns amb detall l'amenaça de l'infern... Tenia bona vèrbola: que ja ens flairava la pestilència ensofrada del dimoni... Així ens ho deia...

No s'aixecava mai. Quan arribàvem, parava el dors de la mà damunt del pom del braç repujat de la butaca..., si tanco els ulls, encara puc veure el seu anell d'or amb el robí encastat, vermell com una entranya de pollastre acabat d'escorxar... Anàvem passant en fila índia i li haviem de besar, genoll a terra. No s'aixecava ni per fotre'ns els clatellots que ens fotia quan li semblava que no crèiem, o..., perquè sí, pegava sense més, perquè s'havia adormit i havia somiat que rèiem...

Ens feia agenollar al costat de la poltrona, a la distància convenient per al seu càstig... Era un caga-ràbies, i, miri què li dic, no era bon home... Li agradava humiliar els nens, i no sé si li agradaven per alguna altra cosa... De vegades et deixava la mà al cap després del calbot i t'aguantava agenollat al seu costat, com si estigués acariciant el cap del gos... En fi, aquestes coses les entens de gran...

La va agafar amb el Peret..., al pobre el feia quedar-se fins més tard, amb l'excusa que havia d'ajudar-lo amb la custòdia. El Peret, que en pau reposi, no ens va explicar mai res, la veritat és aquesta, de manera que no penso adobar la xerrameca...

...Doncs el dia que li deia ja devia fer una estona que era mort, però s'havia quedat enterc justament en la posició del besamans..., collons si me'n recordo de la ganya que feia!... Però..., miri, igualment vam anar passant tots tres, per basarda, un per un, a fer-li el petó de sempre, tot procurant no respirar, com sempre fèiem, per no haver d'ensumar el seu tuf de vell. Després, com que no parlava, ens vam quedar asseguts al banc de fusta, fent sorollets per despertar-lo, però sense ganes..., fent sorollets per si s'enfadava que no l'haguéssim despertat, i patint per si s'enfadava pels sorollets que fèiem... El cas és que ens pensàvem que, com tants altres cops, s'havia quedat adormit..., només se'ns van fer estranys els ulls oberts...

Vol saber què, finalment, ens va fer pensar que era mort? Doncs miri, vam saber-ho quan, és clar..., d'estar-se tanta estona sense bellugar la cama, tan a la vora del braser en la posició que se li havia quedat, el camal del calçotet va començar a rostir-se, i va començar a fer pudor de socarrim..., una olor una mica més punyent que la de sempre..., deixi'm fer broma, que l'experiència que vam tenir va ser majúscula..., barrejada amb una flaire com quan cous carn a la brasa...

I aquest va ser el meu primer coneixement directe d'un traspàs, el del mossèn..., perquè abans no se m'havia mort ningú...

I ara, guaiti el que li deia..., cosa de nens petits, però ja diu l'Evangeli que d'ells ha de ser el cel..., com que el vell ens havia insistit tant en la pudor de sofre del dimoni, tots tres..., però em sembla que va ser el Peret el primer que va dir-ho..., i després l'un amb l'altre..., vam associar aquella sentor de misèria barrejada amb socarrim amb la condemnació, i vam creure que allò era olor d'infern...

Així és que quan vam explicar-ho a casa i als altres nens del poble, aviat va escampar-se arreu que el pare Grinyoli se l'havia emportat un diable... I aquell diable que haviem posat en boca de la gent aviat va transformar-se en una colla d'ells..., i, a força d'interrogants, vam passar a descriure'ls vermells i amb cua i banyes... Li juro que durant molt de temps jo mateix vaig dubtar de si no hauria vist realment els dimonis... I va quedar com a dita, que encara corre per Maslodell, que la prova que havien vingut dimonis és que, enduent-se'n amb les forques l'ànima del vicari, havien deixat l'estança plena de pudor ensofrada...

I això és el que li deia: nosaltres, des d'aquella beatitud il·luminada dels infants, ja haviem entès que aquell home era reu del sofre que anunciava... I això que els capellans no anaven a l'infern!...

I ja està; aquesta era la història. Que Satanàs el tingui al costat seu, a la Glòria, mossèn Grinyoli... si l'haguéssim deixat coure del tot...

Xavier Cabús
Categoria D

Racó poètic

Introducció

El bon amic Josep M. Ximeno Planas ens va deixar el dia 9 de novembre de 2006. A ell li dec el regal que em va fer de tots els setmanaris de LLIROIA, dirigits pel seu avi Josep Ximeno Planas, enquadernats, i guardats com a relíquia, des de l'inici amb data de 16 de juliol de 1922.
A més a més, em va fer arribar alguns poemes verbals que el meu pare havia recitat tant a ell com a la seva germana Carme: la memòria és un do que s'agraeix moltíssim.

Del niu emprengué el vol
sens xiscar i sens remor,
l'emprengué de dret al sol
amb ulls clucs i sense por.

Deixà buit el seu mirall,
sos amants prenyats de pena
trossejant a cops de mall
l'anella de la cadena.

Arribà dalt la cinglera,
que tots hem de pujar,
alçant ben alt la senyera
que de glòria espurnejà.

Com el vent empeny la ploma
volarem tots a prop seu
ja que n'és un raig de lluna
que prega per tots a Déu.

Josep M. Ximeno Planas

A l'amic Josep M. Ximeno Planas

Sisplau, que el sol no em manqui
reflectint els ulls vostres
en esguard perdurable.

Només així resto viu
en la paraula que ens salva,
en la nineta que parla
de tot sense dir res.

Sisplau, que el sol no ens manqui
endinsat al fons de l'amistat,
perquè no visqui mai l'oblit
en senyal de mort que no és.

Lluís Serrano

A la meva dona, Josefina

T'estimo tant
com estimo la vida.
La imatge teva
s'adorm en mon pit.

T'estimo amb goig,
t'estimo amb alegria,
i amb il·lusió salvatge
a l'ombra de la nit

Josep Serrano i Godayol

Al nostre avi Francesc Macià

Dintre d'una fosca tomba
i mirant de cara al mar
hi reposen les despulles
d'un home, que pel seu poble,
tot ho va sacrificar.

No era l'home: era el símbol
d'aquest poble català.
Ploreu-lo, homes i dones,
ploreu-lo, també els infants,
ploreu l'home que ens deixa
per dissort dels catalans.

Al passar-lo per les Rambles
–posat damunt del furgó–
fins els ocells van plorar-lo;
sentien també el dolor
en oir les canonades
que al Castell van disparar.

"Ara enterren el nostre avi"
–tot el poble va exclamar–.
I el poble no t'oblida,
i recordant-te cridarà:
VISCA CATALUNYA LLIURE!
VISCA EL NOSTRE MACIÀ!

Josep Serrano i Godayol

Basarda

Fosca és la nit,
silenciençà,
vull sola pensar
i sento neguit.

És la soledat?
No sé què cerco
ni què espero.
Palpo l'ansietat.

Negror que em confon,
ulls que no veuen
mots que no ixen,
on és mon entorn?

Que vingui la llum,
que escalfi mon cos
i amb els seus raigs d'or
s'endugui els fums

que mon cap turben,
per veure amb claror
el que és bell i bo,
nítid sens brumes.

Que fugi el dolor.
Jo voldria cantar
i ben fort cridar,
per què no véns, Amor?

M. Teresa Sirera i Cristià

Foc de nit

Aquesta nit, amor,
busco el teu cos,
a les palpentes.

Creix el neguit
amb un gran plor
d'hores desertes.

Aquesta nit, amor,
a les palpentes,
somnio el teu cos
emmirallat de festa.

I no trobo el teu cos,
–antiga joguina de vespre–.

Aquesta nit, amor,
tinc la finestra oberta
de bat a bat, com sempre,
i amb ella, l'enyor
de la teva besada calenta.

Lluís Serrano

Una altra àvia centenària

Que les dones viuen més anys que els homes està més que demostrat. L'any passat era la Carme Güell Fradera qui complia cent anys i enguany és la Maria Arias Pidemunt. Va néixer a Osor el 1907 i, després de viure molts anys a la carretera d'Arbúcies, avui està molt ben acompanyada i assistida a la Residència de Gent Gran.

La Maria ha tingut quatre fills i té 9 néts i 9 besnéts i amb motiu del centenari ha rebut diferents felicitacions, entre elles la de l'alcalde, Robert Fauria, que li entregà la guilla d'or, i la de la Consellera d'Acció Social, Carme Capdevila, que li lliurà una placa commemorativa i un ram de flors.

També ha estat homenatjada per la seva família amb un dinar de germanor. Els de la residència ho han fet amb un punt de llibre i amb una poesia. Els alumnes de les escoles de primària del poble li lliuraren el pastís d'aniversari, al mateix temps que li cantaven una cançó. Que Déu li doni molts més anys de vida.

1957 FA CINQUANTA ANYS

Entre el "jovent" del poble s'ha posat de moda celebrar l'efemèrides dels cinquanta anys, el mig segle. Quan un s'hi troba sembla que fa quatre dies de tot, però quan el cinc ja és al davant de l'edat és signe evident que un està en la segona meitat de la seva existència...

Amb aquesta visió de 1957 es pretén evocar com era la nostra realitat en el marc de diferents contextos, en especial els que fan referència a l'àmbit local.

A escala mundial, el 1957 també és un any més d'aquells en què les dues grans potències, l'URSS i els EUA, s'enfronten en l'interès pel domini de zones estratègiques del món. Fins i tot, serà un any important en la "cursa " de l'espai amb l'avantatge dels soviètics per allò de l'Sputnik...

De totes maneres, és un any especial perquè, amb el Tractat de Roma, sis estats europeus posen les bases del Mercat Comú, de la CEE, inici d'una alternativa a la dependència de russos i americans. Era el naixement de l'actual Unió Europea, un camí o itinerari propi de la vella Europa cap al futur.

Principals esdeveniments al món

- Continuen els greus enfrontaments en la guerra colonial entre Algèria i la metròpoli, França, que costen moltes vides.
- En la cursa per l'espai, els soviètics van llançar l'Sputnik I i l'Spuntnik II, aquest amb la particularitat que hi anava la gossa *Laika*. Aquestes despeses econòmiques passarien factura als seus ciutadans.
- L'Índia s'annexiona la província del Caixmir, avui encara zona de greu conflicte entre indis i paquistanesos.
- A Cuba, hi veiem actuacions de la guerrilla de Fidel Castro que ja està lluitant per la revolució a l'illa.
- Espanya trenca relacions diplomàtiques amb Nicaragua.
- Després de dos anys de problemes es torna a obrir el Canal de Suez a la navegació. Egipte no deixarà passar vaixells de bandera israeliana. Singapur obté una primera autonomia interna. El Regne Unit concedeix l'autonomia a Nigèria.
- Russos i americans aproven la creació d'una zona parcialment desmilitaritzada a Europa.
- Greus incidents racistes entre blancs i negres a Litle Rock, capital de l'estat d'Arkansas.

  Es proclama la república a Turquia després de 250 anys de monarquia.
- Al març, es creà l'Euratom (organisme pel control de l'energia atòmica) i la CEE (Comunitat Econòmica Europea), base de la Unió Europea d'avui. La signen els estats de França, Alemanya, Itàlia, Luxemburg, Holanda i Bèlgica. Començava la lliure circulació de mercaderies i persones.
- Albert Camus és Nobel de Literatura i mor l'actor Humphrey Bogart.

Principals esdeveniments a Espanya

- És un any important per a Espanya. No hi haurà un canvi polític, però sí que, amb l'entrada al govern dels anomenats tecnòcrates, es donarà un nou i important pas cap a la millora de l'economia i el progrés, que tot plegat repercutirà en la vida dels ciutadans.
- Al mes de febrer, Arias Salgado, Ullastres, Castiella, Navarro Rubio, juntament amb els militars de torn, passen a formar part d'un nou projecte de govern. Això no impedirà que 1957 sigui un any de forta emigració de milers d'espanyols cap a diferents estats europeus, amb tots els problemes i beneficis que el fet suposava. El *desarrollismo* està en els seus inicis.
- Dintre el clero hi ha soroll de sotanes. Es vol canviar la vestimenta, posar el "clergyman", hi ha més moviment amb el "vespater", els mossens es desplacen amb la típica "Vespa".
  (Per demostrar que moltes coses no canviaven en el clero, llegim que "*los prelados recordaban a los curas ante el furor de la Vespa, que no sería conforme a la decencia el transportar a una mujer en la trasera de la motocicleta.*"
- José María de Porcioles és el nou alcalde de Barcelona. Es fa una Assemblea d'estudiants al paraninf de la Universitat de Barcelona.
- El Reial Madrid guanya la Copa d'Europa i el Barça la del *Generalísimo* a l'Espanyol.
- El gimnasta català Joaquim Blume, millor esportista de l'any.
- El dia de la Mercè s'inaugura el Camp Nou, amb en Miró-Sans de president.
- Franco inaugura a Avilés la factoria Ensidesa i la central termoelèctrica d'Ecombreras.

  Desastroses inundacions a València pel desbordament del riu Túria. Greu epidèmia de febre asiàtica.
- Es produeix la Guerra d'Ifni, entre els soldats espanyols i grups de bandes de marroquins. Hi haurà prop d'un centenar d'espanyols morts.
- Deixem per al final que, el dia 23 de juny, sortia al carrer el fantàstic SEAT-600, que causà furor entre els espanyols que el podien comprar. Pesava 600 quilos i costava 65.000 ptes.

Fets d'àmbit local

- Continua la bonança econòmica en general, amb el sector del treball de les torneries com a element més dinàmic. Els estiuejants s'incrementen, també el nombre de garrafes d'aigua, la producció de patates i la conseqüent construcció, ja important en aquells moments.
- El despoblament del camp és més accentuat i les famílies de pagès es fan cases als nous carrers oberts al poble. És un bon moment per aprofitar-ho perquè amb el treball de tota la família es pot aconseguir un habitatge individual.
- La manca de mà d'obra farà que s'apropin algunes famílies d'immigrants.

Festa de Cap d'Any.

El "bonic" carro dels morts a la Plaça.

- No hi haurà canvis a l'Ajuntament i estarà integrat per l'alcalde Enric Rossell i els regidors Ramon Muntalt, Josep Fàbregas, Joan Ripoll, Jaume Fàbrega, Alejandro Figueras, Joan Casanovas, Joaquim Serrat, Honest Masnou i Joan Solergibert.

  Les actes es fan en castellà.
- Se segueixen fent els plànols del nou cementiri que té un pressupost de 3.033.110,65 ptes i es comencen a fer moviments de terres a final d'any. El pressupost total de l'Ajuntament per al curs de 1958 serà de 666.000 ptes.
- Es dóna una nova pròrroga als veïns per emblanquinar les façanes dels edificis que donen a la via pública. Es continua eixamplant el pont del Torrent d'en Serras i hi ha problemes a les cobertes de la riera de Vallicrosa que passa per sota la Placeta, tant en el cantó de prop del Tivoli com en el tram que fa del carrer Rocosa al pont de can Fuguet. S'han de fer importants obres de reforç.
- La colònia d'estiuejants de les ciutats industrials de Sabadell i Terrassa organitza festes i actes benèfics per a la beneficència parroquial (ajut als pobres).
- Pel que fa a l'esport, és un bon any perquè el C. D. Hilariense va guanyar el *Torneo de Primavera* amb un triomf davant el C.D. Figuerense per 3 a 1. També aconsegui el Trofeu Guilleries.
- Es crea un impost que grava aquells productes comercials en què s'utilitzi l'escut municipal.
- El Dr. Alejandro Figueras demana que li sigui concedida la plaça de metge municipal després d'exercir la professió al poble des de l'any 1923, perquè encara no la posseïa. El mateix doctor, a final d'any, fa gestions amb la casa IBYS per a un procés de desratització de zones del poble.
- Es canalitzen les aigües brutes i pluvials de la zona de la Ctra. d'Arbúcies.
- El moviment demogràfic de 1957 va ser de 23 defuncions, 12 homes i 11 dones; 55 naixements, 28 nens i 27 nenes, i 31 casaments per l'església. El total de la població era de 2.820 habitants.

Un equip del C.D. Hilariense d'aquell any.

1957 FA CINQUANTA ANYS

Els avis camí de l'església en comitiva.

Davant de cal Cisteller.

- El 29 de setembre es va fer la inauguració de la col·locació de la creu de ferro que encara hi ha al cim de Sant Miquel de les Formigues, a iniciativa del grup excursionista local "Forces, Forts i Ferms". Enguany fa 50 anys.
- L'Ajuntament edita un fulletó de vuit pàgines, format d'un octau, a un sol color amb molta informació sobre Sant Hilari, amb una vista aèria de portada i un mapa de situació dibuixat per en Josep Ma. Vila.

Curiositats

- Com que fa descompte, La Principal Amerense amenitzarà l'arribada dels Reis d'Orient i faran la gresca del "Día de la Liberación", 6 de febrer.

El dia dels avis, el Consistori va a missa.

- Es lloga en Joaquim Puigderrajols per a fer el manteniment de places i carrers. Es *tornen* a retolar els carrers i a posar números a les cases.
- En Toribio Pascual rep l'autorització per a fer el servei de taxi amb el Chevrolet de 22 HP, matrícula M-69549.
- La comissió de Setmana Santa rep una subvenció de 2.000 ptes. A favor de la Hermandad del Alcázar de Toledo se'n donen 200, per a viudes i orfes...
- En Ricard Teixidor, en nom del grup local "Forces, Forts i Ferms", demana un ajut per a la instal·lació de la creu de Sant Miquel de les Formigues. Com que no hi ha pressupost li diuen que miraran de fer-li entrar en el de 1958...
- En Lluís Pujol cobra 600 ptes. per portar els gegants el dia de Corpus i els dies de les fetes majors de juny i d'agost. En Josep Mollfulleda 120 ptes. com a auxiliar eventual del trasllat de cadàvers.
- L'Emili Muntal cobra 1.050 ptes. pel trasllat de 21 morts amb el cotxe fúnebre. Es compra un nou carro de les escombraries que portarà rodes de goma.
- Un grup d'alumnes de l'escola St. Pere Claver, de Barcelona, passa un mes de vacances a les dependències de l'escola pública.
- Es jubila el "Sr. Veterinari", el Sr. Ramon Bosch Xirau per haver fet 70 anys.
- Que els torners comencen a treballar molt i a guanyar diners ho demostra que per la seva festa patronal del juny fan venir La Principal de la Bisbal, que tocarà sardanes, farà concert al Tivoli, ball i cantarà a la missa solemne. A la mitja part del ball, es rifarà una *máquina de coser ALFA o un aparato de radio, a escoger.* Era un programa superior, en proporció, al de la mateixa Festa Major d'agost.
- Per la Festa Major es projectaren al Tivoli les pel·lícules, *Quiérame con música, Pan amor y...Luces de la ciudad.*

  En aquell any les orquestres foren La Principal de la Bisbal, La Caravana i la Principal Amerense i actuaren a la Piscina. Es feia ball al migdia, *ball Vermouth*, de tarda i ball de nit.

1957 FA CINQUANTA ANYS

Dia del Ram a la Plaça J. Verdaguer.

Cuarto. Son prohibidos los baños de sol sin albornoz puesto, fuera de las condiciones que a continuación se dicen. Las anteriores normas deberán ser particularmente observadas en las playas, riberas de los ríos, piscinas y demás lugares de excursionismo locales y sitios de esparcimiento. Se completarán con las de instalaciones de solarios tapados al exterior en los que únicamente, con la debida separación de sexos, y vestidos, al menos en traje de baño, se permitirá tomar baños de sol. Indispensable, tanto a la salida de dichos solarios como a las del agua, el empleo de albornoces que cubran perfectamente el cuerpo.

- La casa El Dragón de pirotècnia va fer els focs artificials.

  En una nota tot graciosa del programa de festes de 1957 podem llegir "*en la plaza de atracciones habrá TEATRO "REX CONDAL", "caballitos", barcas, barracas de tiro, juguetes, etc.*
- Al llarg de les festes es tocaven sardanes deu vegades i no es parla que hi hagués partit de futbol.
- Poso com a cloenda de l'any una normativa curiosa publicada al BOE d'aquell any sobre l'ús dels banyadors (és copiada literalment).

  De acuerdo con lo dispuesto per el Excmo. Sr. Governador Civil de esta provincio en Circular de 27 de junio último, en el B.O.E del día 2 del actual, se previene lo siguiente para baños en esta piscina:

  Primero El uso de prendas de baño que resulten indecorosas, como las llamadas de dos piezas para las mujeres y eslips para los hombres, quedan terminantemente prohibidas. Aquellas deberán llevar cubierto el pecho y la espalda y usar faldilla, y éstos pantalones de deporte.

  Segundo. Queda terminantemente prohibida la permanencia en playas, clubs, bares, restaurantes y establecimientos análogos, bailes, excursiones y embarcaciones, en trajes de baño, ya que éste tiene su empleo adecuado dentro del agua y no puede consentirse más allá de su verdadero destino.

  Tercero. Está prohibido que hombres o mujeres se desnuden o vistan en la playa fuera de las casetas cerradas para cambiar el traje de calle por el de baño y viceversa.

El camió de "l'Hospitalet" per Sant Cristófor.

Benedicció de cotxes a la Plaça.

Setmana Santa. Els que fan de poble.

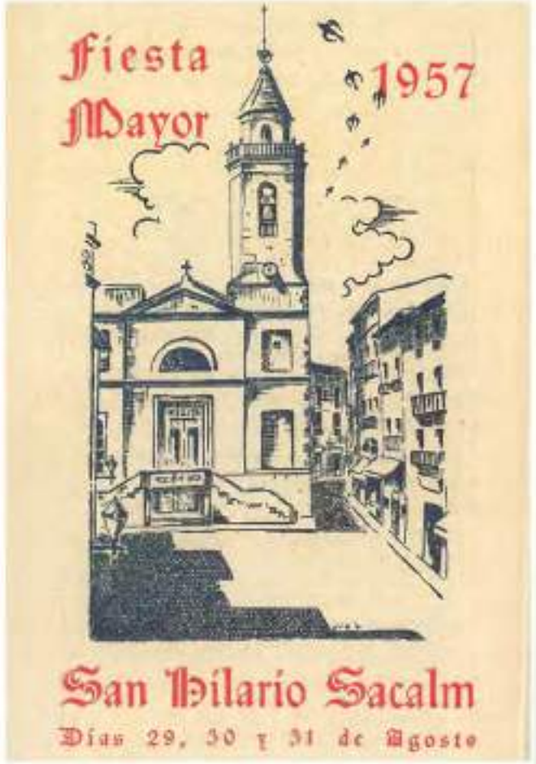

Programa de la Festa, 1957.

1957 FA CINQUANTA ANYS

Setmana Santa. Via Crucis Vivent.

Ara fa cents anys, el 1907

L'alcalde és en Tomàs Culi Verdaguer i els regidors són: Joan Puig Jover, Pere Fauria Soler, Amadeu Duran Bosch, Remigio Guasch Marsó, Carles Pla Huix, Josep Fàbrega Thos, Florenci Ridaura i Dalmau Boada Formiga.

Un metge del poble és Joaquim Lastortras i l'altre Fulgencio Mas de Xaxars, que a final d'any se'l separarà del càrrec.

Es parla de sanejar la riera de Vallicrosa en el seu tram per l'interior del poble (l'actual Placeta). Hi ha un projecte en ferm de l'enginyer Sr. Rossich.

S'està acabant l'edifici del que és l'actual ajuntament. Les portes de fusta de l'entrada les fa en Francesc Ripoll, l'escala en Llorenç Suñé i la reixa de ferro en Josep Tarradellas.

S'obliga a fer les voreres als veïns dels carrers d'Arbúcies (actual Josep Ximeno) i de [illegible]

Es permet a la Sra. Teresa Sal[illegible] instal·lació d'una màquina produc[illegible] elèctrica al carrer Hort Nou. Tamb[illegible] la mateixa família l'hort que hi ha darrere l'ajuntament fins a la riera i el seu import s'anirà pagant de mica en mica.

El pressupost municipal per 1908 era de 14.527,62 ptes.

Recull d'Àngel Serradesanferm i Valls
Treball fotogràfic de l'Arxiu Salvador Bosch

Quinto. Cualquier manifestación de desnudismo o de incorrección en el mismo aspecto que no congenie con la honestidad y el buen gusto tradicionales entre los españoles.

Lo que se hace público para general conocimiento y exacto cumplimiento, cuya estricta observación de estas normas, será vigilada por todos los agentes de mi autoridad, dando cuenta a esta alcaldía de las infracciones que en este sentido se cometan, las cuales serán sancionadas con la severidad necesaria, justificada por la defensa de la moralidad pública, baluarte indispensable para la existencia de cualquier sociedad humana.

San Hilario Sacalm, 3 de julio de 1957
(Hi ha la signatura de l'alcalde accidental)

Setmana Santa. Els més petits.

L'antic terme de Querós

L'església i la rectoria de Querós damunt les terrasses fluvials i el Ter.

Qualsevol persona que li agradi conèixer el país o que tingui afecció per temes de geografia humana i històrica, el sorprendrà veure o constatar com són de rars i capriciosos els límits de molts municipis.

Per comprovar això cal només revisar sobre un mapa la configuració de dos o tres termes de l'entorn de Sant Hilari o simplement el de Sant Hilari mateix. El seu terme, per un costat, arriba al cim de Montdois, sota Sant Joan de Fàbregues o Rupit, a més d'un parell d'hores de camí vers el NW des de la població i, en canvi, per la part SE llocs com Can Marsans, la Roca d'en Pla i el Nen Jesús de Praga, que són com aquell qui diu a un tirat de pedra de la població, pertanyen ja al terme d'Arbúcies.

Això mateix es pot comprovar amb el terme d'Osor, que pel nord travessa la muntanya de Sant Gregori i mig parteix el terme de Susqueda fins a tocar l'altiplà de Sant Martí Sacalm o de Cantallops, fins al punt que el mateix mur de la presa de Susqueda cau dins del terme d'Osor, mentre que l'hostatgeria del santuari del Coll i la seva plaça són de Susqueda, municipi aquest que per sota el Coll s'aboca, passat el coll de Nafré, un bon xic vers la vall del terme d'Osor i per la part nord comprèn el Far i la finca d'Armadans, que arriba fins prop del santuari de la Salut. Així podríem continuar examinant altres termes municipals no massa allunyats.

Tot això té explicacions històriques que moltes d'elles remunten als temps del feudalisme, quan els senyors dels grans castells eren amos de diferents parròquies i senyories, que són les que han configurat aquests capricis geogràfics dels municipis moderns.

Arbúcies pertanyia als vescomtes de Girona o de Cabrera, senyors del gran terme de Montsoriu, al qual es va unir el terme parroquial de Joanet, inicialment vinculat a Sant Hilari; Osor, separat molt aviat del terme de Solterra, va formar un domini, amb dues antigues parròquies o sufragànies, la de Santa Creu d'Horta i la de Sant Miquel de Malfré, aquesta enfilada a la part esquerra del riu Ter; i Susqueda, que era dels vescomtes d'Osona i a la vegada senyors de Cardona, va formar-se integrant al seu municipi l'antic terme del castell de Fornils, situat sota el Far, que s'havia separat del castell inicial de Fàbregues i de Rupit.

Aquests grans termes senyorials varen començar a dividir-se en administracions privades a partir del 1780, gràcies a les noves idees dels "il·lustrats", que culminaren amb la Revolució Francesa (1789-1799) i amb les Corts de Cadis (1810-1814), de les quals va sorgir la primera Constitució espanyola l'any 1812, la qual abolia el vell règim feudal i va propiciar ben aviat la creació dels municipis moderns.

Fet aquest preàmbul, necessari per entendre o justificar aquestes irregularitats, ens centrarem aquí només en l'antic terme o apèndix de Querós, abocat a la vall del Ter i unit a Sant Hilari només per l'estreta llenca de territori que forma el coll de Querós.

Vàrem tractar de l'aspecte més modern de l'antic terme de Querós-Mansolí fa un parell d'anys en aquesta mateixa publicació i per això aquí ens limitarem a parlar només del passat de Querós, tot i el risc de fer algunes forçoses repeticions amb el que vàrem escriure dos anys enrere.

Primeres notícies històriques

Els inicis històrics medievals, ben coneguts de les nostres contrades, se situen entre els anys 785, quan Girona passà a poder dels carolingis, i el 879, quan Guifré el Pilós acabà la conquesta dels comtats d'Osona-Manresa i de la part baixa del Berguedà. Aquests territoris ja havien estat ocupats pels carolingis entorn del 798, però des dels volts del 825 havien tornat a poder dels sarraïns o esdevingut terra de ningú a causa d'una revolta interior entre els naturals i els carolingis.

Un home del país.

A partir dels volts de l'any 900, tenim ja força documentació per il·lustrar o conèixer amb certesa els orígens de la majoria dels nostres pobles, en particular dels de la línia divisòria entre els comtats de Girona, Barcelona i Osona, que estaran a partir d'ara tots sota una mateixa mà o dinastia comtal, però cadascun d'ells amb una organització pròpia. Marcaven aquesta línia divisòria quatre o cinc grans termes que formaven les demarcacions dels castells de *Montsoriu*, encarregat als vescomtes de Girona, més tard dits de Cabrera; del castell de les Agudes, aviat traslladat al de *Montclús*, de la família Agudes-Montclús, magnats del comtat de Barcelona; el de *Solterra* que comprenia els termes de Sant Hilari i Osor, inicialment organitzat pel magnat Sala de Conflent; el de *Fàbregues*, dividit aviat entre els de *Rupit* i *Fornils*, i els de *Savassona* i el de *Cornil* dit després el seu domini la *Vall de Sau*, aquests darrers sota domini i tutela del vescomtes d'Osona, dits ben aviat de Cardona.

En realitat, les notícies documentals d'aquest sector de país no abunden fins passat l'any 900, així Sant Hilari i Joanet són documentats el 919, Osor el 914, Susqueda el 937 i Querós el 984, tots aquests llocs seus o centres de parròquies a les que cal afegir la d'Arbúcies, documentada el 923. Els castells que hem esmentat apareixen pel mateix temps: Montsoriu el 923, Solterra el 980, Les Agudes el 996, Fàbregues el 959, Savassona el 921 i Rupit el 968; el de Fornils no consta fins passat l'any mil.

El terme de Querós, existent certament des de mitjan segle X, es trobava per tant dins dels dominis dels vescomtes d'Osona-Cardona i comprenia l'extrem més oriental del sector conegut com Vall de Sau, gran terme que estava integrat per les parròquies de Sant Romà de Sau, amb el seu castell Cornil que va desaparèixer molt aviat, el de Vilanova de Sau, el de Sant Pere de Castanyadell, el de Sant Andreu de Bancells i el de Sant Martí de Querós.

Per conèixer la història més antiga de tot el sector de territori unit als vescomtes d'Osona-Cardona tenim una font extraordinària que és l'arxiu o la documentació del monestir de Sant Pere de Casserres, fundat el 1006 per la vescomtessa Ermetruit, a l'indret d'un dels castells secundaris dels seus dominis el *Castrum Serros* o castell de les Serres, situat a la punta de la més espectacular giragonsa que forma el riu quan deixa la Plana de Vic per marxar vers llevant cap a les terres del vell comtat de Girona.

Tant Ermetruit com els seus descendents, els vescomtes osonencs, van dotar esplèndidament el seu monestir i així el vescomte Bermon, que morí sense descendència, en el seu testament fet el 1026 va deixar al monestir de Casserres tots els béns que tenia a Susqueda i a Querós, tal com li havia llegat a ell la seva àvia Ermetruit, morta vint anys abans.

Ben aviat el terme de Querós, centrat per la seva església de Sant Martí, es convertí en un dels dominis importants de Casserres, fins al punt que els monjos crearan a Querós una batllia per a recaptar els béns o tributs que els masos de Querós i els de Sant Joan de Fàbregues i Rupit havien de pagar a Casserres.

Dels documents del monestir en deduïm que el terme de Querós, entre els segles XII i XIV, era força poblat, puix que hi veiem esmentats més d'una vintena de masos, que són els anomenats: Bacs, Vila, Bosc, Gombau, Ubach, Fàbregues o Fàbrega, Saliberes, Serra, Olivera, Guau o Gou, Baldà, Badia, Sangles, Querosa, Serrallonga, Cominal, Cabrerola, Busquets, el molí de sota l'església, que el 1215 tenia Pere Vila, i segurament altres que no s'esmenten als documents consultats.

Entre la documentació referent a Querós és curiosa la discussió i sentència del 1258 donada per una discrepància entre els homes de Querós i els de Casserres. Aquests havien de pagar cada any al monestir un cens de carn salada, però davant les dificultats per aplegar el cens es va pactar que en endavant cada any tots els homes de Querós pagarien o donarien en conjunt al monestir, per la festa de sant Tomàs apòstol, que és el 21 de desembre, 10 lliures de carn de porc mascle, segons el pes del mercat de Vic.

El monestir era senyor territorial, no jurisdiccional, del terme i per això la gent de Querós es trobava subjecta a la jurisdicció i al batlle del senyor del castell de Savassona que havia esdevingut, a partir del segle XII, senyor de la Vall de Sau.

El despoblament que seguí a la pesta negra del 1348 i anys consecutius fou a causa de la mort de molta gent i en particular del tancament de molts masos perquè els que varen sobreviure abandonaren el lloc vers indrets de vida més fàcil. Aquest fort despoblament es va allargar fins a final del segle XVI i entrat del segle següent. Així, de la vintena llarga de masos dels segles medievals, el 1515 només hi havia habitats els masos Busquets, Cominal, Serrallonga, Gombau, Gou, Sangles, Badia i el masover de l'església de Querós. Això segons el fogatge o cens d'aquest any, cosa que donaria un total d'una cinquantena de persones.

Per tenir un xic de regust de país, donem en extracte dos documents del fons de Casserres referents a Querós. El primer és del 8 de febrer de 1405 i en ell Pere de la Querosa va vendre a Martí Gombau unes terres que tenia a Querós i que havia comprat a Simon Codina, les quals abans ja havien estat del mas Gombau. Termenejaven a orient amb el mas Fàbrega, a migdia amb el camí públic que anava de l'església al mas Salibercs, a ponent amb el Serrat de Collsesposes i a tramuntana amb la serra d'Ubert; li ven també una feixa en l'Estanyol o salt de Sallent, que termenejava a orient amb el mas Olivera, a migdia amb el Ter, a ponent amb el torrent del Salt de Sallent i a tramuntana amb el Serrat de Bones molses; també una feixa dita Senegrall, que delimitava a orient amb el torrent, a migdia amb el mas Guau, a ponent amb el mas Ubac i a tramuntana amb el mas Serra. Tot això és de domini de Sant Pere de Casserres i li ha de pagar per Nadal una gallina i dos diners i 4 diners a l'hereu del mas Ubach. La venda es féu per 8 sous.

El segon document, molt interessant pel gran nombre de topònims que dóna, és una reconeixença de domini que el 7 de juny de 1704, quan el monestir de Casserres havia estat cedit als jesuïtes, va fer Joan Busquets al rector del Col·legi de Betlem de Barcelona. En primer lloc diu que és home propi de Casserres i que cada any fa al monestir un cens d'11 sous pels masos Busquets i Cabrerola de Querós. Dóna com a límits o fites d'aquests masos: a orient el Carbonell d'Osor, en el lloc dit Pla Quitera, d'on baixa per la collada serra avall fins al Coll de Querós i puja serra amunt fins al Puig de Capdebou i després va seguint fins al Pla de Fontsamalera, al mig del pla hi ha una paret seca que divideix la seva propietat de la d'en Coma de Colldequerós i va fins al faig de Collsamalera, seguint les termes; per migdia termeneja amb la propietat de l'església de Santa Maria de Vallclara i baixa torrent avall vers Cabrerola, fins a la fageda del dit Coma i béns d'en Carbonell i després limita amb béns d'en Carbonell i d'en Coma i del mas Falguera de Bancells, que ara té en Vilar de Bancells; a ponent termeneja amb en Cominal de Querós, a baix a la plana; i a tramuntana amb el lloc dit Bruguera d'en Cominal i segueix un torrent fins a dalt del serrat dit Pla de la Ventosa, sempre fent frontera amb en Cominal i del Pla Ventosa va fins al Pla del Gaix d'en Carbonell.

De NW es veu bé el que era el municipi de Querós. El 1899 s'ajuntà amb el de Sant Hilari.

Aquesta delimitació té interès perquè molts dels noms que dóna són noms encara coneguts i per desmentir el que a vegades s'ha escrit sobre un inventat "castell de Cabrerola", que són en realitat les ruïnes de l'antic mas.

Els temps moderns

De Querós no en queden gaire vestigis que valgui la pena estudiar llevat de l'església de Sant Martí, la vella parroquial, esmentada pels documents de Casserres des del 1104 i que consta també en les més antigues llistes de parròquies del bisbat de Vic, dels segles XII i XIII com *Ecclesia de Cheros*.

Les aigües de la presa de Susqueda arriben fins als seus peus, però la respecten. En canvi, el seu embassament ha inundat i ha fet perdre la vida dels sectors més fèrtils del seu terme.

L'església de Sant Martí és un notable edifici romànic, de final del segle XI, d'uns 14 m de llargada, incloent-hi l'absis i 4,30 d'amplada interior. Té dos arcs torals per reforçar la volta i es manté sencera i fou arrebossada i un xic modificada interiorment. Té porta a ponent i al vell cementiri i un notable campanar molt transformat en la seva part superior. La rectoria es troba del tot esfondrada. Darrerament s'hi han fet algunes obres de neteja i se l'ha habilitat.

Segons una visita pastoral del 1524, té altar major i un altre dedicat a la Mare de Déu, el capellà no hi viu i el visitador mana comprar una gibrella vernissada amb tapa per batejar; en una altra del 1687, quan n'era rector Mn. Antoni Serrallonga, fill del bandoler, es diu que la parròquia té 15 cases entre grans i petites i té altar amb confraria del Roser i pabordesses que en tenen cura i, finalment, en una altra del 1741 es diu que n'era rector Jaume Company i que tenia 26 cases i 162 ànimes de comunió o majors de 9 anys.

Pont del riu Ter.

La cova d'en Serrallonga.

Un altre element notable del seu terme, ara sota l'aigua del pantà, era el pont de Querós que hi havia molt a prop de l'església. Es va pactar de fer en el termini d'un any entre el rector i els feligresos i el mestre de cases de Girona, Joan Roig, pel preu de 400 lliures. Si sorgís cap dificultat farien d'àrbitres el baró de Savassona, com a senyor del lloc, i el rector per la part de la gent de Querós.

Dirigia o representava els feligresos en Joan Serrallonga, que seria un avi de la pubilla de Serrallonga, Margarida Tallades, muller del bandoler Joan Sala, àlies Serrallonga.

Aquest pont va ser molt malmès per la riuada de novembre de 1617 i de moment fou reemplaçat per unes palanques fins que fou totalment reconstruït, aprofitant part del vell, entre els anys 1696 i 1700, pel mestre de cases de Roda, Joan Vila, segons la làpida que hi ha o hi havia encastada a la barana del pont.

Fora d'aquests dos elements, la quasi totalitat d'antigues masies, inclòs el mas Serrallonga, són avui una pura ruïna.

Segons censos que hem recollit de diferents llocs, el 1553, d'acord amb el "fogatge" d'aquell any només tenia vuit famílies o caps de casa: el rector, Mn. Antoni Puig; en Joan Uuch, en Víctor Gou, en Segimon Sangles, en Glai Badia, en Joan Busquets, en Pere Coromines i en Vilageriu que estava a Serrallonga.

Un cens religiós o per parròquies de 1575 li dóna 16 famílies, un de 1626, 14 cases i 68 persones, el de 1687 diu que té 15 cases i 24 cases el de 1717.

Com es va exposar ja en un treball anterior, vers el 1780 va formar un municipi o entitat civil amb Mansolí de Sant Hilari, cosa que fa que els censos oficials de 1851 en endavant donin sempre junts els habitants de Querós i Mansolí, que eren 281 habitants el 1857, 282 el 1860, 233 el 1887 i 202 el 1897.

Curiosament, el cens del marquès de Floridablanca de 1787 dóna per les parròquies de Vilanova de Sau, de Sant Romà de Sau, de Castanyadell, de Sant Andreu de Bancells, de Querós i de Santa Maria de Mansolí, un cens total de 893 habitants.

Gairebé coetani hi ha el cens que va fer el bisbe de Vic, Manuel de Hartalejo, el 1780 que diu de Querós: "*Querós: La parroquia de San Martin de Querós, distante 5 horas y media de Vique, y de que es senyor el Marqués de Aytona.*

L'antic terme de Querós, segons un mapa de 1890.

La casa d'en Serrallonga.

Querós i la Roca del Mal Sopar.

Dibuixos d'Urgellés, del llibre de Juli Serra, publicat el 1890.

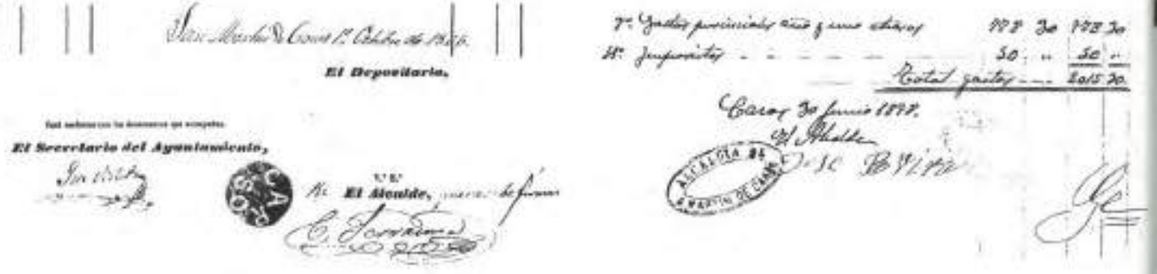

Dos segells del municipi de Querós.

Tiene 27 casas. Lo más distante de la parroquial 3 horas. Almas de Comunión 120 y que no comulgan 25. Pasa el río Ter. Los caminos son intransitables y peligrosos. Granos comunes del país 550 quarteras".

El 1898, gairebé al moment que es van unir a Sant Hilari, Querós i Mansolí, segons la relació de Mn. Joan Guiu en la seva *Guia descriptiva del Obispado de Vic*, editada aquell any, Sant Martí de Querós formava, junt amb Mansolí, un municipi del Partit judicial de Santa Coloma de Farners, amb un total de 233 ànimes i 53 edificis, dels que corresponen a la parròquia de Querós 28 cases i 168 habitants.

Del 1900 en endavant, Querós i Mansolí consten refosos ja amb Sant Hilari i ben aviat el terme s'anà despoblant fins a rebre el cop de gràcia el 1968 quan, completada la presa de Susqueda, començà l'embassament del riu, aquest embassament té uns 12 quilòmetres de longitud i afecta tot el fondal del sector central i més fèrtil del seu antic territori.

Ara sols es veu solitària a l'esquerra del pantà la vella església; el pont només dues vegades ha emergit després del 1968 a causa d'haver baixat molt les aigües per dures sequeres. Per sobre de l'embassament emergeix tímidament el cim del *Turó del Mal Sopar*, lligat a les llegendes que ha mitificat la vida del bandoler Serrallonga, que va entrar com a pubill al mas el 1618 i quatre anys més tard ja es llençava a la vida aventurera. Després féu només algunes estades esporàdiques al mas, fins que aquest fou desmantellat i fet inhabitable pel virrei vers el 1629. Més tard fou reedificat o restaurat i habitat de nou, fins que la família Soler Llach l'abandonà definitivament mentre es construïa la presa de Susqueda entre el 1963 i el 1968. Ara és el record del bandoler i el desig de conèixer el que resta del mas i la cova on va passar temporades quan s'inicià la seva persecució el que manté viu el nom o l'anomenada de Querós.

Antoni Pladevall i Font
10 juliol 2007

La llegenda de l'ós d'Osor

Osor. Pont medieval que enllaça els seus típics carrers.

Vet aquí la història (si més no, graciosa) de com sorgiren alguns topònims de la nostra geografia. A l'època feudal de Catalunya, a mitjan segle XII, en una vall aleshores encara més bonica i fèrtil, habitava una gent treballadora i pacífica.

La terra els donava el suficient per la seva subsistència. Cultivaven blat, ordi, patates... El bosc també els oferia glans, castanyes, avellanes, nous... Tenien tota mena d'animals domèstics, sobretot vaques, ovelles i porcs.

La vall era travessada per una riera neta i abundosa que recollia les aigües dels rierols que baixaven de les tres muntanyes principals que la vorejaven i protegien. Al bell mig d'aquella vall i a ambdós costats de la riera, unides per un pont construït de poc (*avui anomenat de Can Vidal*) s'amuntegaven algunes cases al voltant de la petita església que edificaren sobre unes runes molt antigues i que dedicarien a Sant Pere. Era l'únic lloc on s'ajuntaven quinze o vint estades, ja que la major part dels habitants es trobaven escampats per tota la vall en els diferents masos que l'emplenaven. Aquelles cases foren l'embrió, l'origen del poble que és avui. Allà hi tenien els seus tallers els pocs homes d'ofici amb què contaven: s'hi estava el ferrer, el mestre d'obres, el teixidor, el sabater, el moliner... La pau era la nota dominant en aquells indrets fins que aparegué la terrible fera: un ós enorme i famolenc que no tan sols feia grans estralls a les ramades, a les collites i als ruscs de mel, sinó que arribà a devorar un desventurat llaurador i sembrà el pànic entre aquella pacífica gent. (*I és degut a això que aquella vall passà a anomenar-se Os-sor que significava "terra d'óssos" i l'església, per tant, Sant Pere d'Osor*). En poc temps en quedà assabentada la població. Es convocaren els caps de casa i prengueren la decisió de fer batuda per matar aquella fera. Els homes més valents i forçuts sortien a trenc d'alba armats de llances i destrals i amb els cavalls més resistents. Agafaren el camí que puja a la muntanya més alta, passant per on avui dia hi ha Can Sarsaneda fins a les roques del mateix nom, mirant a cada sot i observant des de cada turonet o promontori. Baixaren per la vessant nord fins arribar a Can Bosc, però ben poca cosa varen trobar ni veure, ja que el matí s'anà ennuvolant i la tarda acabà ben emboirada. En arribar al poble trobaren tot el veïnat reunit davant de l'església comentant que algú havia vist l'ós prop del Prat de les Hortes i que anava pujant cap a Santa Creu d'Horta. Per això, al dia següent,

començaren la batuda en aquesta direcció. Gairebé arribaren al Sobirà, però sense trobar cap indici evident de la presència de la bèstia. Llavors anaren davallant cap a la Riba, tot escorcollant l'espès boscatge i no fou fins ben a prop de la casa que, en passar un petit rierol, veieren vora l'aigua les petjades inconfusibles de l'ós. Ja era qüestió de seguir-lo i no perdre'n el rastre. Aquella mena de cansament o avorriment que duien, pensant que aquella bèstia podia haver sortit de la vall tal com havia entrat i que potser ja no hi era, desaparegué de cop. Ara esbrinaven cada petita esllavissada, cada branquilló trencat, cada pas estret on podia deixar bocins de pelatge. En poc temps, quasi sense adonar-se'n, deixaren endarrere la casa d'El Ripoll i per fi el trobaren en una petita gorga de difícil accés on queia un saltant des d'uns cinc metres d'altitud. -Mireu, és a l'aigua!, cridà un damunt de les roques. I amb la llança enlairada cridaren tots: -Mort a la bèstia! però abans de tirar la seva llança, l'ós començà a fugir sot avall i, malgrat que totes les llances el tocaren, cap no li va travessar la pell i es va escapar d'aquesta com si res. Recolliren les llances i començaren una persecució sense treva fins que es va fer fosc i, tot i que la nit era clara, regnava la foscor pel sotabosc. Decidiren tornar al poble i anar directament a cal ferrer perquè els fes noves llances amb la punta més afilada i punxeguda perquè travessés la pell d'aquella bèstia. En sortir de cal ferrer, la gent encuriosida que s'esperava a fora escoltaren el relat de com el varen trobar, com es va escapar i com el perseguiren fins passada la casa de Can Plana, amunt, cap a la zona de roca Corbera. El ferrer treballà quasi tota la nit per aconseguir el temple necessari per la punxa d'aquelles llances i tenir-les a punt a primera hora. Així, ben matiners, retornaren al lloc on havien deixat el rastre i veieren que l'ós fugia cap a la muntanya del Coll i allà, en una collada des d'on es davalla cap al riu Ter, el trobaren i el tornaren a escometre repetint el seu crit: -Mort a la fera! Mort a la fera! i ara sí, el nafraren o ferien, precisament al coll. *(Per això aquella collada és anomenada coll de Nafré).* L'ós emprengué novament la fugida rostes avall pel sot de la Torrentera. El seguiren fins a la propera vall, prop del riu on el tornaren a perdre. Un cop a baix decidiren anar a l'esquerra, per la riba dreta del Ter però un pastor que conduïa el seu ramat per aquells indrets s'adonà que el deixaven enrere ja que l'ós havia anat avall i s'havia amagat entre unes pedres que tapaven les alzines. -Se us queda! -Se us queda!, cridava aquell bon home. *(I de la contracció d'aquestes paraules sorti el nom d'aquella vall, Susqueda, i així també s'anomenà el poble que avui dorm sota les aigües del pantà d'aquest mateix nom.)* Tornaren enrere fins a les alzines que els deia aquell pastor i trobaren taques de sang a les pedres i el rastre els portà al riu. Quan arribaren a la vora veieren clarament les petjades i noves taques de sang. Continuaren el rastre riu amunt sense parar fins recórrer uns deu quilòmetres però aquell tram fou tan esgotador que hagueren de reposar una estona. En el silenci d'aquell bocí de pau, un d'ells, com si pensés en veu alta, repetia amb la mirada perduda: -Car-ós, car-ós, és car l'ós... *(Aquesta exclamació donà a aquell llogaret el nom de Querós).* Recuperaren forces i continuaren la frenètica persecució amunt i amunt dibuixant en la seva trajectòria una línia divergent que els anava allunyant del riu i els endinsava a un dificultós terreny feréstec de penya-segats i sots profunds. Encara hagueren de caminar tota una jornada abans d'enxampar-lo, ja ben exhausts, vora d'una riera que porta les seves aigües al Ter ara llunyà. Cridaren tots: -Mort a la fera! Mort a la bèstia! I després d'una aferrissada lluita, per fi el donaren per mort. *(Per aquest fet, aquell lloc s'anomena Sant Sadurní d'Osomort).* Començaren la tornada portant el cap de la bèstia i el clavaren en un pal davant de l'església perquè tothom se n'assabentés i fessin arribar la bona nova a tots els masos. I, per fi, els pacífics habitants d'aquella vall respiraren tranquils.

Manel Ruiz

Fotos que fan història

Comunió de tres dels fills del matrimoni Masó-Rosquellas, d'Els Cortals. Van amb vestit de pana i espardenyes de betes. Varen viure onze germans. És el camp de la Mondra. Any 1924? Foto cedida per Terese Masó.

Família Rosselló-Terris, a la font Vella. La nena és la Carme Rosselló Terris. Any 1925.
Foto cedida per Terris.

Fotos que fan història

Les primeres de la "doctrina" portaven el pendó. Davant de la fonda Rita, al carrer Vernís. Foto cedida per Joan Güell.

Davant de les escales de l'Església. Molts veïns encara us hi coneixeu. Dia de Corpus de l'any 1953.
Foto cedida per Joan Güell.

Concentració de cotxes antics. En Ferran Busquets, joves i canalla del poble. 1968.

Després de la cacera, parada a Can Torrent d'abans.
Foto cedida per Carme Miralpeix.

Fotos amb no tanta història

Un bateig. 1952.

Sardanes. 1969.

Lliurament de premis d'un Concurs de dibuix. 1974.

APRENENT DE LA TOPONÍMIA:
Exemples hilariencs[1]

1. Què és la toponímia?

La toponímia és la part de la ciència onomàstica (referida als noms propis, és a dir, els que designen ens concrets, animats o inanimats, individualment) que estudia els noms específics d'abast geogràfic. En general, es considera que els topònims són lingüísticament molt conservadors, ja que quan un nom s'aplica a un lloc, sol perdurar encara que desapareguin els seus elements lingüístics o particularitats d'origen; per aquesta raó és tan interessant l'estudi dels noms de lloc.

En conseqüència, un dels aspectes més interessants de l'estudi dels noms de lloc és la seva anàlisi etimològica, és a dir, l'estudi de l'origen o la filiació d'aquell mot ja que etimologia és un terme d'origen grec, d'*etymologia* 'sentit veritable d'un mot', un compost d'*etymos* 'veritable, real' i *logos* 'paraula'. Per tant, el sentit original del mot ens assenyalaria el seu sentit veritable. És per això que Joan Coromines, un dels etimòlegs i toponomistes més importants de la història, va escriure: "el que sempre ha interessat més en els noms de lloc és la seva etimologia"[2].

Així, el que ens proposem de fer serà mostrar-vos com, a partir d'un recull de noms de lloc i del seu posterior estudi, podem obtenir informació d'aspectes presents o pretèrits, sobretot quan es tracta del que hom anomena topònims opacs o fòssils, és a dir, que des de la perspectiva lingüística actual es tracta de paraules sense sentit, així "Quan sabrem l'etimologia dels nostres noms de lloc, es dirà, haurem satisfet la nostra curiositat i aquests noms hauran deixat d'ésser un enigma provocatiu i, en certa manera, mortificant"[3]. És a dir, hem d'estudiar els topònims perquè ens donaran coneixements del territori que per altres vies d'estudi convencional possiblement no ens arribarien.

Tanmateix, també intentarem de mostrar com, de vegades, aquest desig tan humà de comprendre i entendre una realitat tan propera i immediata com és un nom de lloc, pot portar a l'error, sobretot quan es crea un origen erroni o inventat a partir de la semblança d'aquell topònim opac amb algun mot col·loquial, produint-se el que en onomàstica s'anomena pseudoetimologia (falsa etimologia o etimologia popular) arribant a originar en ocasions frases fetes populars[4] i, fins i tot, relats que volen explicar un nom de lloc, el que hom anomena tradicions toponímiques, que també poden ser degudes a la forma de l'indret o bé a alguna seva particularitat.

Joan Coromines.

1. Aquest article és una adequació escrita de la xerrada-conferència que vàrem impartir el dia 4 de maig de 2007 a la Casa de Cultura de Sant Hilari Sacalm i que formava part del Curs de Coneixement de Sant Hilari II.
2. COROMINES, J. (1965): *Estudis de toponímia catalana I*, pàg. 7
3. COROMINES, J. (1965): *Estudis de toponímia catalana I*, pàg. 21-22
4. Com ara aquella de l'Urgell que diu "Val més Torrefeta qua Castellserà", jugant amb el sentit de *feta* i *serà* quan en realitat es tracta de *turre fracta* 'torre trencada' i *castellu serranu* 'castell i un mot d'origen incert'.

2. Topònims que aporten informació pretèrita o present

Allò que ens poden ensenyar els noms de lloc pot ser molt divers, la informació que ens poden transmetre pot ser molt variada i per això ens centrarem en alguns aspectes a partir d'exemples fonamentalment de Sant Hilari Sacalm amb referències també a llocs propers.

2.1 Informació lingüística

Els topònims, com ja hem esmentat, són elements conservadors i sovint mantenen formes caigudes en desús en la comunicació col·loquial de la nostra zona dialectal.

Sant Hilari Sacalm. El segon element del nom de la capital de les Guilleries mostra la pervivència d'un fòssil lingüístic, ja que es tracta d'una aglutinació de l'article salat *sa* més un terme orogràfic també caigut en desús com és *calm*, del llatí *ipse calme*, l'article que s'usava antigament a Catalunya i el substantiu *calm* amb l'antic significat de 'planura, altiplà' provinent d'una llengua preromana indoeuropea, el cèltic, amb la forma *kalmis* 'cim d'una muntanya en forma de pla'. Cal afegir que es tracta d'un terme toponímic freqüent com demostra, per exemple, que localitzem formes homònimes a Sant Martí *Sacalm* o a Osor (*pla Sacalm*, a la muntanya de Sant Gregori).

Plansalou. Espai situat al nord de les roques del Rei amb nom també compost i aglutinat *plan+es+alou*. Hi podem observar la presència de l'antiga *-n* final etimològica a *pla* i l'article salat fossilitzat es precedint el substantiu *alou* que no hem de relacionar amb una forma 'oval' (com ens podria portar a pensar una etimologia popular relacionant-lo amb *ou*) sinó una relació jurídica provinent del germànic *alôd* 'possessió plena o patrimoni lliure', és a dir, possessió lliure de serveis reals i personals.

De vegades, la informació lingüística que obtenim és de caràcter lèxic, és a dir, de mots arcaics com podem observar en noms com ara el *pla de les Arenes* un terme originat en la presència de sorra, antigament *arena*, del llatí *arēna* (també observable a Riudarenes) o al *Puigsapera*, límit entre Sant Hilari Sacalm i Espinelves, que recull la forma arcaica de l'actual *pedra* perquè, evidentment, el topònim no ve del prenom masculí *Pere* entre d'altres coses perquè l'article salat fossilitzat que el precedeix, *sa*, és femení.

2.2 Informació de caràcter administratiu o judicial

Les relacions entre municipis, veïnats, parròquies, particulars... sovint han generat noms de lloc, a partir de qüestions monetàries (com ja hem fet notar al *Plansalou*), de les relacions entre senyors i classes socials humils (com succeïa a una antiga *peça de terra de la Comtessa*, a Santa Maria de Mansoli, o una *Coma de Senyor*, a Osor) però, sobretot, pels límits municipals i parroquials. Així:

A la *Creu de Llevanyes*, límit municipal entre Sant Hilari Sacalm i Osor; el primer element *Creu* no té connotacions religioses malgrat provenir del llatí *crūce* sinó que fa referència a una creu de terme, és a dir, a un límit entre municipis. El segon element, un terme absolutament opac, semblaria relacionat amb una particularitat de l'indret, segons Coromines, provindria de *llivanya* 'trenc, clivell, esquerda natural de la roca'[5] o bé amb la composició del terreny, segons Antoni M. Alcover, del llatí *levanna* relacionat amb un tipus de pedra pissarrosa[6]. El mateix sentit es pot aplicar a la *Creu del Portell*, límit entre Osor i Susqueda, o la *Creu del Cerver*, límit parroquial entre Sant Pere d'Osor i Sant Vicenç de Susqueda.

En aquesta mateixa línia, hi podríem anotar *el Pedró* que, situat a Santa Margarida de Vallors, encara que etimològicament es tracti d'un derivat de *pedra*, un terme així en toponímia se sol referir a un indret, freqüentment un cim o carena, en què coincideixen diversos termes. Atès que per aquella zona hi trobem límits de propietats particulars i no massa lluny els límits municipals entre Sant Hilari Sacalm, Santa Coloma de Farners i Osor i els antic límits parroquials entre Santa Margarida de Vallors i Santa Creu d'Horta, considerem que la qüestió administrativa és el que n'explica l'origen i el sentit.

2.3 Informació relacionada amb l'aigua (hidrònims)

En un espai de territori tan significatiu quant a la presència d'aqüífers, com són les Guilleries en general i Sant

5. COROMINES, J. (1989-1997): *Onomasticon Cataloniae V*, pàg.72
6. ALCOVER, A.M. i MOLL, F. de Borja (1988): *Diccionari català-valencià-balear*, vol. 6, pàg. 977

Hilari en particular, és lògic que els noms de lloc relacionats amb l'aigua hi siguin habituals, alguns molt evidents (les *Fontiques de Can Pla*, la *font dels Abeuradors*, la *font dels Rius*...) però d'altres més obscur.

Montdois, situat al vessant de Querós, en el límit municipal amb Susqueda, sembla que es tractaria d'un topònim compost format per l'arcaisme *Mont* 'muntanya' i el substantiu plural ioditzat *dolls*, indicant la presència de dolls d'aigua. De fet, amb referència a aquest topònim hem esbrinat un fet si més no curiós, ja que a uns vuit quilòmetres en línia recta travessant el Ter, en municipi de Susqueda però parròquia d'Osor, no massa lluny del Boscà, hi hem documentat en textos antics uns pretèrits *lloc dit els Dois* i un *mas Dois* (*Boscà dels Dois*), fet que també esmenta Joan Coromines dient que: "hi ha pergamins on se diu que lo mas d'Oys és del terme d'Osor, i un de 1542 lo situa en lo terme del castell de Rupit. Podem deduir-ne que es tractava d'un indret que "en deis a(l)s Doys" o sigui 'els dolls d'aigua' vora el qual es féu el mas Doys, i damunt d'aquest hi havia la Roca, castell i santuari de Mont Doys. Montdois, en efecte, és damunt l'abundosa Riera de Susqueda, on hi ha bastants saltants, on l'aigua cau a dolls"[7]. Tanmateix, creiem que Coromines no s'adona que devia tractar-se de dos llocs diferents, un a Querós i l'altre a Susqueda-Osor i que, per tant, és molt possible que es tractés d'una àmplia extensió de territori que devia rebre el nom de *Dois*, entre l'actual pla i puig Montdois, entre Susqueda, Rupit i Sant Hilari Sacalm, i la riera d'Osor, dels antics mas i lloc dit Dois i, al s. XIV, un dignificatiu *Dois Major* ("baga et boscho nomenato des doys mayor"), que només s'explica en contrast amb un Dois Menor; aquest ampli espai es caracteritza per l'orografia, amb alçades diverses (Montdois, 929 m, Sant Benet 1.144 m, turó del Coll 1.139 m...) i pels diferents rius, sots o torrents que hi discorren com ara la riera de Susqueda, la riera de Querós, el Ter, la riera d'Osor... També és curiosa la situació de Montdois i l'antic Dois, just en límits municipals, entre Sant Hilari Sacalm i Rupit i entre Susqueda i Osor.

El *pla de l'Estanyol*, a serra d'Heures, sembla que es podria haver referit a un espai embassat, ja que creiem que es tracta d'un derivat diminutiu d'*estany*.

Ridecòs que dóna nom a un lloc dit, un sot, un molí i un mas, semblaria que prové de l'expressió llatina *rivi cŭrsus* 'curs d'aigua', fet gens estrany ja que en aquell espai hi discorre un sot homònim, és a dir, que es tractaria d'un topònim compost aglutinat i sincopat (amb la pèrdua de la *u* de *riu*).

2.4 Informació relacionada amb la fauna (zootopònims)

És freqüent que els noms de lloc es relacionin amb els animals de la zona, de forma explícita (el topònim recull el nom de l'animal) o implícita (referències indirectes com cau, salera...). En ocasions, aquests termes ens mostren l'antiga presència d'animals avui inexistents. Així:

El *sot dels Cabirols* a l'antiga parròquia de Santa Margarida de Vallors s'origina a partir d'un cèrvid semblant a l'isard. El nom prové del llatí *caprĕŏlus* 'espècie de daina', un mot, segons Coromines, pirinenc però que devia ser força col·loquial a les Guilleries, ja que apareixia en diversos topònims antics.

Perxada el bac del Llop. Zona boscosa actualment de castanyer que es localitza prop dels límits municipals entre Osor, Sant Hilari Sacalm i Santa Coloma de Farners, a l'est del pla de les Cases, al sud de la Fàbrica del Sobirà i a l'oest

del collet de l'Espinau. Aquest topònim ens mostra l'antiga presència d'aquest animal salvatge en el nostre territori, una presència actualment inexistent però que es pot evidenciar a partir d'altres topònims com el *serrat del Pas del Llop*, a Susqueda, prop del mas el Gascó, la *font del Llop*, a Osor, prop de Roscall o *la Sútia del Llop*, prop de Serra d'Heures, a Sant Hilari, nom de lloc que, a més, té la particularitat de recollir un altre element, *Sútia*, provinent d'un nom comú que Alcover i Moll defineixen com a 'forat gros destinat a atrapar-hi llops', és a dir, una mena de trampa provinent d'un mot, segons Coromines, que podria ser d'origen bascoibèric i que inicialment es relacionaria amb un 'clot on s'hi cremava llenya per a carbó', és a dir, que una vegada no s'usava en aquest sentit passava a usar-se com a trampa. Aquest mot, com a topònim, és força habitual a les Guilleries ja que l'hem localitzat, a més de Sant Hilari, a Osor, Susqueda i Rupit.[8]

Guilleries. El nom de la comarca natural s'ha de situar en aquest apartat ja que sembla que el seu sentit primer és el de 'lloc poblat de guilles' un nom, però, segons estudiosos com Carreras Candi, Antoni Pladevall, Emili Rams o Rafael Ginebra, relativament modern, de finals del segle XVIII. Tanmateix, la presència de la guilla en el nostre territori s'evidencia amb altres noms com el *collet de la Guilla*, entre Osor i la Cellera de Ter, o les *rogues Guilleres*, que hem situat a dos indrets, un a Osor, entre els masos el Sobirà i el Gelats, i l'altre a Sant Miquel de Cladells.

Quant a les aus, hem trobat indrets com la *font del Gaig*, a Querós; el *turó dels Tudons*, prop dels límits entre Arbúcies i Sant Hilari Sacalm, la *Posa de l'Àguila*, límit entre Osor i Sant Hilari Sacalm vers Sant Miquel de Solterra i la Creu de Llevanyes (un lloc en què devien aturar-se les àligues en el passat ja que *Posa* prové del verb *posar* en el sentit de 'lloc d'aturada, de repòs'), la *Serra de la Roca de l'Àliga*, entre Sant Hilari Sacalm, Susqueda i Osor. I encara, en aquesta línia, podríem esmentar les moltes *Palomeres* (a Susqueda, Osor, Sant Hilari...) o els *Colomers* que es relacionen amb antics espais o parades situats en colls o collades per a la cacera de coloms silvestres o tudons com ja esmentava Francesc Carreras Candi el 1911; sentit que també es recull en relació amb les *Berbolades*, prop del Soler de Mansoil que semblaria un derivat de *berbol* 'parany de caçar'. També hi podríem afegir la *serra del Corb*, entre Santa Coloma de Farners i Sant Hilari, que semblaria relacionar-se amb l'ocell tot i que en aquest cas i d'altres de

semblants (com *la Corbera* o *roca Corbera*) cal estudiar la documentació antiga per esbrinar si etimològicament prové de *cŏrvus* 'corb' (ocell de la família dels còrvids) o *cūrvus* 'corb, encorbat'.

Menys habitual és la presència de noms de lloc relacionats amb els insectes tot i que localitzem a la zona el *turó del Tàvec*, prop de les planes de Can Roca (tanmateix s'haurien de consultar documents antics per poder-ho confirmar, ja que no és gens clar que el nom d'un turó s'origini en un insecte), la *font de les Formigues* o *Sant Miquel de les Formigues* (arran de la mort al cim de formigues alades a la tardor i que va originar una tradició toponímica relacionada amb sant Miquel i una formiga que va gosar pessigar-lo, un relat que recull Victor Balaguer a *Al pie de la encina*, de 1893.

2.5 Informació sobre la flora (fitotopònims)

És molt habitual que el nom d'un lloc s'origini a partir de les espècies vegetals que allà s'hi troben. D'aquesta manera, en un espai amb tanta riquesa forestal i botànica, els noms de lloc que s'hi refereixen són nombrosos. Així:

La *font de l'Arç* que ens indica la presència d'aquest arbre a l'indret, el nom del qual és d'origen preromà, d'*artea* o *artio*.[9]

La *roca del Teix*, entre el coll de Querós, el turó del Coll i el pla de les Lloses, un lloc que s'eleva fins als 1.068 m i que es tracta, segons Coromines d'un arbre que "no és abundant en les nostres muntanyes i boscos, i generalment apareix en grans exemplars isolats (...) però precisament per això ha donat motiu de bastants NLL", fet que es produeix en el cas que ens ocupa.

La *baga del Tell*, curiosament es tracta d'una zona en la qual predomina el castanyer localitzada vers el sot dels Rius, a l'oest de Sant Miquel de Solterra però en la qual s'hi poden veure exemplars de tells, oralment ['tej], que n'originen el nom, un tipus d'arbre no massa freqüent a la zona

7. COROMINES, J. (1989-1997): *Onomasticon Cataloniae V*, pàg. 342

8. Per a conèixer l'existència d'aquest animal a la nostra comarca, podeu consultar PÉREZ, Xavier (2000): "La memòria històrica del llop a la Selva" a *Quaderns de la Selva, 12*. Santa Coloma de Farners.

9. COROMINES, J. (1989-1997): *Onomasticon Cataloniae VII*, pàg. 255

(encara que també recollim una *Telleda*, un antic bosc de telis al pla de les Arenes, a l'oest de mas Carbó).

En aquests tres casos el topònim s'origina en la presència d'un o diversos exemplars de l'arbre a què es refereix el nom; ara bé, molt sovint, pren caràcter col·lectiu:

Un col·lectiu molt significatiu és el que forma el grup que es relaciona amb el castanyer, fins fa poc l'espècie reina de la flora guillerenca i, d'aquesta manera, trobem molts noms de lloc que n'assenyalen la seva presència: la *Baga*, la *Castanyeda*, la *Perxada*, el *Castandell*, *Castanyet*, *Castanyadell*...[10]

La *perxada Artiga de l'Aulet*. Curiós nom de lloc situat als límits municipals d'Osor i Sant Hilari Sacalm prop del Sobirà, ja que encara que actualment es tracta d'una zona boscosa de castanyer (una perxada), inicialment devia tractar-se d'una zona que s'artigà, és a dir, que es tractava d'un tros de terra arrabassat al bosc per convertir-lo en zona de conreu (*Artiga*) i que posteriorment es degué plantar d'alzina o aulina, ja que a la zona del territori on ens trobem un *Aulet* és un alzinar, un bosc d'alzines, aspecte que no es recull ni al *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* ni al *Diccionari català-valencià-balear* (tot i que s'hi anota l'ús del mot a Osor i Sant Hilari Sacalm) ja que assenyalen que es tracta d'una "alzineda tendra", tanmateix, sí que l'esmenta Joan Coromines que diu "crec que són més aviat (en tot cas secundaris) els matisos de "tendre" o de "carbó" que hom li ha atribuït"[11]. Així, *Aulet*, mot molt freqüent en espais hilariencs com a comú o propi, es refereix a un bosc d'alzines (per a nosaltres aulines).

Altres col·lectius serien *el Vernet*, prop de Joanhuix, amb el sentit de bosc de verns; o de més genèrics com *la Selva*, el nom de la comarca i d'una partida de terra a Osor, del llatí *silva* 'bosc' o el *turó de la Devesa*, prop del coll de Llevanyes, del llatí *defensa* 'conjunt d'arbres'.

2.6 Influència de la religió (hagiotopònims)

La religió, i en concret la cristianització, ha estat un element que ha influït notablement en la creació de noms que, en ocasions, de ben segur que van venir a complementar o substituir-ne d'anteriors que, de vegades han perviscut i de vegades no (per exemple, la muntanya de *Sant Benet* possiblement s'havia anomenat segons la documentació antiga *Mortissó*, *Creu Cremada* o *Porta Barrada* i la de Sant Gregori, *Montglàs*). Així:

Sant Miquel de Solterra, cim de les Guilleries i límit entre Osor i Sant Hilari Sacalm –també anomenat col·loquialment Sant Miquel de les Formigues- està format pel nom de l'àngel però acompanyat de *Solterra* que de ben segur era el terme que designava la zona abans de ser cristianitzada, ja que aquest terme sembla d'origen preromà, segons Coromines ibèric, de *sedeterra* diferent, però, del que n'indicava Carreras Candi, *Sursum terra* 'indret alt'.

Santa Maria de Mansolí, parròquia sufragània de Sant Hilari Sacalm formada pel nom de la Verge i, possiblement, pel terme antic *Mansolí* que, segons Serradesanferm i Pladevall, seguint Carreras Candi, consideren provinent de *mansulino* 'petit mas' a diferència de Coromines que assenyala (creiem que erròniament) que prové d'un *Manzonin* amb dissimilació *–nin > -lin* derivat del nom personal germànic *Manzo*.

Santa Margarida de Vallors, parròquia documentada des del s. X, i que recull la devoció a la santa i el que devia ser el nom inicial *Vallors* que semblaria tractar-se d'un fitotopònim amb el significat de 'vall de llorers' com recullen Quico Danés i Moreu-Rey i no pas un zootopònim com esmenta Dalmau i Casanovas assenyalant el sentit de 'vall d'óssos'. Coromines indica que el nom podria ser preromà, d'origen basconide.

Sant Mateu de Joanet, terme parroquial datat del s.IX, sufragani de Sant Hilari malgrat que sigui municipi d'Arbúcies. El nom recull la devoció al sant i un terme que no creiem diminutiu de *Joan* sinó que opinem que es relacionaria amb el llatí *juvenis* amb el sufix col·lectiu *–et* amb el probable sentit de 'bosc d'arbres joves' –com també es produeix al nom de poble garrotxí Joanetes).

10. Cal anotar dos aspectes interessants, primer el fet que sufixos aparentment diminutius com –ET o –ELL tenen en toponímia significat col·lectiu, indiquen grup, bosc i, en segon terme, és interessant de fixar-se en les diferències semàntiques que existeixen entre aquests noms relacionats amb el castanyer i el seu aprofitament forestal ja que, segons diversos estudiosos, a la baga els castanyers tenien fins a cinc anys i se n'aprofitaven els bastons per a fer rodells, a la perxada tenien entre cinc i vint anys i se n'aprofitaven les perxes i les castanyedes hi havia castanyers de més de vint anys i sovint eren aprofitats pel seu fruit, per a més informació podeu consultar RAMS, Emili (2002): "Els oficis perduts dels bosquerols de les Guilleries" a *Revista d'Etnografia de Catalunya* núm. 20. Barcelona.

11. COROMINES, J. (1995-2001): *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana I*, pàg 246

2.7 Situació a l'espai

La situació d'un determinat lloc caracteritza i determina el seu nom, sobretot quan es tracta de llocs elevats amb una àmplia visió del territori. Així:

La *Miranda*. Indret situat prop del nucli urbà hilarienc i, també, de forma homònima, als límits municipals entre Osor i Susqueda. Prové del llatí *miranda* 'llocs o coses admirables, de bella vista' una mena de sinònim de la *Talaia* que trobem a Osor o a Sant Hilari Sacalm, prop d'Espinelves, que té sentit de 'mirador', de l'àrab *talâyi* 'sentinella'.

Font Saguàrdia, prop de Sant Miquel de Solterra, al límit entre Osor i Sant Hilari Sacalm i el *turó de la Guàrdia*, prop del límit entre Sant Hilari i Espinelves. Ambdós s'originen en el substantiu *guàrdia* 'castellet', del gòtic *wardjan* derivat de *warda* 'guàrdia, vigilància, talaia' referit a indrets elevats, amb gran visió de l'espai.

Casa Nova de Muntanya, nom de dos dels masos més elevats de la zona, un prop del Sobirà i l'altre prop del límit amb Espinelves, l'aspecte que n'origina el nom *Muntanya* és la seva situació enlairada i no pas el sentit genèric.

2.8 La forma

Puig Rodó, referit a la forma arrodonida d'aquest cim situat vers les roques del Rei.

Collsestortes, pas de muntanya situat al nord-oest del coll de Revell i a l'oest dels Cortals. Es tracta d'un topònim compost pel terme orogràfic *coll*, del llatí *cŏllis* 'pujol, turó baix' però que a les nostres contrades pren el sentit de 'pas elevat entre muntanyes', l'article salat arcaic i l'adjectiu *tortes* que creiem que es pot referir a la forma ja que en toponimia pren el sentit de lloc angulós, colltorçat, derivat del verb *tòrcer*, tanmateix, també podria tractar-se, segons Danés, d'una deformació de *coll ses Tórtores* i, aleshores, seria un zootopònim, caldria consultar documentació antiga per confirmar-ho.

2.9 Altres sentits

Riera d'Osor, nom del curs d'aigua que neix vers el pla de les Arenes i desguassa al Ter. El nom es refereix al poble veí però cal dir que aquest topònim ens dóna una informació històrica, ja que és d'origen preromà i significa *fines ausorum*, és a dir, 'la fi de les terres dels ausetans', més endavant del comtat d'Ausona i del bisbat de Vic.

Les *Portelleres*, límit entre Osor i Sant Hilari Sacalm per on discorre el camí que travessa la muntanya de Sant Miquel de Solterra. Sembla que es tracta d'un derivat diminutiu plural de *portella* indicant un pas de muntanya.

Pla de les Lloses, al límit municipal entre Susqueda, Osor i Sant Hilari –pel vessant de Querós–. En aquest cas es refereix a la formació del lloc, concretament al tipus de pedra, prové del preromà *lausa* 'pedra plana de mineral dur, llicorella'.

Pla de les Cases, al límit entre Osor i Sant Hilari Sacalm, creiem que ens dóna una informació arqueològica ja que sembla que es tracta d'un plural de *casa* en un indret on actualment no hi ha vestigis de població; tanmateix, es podria tractar de les medievals cases d'en Franquisèn, documentades als segles X-XI i que es referien a un dels nuclis de població més antics de la zona.

Josep M. Casacuberta, Assumpció Guilleumas, Bàrbara de Haro, Dolors Hostalrich i Joan Coromines a Sant Miquel de Solterra o de les Formigues el 2 d'abril de 1961 (Arxiu Fundació Pere Coromines). Enguany, precisament es compleix el cinquantenari de la col·locació de la creu al cim de les Guilleries.

Illes d'Amunt i *Illes d'Avall*, a Santa Maria de Mansoli, en què si el nom no prové d'un llinatge (com passa amb la *sureda de ca n'Illa*, entre Sant Hilari i Arbúcies), possiblement ve del llatí *Insŭla*, no pas per indicar un lloc inundat o rodejat d'aigua sinó un espai fèrtil de terra de conreu de regadiu prop d'un curs d'aigua, situació que es produeix als dos indrets als quals ens referim.

De vegades, el nom d'un lloc té origen antroponímic, és a dir, que prové d'un llinatge, un nom de fonts o d'un malnom. Això és especialment freqüent en els noms de masos com creiem que ocorre amb *el Soler*, *el Borrell*, *la Rovira* (encara que també es podria tractar d'un derivat de roure, és a dir, un fitotopònim), *el Bosquet* (no és massa habitual que es tracti d'un bosc petit), *mas Moragues* que serien llinatges, *can Cigala*, *can Puça*, *can Gambada*... que serien malnoms. En aquest sentit es produeix un fet excepcional en toponímia, i és el que ocorre amb la *font d'en Primo*, el nom de la qual s'origina en el llinatge del dictador d'entre 1923 i 1930, un dels impulsors de la carretera entre Osor a Sant Hilari Sacalm, no tenim constància del manteniment d'un nom semblant, de caràcter polític, dins l'àmbit col·loquial enlloc més.

En ocasions l'origen del topònim ens resta desconegut o incert com per exemple amb el *collet de Collsavena* (de *vena* 'corrent d'aigua subterrània' o del cèltic *Benna* 'cove, cistella, ventre d'un carro' que, segons Coromines "d'on la idea de 'conca de muntanya' o 'collada' (per la corba que formen els dos costats d'aquesta)"[12] un orogràfic referit a 'conca' o 'coll de muntanya' (aleshores seria una tautologia); el *pla Brufau* (potser prové del nom germànic que hem documentat en aquella zona en el segle XV *Gonfau*, deformat potser per influència de brufar o bufar); el *Campdelarit* o el *Parral de n'Huix o del Sobirà* (segons Coromines "edifici rústic" i no pas "vinya enfiladissa").

3. Etimologies populars o pseudoetimologies

Per acabar, voldríem fer esment d'alguns casos d'etimologies populars o falses fruit d'històries inventades, de semblances lèxiques o bé de particularitats de l'espai. Així:

La història d'un ós que explicaria els noms d'*Osor* ('terra d'ossos' quan en realitat és *fines ausorum*), *coll de Nafrè* ('coll nafrat, ferit', en realitat del nom germànic *Nanfrid o Ninfrid*), *Susqueda* ('se us queda, se us escapa', un nom d'origen incert tot i que semblaria, per la terminació -eda, un col·lectiu vegetal com auleda, telleda...), *Querós* ('car ós, no a l'ós' o 'que grós', en realitat un derivat de *quer* 'roca, penyal' d'un preromà cèltic *cariu*) i *Sant Sadurní d'Osormort* ('ós mort', en realitat també és un antic *fines ausorum*). Hauria estat si més no bonic, que en aquesta tradició s'hi hagués afegit l'indret d'on provenia l'ós, de *Vallors*, la 'vall de l'ós'.

A Sant Hilari, prop del poble, a la Miranda, hi trobem *la Petjada del Dimoni*, una marca peculiar en una pedra que segons la imaginació popular és una petja del diable fruit d'una partida de cartes perduda pel dimoni davant de Sant Antoni Abat.

I, per últim, també a Sant Hilari Sacalm, a Santa Maria de Mansoli, entre la font Picant i el Borrell de Mansoli existeix el *camí de les Esposes* i la *roca dels Enamorats* on tots els que s'hi asseien s'enamoraven i es casaven en poc temps. Tanmateix, el nom no es relaciona amb el sinònim de muller, *esposa*, sinó que es tracta d'un derivat postverbal de posar precedit de l'article salat fossilitzat, és a dir, *sa Posa*, *la Posa* amb el sentit de lloc de repòs o d'aturada en el camí.

12. COROMINES, J. (1989-1997): *Onomasticon Cataloniae II*, pàg. 418.

Plànol de 1890, de Juli Serra.

4. Conclusions

Com hem pogut comprovar, la toponimia és una ciència de la qual podem aprendre moltes coses, des d'arqueologia fins a cultura popular passant per aspectes diversos com la fauna, la flora, les relacions jurídiques, la llengua arcaica... És per això que realment paga la pena de mostrar interès en el seu estudi.

Tanmateix, el que aquí hem anotat és una molt petita mostra del que podem arribar a aplegar en un espai tan ric en noms de lloc com és Sant Hilari Sacalm i el seu entorn, l'ideal consistiria a fer-ne un recull exhaustiu i ampli com a mínim per dues vies, una d'oral, a partir de la veu del poble, d'informants coneixedors del territori, que ens podran oferir toponimia actual, i una altra d'escrita, a partir de la veu dels documents antics, que ens ensenyaran els noms pretèrits; i encara, hi podríem afegir cartografia, obres publicades, treballs inèdits... Fet això, podrem realment estudiar i aprendre la imatge passada i present de Sant Hilari Sacalm que ens dóna la seva toponimia.

5. Bibliografia consultada

ALCOVER, Antoni M. i MOLL, Francesc de B. (1988): *Diccionari català-valencià-balear*, 10 volums. Editorial Moll. Palma de Mallorca.

BALAGUER, V. (1893): *Al pie de la encina*. Edició facsímil editada per l'Ajuntament d'Arbúcies a 1993. Arbúcies.

BASTARDAS i RUFAT, M.R. (1994): *La formació dels col·lectius botànics en la toponímia catalana*. Reial Acadèmia de Bones Lletres. Barcelona.

BRUGUERA, Fèlix (2006): *Onomàstica osorenca. Toponímia pretèrita i present dels termes municipal i parroquial d'Osor (la Selva)*. Universitat de Girona. Facultat de Lletres. Departament de Filologia i Filosofia. Tesi doctoral inèdita dirigida pel Dr. August Rafanell.

CARRERAS CANDI, F. (1911): *Notes històriques de Sant Hilari Ça-calm*. Publicació de l'Estiuada. Barcelona.

COROMINES, J. (1965 i 1970): *Estudis de toponímia catalana* 2 volums. Editorial Barcino. Barcelona.

COROMINES, J. Amb la col·laboració de GULSOY, J. i CAHNER, M. i l'auxili tècnic de DUARTE, C. i SATUÉ, À. (1995-2001): *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Curial Edicions Catalanes. Barcelona.

COROMINES, J., FERRER, J., GULSOY, J., RASICO, Ph. i TERRADO, X. (1989-1997): *Onomasticon Cataloniae*, 8 volums. Curial Edicions Catalanes. Barcelona.

DALMAU i CASANOVAS, J. (1969): *Notes per a un estudi sobre els noms de lloc a Girona*. Colla Excursionista Cassanenca. Cassà de la Selva.

DANÉS, F. (1986): *Apunts de toponímia*. Document inèdit de l'autor de set pàgines. Sant Hilari Sacalm.

DDAA (2003): "Les Guilleries, terra d'aigua" a *Revista de Girona* núm. 219, p. 56-85. Diputació de Girona. Girona.

DDAA (2004): *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*. Generalitat de Catalunya i Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.

MORAN, J. (2006): *L'etimologia i l'onomàstica*. Ed. Santillana, Barcelona.

MORAN, J. i RABELLA, J.A. (1999): *Diccionari etimològic manual*. Edicions 62. Barcelona. (DEM)

MOREU- REY, Enric (1982): *Els nostres noms de lloc*. Editorial Moll. Palma de Mallorca.

SERRADESANFERM, A. i PLADEVALL, A. (1986): *Sant Hilari Sacalm capital de les Guilleries*. Indústria Artesana FITER. Sant Hilari Sacalm.

La consulta d'aquestes obres s'ha complementat amb informacions orals i la consulta de documents antics i diverses obres cartogràfiques.

Fèlix Bruguera Ligero,
doctor en Filologia Catalana

'A mi querida Alice'

El doctor D. Carulla no sabia escriure en català, però dominava l'espanyol

Girona, 13 de junio de 2007

Querida Alice,

Esta ciudad ilusiona cuando la ves por primera vez, pero termina siendo una decepción, una profunda decepción. Cuando visité Girona por primera vez supe que me quedaría aquí por mucho tiempo. No me equivoqué. Mi llegada sucedió un nublado día del mes de octubre. Llovizqueaba, hacia fresco y poca gente paseaba por las calles del casco antiguo. Me gustaron las coquetas dimensiones de una ciudad que por entonces ya habia aprendido a proyectarse con fuerza al exterior. Llevaba mucho tiempo oyendo hablar maravillas de Girona. Donde más, en Barcelona, pues allí todo el mundo repetía lo mismo una y otra vez: "Si tuviera que dejar Barcelona me encantaría instalarme en Girona. Es una ciudad bonita y tranquila, allí se vive muy bien".

Disculpa mis modales pero tal afirmación sólo me merece un comentario: ¡Y una mierda se vive bien en esta ciudad! Girona es fría, en toda la amplitud del término: El invierno aquí es duro y la gente, arisca y arrogante por costumbre. Girona, bella Alice, es una ciudad onanista que tiende al desprecio por todo aquello que escapa a sus ruinosas murallas. Girona, querida, es un refugio de provincianos que viven pensando que la provincia es el centro del mundo. Y lo peor de todo esto es que son un atajo de infelices, sin saberlo.

Como te contaba, amada Alice, llegué aquí en pleno mes de octubre. Era tarde, oscurecía. Pregunté a un basurero –en la Girona cosmopolita este oficio queda reservado a los negros- si conocía el hotel donde me alojaría, de nombre Ciutat Immortal. 'Inmortal' es el adjetivo que los lugareños han asociado a la pequeña ciudad. ¡Menuda modestia!

El pobre hombre, escoba en mano, respondió apretando con fuerza sus carnosos labios y abriendo sus blancos ojos como grandes naranjas. ¿Cómo iba a saber un basurero negro de Girona donde estaba ubicado un hotel de cuatro estrellas? No le tuve en cuenta su ignorancia al barrendero y seguí andando hasta que, por la casualidad más absoluta, casi tropecé con una señal que indicaba que para llegar al hotel era obligado caminar por una fea calle peatonal, que alberga varias tiendas de ropa y complementos, una pintoresca frutería, un comercio naturista, un colmado de delicatessen, una brasería, una papelería y una librería, además del lujoso albergue.

De repente, por la bocacalle opuesta a la que yo me disponía a penetrar, apareció un grupo de gente joven. Rondaban los treinta años. Gritaban y se reían. Vestían con clara pretensión de aparecer como una panda de alternativos contraculturales, cuando en realidad parecían un pequeño rebaño de pijos pretenciosos y gilipollas. Disculpa mi lenguaje, pero no puedo contener la pluma, que se irrita por momentos. Me pareció entender que venían de presenciar un espectáculo, por los comentarios. "Este tío es un poeta en 35 milímetros", comentó en voz demasiado alta uno que tenía pinta de ser el más capullo e ignorante de todos. No había duda, salían del cine.

"Sí, Hashemi Shahroudi –apostilló una hippy de postín con un cuerpo muy apetitoso- es el rey iraní de la poesía visual". "Sí, sí, sí", "no podías definirlo mejor", "¡es el puto rey!", aseveró el pelotón de jóvenes esnob casi al unísono. Vestían ropa de marca con clase escasa. Sólo uno, que iba de negro y muy puesto de cocaína a juzgar por los vaivenes de su prominente mandíbula mal afeitada, demostró tener un mínimo de inteligencia combinada con dosis aceptables de humildad: "Mirad tíos, a parte de que no he entendido nada, la película me ha parecido un auténtico bodrio. El tal Shahroudi debería hacer penitencia durante al menos diez años a fin de redimirse de un pecado que, por desgracia de los que nos gusta el cine, quedará para la posteridad".

Obviamente la conversación transcurrió en catalán de cabo a rabo, pues Girona es una ciudad de Cataluña, y Cataluña es Cataluña porque habla distinto del resto del mundo. No obstante, dada la similitud de esta lengua minoritaria con el español, pude entender sin demasiados problemas sobre qué estaban discutiendo aquella panda de jóvenes sin futuro que con toda probabilidad se disponían a celebrar una juerga en alguno de los escasísimos y desaboridos locales de ocio nocturno de la pequeña, pero inmortal, Girona. Que no se te olvide esto de "Inmortal" mi delicada Alice.

Quise interrumpir la frívola tertulia callejera del grupito en cuestión y lancé una pregunta un tanto estúpida, pues tenía la respuesta ante mis narices, a un chico bajito de pelo rizado, dientes prominentes y aliento putrefacto: "¿Diszculpe joven, szabe dónde szta el hotel Ciutat Immortal?". Marqué todo cuanto pude mi acento eslavo a fin de que quedase muy claro que era un extranjero quien le interpelaba. Miróme con rostro compasivo y ni tan sólo se molestó en abrir la boca. Con ademán desganado me indicó con la cabeza un enorme letrero plateado que rezaba con letras de imprenta gigantes: "Hotel Ciutat Immortal". "¡Qué tonto szoy!", respondí falsamente avergonzado.

Retuve todos y cada uno de los rostros de esos pardillos, Alice, mi amor. Eran lo que estuve buscando durante mucho tiempo, ¿te acuerdas? Efectivamente, esta limitada ciudad me ofrecía la posibilidad de iniciar una nueva vida sin demasiados obstáculos. Incapaz de reprimir una golosa sonrisa, me dirigí a la puerta giratoria de cristal del dichoso hotel, 'chic' como Girona misma. Un recepcionista con cara de tonto y ojos ligeramente achinados, bajito y gordito, me recibió con una prefabricada sonrisa y me dio las buenas noches, a lo que yo respondí con un murmullo ininteligible. Siempre he creído que los botones o recepcionistas o como quiera que les llamen son unos mentecatos, que proyectan simpatía en función de la propina que esperan recibir. A juzgar por como forzaba su rostro, el muy cabrón del enano achinado con michelines debió de pensar que me sobraba el dinero. Y acertó, aunque no reparó en que el aquí caballero no iba a soltar ni un céntimo de euro. ¡Ja!

El botones idiota cerró la puerta de un golpe seco, en señal de malhumor. Se había pasado los últimos siete u ocho minutos de su vida llevándome las maletas y haciéndome la pelota para no obtener absolutamente nada a cambio. Y encima el muy mamón –disculpa de nuevo mi lamentable educación, amada mía, pero la sociedad capitalista occidental es capaz de pervertir al más pulcro y noble de los humanos, como es el caso-, encima, decía, tuvo que desearme las "Buenas noches" para luego recordarme que "el Hotel Ciutat Immortal le desea una feliz estancia en la ciudad. Y no hace falta que le diga que el personal está a su plena disposición". "¡Vete por ahí, niñato!", respondí yo para mis adentros.

Son las tres de la tarde, mi querida Alice, y el cansancio empieza a hacer mella después de una larga noche de fiesta y jolgorio. Hoy he tenido a ochenta invitados borrachos y drogados en casa. Algunos han acabado muy mal, ya sabes a lo que me refiero. La segunda entrega de esta historia llegará puntualmente a tus manos en unos días.

Con todo mi amor, con toda mi pasión,

D.

139 ANYS DE PRESÈNCIA A SANT HILARI DE LES GERMANES CARMELITES VEDRUNA

De l'Hospital, les Germanes van anar a la nova casa, l'agost del 1902.

El dia 24 de juliol de 1868, la mare Paula Delpuig, successora de la mare Joaquima de Vedruna, arriba a Sant Hilari amb tres germanes: Joaquima Isanda, com a superiora; Carme Moura i Francisca Carulla. Pocs dies després s'obria l'escola a la planta baixa de l'ajuntament, l'antic hospital.

La mare Paula es va quedar per acompanyar les germanes fins a primers d'agost, per tal de fer-se càrrec de tots els detalls relatius a la redacció del contracte. Al mateix temps que, durant aquells dies, feia classe als més petits, com ho manifesta en una carta escrita el 4 d'agost a la mare Clara Farriol, de Vic.

El projecte d'aquesta nova fundació a Sant Hilari, neix del bisbe de Vic, monsenyor Jordà i Soler. El juny de 1868 es troba el bisbe passant la visita pastoral en aquesta vila, des d'on escriu una carta a la mare general, Paula Delpuig, en la qual li demana que enviï tres germanes a la vila per tal que es facin càrrec de l'ensenyança de les nenes, a fi d'obtenir per a elles una bona educació, humana i cristiana. Era una època en què la formació de la dona estava força oblidada.

En una nova carta, escrita el dia 30 de juny des de Vilanova de Sau, insisteix: *"Lo que urge mucho y le encargo encarecidamente, que vengan hermanas pronto a empezar la enseñanza".*

Com hem pogut veure, la insistència del Sr. Bisbe va tenir una resposta immediata.

És el mateix bisbe que fa els tràmits necessaris per dur a terme la fundació. Es va reunir amb l'Ajuntament i amb els pares de les futures alumnes per tal d'obtenir el seu suport i l'ajuda necessària per tirar endavant aquesta obra. Cal remarcar que el Sr. Bisbe, igual que les germanes, van trobar en el Sr. Josep Saleta un gran col·laborador. Fins i tot, quan es feien les obres necessàries a la planta baixa de l'Ajuntament, per a les habitacions de les germanes, la família Saleta els va cedir la seva casa.

El nombre d'alumnes anava augmentant. Ben aviat es va veure la necessitat de disposar d'uns locals més amplis per realitzar la tasca educativa.

Després de trenta-quatre anys de viure a la planta baixa de la casa de la vila, germanes i alumnes es traslladaren al nou edifici construït per la família Saleta, que és l'edifici actual, ampliat més tard per la congregació de les germanes Carmelites. També se'ls concedia el permís de poder usar el seu oratori.

La famillila de Ribot, hereva de la família Saleta, ha continuat la seva generosa col·laboració amb el col·legi.

Des d'aquell juliol de 1868, que arribaven les germanes Carmelites a Sant Hilari fins avui, han passat 139 anys. 139 anys de servei continuat a la tasca educativa dels infants i dels adolescents de la vila, tot intentant donar a cada època noves respostes educatives a mesura que ho exigia l'evolució de la societat. De manera que podem constatar que el col·legi ha dut a terme diversos nivells d'ensenyament. A més del preescolar i primària, durant uns anys, el col·legi va ampliar la seva oferta educativa amb el comerç i també el batxillerat, per facilitar l'accés als estudis universitaris a les noies, quan a Sant Hilari encara no hi havia l'institut.

Va ser en els anys setanta que, a causa de les noves lleis d'Educació, l'escola va experimentar un canvi. L'ensenyança primària passava al col·legi Sant Josep i les Carmelites es dedicaven al preescolar, amb la col·laboració de personal seglar molt compromès, i que va saber integrar-se bé a l'estil educatiu "Vedruna".

Durant aquests 139 anys, quantes generacions, especialment de noies, s'han format a les Carmelites!

Quantes Germanes al llarg d'aquests anys, amb una dedicació incansable i una donació total, han intentat fer present el "carisma Vedruna" en aquesta terra tan meravellosa i estimada! S'aplicava una metodologia recolzada en la valoració de l'esforç, de la constància i del treball ben fet, i una pedagogia fonamental: la valoració de les persones i les relacions interpersonals en un clima familiar, senzill i proper. Es feia tot donant gran importància a la formació religiosa.

A més de la tasca educativa, les germanes han intentat col·laborar amb la pastoral parroquial.

Han procurat caminar al costat de la gent del poble, compartir amb ells les penes i alegries, i estan sempre disposades a donar un cop de mà a aquell que més ho necessita.

Amb molt sofriment, però també amb un gran realisme, la manca de vocacions ens ha portat a prendre la decisió de deixar la nostra presència a la vila. És per a nosaltres i per a la congregació un pas dolorós. Ens estimem el col·legi i ens estimem Sant Hilari. Però malgrat l'absència física, sempre portarem el que deixem, especialment les persones, molt endins del cor.

Germanes Carmelites

Es poden apreciar, en aquesta fotografia, les millores portades a terme per les Germanes, un pis més i el campanar.

La darrera Comunitat. 175è aniversari de la fundació Vedruna, a Joanet, amb pares, mestres i alumnes.

Agraïment

És amb esperit agraït i esperançat que escric aquestes ratlles. Fa pocs dies ens deixaven les germanes Carmelites.

Ens dol el seu comiat i sentim i sentirem el buit que deixen. Just aquest mes de juliol proppassat, ha fet 139 anys de la seva arribada a Sant Hilari. És fàcil imaginar-se que, durant aquests anys, el poble i la societat han canviat molt. En aquells temps, per exemple, les nenes i les noies eren poc ateses en el món de l'ensenyament i de l'educació. Segur que les Germanes, com també en altres moltes tasques que han fet al llarg d'aquests anys, aportaren tot el seu saber en la promoció del món femení.

Durant aquests anys, no sols han canviat de lloc, al començament vivien i tenien l'escola als baixos de l'ajuntament, sinó que s'han anat adaptant a les noves necessitats de joves i infants. Moltes generacions del poble hi han rebut educació i formació humana i cristiana; com també seria llarga la llista de les Germanes que han estat a Sant Hilari. A totes elles, el nostre agraïment.

Les germanes Carmelites, però, no sols s'han encarregat de l'escola, han fet moltes altres coses que és bo recordar i agrair. Cada any han acollit grups de nens i nenes a la catequesi. Molts de vosaltres, o els vostres fills o filles, hi heu fet la preparació a la primera comunió. Amb elles heu cantat, heu pregat, heu fet els pastorets o el pessebre i heu compartit bones estones de lleure i d'esbarjo. No cal dir que han sigut sempre presents, col·laborant-hi, a les celebracions de la parròquia.

Molts de vosaltres, pel bon record i l'amistat, heu volgut celebrar a la seva capella esdeveniments importants de la vostra vida: casaments, noces d'argent o d'or de matrimoni. Allà ens hi hem trobat per les festes de la Mare de Déu del Carme o de Santa Joaquima de Vedruna... i també hem compartit la bona tassa de xocolata amb melindros...

Calladament i sense fer soroll, a quants malalts i persones necessitades han donat l'escalf de l'amistat i l'ajuda oportuna...

Les Germanes ens han deixat, ens dol i els diem gràcies! Però no perdem l'esperança. I ara ho dic des de la parròquia: **ens cal "substituir-les".** Necessitarem persones per a la catequesi, per a les visites als malalts, per a animar la litúrgia a les celebracions, etc. No en dubto, i espero que el buit que ens deixen, entre tots, farem que es noti el mínim possible. Hem de continuar endavant.

Deia al cap d'amunt d'aquestes ratlles que els escrivia amb esperit agraït i esperançat i així ho he fet.

Moltes gràcies, germanes Carmelites.

Mn. Carles M. Giol

Gràcies, germanes!

A final de juliol, les germanes carmelites de Santa Joaquima de Vedruna van deixar Sant Hilari Sacalm, després de més de cent anys de serveis a la nostra vila, a la nostra mainada i a tota la nostra gent, a través de les actuacions més diverses, no solament en l'àmbit educatiu, segurament la tasca més coneguda i també més valorada, sinó en l'àmbit social i cultural.

Evidentment, no puc parlar de cent anys enrere, però sí que ho puc fer de trenta anys cap aquí amb força coneixement de causa, ja que vaig tenir la sort de presidir la junta de l'Associació de Pares i Mares de la Llar Infantil Les Cent Fonts durant set anys. Set anys que van ser durs i, moltes vegades, força feixucs, amb tota una sèrie de problemes que, fins i tot, van posar en perill la continuïtat de la llar infantil. Finalment, la situació es va redreçar gràcies a la bona predisposició de les persones que formaven part de la junta, una magnífica junta, per cert, i gràcies, per damunt de tot, a la complicitat de les germanes i del personal docent. Aquella situació, amb els seus problemes, amb les seves inquietuds i amb els magnífics moments de convivència que solen proporcionar les situacions difícils, em va permetre establir uns llaços d'amistat que perduren encara i perduraran sempre, estem on estem. Van ser set anys plens de vivències positives en tot moment i dels quals en podrem desgranar una gran quantitat d'anècdotes que ens farien reviure situacions d'allò més variades com la d'aquell trist 23 de febrer del 1981 quan, en plena reunió de junta, apareix la germana Maria, esverada, i ens comunica el cop d'estat del tinent coronel Tejero. No cal dir que la reunió es va acabar de cop i tots vam estar pendents de ràdios i TV. O les sessions de "quina" que celebràvem als bars de Sant Hilari els diumenges a la tarda, o els dibuixos a carbó d'en Jaume Met, d'en Toni Ruiz... o el festival que vam muntar a la discoteca Villaret, tots disfressats de mainada... Tot plegat per reunir uns fons que ens permetessin tirar endavant un projecte en el qual tots crèiem perquè era la base indispensable per al futur dels nostres fills. Tampoc no puc oblidar els viatges a la Generalitat per mendicar subvencions o el logotip que ens va dissenyar a corre-cuita la Mireia i que encara aguanta després de vint-i-cinc anys, o els flams de coco, les coques i la ratafia de la germana Maria, amb què acabaven inevitablement totes les reunions que manteníem setmana sí, setmana també. Són algunes d'aquelles anècdotes que, amb tota seguretat, mai no oblidarem.

Les germanes han exercit la seva tasca educadora de manera exemplar en tot moment. El seu horari ha estat el de cada família i el de cada nen. La Llar ha estat en tot moment, i perdoneu, can "maitanquis", sempre amb un somriure, sem-

Any 1951. Dia solemne de la benedicció de la campana de l'església.

1957. Algunes noies de color visiten el convent de les Germanes. Les acompanyen joves d'aquí: R. Solergibert, D. Fauria, D. Estragués, Muntalt, G. Fàbrega, Fuguet, Genoveva,...

pre amb una paraula amable als llavis, fins i tot per a aquells que, més d'una vegada, abusaven de la seva bona disposició. I les vacances? Quines vacances? Els pares i les mares de Sant Hilari sempre han tingut un lloc, hivern i estiu, per deixar els seus fills amb tota la confiança del món i, moltes vegades, es tractava d'infants que ni tan sols estaven matriculats al centre, infants que hi tenien germans o, simplement, que pertanyien a altres centres educatius, mainada de Sant Hilari, al cap i a la fi. Mai no hi ha hagut un "no" per a ningú. Aquesta ha estat sempre la seva filosofia, una filosofia basada en el servei als nens i nenes, a les famílies i al poble.

I tot aquest servei s'ha dut a terme amb una professionalitat i amb una preparació dignes d'elogi tant per part de les germanes com per part del personal docent que, en tot moment, ha compartit aquesta manera de fer i aquest esperit de sacrifici. Puc afirmar, amb el coneixement de causa que us deia més amunt, que, malgrat aquesta dedicació, encara han tingut temps per assistir cada any a cursos de formació i d'actualització organitzats a l'estiu i al llarg del curs escolar per tal de no perdre pistonada i oferir un servei cada vegada millor. En definitiva, una implicació personal i institucional que serà molt difícil, ja no de superar, sinó tan sols d'igualar. Em sento orgullós d'haver format part, petita part, evidentment, d'aquest projecte i que les meves filles i la major part de la mainada de Sant Hilari també n'hagin pogut participar. De ben segur que la formació rebuda en aquells primers anys de la vida els ha proporcionat la base que els ha permès albirar un futur ple d'esperança i d'il·lusió.

No vull acabar sense donar les gràcies a les germanes amb qui vaig compartir directament aquells moments difícils i amb qui vaig mantenir una relació cordialíssima: la Núria Juvanteny, la Maria Crosas i la Carme Marín. Moltes gràcies a vosaltres i a tota la congregació per la vostra dedicació, per la vostra integritat i per la vostra vocació. La gent de Sant Hilari ha tingut la sort de poder-ne gaudir i, per què no? de treure'n profit. La llavor que heu anat sembrant al llarg de tots aquests anys ha donat fruit, sense cap mena de dubte. Les bases que heu forjat en la nostra gent són unes bases sòlides, fermes i amb un segell de qualitat difícilment igualable. Heu aconseguit deixar petjada en una societat cada vegada més complexa i cada vegada més exigent i això només és a l'abast de persones amb una qualitat professional i humana d'alt nivell. Només a l'abast de persones com vosaltres.

Ha estat tot un plaer i, alhora, tot un privilegi haver-vos conegut i haver pogut compartir penes, alegries i la tasca educativa diària. Diuen que les persones se'n van, però que les seves obres queden. No tinc cap dubte que restareu per sempre en el record de tots els hilariencs.

Germanes, molta sort i moltes, moltíssimes, gràcies!

Xavier Colon i Auguet
Expresident de l'Associació de Pares
de la Llar Infantil "Les Cent Fonts"

1964. Festival de les petites. Cedida per Carme Miralpeix.

LA CONGREGACIÓ *a Sant Hilari*

Les germanes Carmelites arribaren a Sant Hilari l'any 1868 amb una doble finalitat: ajudar els malalts de l'hospital –edifici que avui és l'actual Ajuntament– i, sobretot, atendre i treballar en l'educació i formació de les nenes del poble.

Dibuix d'Urgellès (1891) on en primer terme es pot veure l'edifici del que avui és l'Ajuntament, quan era hospital. Al davant s'hi distingeix una capella, de la que es veu el campanar, on ara hi ha el pati de la Casa de la Vila.

Nenes que anaven a l'escola abans de la Guerra Civil, 1930?

S'instal·laren a les dependències de l'hospital i s'ocuparen també del culte a la capella que hi havia on ara hi ha el pati d'entrada a l'Ajuntament, al davant. Estava dedicada a Sant Antoni M. Claret i a través del dibuix de la fotografia es pot distingir el campanar d'espadanya que hi ha.

El dibuix, que és del 1891, també mostra que no hi ha el convent de les germanes. La família Saleta, de la població, ja les ajudava en el manteniment i en les necessitats del col·lectiu de religioses, però el seu altruisme i la seva generositat van ser esplèndids quan l'any 1902 acabaren de construir i cediren i encara és el convent de les germanes Carmelites, sota el turó de la Mandra. Va ser obra del matrimoni Francesc Martorell, advocat, i Teresa Saleta i Noguer, família que va fer moltes coses pel bé de la població en molts aspectes i que seria interessant divulgar.

Amb el temps, les monges aixecaren un pis a tot l'edifici i més tard hi afegiren el campanar de l'Església. Tot a canvi que les germanes es dediquessin a atendre l'ensenyament i la formació de les "nenes" del poble.

Es pot dir que al llarg de tants anys han estat la majoria de les famílies del poble que han tingut alguna de les seves filles o fills a l'escola de les germanes i, per tant, l'edifici recull un munt de records. Alguns poden ser molt interessants si pensem que, durant la guerra civil, la comunitat Vedruna hagué de marxar per la persecució religiosa de l'època i es convertí en l'única escola del poble, que acollia tots els nens i les nenes sense cap mena de distinció.

En una altra ocasió n'explicarem més detalladament la història. De moment només oferim uns documents gràfics per a refrescar la memòria.

Alumnes, nens i nenes, que van a l'escola durant la guerra. El flamant edifici del col·legi públic de Sant Hilari, estrenat l'any 1937, va passar a ser hospital i el Sant Josep, segons la llei d'aquell moment no podia exercir la docència. Com que les germanes també hagueren de fer el mateix, el col·legi Vedruna "Verge del Carme" també va desaparèixer. El consistori va ajuntar els nens i nenes del poble i els ubicà a l'edifici de les germanes, que s'incautà. Aquests eren els petits de l'escola. 1938?

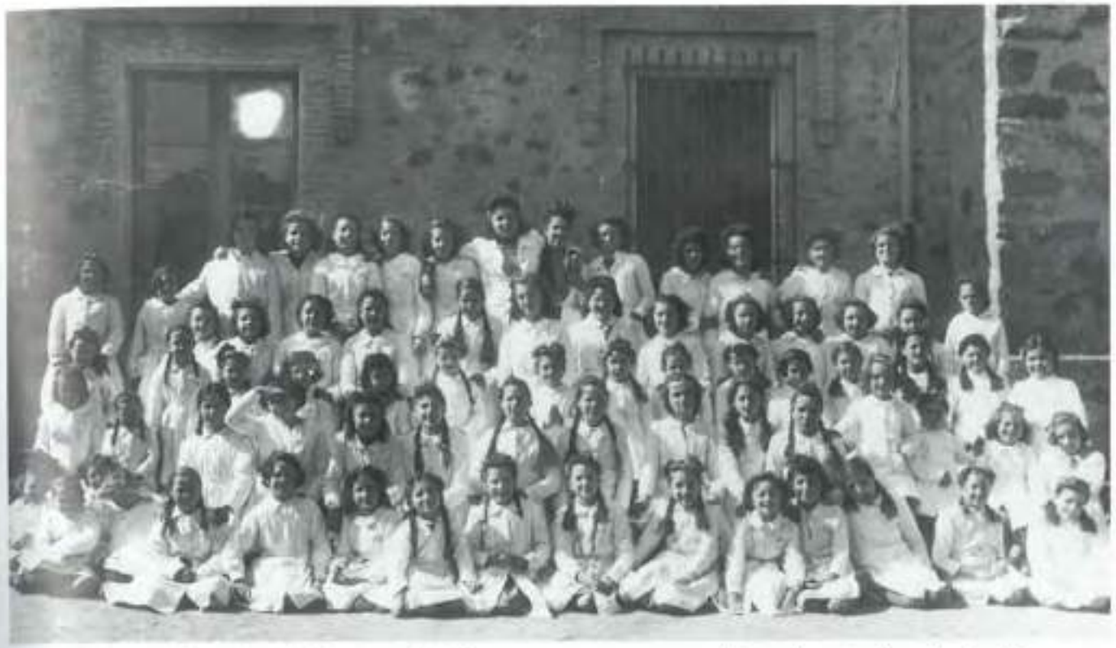

Alumnes de l'escola acabada la guerra (1941)?, com es pot veure anaven molt degudament uniformades i sembla que les trenes eren obligatòries...

Eren dies de recaptar diners per a les missions i algunes es disfressaven de "negretes" o "xineses". Muntolt, Pidevall, Rispau, Duran, Pons, Estragués, Fàbrega, Fauria, Serras, Moragas, Mimó i d'altres, la germana és la Ridaura. 1956.

Festa de Santa Joaquima. Les nenes vestides d'angelets envolten la Santa. Hi ha la D. Fuguet, Mimó, Tarradellas, Rovira i altres. 1929?

Festival a l'escola amb un grup de ball. 1964?

La festa de la neu al pati de l'escola.

Fent la castanyada, 1977.

Recull d'A.S.V.

1907 Any Rafael Masó

Un edifici d'en Rafael Masó a Sant Hilari

El Soler de Mansoli de Sant Hilari Sacalm. Foto: Emili Rams

Introducció

Sant Hilari té el privilegi de tenir un edifici singular, la casa el Soler de Mansolí, situat a uns deu quilòmetres de la població, en la qual l'arquitecte gironí Rafael Masó i Valentí hi deixà una bella empremta.

Actualment, la finca és de la família Pibernat Cendra, però abans era de la família Saleta, de Sant Hilari, concretament de Teresa Saleta i Noguer, casada amb l'advocat Francesc Martorell, residents a can Saleta, al centre del poble. Aquest matrimoni endegà la gran aventura de construir el balneari o establiment a la font Picant, que tanta glòria havia de reportar a Sant Hilari, perquè no sols va donar vida al poble i a la seva gent, sinó que en facilità els accessos, les comunicacions i molts altres aspectes.

El 1881 s'obrí un primer balneari, però la cosa no anà com s'esperava i no es complien les perspectives previstes i d'aquí que s'emprengués la construcció de l'actual i costós edifici que encara avui es pot veure. Era l'any 1895. L'esforç econòmic fou enorme i s'hagueren de vendre la finca el Soler i una altra a Sant Feliu de Buixalleu per fer front a una elevada hipoteca. Aquesta finca la comprà Tomàs Cendra, home de negocis d'Anglès, que encarregà les obres de la seva reforma al jove arquitecte Rafael Masó i Valentí, de Girona.

Recollim en aquest programa de Festes un escrit d'Emili Rams, arxiver municipal d'Anglès, que mostra aspectes de l'arquitecte així com detalls d'una visita realitzada al casal i de les reformes fetes per Rafael Masó.

En unes altres pàgines, el professor de la UOC, Narcís Figueras, recull una biografia de l'arquitecte i comenta i mostra com hi havia gent que en aquells moments no entenien i criticaven les reformes "modernistes", perquè consideraven que es malmetia el mobiliari i l'arquitectura tradicional de les masies i es feien reformes que creien de mal gust. Les crítiques que ell publica són d'un altre hilarienc, d'Anton Busquets i Punset. Tot plegat ens permetrà conèixer més bé el Soler, el nostre patrimoni arquitectònic, i la figura de Rafael Masó i Valentí.

El Mas Soler, 1906-07 i 1909-10

Sant Hilari Sacalm, carretera d'Anglès. Reforma d'una masia del segle XVIII, propietat del Sr. Tomàs Cendra, amb dues plantes i golfes i uns baixos semienterrats. La reforma afectà especialment els interiors, que Masó modificà amb la creació d'un pati interior cobert amb una torre-lluernari que sobresurt per damunt de les cobertes. Aquest pati és el nou hall de la casa i en centralitza tots els espais. Les obres es realitzaren en dues fases.

Des de l'estiu del 1906 fins al del 1907, es fan els mobles del menjador i les obres de reforma d'aquest espai, durant l'any 1907. Masó aixeca plànols del mas, dibuixa diverses propostes d'intervenció i molt possiblement comença a elaborar un projecte global de reforma que no es portarà a terme fins dos anys més tard. De la primavera del 1909 a la primavera del 1910, Masó fa el projecte definitiu i es fan les obres de reforma que afecten el conjunt del mas.

Els mobles del menjador els va realitzar a Girona l'ebenista Miquel Prátmans. Els elements ceràmics del menjador són de la casa Pujol de Barcelona. Els de la segona fase (revestiments del hall i baranes amb balustrades de les eixides d'accés) els van realitzar, a la Bisbal, els germans Coromina i, a Olot, Antoni Serra. L'edifici es conserva en molt bon estat i només ha sofert petites modificacions, com la desaparició del revestiment ceràmic del primer pis, al hall.

Es conserven plànols originals molt detallats, plantes, seccions i estudis parcials del portal, la sala, les eixides, etc., al mateix mas, i diversos dibuixos i apunts dels quaderns de notes a l'AHG.

Documentació: 7 cartes de R.M. al Sr. Cendra del 15-VII-1906 a finals de l'estiu del 190, cartes de R.M. a E.B. del 8-XI-1906 i 4-V-1907 i carta de J. Coromina a R.M. del 21-X-1909[1].

Una visita al Soler de Mansolí

El dia 5 de desembre de 1998, mentre en companyia del company Josep Tarrés corriem per les Guilleries visitant indrets i agafant dades per la redacció del llibre *Les Guilleries*, Quaderns de la Revista de Girona 2001, visitàrem el Mas el Soler de Mansolí, de Sant Hilari Sacalm. En Josep Tarrés havia gestionat aquella visita amb el senyor Josep Maria Pibernat, el seu popietari, una persona d'edat molt avançada, i que fa pocs anys va morir. Un cop arribat a casa, encara amb la memòria fresca, vaig escriure tota la informació i les impressions que vaig recollir d'aquella visita, que després complementaria amb més informació recollida en bibliografia diversa. Sabia que estava visitant una de les cases més emblemàtiques de les Guilleries, i calia deixar-ho escrit.

Ara, uns quants anys després, tinc l'ocasió de fer públiques aquelles ratlles escrites l'any 1988, si més no, per complementar les dades escrites per Joan Tarrús i Narcís Comadira.

Puntualment, tal com s'havia quedat, avui dia 5 de desembre de 1998, a dos quarts de dotze del matí, hem estat rebuts al mas el Soler de Mansolí, pel seu propietari, el senyor Josep Maria Pibernat i de Cendra, acompanyat pel seu germà Tomàs. Ens han ensenyat l'edifici sense presses. Hem vist, detalladament, les obres que hi va fer l'arquitecte gironí, Rafael Masó.

El Soler de Mansolí és una immensa pairalia tradicional de les Guilleries, arreu es veuen restes de la construcció i millora feta en aquesta casa durant el segle XVIII.

L'historiador Carreras i Candi, en el seu llibre intitulat Notes Històriques de Sant Hilari, *ja ens diu que "La Masia del Soler, és una de les més interessants de la comarca, per la seva història i situació: La grandiosa casal ab ses solanes o galeries de cara al sol, tenia espaiosa llar ab xemeneya central i cadira de preferència al mitg dels bancs. Se construí per en Joan Soler en 1754, que arreglà en lo menjador, un bell rentador de Majórica, que presidia la imatge de la verge Maria i altres sants, combinant-tho ab ses rajoles dels oficis costums i animals, que tant estavan llavors de moda.*

Un rellotge de caixa que es combinava amb dues campanes era una peça important per la història del art català, puig duia la llegenda «Arenys-Francesc Roca- Catalunya-Any 1752». En la gran sala de sostre artesonat se llegia la data 1770-1771. Passant per alt la descripció d'algunes arques velles y llits típics catalans, recordem una pintura damunt tela, d'importància històrica local, si bé no la tenia artística. Figurava la gran sala del Soler convertida en hospital militar Carlista: los llits dels ferits, la capellà resant al mig de la habitació, a un cap l'altar de campanya i a la porta dos carlins de centinela, donava al conjunt un caràcter d'època i feia a la pintura molt digne de guardar-se.

Tot això i molt més hi anotàrem al Soler quant fa alguns anys hi estiguerem. No se com haurà quedat ab les reformes que en 1910 hi portà a terme son nou propietari. Nostres noticies són de que no ha sigut massa respectuos en la conservació dels records històrics. Lo Soler està també lligat ab les gestes del famós lladre de pas Serrallonga, d'una manera molt petita. En 1630, essent capturat pels homes d'en Serrallonga, un Fadri que vivia en lo Soler, prometé Na Solera que entregaria 40 lliures si lo deixaran anar. Mes avant, lo dia de Sant Narcís del any 1632, l'hereu Soler fou sorprès al coll de Ruscall, per en Serrallonga, qui havia sortit sol a robar. Després de pendre-li los dos pedrenyals que duia i 12 lliures i cambiar-li la capa, s'internà al bosc ahont estava sola Joana Macisa, dona emporda-nesa a qui obligava a seguir-lo. Passades algunes hores, lo dexà partir. Serrallonga digué a Na Joana, que sols l'havia robat per quan sa Mare mai acabava de donar-li lo diner del rescat.

Pel Soler se puja a la petita pagesia del Borrell. La més alta de la muntanya. Si es va a cavall, es prudent desmontar en arrivant al pedregall rompent de les neus, que hi ho en aquest indret, a uns 10 minuts del cim".

També, el viatger Francisco de Zamora, el dia 12 de gener de 1790, va arribar al Soler, i en el seu llibre de viatges explica el següent:

Desde aquí nos dirigimos a la casa del labrador conocido por Benet y Soler de Montsolis, famosa en estos territorios por las riquezas y honradez de sus dueños. Desde que la descubrimos, situada en una eminencia, rodeada de bosques y en paraje tan solitario, fuimos reflexionando la calidad de este género de población en Catalunya. Pareciendo increible que unos hombres tan acomodados vivan contentos en semejantes soledades.

Nosotros tratamos al dueño, que en 60 años no ha tenido enfermedad alguna, ni el menor recurso ni pleito.

Llar de foc del Soler de Mansolí. Foto: Emili Rams

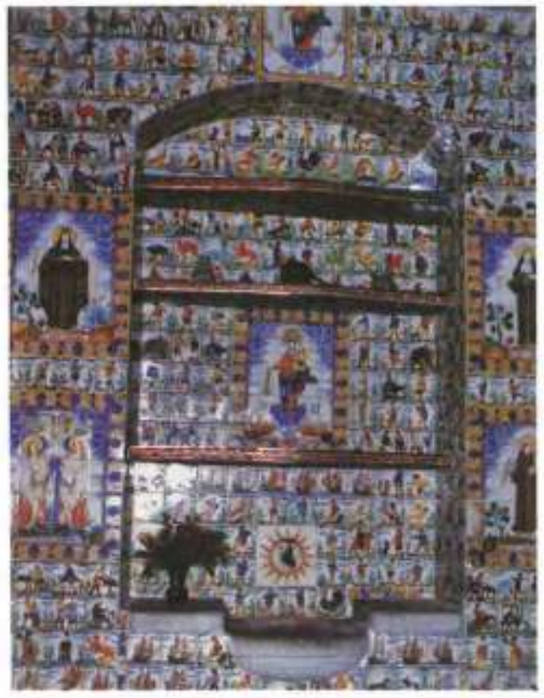

Rentador situat en el menjador del Soler de Mansolí. Foto: Emili Rams

El famós trinxant fet amb fusta de Castanyer del Soler de Mansolí. Foto: Emili Rams

1. Joan Tarrús i Narcís Comadira. *Rafael Masó, Arquitecte Noucentista.* Pàg. 366. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. 1996.

Los manzanos abundan en esta heredad de calidades esquisitas y varias, siendo las más famosas las que llaman del ciri. Los plantan bordes en medio de los prados y otras tierras incultas, injeriéndolas después de buenas calidades, siendo tan excelentes sin cultivo alguno. Pero durante pocos años. Nota: Acensan la casa y una poca tierra, y ariendan la demás que necesite el colono. Es el mejor partido que puede sacar el dueño de una heredat grande.

Día 13.

1hora y 17, a la Sellera, 2, a Amer ? Antes de salir del Soley vimos esta gran casa, y como más singular notamos las especies de manzanas que vimos en su cámara, distintas absolutamente entre sí, como se conocían en los mismos montones que estaban el uno al lado del otro, a saber; camuesas de cinco especies, pomas, marmellat, reinetas, gabachas, conilles, de niu de garsa, ripolles, gaitenes, puniques, paradises, baforulles, moscatell fort, moscatell tendre, de Sant Joume, de Sang de llebre, glaçades, del Ciri gavatx, de la Serra Vermella, proses, camoses vermelles, pinyoles, borda amb pell, Déu n'hi dona".

Avui, doncs, els senyors Pibernat de Cendra ens han ensenyat la pairalia del Soler.

Malgrat que no s'hi viu, i segons ens han manifestat només hi acudeixen els mesos d'estiu –i encara l'estiu passat no hi anaren per tenir problemes i malalties a la família– la casa es conserva prou bé.

Ens han ensenyat, detalladament, les obres que projectà l'arquitecte Masó, que constà d'una torre-lluernari de dos pisos situada al centre de l'edificació, perquè la llum il·lumini l'entrada nova que es va construir en aquell edifici. El rebedor és folrat amb fusta de cirerer més o menys fins a una alçada aproximada d'1,80-2 metres. Davant la porta d'entrada, hi ha un motiu escultòric ceràmic d'un blau clar verdós, que representa un mussol, al seu dessota hi ha una pica de pedra granítica grisosa, que fa de bassi per recollir l'aigua que sortia –ara no funciona– de la boca de l'ocellot.

Només entrar de cara a l'escultura, a mà esquerra, hi ha un petit lavabo, que queda completament dissimulat pel tauló de fusta, que fa conjunt amb la resta de l'empostissat que cobreix un tros de paret. Només la presència d'una maneta de ferro forjat de color negre ens indica que allí hi ha una porta.

Entrant a mà esquerra, hi havia tres o quatre tamborets rectangulars dissenyats pel famós arquitecte, a més hi havia d'altres mobles que estaven tapats amb papers de diaris i draps.

Al davant de l'arrambador de fusta, uns prestatges aguantaven una petita col·lecció de salvatgines dissecades. Hi he vist un teixó, un esquirol, etc. A mà esquerra, hi havia una porta que donava a l'escala principal que conduïa als pisos superiors i una altra que conduïa a un corredor que donava a la cuina a un petit despatx i a l'escala de servei. A mà dreta, una porta donava a la gran sala, que també era recoberta amb un arrambador de fusta de roure. Les esmentades potes de dos batents tenien cristalls separats amb unes tires de metall que formaven uns dibuixos representant uns escuts.

Després de passar el rebedor, passant per una porta que queda situada a l'esquerra, una mica més enllà d'on hi ha el mussol, s'entra al menjador. Aquell espai és preciós. Al cap d'amunt, entrant per la porta a mà dreta, encara hi ha l'antic i bell rentador de majòlica del que en parla Carreras i Candi. Les rajoles amb diferents oficis i costums envolten la imatge de la verge. L'amic Tarrés, de seguida, s'ha adonat que hi havia dues rajoles representant dos caganers. El Sr. Josep Maria Pibernat, li ha fet veure que una imatge representa el moment abans de començar la feina i l'altra, en el moment d'acabar. Entre mig d'aquestes rajoles, l'arquitecte Rafael Masó hi féu posar unes lleixes de coure. La pica del rentador, situada sota les rajoles és de granit.

En el menjador, destaca l'exuberant trinxant dissenyat per Masó. El moble és molt original, les xarneres estan acoblades a uns ferros que adornen el moble, en forma d'escorpits. Els calaixos per dipositar-hi els coberts, o quelcom més, són en un extrem i tirant d'ells vers un costat a l'altre del moble hi ha un petit seient i una tauleta de marbre, on, segons ens indica el Sr. Pibernat, la mestressa de la casa hi podia escriure lletres o notes. La xemeneia, col·locada en un angle de paret, també és molt bonica; la campana, que és de coure, pot fer un recorregut batent que puja i baixa per unes guies sobre el foc per tal de donar-li més o menys tiratge.

Al damunt de la xemeneia, una creu feta amb rajoles de ceràmica adorna aquell espai, i al seu damunt uns cors que són rajoles ceràmiques d'un color verd clar, igual que les rajoles de la creu.

Arreu de la casa hi ha cors, tant als arrambladors de fusta, com a les parets, en peces de ceràmica, pintats o bé sobre fusta.

En un extrem del trinxant, al damunt del seient destinat per a la mestressa, hi ha un cor esculpit en el moble i al seu costat un signe d'interrogació. Segons el Sr. Pibernat, tots aquests adorns, situats arreu de la casa, eren motivats perquè l'arquitecte, quan dissenyà aquelles estances, estava enamorat d'Esperança Bru. L'interrogant al costat del cor és degut al fet que, en aquells dies que es feia el moble, l'arquitecte es volia declarar a la que llavors seria la seva esposa.

En veure tants miocardis arreu, pel meu cap va passar una pregunta que no vaig gosar traslladar al Sr. Josep Maria Pibernat. Com és possible, que el Sr. Tomàs de Cendra, una persona ultraconservadora, carlista, tradicionalista, poc amant de festes –quan era batlle d'Anglès va prohibir el carnestoltes– permetés que aquell arquitecte novell li emplenés la casa de cors, que evidentment és el signe més reconegut dels efluvis amatoris. El terra del menjador és fet d'una mena de ciment vermellós i pintat en els extrems per fulles verdes i flors blanques.

La taula i les cadires també són impressionants. A les cadires hi ha ornaments de ferro forjat.

Al cap d'avall de l'estança, un ample finestral de mig punt deixa entrar la llum i dóna a una magnífica galeria. Les portes de Castanyer són molt gruixudes i molt ben treballades amb rebaixats i incisions.

Al menjador hi dóna una cambra àmplia on hi havia un antic llit de matrimoni. Aquella habitació era l'anomenada cambra del bisbe.

Segons el senyor Pibernat, allí, entre altres bisbes de Vic, hi havia estat el bisbe Torres i Bages.

Els mobles d'en Rafael Masó foren expropiats durant la guerra civil. En aquell mas s'hi allotjaren nens refugiats arribats de Màlaga. Posteriorment, un cop acabada la guerra civil, es pogueren recuperar els mobles d'en Masó, però no els mobles antics catalans del mas que foren cremats. Només es recuperaren alguns xifoniers. El senyor Josep Maria Pibernat ens va explicar que, acabada la guerra, el batlle de Sant Hilari comunicà al pare del Sr. Pibernat que, si volia se li tornarien els mobles d'en Rafael Masó, però, a canvi, es mantindria en l'anonimat la persona o les persones que se'ls emportaren. El propietari del Soler va acceptar la proposta i els valuosos mobles tornaren al mas.

Al costat del menjador, hi ha una àmplia sala enfustada completament. Només, al capdavall, una escala de pedra amb rajoles i una barana de ferro forjat són els únics elements que no són de fusta. En Rafael Masó va decorar i fer posar arrambladors de fusta, com també un cairat adornat amb el cap d'un animal esculpit en una punta que és sostingut per dues columnes de fusta que aguanten una part de l'enfustada del sostre que estava en mal estat. L'enfustat del terra, igual que el de les habitacions superiors, és de pi melis, els arrambladors, de fusta de roure, igual que els cairats.

Aquella immensa sala, en temps de la tercera guerra dels carlins, va ser el lloc on s'instal·là un hospital de sang. Encara, actualment, a l'entrada de la masoveria, primitiva entrada d'aquest casal, sota una pintada de calç, es pot endevinar amb paciència i molta vista el relleu blavós d'unes lletres que diuen "Hospital de Sang Carlista".

En la guerra del 36, a l'era del mas, es varen cremar tot un seguit de pintures de l'escola catalana que, segons opinió del Sr. Pibernat, actualment tindrien un valor inqüestionable.

Entre els quadres cremats, hi havia una pintura d'un malalt carlí, que es recuperava en aquell mas. Aquesta pintura seria la que esmentava l'historiador Carreras i Candi. També es cremaren dues imatges de sants i una d'una santa Bàrbara. Eren imatges barroques de molt valor artístic. La cuina encara és la mateixa que reformà Rafael Masó. Hi ha una gran cuina econòmica, fogons de carbó i un escalfapanxes amb algunes planxes de ferro. Les rajoles de les parets són de color vermellós.

En el primer pis, les habitacions són àmplies, adornades amb mobles d'època. La cambra de bany té una banyera anglesa de principis del segle XX que havia estat propietat d'una important cantant d'òpera de Barcelona.

Destaca l'enfustat del terra fet amb pi melis, que té un aspecte immillorable. No hem vist la capella, ni les quadres, ni algunes estances, tot i que el que hem vist ens ha impressionat.

A la masoveria adossada al mas pairal, hi havia un matrimoni, o parella molt joves, amb un nen que devia tenir 7 o 8 anys. Aquella gent ja no eren pagesos. Els camps estaven abandonats. Feia pocs anys que havien marxat del Soler de Mansolí els últims masovers que treballaven aquella finca.

Textos extrets de la revista *L'Arquitecte Rafael Masó, el Modernisme, el Noucentisme i el poble d'Anglès*

Autor: Emili Rams

Projecte d'entrada a la part alta del mas del Soler de Mansolí.

Sant Martí de Solterra

Una capella desapareguda

Sempre hem sentit dir, i ens han explicat, que l'advocació de Sant Hilari ens venia per influència francesa. De tots és sabut que Sant Hilari, abans de ser sant, va ser bisbe de Poitiers i que la seva veneració, per arribar fins a casa nostra, va haver de travessar els Pirineus. Però, com va ser?

No tenim massa segur si la seva advocació va ser introduïda, fruit de la repoblació d'aquestes terres amb l'arribada de francesos als segles IX i X, davant la despoblació que es patia per ser un territori fronterer; per l'evangelització de monjos benedictins, provinents de terres franceses en època carolíngia, com diuen altres fonts; per raons de contactes comercials; o per desposoris entre les cases nobles de la Catalunya medieval, que també podria ser. El cas és que, a Sant Hilari, hi venerem la figura de Sant Hilari de Poitiers.

Però, i si en lloc de venerar Sant Hilari, que com hem dit era francès, s'hagués venerat un dels altres sants francesos, igual o més venerats que Sant Hilari de Poitiers?

Segons la tradició, i així n'ha quedat constància a múltiples catedrals, esglésies parroquials, esglesioles i ermites, a banda i banda dels Pirineus, s'hi veneren altres sants francesos més reconeguts que el nostre Sant Hilari de Poitiers, perquè té molt poques esglésies i ermites on sigui venerat, a l'igual que a Catalunya i a la resta de països.

No deixa de ser curiós que el nostre Sant Hilari només sigui venerat i aporti el seu nom al nostre poble, pel que correspon a la Catalunya Vella. I que només en altres poblacions se'l veneri com a patró, però no constant-hi el seu nom en la denominació de la població. Vidrà i Vilanova del Camí tenen com a sant patró el mateix Sant Hilari de Poitiers, que nosaltres advoquem cada 13 de gener. A Cardedeu hi ha una capella, on es venera Sant Hilari, al Mas Sant Hilari. Segur que ens deixem algun.

Però, i si el nostre poble s'hagués anomenat Sant Marçal Sacalm, Sant Sadurní Sacalm o Sant Martí Sacalm, com el que hi ha a sota el Far? Tots tres sants, venerats amb més o menys devoció al país veí, van arribar a fer-se molt populars en els nostres pobles entre els segles VIII i X, i encara ara són venerats amb devoció, gràcies a les repoblacions i a la influència de l'Església que, com dèiem més amunt, van aventurar-se a ocupar i evangelitzar les terres del sud, més properes a la zona d'influència musulmana d'Al-Andalus.

Si haguéssim de suposar un nom, entre els que comentàvem més amunt, possiblement Sant Martí tindria tots els números. Perquè va participar com a militar en la reconquesta franca de la Marca Hispànica, abans no agafés els hàbits, perquè els seus miracles van ser molt coneguts i comentats arreu del món cristià, i perquè només cal mirar la toponímia de Catalunya, sense tenir en compte la mateixa França, per trobar-hi que Sant Martí de Tours és un dels sants que més temples té dedicats, després de la Mare de Déu, aquí i arreu del món. I com no podria ser d'una altra manera, al voltant del nostre poble, en podem trobar alguns exemples:

L'autor d'aquest llibret de 1922, Mn. Gener, parla d'un altar dedicat a Sant Martí, al segle XVII.

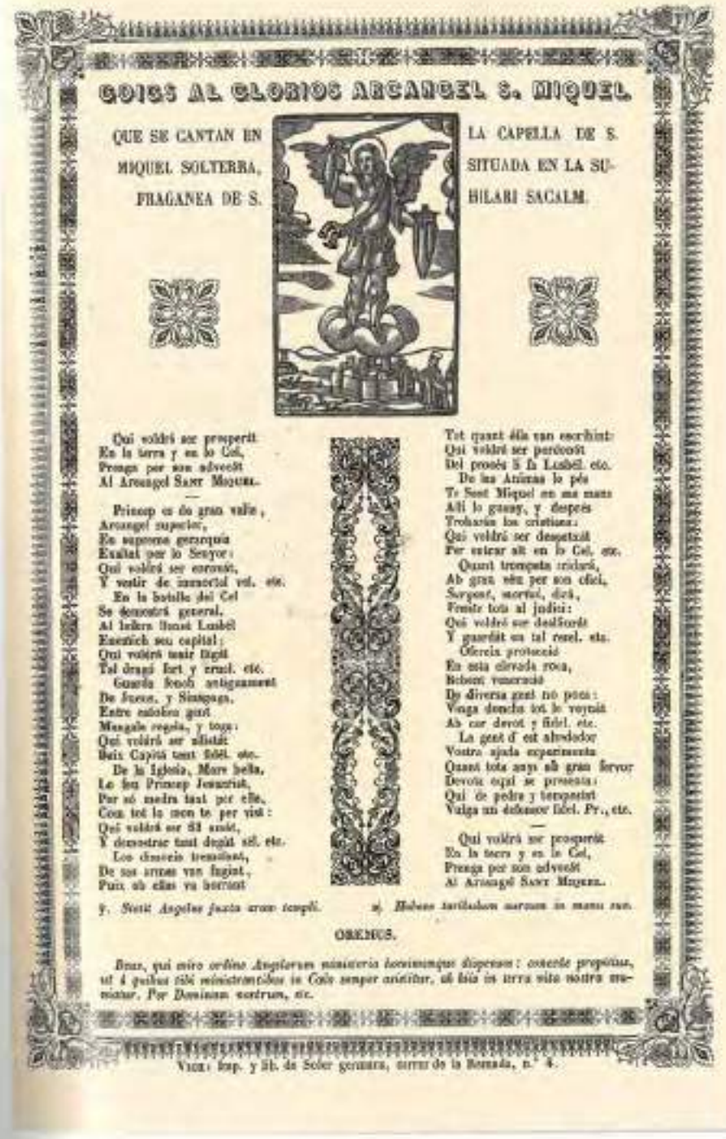
GOIGS AL GLORIOS ARCANGEL S. MIQUEL.

QUE SE CANTAN EN LA CAPELLA DE S. MIQUEL SOLTERRA, situada en la subfragánea de S. Hilari Sacalm.

Qui voldrá ser prosperit
En la terra y en lo Cel,
Prenga per son advocat
Al Arcangel Sant Miquel.

Princep es de gran valia,
Arcangel superior,
En suprema gerarquia
Exaltat per lo Senyor:
Qui voldrá ser coronat,
Y vestir de immortal vel. etc.
En la batalla del Cel
Se demostrá general.
Al dolent llensá Lucifel
Ensemich seu capital:
Qui voldrá unir fidel
Tal drago fort y cruel. etc.
Guarda foch antiguament
De fuego, y Sinagoga,
Entre calorós gust
Mengale regala, y toga:
Qui voldrá ser alistat
Dels Capitá tant fidel. etc.
De la Iglesia, Mare bella,
Lo fon Princep Jesucrist,
Per só nadra tant per ella,
Cou tot lo mon te per vist:
Qui voldrá ser Sá amich,
Y demostrar tant degut sil. etc.
Los dracons tremolant,
De sos armes van fugint,
Puix ab ells va lluytant
Tot quant dia van escrihint:
Qui voldrá ser percorat
Del prosés S la Lusbel. etc.
De las Animas lo pés
Te Sant Miquel en ma mans
Allí lo guany, y despés
Trobarán los cristians:
Qui voldrá ser desgetxit
Per entrar alt en lo Cel, etc.
Quant trompeta cridará,
Ab gran són per son cfici,
Sorgent, mortal, dirá,
Venite tots al judici:
Qui voldrá ser desfordit
Y guardit en tal revel. etc.
Oferein protecció
En esta elevada roca,
Rebent veneració
De diversa gent no poca:
Vinga deneha tot lo veynat
Ab cor devot y fidel. etc.
La gent d'est altevador
Vostra ajuda esperimenta
Quant tota anys ab gran fervor
Devoció cqui se presenta:
Qui de pedra y temperit
Valga un defensor fidel. Pr., etc.

Qui voldrá ser prosperit
En la terra y en lo Cel,
Prenga per son advocat
Al Arcangel Sant Miquel.

y. Sancti Angeles posuit eum custodi. ℟. Habeas intellectum eorum in manu sua.

ORENUS.

Deus, qui miro ordine Angelorum ministeria hominumque dispensas: concede propitius, ut á quibus tibi ministrantibus in Cœlo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniatur. Per Dominum nostrum, etc.

Vich: Imp. y lib. de Soler germans, carrer de la Rotonda, n.° 4.

- Poblacions que duen el nom de Sant Martí de Tours: Sant Martí de Queròs (Sant Hilari Sacalm), Sant Martí Sacalm (Susqueda), Sant Martí Sapresa (Brunyola), Sant Martí de Llémena, Sant Martí de Centelles, Sant Martí Sescorts (Santa Maria de Corcó)...
- Poblacions amb Sant Martí de Tours com a patró: Viladrau, el Brull, Riells del Montseny, Riudarenes, l'Esparra (Riudarenes)...
- Poblacions amb ermites a Sant Martí de Tours: Sant Martí de Riudeperes (Sant Julià de Vilatorta), Sant Martí Sescorts (Santa Maria de Corcó)...

Només per citar els pobles més propers.

I a Sant Hilari, no hi ha cap església o ermita amb l'advocació a aquest sant? Si donem un cop d'ull a les ermites que estan dins la Parròquia de Sant Hilari Sacalm, actualment, no n'hem trobem cap. I dic actualment perquè fa un temps també hi havia una capella on es venerava Sant Martí, possiblement per haver sigut considerat patró dels animals de peu rodó, tal com ens diu la tradició. Si ens fixem amb les poblacions on és venerat Sant Martí, hi trobem pobles i poblets, d'origen medieval o anterior, que no han crescut al voltant d'aquestes esglésies i que continuen dedicant-se majoritàriament a l'agricultura i, per descomptat, a la ramaderia.

Sembla ser que, anteriorment a la nostra església parroquial, a més del patró i titular de l'església, els sants venerats eren Sant Sebastià màrtir i Sant Martí bisbe. Però no en tenim massa notícies.

Ara bé, en una publicació del 1921, per a recollir fons per acabar el campanar, (*L'Iglesia parroquial de Sant Hilari Socalm – Monografia i història, per un sacerdot fill de la Vila*), l'autor recull, d'un fragment de l'arxiu parroquial de 1348, de darreres voluntats: (...) *ens diu que antigament hi havia a Solterra una Iglésia dedicada a Sant Martí, qui feia de parròquia filial de Sant Hilari, i que tenia al seu serviment un capellà que de consuetut hi posava el Rector de nostra vila* (...). Sembla ser que el testament manava aterrar la capella i traslladar l'altar de Sant Martí a l'església parroquial.

Aquesta veneració, possiblement, es va anar perdent, perquè el 1699, en el Llibre de visites es recull que el "*benifet de Sant Martí a l'altar del Sant Crist*". El sant, i la seva advocació i veneració passarien a un segon terme, i com deuria passar amb la veneració de Sant Sebastià i altres sants de culte a la nostra parròquia, van anar desapareixent i perdent-se, per ser substituïts per d'altres de nous, fruit dels moments, les vicissituds i les circumstàncies de la història: mare de Déu de Lourdes, Nen Jesús de Praga o el mateix Sant Isidre, possible substitut de Sant Martí de Tours.

BISBAT DE GIRONA

Poblacions amb el nom de Sant Martí

Sant Martí de Llémena
Sant Martí Sacalm (Susqueda)
Sant Martí Sapresa (Brunyola)
Sant Martí Vell (St. Mateu de Montnegre)
Sant Martí del Clot (Vall de Bianya)
Sant Martí de Sesserres (Cabanelles)
Sant Martí d'Aravo

Poblacions amb el nom de Sant Martí com a patró

Riudarenes
Riells del Montseny
L'Esparra (Riudarenes)
Castellar de la Selva (Quart)
Cassà de la Selva
Terradelles (Viladamuls)
Riudellots de la Creu (Palol de Revardit)
Ollers (Viladamuls)
La Mota (Palol de Revardit)
Sales de Llierca
Talaixà (Montagut i Oix)
Dosquers (Maià de Montcal)
Capsec (Vall de Bianya)
Romanyà de la Selva (Sta. Cristina d'Aro)
Palafrugell
Calonge
Jafre
Fontanilles
Caçà de Pelràs (Corçà)
Castell d'Empordà (La Bisbal)
Vilarig (Cistella)
La Vajol
Taravaus (Vilanant)
Queixàs (Cabanelles)
Pontós
Peralada
Pau
Maçanet de Cabrenys
Masarac
Llampaies (Saus)
El Far d'Empordà
Les Escaules (Boadella d'Empordà)
Empúries (L'Escala)
L'Armentera
Arenys de Munt
Fellines (Viladasens)
Biert (Canet d'Adri)

Ermites amb advocació a Sant Martí

Sant Martí de Campmajor (St. Miquel de Campmajor)
Sant Martí (Santa Pau)
Sant Martí de Solamal (St. Pere Espuig-Vall de Bianya)
Sant Martí del Corb (Les Preses)
Sant Martí de Toralles (Oix)
Sant Martí de Juvinyà (Fares-St. Ferriol)
Sant Martí de Vallmala (Llançà)
Sant Martí de Baussitges (Espolla)

BISBAT DE VIC

Poblacions amb el nom de Sant Martí

Sant Martí de Querós (St. Hilari Sacalm)
Sant Martí de Centelles
Sant Martí Sacalm
Sant Martí d'Albars
Sant Martí de Merlés (Sta. Maria de Merlés)
Sant Martí de Tous
Sant Martí Sesgueioles
Sant Martí de Torroella

Poblacions amb el nom de Sant Martí com a patró

Sentfores (Vic)
Vinyoles de Portabella (Les Llosses)
Vilallonga de Ter
Surroca (Ogassa)
Ogassa
Colònia d'Armàncies (Campdevànol)
Sobremunt
El Brull
Viladrau
Granera
Mura
Maçana (Rubió)
Albarells (Argentona)

Ermites amb advocació a Sant Martí

Sant Martí de Riudeperes (St. Julià de Vilatorta)
Sant Martí Sescorts (Sta. Maria de Corcó)

Lluís Puigdemont i Reverter

La Creu de Sant Miquel de les Formigues (1957-2007)

El cim de Sant Miquel de Soltera o de les Formigues és un lloc emblemàtic per a la gent de les Guilleries, malgrat que des de Sant Hilari destaqui només com una carena no pas massa muntanyosa. Tot és degut que el massís de les Guilleries, com tot massís, té un origen molt antic, del Primari, i el paper de l'erosió, i el consegüent desgast, n'ha arrodonit les formes i igualat el territori. D'aquí que no es vegin grans muntanyes, però sí una infinita xarxa de solcs i rierols que escolen l'aigua de tota la contrada cap al Ter, en especial, i cap a la Tordera. Això, unit a l'espessa vegetació, origina i confecciona el frondós i bell paisatge que ens envolta.

Aquí avui parlem de Sant Miquel perquè ara farà cinquanta anys que una colla de joves, que el 1947 havia fundat el grup excursionista Forces, Forts i Ferms, decidiren aixecar una creu al cim més elevat del territori que veien des del poble. Era un grup que cada dia es reunia per fer-la petar al bar Centre, on també hi havia el cinema del Centre Catòlic. Eren joves inquiets i amb ganes de fer coses i un dels més arriats era en Joan Vernedas.

La qüestió és que van apostar per instaurar una creu a Sant Miquel, tasca gens fàcil. Es va fer com una mena de tria dels projectes que s'havien fet i s'escollí el d'en Josep M. Vila i el treball de forjar-la d'en Xavier Vila. Foren moltes les dificultats perquè el material de tot tipus, ciment, sorra, eines, i en especial la grossa creu amb les seves formigues a la base i que té una altura de 4,65 m, s'havia de fer arribar a pes de braços des de font Sa Guarda. La part de paleta anà més a càrrec d'en Simon Padrós, però hi havia l'esforç de tots. Es pagà amb aportacions de gent del poble i de la colònia estiuenca, perquè resultà que l'Ajuntament, en aquells moments, no disposava de recursos suficients i els remetia al pressupost de 1958.

També cal dir que es comptà sempre amb el vistiplau del propietari de la muntanya, Bonaventura Masó, per a portar a terme l'obra i que, a més, va deixar la imatge de Sant Miquel que tenia al Borrell, i que procedia de l'antiga capella derruïda per a beneir-la.

El dia 16 de setembre ja lluïa la creu al cim i la benedicció i la gran festa va ser el 29 de setembre, festivitat de Sant Miquel Arcàngel. Hi havia molta gent, tal com es pot veure en els documents gràfics de l'època.

Els organitzadors, els Forces, Forts i Ferms, elaboraren un programa ampli d'actes. El dia 28, a les nou del vespre, repic general de campanes. A les 10, sortida en comitiva fins a font Sa Guarda i aquí, en romiatge, s'acompanyà la imatge del sant al cim de la muntanya. A dos quarts d'una, benedicció de la imatge i de la creu monumental. A la una, missa, amb el jove mossèn Josep M. Alimbau, benedicció de banderins, parlaments i cant del nou himne del grup. A les dues, dinar de germanor en plena muntanya i a les quatre, tornada al poble. A partir d'aquest dia s'instaurava l'ara perduda tradició d'anar cada 29 de setembre a Sant Miquel.

Sembla que era ahir i ja fa cinquanta anys. És per això que aprofitem l'efemèrides per a dir unes quantes coses sobre la nostra muntanya.

A principi de segle XX, una capella enderrocada i en runes.

Una mica d'història

Al cim de Sant Miquel de Solterra hi havia un petit castell de guàrdia, de vigilància i no hi havia estadans fixos. La seva feina era controlar els passos de camins i comunicar-se amb altres indrets com podia ser el conegut com a castell de Mascarbó o domus de la Rovira.

La primera notícia del castell medieval és de final del segle X i parla que està ubicat al comtat d'Ausona, al terme de Sant Hilari. A principi del s. XI, el castell és de la comtessa Ermessenda, que el rebé del seu espòs, Ramon Borrell, i el cedí al seu nét Ramon Berenguer I i a la seva esposa Almodí. Aquests l'enfeudaren a Pere Amat, fill d'Amat Elderich.

El 1107 Ramon Berenguer III donà el castell com a dot a la seva filla Maria Riederic, que s'havia casat amb el comte de Besalú. El 1121 Berenguer Bernat de Queralt, jurà fidelitat al comte de Barcelona pel castell de Solterra entre altres.

Com es pot veure, i era freqüent en aquells temps, passà per moltes mans i diferents nissagues com exigia el sistema feudal.

Les principals cases que hi havia al terme del castell de Solterra eren: la domus o casa forta de Vallcrosa, a Santa Margarida de Vallors, que era de la família Salitja; la domus de Mansolí, propietat dels Mansolí, i la casa forta de la Rovira o "castell de Mascarbó", també dels Salitja.

El 1262 Guillem de Salitja surt com a posseïdor de les tres cases fortes, que vendrà als Vilademany.

Per abreujar, hem de dir que al segle XIV, concretament el 1304, el castell de Solterra ja forma part dels dominis dels Gurb, ubicats a la Plana, al comtat d'Ausona.

Comentàvem que era un castell de guàrdia o guaita, i així ho veiem en un document del 1342, en què Bernat de Gurb concedeix nous privilegis als habitants de la cellera o sagrera de Sant Hilari –els que vivien prop de l'església–, un total de 13 famílies, que eren Guillem d'Illa, Joan Masó, Guillem Villaret, Berenguer Ridecós, Miquel Saleta, Francesc Matamala, Pere Arnau, Bartomeu Torner, Arnau Roig, Guillem Cornudella, Guillem Rovira i Tomassa, filla de Brunissendis del Reixach. Els allibera, entre altres coses, de treballar en les reparacions del castell, de fer-hi jornals personals, o amb el seu bestiar, i dels tributs o qüestes, excepte de les guaites o la vigilància manades en temps de guerra i dels càstigs si haguessin comès crims o delictes.[1]

El 1377 hi ha una complicada discussió sobre per quins llocs dels termes de Solterra i de la Casa de la Rovira passen els límits del vescomtat de Cabrera.

L'any 1438 Pons de Gurb fa que la reina lloctinent posi els dominis del castell de Solterra sota la salvaguarda reial, indici de possibles conflictes amb els remences. Al segle XVI ja sabem que els drets de la família Gurb havien passat a la família dels Sarriera.

A partir de l'any 1427 no tenim notícies concretes del castell i es creu que es devia enderrocar amb els violents terratrèmols que sacsejaren la zona entre els anys 1425 i 1432, que també destrossaren pobles com Osor, Amer i altres indrets i que mai més no s'edificà de nou. El fet que no se'n parli ni amb les lluites que es donen al llarg del segle XV fa pensar que havia desaparegut. En aquests moments sembla que solament hi ha la base del que podia ser la torre de defensa.

Podríem dir que la història dels castells és la dels seus molts senyors, i la d'aquests, la del domini del terme de Sant Hilari.

La capella

La primera capella és documentada ja el 1240, però devia ser molt petita i ubicada dintre el recinte del petit castell, ja que l'espai del cim no permetia grans construccions. Hi ha testaments dels anys 1324, 1325 i 1428 que parlen de llegats a favor de Sant Miquel de Solterra. Estava dedicada a Sant Miquel Arcàngel.

En J. Ximeno, camí de Sant Miquel.

Devia també rebre els efectes dels moviments sísmics i no es refarà, ara sense el recinte del castell, fins al segle XVII. En algun document es parla d'una campana amb data de 1641. Amb el pas del temps, i a causa de la seva ubicació, tot fa pensar que les atencions que rebia eren molt poques i que es feia difícil la seva conservació.

A final del segle XIX, concretament el 1893, Víctor Balaguer publica el següent sobre la capella: "la ermita és una verdadera ruina. Nadie habita en ella. La imagen del santo desapareció, lo propio que el altar; las paredes se desmoronan; el techo se viene abajo nada existe. Todo terminó empujado por la mano del hombre, algo mas destructora y aleve que los mismos huracanes que a menudo barren i baten la meseta en que asienta la ruina de San Miguel".[2]

Això suposa que hi havia una llastimosa construcció que amenaçava caure com es pot veure en documents de principi de segle XX, però no hi havia culte de cap tipus. Hi hagué un intent de refer-la però va ser flor d'un estiu. Ara només queden quatre pedres del que podia ser la paret que dóna al migdia i també es desconeix on rau la imatge del sant.

La llegenda

A tot arreu, aquests indrets una mica singulars solen anar lligats a rondalles o llegendes que les generacions van modificant i transmetent.

Sant Miquel de Solterra o de les Guilleries és el cim més alt de la comarca i hi hagué un castell de guaita que els terratrèmols enderrocaren per allà el 1425. Al segle passat hi havia encara una capella de la qual en resten quatre pedres.

Diu la llegenda que uns pescadores es trobaren amb un gran temporal de pluja, vent i boira que no els deixava tornar a port i estaven tan desesperats que varen prometre que al primer cim que distingissin de terra ferma hi edificarien una capella en acció de gràcies. El primer cim fou el de Sant Miquel, de 1.204 m i allà hi hagué la capella, dedicada a Sant Miquel Arcàngel.

També es diu que, antigament, les formigues s'havien fet mestresses de la muntanya, que hi tenien els nius subterranis i que s'hi acumulaven sense saber el perquè. Els petits animals corrien per tot arreu, tant dintre com fora de la capella i d'aquí que sovint s'enfilessin a l'altar que la presidia, on hi havia una imatge de l'arcàngel que, en actitud pacífica, tenia en repòs la seva serpentina espasa, amb la punta baixa i fixada al terra.

Resulta, però, que una formiga gosà enfilar-se per la cama i fer-li una pessigada i d'aquesta, com si fos humana, en sortí una gota de sang. El sant, molt molest i enfadat, i ara brandant l'espasa a l'aire, va parlar per condemnar totes les formigues del territori per aquella irreverència i va dir que moririen totes les que hi havia en aquell indret i les que posteriorment hi accedissin pels segles dels segles. D'aquí que, a vegades, la gent ha comentat que cap a la tardor hi havia pilons de formigues mortes al peu de l'actual creu que guarda el cim. D'aquí ve que el lloc prengués el popular nom de Sant Miquel de Solterra o de les Formigues, que no s'ha perdut mai més.

Avui el cim de Sant Miquel encara és un lloc desconegut per a molta gent gran del país, no així per als joves, que hi solen anar amb l'escola; també acostumen anar-hi els amants de fer una bona caminada i veure país. Des d'allà es divisa una gran panoràmica de part de les Guilleries i en un dia de bona visibilitat s'agraeix l'ascensió. Actualment només hi ha la creu, part d'una torre de defensa, un tros de paret de la capella i un vèrtex geodèsic, la resta és natura-lesa pura. Seria interessant que es recuperés l'anada anual a Sant Miquel el cap de setmana més proper al 29 de setembre...

La premsa local de l'època, molt lligada al règim franquista, se'n feia ressò i el diari del Movimiento *Solidaridad Nacional* deia el següent: "La heroica voluntad" "Dia 17 de septiembre de 1957: a las once en punto de la mañana, sobre el pico de 'Sant Miquel de les Formigues', en el corazón de les Guilleries, quedó firmemente clavada la Creu de les Guilleries. Fueron muchos, fuertes y de extraordinaria firmeza los muchachos de Sant Hilario Sacalm, que vibrando al unísono, han escrito una bellísima página de la historia moderna, del notabilísimo deporte del excursionismo catalán.

Lloc emblemàtic per als hilariencs.

La carena amb el cim.

(1) PLADEVALL A. i SERRADESANFERM A. *Sant Hilari Sacalm, capital de les Guilleries* F.I.T.E.R., Sant Hilari, 1986, 1a ed.

(2) BALAGUER VÍCTOR, *Al pie de la encina. Historias, tradiciones y recuerdos.* Progreso Editorial, Madrid, 1893

Sant Miquel de les Formigues. Setembre de 1957. Foto: S. Bosch

Bien; muy bien para todos los componentes de la Agrupación 'Forces, forts i ferms'. Queda para ejemplo de tantas voluntades endebles y afeminadas de una buena parte de nuestra juventud, esta decisión de vuestra voluntad, que ha sabido vencer tantos obstáculos, y que ha saltado por encima de las mismas fuerzas físicas, dominadas y dirigidas por vuestra entusiasmada fe, y por vuestro viril heroismo.

Sabemos del esfuerzo moral y físico que todo esto supone, cuando cargásteis sobre vuestros hombros, los sacos de arena y de cemento, que no podían llegar a su destino, ni aún sobre los lomos del más valiente jumentillo. La sola fuerza física, no hubiera podido lograr tan noble cometido; fue necesario para lograrlo, poner en juego todo vuestro humano ingenio, para vencer dificultades de todo orden, por lo abrupto del camino y por lo empinado de la cuesta. Pero nada ni nadie arredró vuestro cristianísimo espíritu: habíase de clavar la Cruz, y sujetarla muy fuerte, para que las embestidas del viento no puedan ya nunca más abatirla. Y ya está levantada sobre el pico de Sant Miquel de les Formigues la Creu de les Guilleries y en su ermita natural o cueva de la misma montaña, la venerada imagen de San Miguel, proclama bien alto y a los quatro vientos: ¿Quién como Dios?

Dichosos vosotros, los queridísimos jóvenes, y con vosotros, dichosos también todos los que, en valiente y devota peregrinació subieron la montaña, para plantar en su cima el árbol santo de la Cruz redentora. Vuestro espíritu y vuestra fe dirán a las generaciones venideras que en el mundo de hoy, voluntad se escribe con letra mayúscula, porque es la vuestra volutad heroica".

Signa: **José Llorens GILI, Pbro.**

Segons aquest escrit tots aquells joves que van col·laborar en la col·locació de la creu tenen el cel assegurat... És curiosa la crítica que fa contra el jovent en general l'any 1957...

El poeta i literat hilarienc, Anton Busquets i Punset, va fer la següent poesia sobre Sant Miquel de les Formigues:

SOLTERRA

¡Si n'es d'alta!
Muntanya regalada de ma pàtria volguda,
altiu gegant que guardes els pobles del entorn,
a ta cimalla pujo sense cap mes ajuda
que l'ànsia que m'inspira veure apuntar el jorn.
Des d'eixa serra aspriva veig La Guilleria
els pobles que s'estenen d'Amer fins al Montseny
i'l Ter que, rondinaire, va fent sa larga via
ab salts i giragonces com home sense seny.
De ma vileta aimada l'alt campanar oviro,
les fonts i les vernedes, ubagues i toçals
ab tan alegria vista m'encanto i fins deliro
pensant en la infantesa, el temps que no té iguals.
Veig una hermita vella d'Osor en la collada
ahont hi te'l seu trono la Mare del bon Deu,
Regina Sobirana d'aquella vall aimada
que serva engelosida allò que tant m'atreu.
També veig Espinelves, Cerdans, Ioret Selvatje,
de Sou la vila nova, d'Anglès els indrets bells,
al dret de Sant Hilari, Petrà'l vell hermitatje,
Vallors i La Sellera i'els rasos de Bancells.
En tant que ab eixa vista m'esbarjo en tal montanya
l'astre del dia'm deixa, solet i en la fosca;
llavors guio mos passos envers ma humil cabanya
ahont passo la nit tota plé d'anyorança'l cor.

15 d'abril de 1893

Àngel Serradesanferm i Valls
Juliol 2007

Reportatge fotogràfic de la plantada de la creu de Sant Miquel de Solterra o de les Formigues

Pugen la creu a pes de braços.

El material a coll.

La creu a punt d'aixecar-se.

Una mica més i ja estarà...

Es fan els darrers treballs.

Els F.F.F. satisfets de la feina hi deixen la seva imatge.

Reportatge fotogràfic de Narcís Boix

L'any Masó i Sant Hilari

La reforma del Soler de Mansolí i l'opinió de Busquets i Punset

El 7 d'abril de 1906 el jove gironí Rafael Masó i Valentí, que posteriorment esdevingué un professional rellevant i un creador de prestigi, va obtenir, al final dels seus estudis a Barcelona, el títol d'arquitecte. Aquesta data fou presa com a referència per commemorar, amb tot el merexement, la figura i l'obra de Masó durant un any sencer: l'anomenat Any Masó. Una comissió integrada per les institucions, la família i diversos especialistes i coneixedors de la figura de Masó i coordinada pel Col·legi d'Arquitectes definí un programa d'activitats que ha permès donar a conèixer més a la societat l'obra de l'arquitecte i ha representat un pas decisiu en la necessària protecció d'aquest patrimoni cultural d'interès comunitari. Esperem que les diverses institucions prenguin decisions en la línia de la restauració en els propers mesos i anys.

Si hom va decretar Any Masó el període comprès entre setembre de 2006 i setembre de 2007, vol dir que a hores d'ara arribem ja a la fi d'aquesta commemoració que afecta no únicament la ciutat de Girona, sinó molts altres municipis on Masó va desplegar la seva obra (com ara Anglès, Bescanó, la Bisbal, Brunyola, Canet de Mar, Castell-Platja d'Aro, Olot, Palafrugell, Quart, Sant Feliu de Guíxols, Sant Gregori, Santa Coloma de Farners, Sarrià de Ter, Sils...), entre els quals es troba també, com sabeu, Sant Hilari Sacalm pel fet que Masó reformà el casal del Soler de Mansolí per encàrrec dels Cendra.

El Soler, abans de les reformes, 1904.

Rafael Masó i Valentí (1880-1935)

Recordem en primer lloc els trets principals de la biografia de Masó i ho fem servint-nos de les detallades informacions que proporciona la web de l'Any Masó, on podreu encara ampliar-les, resseguir els itineraris territorials i les diverses activitats programades (www.rafaelmaso.org).

Rafael Masó va néixer a Girona el 1880, i cursà estudis d'arquitectura a Barcelona entre 1900 i 1906. Visqué l'ambient del Modernisme i el seu estil conté des de l'inici trets que provenen tant d'aquell com ja del noucentisme que s'anunciava. L'ús combinat de ceràmica, fusta, vitrall i forja creen el seu estil personal i clarament identificable. La seva producció es desplegà per diversos indrets i poblacions, com ara Girona (Farinera Teixidor, cases Batlle, Ensesa i Teixidor), Olot (Casa Masramon), Palafrugell o S'Agaró, entre moltes d'altres.

Masó és també rellevant per la seva producció literària. Formà colla amb Montsalvatge, Rahola, Palol i Bertrana, col·laborà en diverses publicacions i mantingué contacte amb intel·lectuals barcelonins com Carner, Bofill i Mates, López Picó..., que propiciaren l'eclosió del Noucentisme. En les seves proses manifesta l'amor per a les coses senzilles i quotidianes, per la família i per la ciutat. Com a poeta fou premiat en diversos Jocs Florals i publicà a l'*Almanac dels Noucentistes*. La fundació de la societat Athenea i l'estímul d'un col·lectiu d'artistes i artesans com ara Fidel Aguilar (escultor), Joan B. Coromina (pintor i ceramista), Nonito Cadenas (ferrer) i Josep M., Lluís i Jaume Busquets (decoradors) formen part de la seva important labor cultural a Girona.

Participà també en l'activitat política. El 1920 es presenta en la candidatura de la Lliga, que guanya a l'Ajuntament de Girona. Com a regidor intenta millorar l'urbanisme de la ciutat, sobretot al barri vell, i dotar-la de nous equipaments culturals. La dictadura de Primo de Rivera talla tot aquell procés i Masó i altres regidors catalanistes són empresonats pel Nadal de 1923. Alliberat el gener de 1924, se l'incapacita, però, per rebre encàrrecs oficials. Tornarà al càrrec de regidor el febrer de 1930 i fins a la instauració de la República (abril de 1931). Entre altres activitats públiques, fou delegat de l'Institut d'Estudis Catalans pel Servei de Catalogació i Conservació de Monuments, corresponsal del Foment de les Arts Decoratives i membre de la Comissió Provincial de Monuments.

Com a arquitecte vol trencar amb el modernisme, ja en crisi, i ho fa recorrent a les formes populars i a les experiències europees més avançades. Per mitjà de les lectures i la subscripció a revistes conegué i incorporà detalls domèstics dels arquitectes anglesos i aspectes de la Sezesion vienesa, que es reflecteixen en les seves solucions i li donen caràcter. És en el primer període de la seva producció (1906-1911) que s'esforça per trobar un estil personal, per bé que reflecteix les influències que hem esmentat. En són exemples la reforma del Soler, la farmàcia Masó, la Casa Batlle, la Farinera Teixidor, el magatzem Ensesa i les cases Salieti i Masó.

Entre 1912 i 1922 podem definir una segona etapa en què, després de viatjar per Itàlia i Alemanya, enforteix el desig inicial de definir un llenguatge propi. Les obres són ara, diríem, plenament noucentistes, i constitueixen el més interessant de la seva trajectòria: l'edifici Athenea, les cases Cendra, Masramon, Ensesa, Cases i Teixidor, el garatge Callicó i la casa Gispert Saüch. En el tercer període (1923-1935) la idealització de Catalunya s'expressa amb elements de la tradició (esgrafiats, columnes, terracottes...): la Económica Palafrugellense, les cases Cots i Colomer i les urbanitzacions Teixidor i S'Agaró. Ara s'exterioritza el seu interès per l'estudi i la recuperació del patrimoni.

Rafael Masó morí l'any 1935 a Girona als 55 anys. No cal dir que l'estudi i la investigació de la seva obra, junt amb les diverses exposicions i catàlegs realitzats durant l'Any Masó, han estat decisius per a la sensibilització i la recuperació del patrimoni arquitectònic que representa el seu llegat, tant a Girona com en altres poblacions de les nostres comarques.

La reforma del mas del Soler de Mansolí

A l'antiga parròquia de Mansoli, agregada a Sant Hilari –també coneguda amb el nom, deformat, de Montsolis–, entre els diversos masos existents, avui la majoria tancats o en estat ruïnós, destaca un casal arrecerat al massis de Solterra: el Soler. Segurament el coneixeu o heu tingut ocasió de visitar-lo. Durant l'Any Masó en diverses ocasions s'hi han fet sortides organitzades pel Col·legi d'arquitectes i pel Centre d'Estudis Selvatans. A partir dels catàlegs de les exposicions de l'Any Masó, del treball sobre patrimoni a la nostra comarca (obra de Joan Llinàs i Jordi Merino) i dels magnífics treballs ja publicats pels especialistes en l'obra de Masó i per l'arxiver d'Anglès, el nostre amic Emili Rams, podem resseguir la descripció del mas i les reformes realitzades.

Esmentat ja el 1199, tot i que l'estructura actual data del segle XVIII, el Soler és un gran mas de cinc plantes, amb galeries obertes a migdia i construït amb pedra del país. Les finestres de la façana són fetes amb carreus que semblen d'anteriors construccions i a la planta baixa s'hi poden veure espitlleres, que daten del segle XIX, quan servi d'hospital de campanya de l'exèrcit carlí i per això fou dotat de defenses.

Es començà el 1728 i degué acabar-se a la fi del mateix segle, ja que té un gran menjador amb un rentador de majòlica datat del 1752 i un sostre enteixinat en què, segons Carreras Candi, hi consta la data 1770-1771. Té adossada una senzilla capella. Malgrat les diverses reformes que ha sofert (i el trasbals de la guerra civil de 1936-39), manté la seva estructura original i continua essent un espléndid exemplar de mas de muntanya, que dóna fe de la puixança de la pagesia del segle XVIII.

Pel que fa a les reformes que hi projectà i hi dugué a terme Rafael Masó, es feren en dues tongades, entre 1906 i 1907 (reforma del menjador i mobles) i entre 1909-1910 (el conjunt del mas), per encàrrec del propietari, Tomàs de Cendra i Terrades, d'Anglès. Aquest, casat amb Dolors Homs i Burés, de les indústries Burés, administrava un ric patrimoni propi i de l'esposa, i en adquirir el mas va voler adequar-lo a les comoditats del moment. Masó hi va projectar idees i models d'una gran modernitat, aleshores.

El Soler, després de les reformes, 1912.

Les reformes afectaren sobretot l'interior, encara que també alguns aspectes de l'exterior (per exemple la llinda per a la qual aprofità una antiga pedra de fogons). Redistribuí els pisos i creà un pati interior amb claraboia sobre el vestíbul. El projecte d'interiorisme consisti en la incorporació de diverses peces de mobiliari i decoració, que es conserven i són un element de l'atractiu de la casa. Els mobles són de l'ebenista Miquel Prätmans, de Girona, i són clarament de l'estil anomenat "vienès". Els elements ceràmics són de la casa Pujol, de Barcelona; dels germans Coromina, de la Bisbal; i d'Antoni Serra, d'Olot. Els treballs de forja són de Nonito Cadenas, habitual col·laborador de Masó.

Segons informen els especialistes en l'obra de Masó, J. Tarrús i N. Comadira, "es conserven els plànols originals molt detallats, plantes, seccions i estudis parcials del portal, la sala, les eixides, etc, _ i diversos dibuixos i apunts els quaderns de notes", a més de les set cartes que Masó adreçà a Tomàs de Cendra entre 1906 i 1910 i dues de Rafael a la seva promesa Esperança Bru en què parla també del projecte. Uns fragments d'aquestes darreres es poden llegir en el catàleg de l'exposició "Geografia de Masó. L'arquitecte i les comarques gironines" (2006), amb documentació i comissariat a càrrec de Rosa M. Gil, de l'Arxiu del Col·legi d'Arquitectes de Girona.

Les opinions de Busquets i Punset

El 1790 el viatger Francisco de Zamora, que s'estigué al Soler en el seu periple per les Guilleries, ja havia descrit la magnificència del casal i va voler reflectir-la en relacionar les 25 classes de pomes que s'hi collien. Més endavant l'historiador Francesc Carreras Candi, estiuejant a Santa Hilari i col·laborador en la premsa d'estiu que s'hi editava (especialment *L'Estiuada*), en les seves "Notes històriques de Sant Hilari Ça-calm" (publicat pel mateix diari el 1911) n'oferí també la seva descripció, presa en data anterior a les reformes:

"[L]a masia del Soler és una de las més interessants de la comarca per la seva història i situació. Lo grandiós casal ab ses solanes o galeries de cara al sol, tenia espalosa llar ab xemeneia central y cadira de preferència al mitg dels bancs... Un rellotge de caixa que es combinava ab dues campanes era una peça important per la història de l'art català... Passant per alt la descripció d'algunes arques velles y llits típics catalans, recordem una pintura damunt tela... Figurava la gran sala del Soler convertida en hospital militar carlista... donava al conjunt un caràcter d'època y feia a la pintura molt digna de guardar-se."

Ara bé, el mateix Carreras també feia aquest comentari:

"Tot això y molt més hi anotàrem al Soler quant fa alguns anys hi estiguérem. No sé com haurà quedat amb les reformes que en 1910 hi portà a terme son nou propietari. Nostres noticies són de que no ha sigut massa respectuós en la conservació dels records històrics..."

En repassar la publicació *L'Estiuada* (on escrivi també Carreras) per documentar l'obra de l'hilarienc Antoni Busquets i Punset, trobem dos articles d'opinió d'aquest (un és reproducció d'un altre d'anterior publicat a Barcelona) referits a la temàtica de les reformes i els canvis en les cases pairals. Resulten molt contraris a determinades pràctiques i a la imposició de mobiliari vinculat a les noves modes. I poden ser l'origen de la convicció expressada per Carreras Cadi sobre el procedir dels propietaris del Soler en relació amb la pèrdua del caràcter tradicional dels masos.

En el núm. 75 (1914) de *L'Estiuada*, Busquets publica un article sota el títol "L'art de moblar", que vol ser la continuació d'un d'anterior (núm. 56, 1912: "L'art d'edificar") però que en realitat conté en la seva major part un text encara anterior a aquell: hi republica les seves opinions sobre el tema expressades ja el 31 d'agost de 1907 a la primera pàgina de *La Veu de Catalunya* en un article que diu que va dedicar al crític d'art Raimon Casellas. La data d'aquell text inicial és prou significativa ja que, si la reforma i el nou mobiliari del menjador del Soler es van realitzar entre l'estiu de 1906 i el de 1907, el nostre Busquets, que aleshores era mestre a l'Hospitalet de Llobregat i durant l'estiu de 1907 devia haver visitat la casa, no espera ni la fi de l'agost (el 31 d'agost) per cridar l'alerta sobre un fet que afectà "les masies riques de la nostra comarca del Montseny i Guilleries", on "ara" –diu el 1914– "pertot trobareu els moderns mobles de Viena, que'ls amos han canviat, arreconant els que, essent una deixa honorable del passat, tant bé encaixaven amb el tirat de les llars pairals". Ho posa en el context de la pèrdua per deixadesa o per venda dels elements tradicionals.

La remodelada entrada a la casa El Soler.

Busquets evoca el procés que duguè a la creació del Museu Episcopal de Vic, inaugurat pel bisbe Josep Morgades i Gili l'any 1891. Les sales del museu s'ompliren, diu, d'objectes procedents de masos i rectories, "ermites isolades i pairals superbes", de cases que es "modernisaven"... Però no tothom era tan generós de fer-ho dur al museu projectat. "Un sobtat egoisme feia amagar tot lo vell" quan el bisbe o els seus delegats hi anaven, per vendre-s'ho després i fer-hi diners. Parla de les restes del monestir d'Amer guardades per famílies, o del de Sant Salvi, que anaren a parar a la decoració d'altres cases com ara la torre de Joanhuix o venuts a estrangers. Com també es refereix a l'arreplega feta per Santiago Rusiñol d'elements de forja del Carbonell de Querós (convencent fins als enviats del bisbe) amb destinació a la col·lecció instal·lada al Cau Ferrat de Sitges. Sembla que s'endugué, segons que insinua, la primitiva Mare de Déu del Coll, d'Osor!

La imatge que Busquets troba per descriure el procés fa pensar poderosament en l'arribada dels espanyols a Amèrica i el seu tracte amb els indígenes: "Les ermites, les parròquies, els recons de sagristies i les salasses dels masos montanye[n]cs resten despullats d'antiguitats que acusen una època gloriosa; tot s'ha ornat d'objectes de quincalla donats a canvi de lo que realment era de valor..." Capellans que es vengueren el que tenien de mèrit o d'antic i ara se'n planyen, etc. En aquest context es refereix al cas del Soler i, tot i que n'exculpa el propietari, no deixa de recelar de la intervenció de Masó:

"És prou sapigut que una de les cases grosses que millor sapigué sostreure's de l'escandalós mercadeig fou el Soler de Monsolí, hospital de sanc en temps de la guerra carlista. Darrerament fou adquirit pel senyor Cendra, acabalat propietari d'Anglès. Home de gust i aimant de l'art de la terra, al tractar de restaurar la casa i transforma-la en residència d'istiu, encarregà l'obra el jove arquitecte Rafel Masó, qui encara en els albors de la seva carrera no sapigué pas traure'n tot el partit, pro de totes maneres no's cometé cap crim de lesa estètica ni d'art. Mes al venir l'hora d'habillar la casa, se trobà'l senyor Cendra amb el disgust consegüent de que les dones li havien cremat els llits antiquíssims que com reliquies eren guardats al Soler. Quina llàstima! / S'agafarien alguns en l'excusa de que desaparescudes les coses antigues de aqueixes cases, no hi havia remei i per tant a l'amoblar-les se valgueren de lo modern. Greu equivocació. Hi havia'l recurs a la imitació, quins models ben a l'alcanç de tothom qui vulga stan en museus i cases particulars. A Masjoan d'Espinelves recordem haver-hi vist ben guardades una colecció de obres d'art en el moble."

Així doncs, els llits esmentats per Carreras en la seva visió retrospectiva, segons Busquets, el 1907 ja havien desaparegut. A continuació posa com a exemple la intervenció feta a la finca

de Corriol per Rafel Puget, fabricant de Manlleu (els Puget seran objecte anys després de *Un senyor de Barcelona*, de Josep Pla) que "ha donat probes d'un gust esquisitíssim en la restauració, conservació i amoblatge...": "Des del vestíbul al refetor i cambres hi domina l'alt sentit d'art que tanta falta fa a molta gent adinerada de la nostra terra..." i es refereix algunes coses que considera pròpies de noles "cursis" com empaperar habitacions o "aquells mobles anèmics que per ser-ho tant ne diuen anglesos", en contraposició als mobles massissos tradicionals (com també el català ferreny i muntanyenc s'oposava, per a ell, a certes deliqüescències urbanes). Caldria veure si les diferències d'estil entre Corriol i el Soler justifiquen la contraposició i quins causes podrien explicar-la en la intenció del reformador o en el professional a qui s'encarregà.

"L'art de moblar –rebla– no consisteix pas en recórrer els grans magatzems... No és altra cosa que reproduir lo que deixaren els passats, quan no hi queda res en les masies o cases rurals; i en cas de que res hi quedi encara, restaurar-ho cuidadosament..." La seva crítica a les concessions a la moda decorativa és furibunda i hi troba una causa:

"(...) devarsall de trèmols... silleries, centros i bibelots cursis... retraten la suprema ignorància dels propietaris infeliços, que en matèria d'art consenten i admiren el representat per les labors de llurs filles educades en grans col·legis aont res els importa lo veritablement artístic, sinó lo que pot alagar la vanitat de pares ignorants i'l seguiment d'una rutina fatal."

En la presentació del seu text de 1907 per a la republicació de 1914 al·ludiex al fet, també molt eloqüent, que "si quelcom s'ha salvat del naufragi vergonyós... ha sigut mercès a que alguns pairals han vingut a menos i'ls seus propietaris no s'han pogut desdinerar per modernisar-les..." Aquest procés l'hem viscut després en altres llocs i per a altres materials com ara les eines de pagès, de pesca o d'altres.

El segon text de Busquets que es refereix al Soler és de 1912, com ja hem dit. El núm. 56 de *L'Estiuada* (de 16 d'agost) conté l'article "L'art d'edificar" on expressa que potser ja és tard però que considera "un deber cridar l'atenció" sobre el fet que "la construcció moderna ha pres una embranzida massa sobtada" a Sant Hilari (imagineu-vos si visqués avui, doncs!) i la manca d'orientació ha generat una "bigarrada heterogeneïtat" i un "aire de sumptuositat que pretén donar-se a tot". Catalunya, tot i que és una "nacionalitat completa, ab fesomia pròpia en tots conceptes", ha anat "abigarrant-se son esperit, son carácter, sa personalitat total! Sembla que tendeix a ser un agrupament cosmopolita... sense ànima", critica la "mania reformadora" i advoca per una "modernisació conservant les arrels de la llur personalitat".

Té interès (i es deu poder il·lustrar amb fotografies d'època) veure quins indrets o cases esmenta: al passeig de la Font Vella, Can Font i Can Gall ("sense ser cap cosa plenament justa, tenen cert estil"); a l'obaga del Ferrer, Can Codina ("sempre que la contemplo'm dú a la memòria les construccions gregues"). "Aquestes tres torres –afirma– iniciaren la moderna construcció que, desgraciadament, no's continuà, desviant-se completament..." Després cita novament Joanhuix, "que poguent ser una maravella d'emplassament y de construcció, és una deplorable vulgaritat, al menys en son aspecte forà."

A continuació, Busquets repassa altres exemples com ara Saleta del mas (crítica que no s'hagin documentat més en exemples existents si volien refer un castell medieval), el Sobirà de Santa Creu ("no creiem s'hagi tocat en res"), Tortadès, Masferrer, Masjoan, Soler... Respecta a aquesta gosa dir més que el 1907:

"[P]otser que s'hauria de dir quelcom que no s'avindria prou ab el criteri del novell arquitecte que tingué a son albir aquella restauració una mica massa en el crespuscle de sa carrera [aquí B. s'equivocà i usà "crepuscle" per "albors", com deia en el text de 1907].

El famós trinxant fet amb fusta de Castanyer del Soler de Mansoli, que A. Busquets i Punset trobarà "incorrecte", massa modern.
Foto: Emili Rams

L'actual propietari, home de prou cultura, potser que adreci algun tort o atreviment. De totes maneres resta quelcom de lo que fou..."

La seva tesi queda ben establerta i llança una crida o un repte al mateix Masó (que segurament no degué ni conèixer):

"En arquitectura com en literatura deu respectar-se la tradició. Ben viva y latent se trova en nostra terra perquè puga passar desapercebuda pels que, com en Rafel Masó, no tenen ànima sorda".

Posa com a exemples Viladrau i Sant Julià de Vilatorta i advoca per evitar "l'aire d'apilotament". En el fragment final apareixen els seus criteris de valor i els seus models:

"Entre les pintoresques construccions dels pobles pirinencs y de la Suïssa, hi ha la dels fondals guillers y les altures del Collçacabra, aont hi ha vestigis gloriosos d'un art nostre, tant nostre que'l creiem insostituible, y en ell s'hi ha abeurat arquitectes de la talla d'en Puig y Cadafalch y d'en Gallissà, els veritables poetes de les nostres llars pairals."

En un context tan laudatori per a l'obra de Masó, aquestes expressions poden desdir una mica, però cal admetre que són el testimoni d'un fenomen que caldria estudiar més, el de la resistència a la implantació de nous estils artístics, en aquest cas les tendències modernes en restauració i intervenció en cases rurals antigues i en decoració d'interiors, un aspecte molt vital en l'obra de Masó i on aquest aportà un estil molt personal. La visió tradicionalista i historicista de molts personatges i corrents del primer catalanisme, que es perpetuaven fins al 1915 i més enllà, els féu refractaris als canvis en molts aspectes. En aquest cas les reformes "modernes" i el mobiliari "anglès" o "vienès" (vinculat a la pèrdua del moble tradicional) són vistes amb recel i obertament criticades des de les pàgines de la premsa d'estiueig que sovint, en altres aspectes, defensa uns costums tradicionals que són fruit de l'aïllament, lloa un parlar muntanyenc que és també producte de la manca d'escolarització (és clar que aquesta castellanització en el nostre cas) i vol que es mantinguin a muntanya o al camp, on els estiuejants van a fer salut, formes de vida de subsistència que el progrés havia d'acabar arraconant. Tot té sempre maneres diverses d'interpretar-se segons el punt de vista de cadascú.

Narcís Figueras i Capdevila

Biblioteca any 2006

Total visitants	11.917
Total usuaris servei préstec	4.255
Nous usuaris de préstec	100
Quantitat de documents deixats	7.394
Documents demanats a altres biblioteques	197
Usuaris amb carnet a 31-12-2006	2.279
Total llibres a 31-12-2006	20.567

Bibliopiscines a la piscina municipal del 13 de juliol a l'11 d´agost:

Total usuaris:	376
Total material consultat:	817

HORARI:

Obert tot l'any de dilluns a divendres. Tardes de 17 a 20.30h

SERVEIS QUE OFERIM:

- Servei de préstec i consulta de: llibres, vídeos, CD, Cd-roms, DVD.
- Odoteca: Guies turístiques de diferents països.
- Prestatgeria dels idiomes: llibres i revistes en anglès i francès.
- Servei de préstec a domicili en cas de problemes de desplaçament.
- Publicacions diàries: *La Vanguardia, Avui, Diari de Girona, El Punt.*
- *El Periódico* (en català).
- Publicacions oficials per Internet: BOE, DOGC i BOP
- Revistes: 87 títols de diferent temàtica
- Servei de préstec interbibliotecari
- Informació mensual de les novetats adquirides per la Biblioteca.

FESTA MAJOR 2007 SANT HILARI SACALM

Activitats

INFANTILS:

21 de febrer	El racó dels contes *Petita història d'uns petits objectes.* A càrrec de Mireia Peña.
14 març	El racó del contes *El cistell de la Bleda.* Interpretat per Helena Escobar.
4 d'abril	El racó dels contes *La llegenda de Sant Jordi.* Interpretat per Alma i la Mar de contes.
21 d'abril	El racó del contes *Contes per a menuts* amb la Cia. La Bleda.
26 setembre	El racó dels contes *El cul d'en Joumet i altres contes.* Interpretat per Assumpta Mercader.
31 d'octubre	El racó dels contes per La Pallassa Prisca.
14 novembre	L'hora del conte *Vareta Màgica.* A càrrec del Màgic Raül.

Visita dels escolars a la biblioteca.

Exposicions

Del 20 al 24 d'abril: Exposició de llibres d'Andreu Martín. Del 17 juliol al 31 d'agost: Exposició virtual "Un viatge ple de veus".

Exposició interactiva

"Un viatge ple de veus" a la Biblioteca

L'estiu passat es va iniciar un projecte de diverses activitats de dinamització per a les biblioteques anomenat "Un viatge ple de veus" el títol de l'exposició que es podia visitar durant els mesos d'estiu a la biblioteca. Una altra activitat va ser el BOOKCROSSING, que és un club de lectura global, sense límits geogràfics. Pretén, a partir de la idea de l'intercanvi de llibres, convertir tot el món en una gran biblioteca. Consisteix a alliberar llibres i fer el seu seguiment del viatge i de les vides per on passen.

Des de la biblioteca, es va dur a terme aquesta activitat. Es van amagar quatre llibres, cadascun amb una referència per poder localitzar-los i a la pàgina *www.bookcrossing.com* es va publicar una pista per llibre que descrivia el lloc on es podia trobar:

L'hora del conte, a càrrec de Màgic Raül.

1a pista:

Tenia set d'aigua pura
Lo meu cor enfebrosit,
I enyorava la doïçura
De la font de l'infinit

2a pista

Diuen que si entreu a dins quan sonen les 12 campanades, podreu agafar tot l'or que vulgueu, però haureu de sortir-ne abans que l'última toqui.

3a pista

Surto per les festes, faig ballar els infants i sota la meva gran faldilla, hi trobareu el llibre amagat. Si em vols trobar els matins, entre setmana m'has de venir a buscar.

4a pista

Vagament recordo el turó on em van amagar. En un dels tres clots m'hi vaig posar.

Un cop trobats i llegits, s'ha de repetir el mateix procediment; amagar-lo i entrar a la pàgina web i penjar una pista del lloc on s'ha amagat, i així continuament.

Aquest any, es tornarà a fer dins l'àmbit local: s'amagaran llibres i les pistes es podran llegir a la pàgina web *wwww.santhilari.net*. Esperem que aquests puguin viatjar!

CARME CAPDEVILA I PALAU

Consellera d'Acció Social i Ciutadania

No és usual que a Sant Hilari tinguem una consellera al govern de la Generalitat, però en aquests moments la tenim, encara que sigui hilarienca d'adopció, perquè ella va néixer a la Floresta, l'any 1954. Sabem que des de fa molt de temps està instal·lada a Sant Hilari, amb en Pep Badia, el seu marit i els seus fills.

Ha estat regidora de l'Ajuntament en fases anteriors i, des de fa temps, està involucrada en el projecte d'ERC per a canviar el model de societat en què vivim. Bibloga de formació, des de ben aviat es dedicà a l'atenció social, en el camp dels més desfavorits i d'aquí que es dediqués uns anys a l'atenció dels infants amb problemes de desigualtat, de classe i de gènere.

Ella continua residint a Sant Hilari i dedica la major part de les hores del dia a la missió que li ha encomanat el president, Sr. Montilla, la defensa dels ciutadans i els seus drets per obtenir una igualtat sense límits. Li desitgem tota la sort del món en la seva gestió.

Carme Capdevila. Consellera d'Acció Social i Ciutadania (diari *AVUI*, 29-11-06)

Contra la desigualtat de classe i de gènere.

Carme Capdevila (La Floresta, 1954) entra al nou govern de José Montilla sobretot de la mà d'un dels seus primers valedors i un dels homes forts de l'executiu, Joan Puigcercós. A la cartera d'Acció Social i Ciutadania, l'antic departament de Benestar i Família ara reforçat amb noves competències, Capdevila pot aportar el coneixement d'un àmbit amb el qual sempre ha estat molt relacionada, ja que ha dirigit un centre d'acolliment de menors, un espai residencial d'acció educativa i ha estat responsable de l'àrea de recursos de la direcció general d'Atenció a Menors de Girona. És llicenciada en biologia per la Universitat de Barcelona, però va decidir dedicar-se a la política per lluitar per la justícia social i contra les desigualtats de classe i de gènere. Va començar sent regidora de Sant Hilari Sacalm durant vuit anys. És casada i té dues filles i un fill. Els que la coneixen la defineixen com una persona treballadora i obstinada. El nou càrrec li robarà molt de temps, però no està disposada a perdre les llargues passejades per les Guilleries. És una aficionada a la restauració de mobles antics.

De la publicació local *"Sant Hilari + a prop"*, desembre de 2006.

Benestar per a tothom.

Per a mi és una immensa satisfacció poder adreçar-me als hilarencs i les hilarenques com a consellera d'Acció Social i Ciutadania del nou govern de la Generalitat de Catalunya. Com a hilarienca que sóc, us puc assegurar que esmerçaré el meu esforç per aconseguir el benestar per a tothom.

Juntament amb totes les persones que conformen el Departament, treballarem amb il·lusió i ganes per al nostre país, per a les persones més necessitades, perquè les classes mitjanes puguin accedir de dret i de fet als serveis socials, perquè ningú no sigui discriminat per raons de gènere, per la integració dels nous catalans, treballem des del Govern de progrés per al benestar de tots.

Em comprometo a treballar per a totes les persones que viuen i treballen a Catalunya, per a tothom, des del respecte i la tolerància i amb la fermesa necessària per donar un tomb a les polítiques socials d'aquest país, en el camí marcat per les directrius europees.

Finalment, vull donar les gràcies a totes les hilarenques i els hilarencs per les vostres felicitacions i encoratjament.

CaRMeN, -INIS

Ets vida, ets alè, lluita i sofriment. Valentia i decisió. Ets voluntat i superació. Ets donar, senzillesa, terra fèrtil i aigua. Passat i present, il·lusió, una tonada, salut i bondat, disgust. Ets llavor, flor d'ametller, la primera abans de mi. Escalfor, calma, amistat. Ets cant i poesia, com molt bé diu el teu nom.

Avui he vingut sola. Et deixaré una manta aquí fora per si la necessites a la nit.

El que veuen els meus ulls és tot vida que segueix endavant, fins i tot la grava canta el teu nom quan la trepitjo. El sol m'escalfa la cara. Giro la mirada cap a l'altre costat i contemplo, allà dalt, les cases abocades a una vista espléndida de l'etern. Elles també són finites. Camino uns passos amunt i avall i escolto el teu nom a sota dels meus peus. M'agrada, és so de quietud.

L'aire corre, sense fer remor, i sento els cotxes i les motos que resseguei xen la carretera, enllà, a tota velocitat, com si se'ls escapés la vida de la má d'una parca.

M'assec al teu davant i t'observo. Estàs com sempre. T'escolto. Ens fem companyia. Somric amb tu o ploro, també, de vegades. I tu, sempre atenta, sempre guaitant-me amb una rialla als ulls i als llavis, callada i silenciosa, acariciant-me de tant en tant. Ara feia dies que no et veia a veure. No tens pas fred? Estàs bé?

Allà lluny sento encara cotxes i motos que passen. Aquí, gràcies a Déu, tot és silenci i repòs. Avui, però, no tinc ganes de parlar. Només vull recordar-te en calma. Pensar en tu és recordar tota la meva vida perquè porto una part teva amb mi.

Deixa'm pensar en tu que ets olors, paraules que ressonen a dins meu. Ets un nom, un gemec, un tic-tac de rellotge, un pilar, una vida sense pares, un poble petit amb un safareig per a rentar roba a la plaça. Ets amor, molt d'amor, ets perdó i la pena per la mort d'algú que molt estimaves. Ets un ram de flors silvestres, un petó, una estona de companyia, pa amb xocolata, medicaments per a la tos de nen petit. Una dona jove i una anciana a la vegada. Un vestit elegant de diumenge i llavis pintats. Sabates de taló que em posava de petita. Un quadre que m'agradava. Evasió. Ajuda. Un anell que sempre dues. Una visita agradable. Una pegunta i una resposta. Un sí. Mai un no. Ets ombra i llum. Ets un "t'estimo molt" o un "quin goig que fas!". Una tassa de café amb llet i melindros. Ets aquell roser plantat al jardí, un silenci, paciència, una mirada i un somrís. Complicitat. Ets desesperació per no poder tornar enrere, angoixa, aixopluc, por, una foto, una imatge.

Evoco la teva cara de l'últim dia: tan serena, tan bonica i tan jove a la teva edat. Duies el repòs gravat al rostre i dormies sense despertar-te, com un infant. Reposaves plàcidament i per això gairebé no et vaig plorar, pensant que aviat et despertaries. I et venia a veure, de tant en tant. I encara dormies, tranquil·la, i anaves deixant enrere, a poc a poc, al teu pas, tota l'amargor que amarà els teus dies des que la mort, tan jove, va entrar a casa sense trucar, molts anys enrere. Reposa, reposa, ara.

El teu nom és gravat a la fusta. Me'l miro suaument, amb una serenitat incòmoda. Fortor d'església, d'espiritualitat fermentada. Fins i tot puc llegir una lectura. Ni una llàgrima. Encara ets aquí, al nostre costat, dormint. Et llevaràs en qualsevol moment... Aleshores n'estava convençuda. Ara, no. I encara avui dorms. Et venim a veure i no et desvetlles i et deixem tranquil·la. I em demano si tens fred o si necessites... o què deus estar fent.

La roca porta escrit el teu nom. Les flors llencen pregàries oloroses al vent i sento la teva veu que em diu: "No ploreu més per mi, estic bé". I veig els teus ulls riallers i la teva mà m'acarona els meus cabells llargs.

Ets una carícia, una alegria, tristesa i soledat, llàgrimes i pena. Irritació. Ets un dia al matí, un estiu que comença, abril. Llits fets i el xiu-xiueix d'un balancí a la vora del foc. Dedicació i ràbia, dolor. Una mare. Mitja vida. L'alba, un fill mort a les espatlles, pietat, néts, arrugues, vida i mort alhora.

Avui és dilluns. Darrere meu s'ha tancat la porta. Passos cap al carrer. El sol m'acompanya. Puc sentir que s'acosta l'estiu: els dies llargs, sentida de mimosa i lilà, ànima i cos en equilibri. Olor de mar, menjars a l'aire lliure i l'horitzó d'un blau roent.

El campanar toca a morts. Continuo carrer avall i des d'aquí tinc una vista espléndida del poble i no la desaprofito. Les campanes ploren un rèquiem. Vaig baixant i deixo enrere cada segon que m'ha esperat fins aleshores. Qui deu ser avui? I penso que qualsevol dia sonaran per mi, o pels meus pares o per algú que estimo molt i, tanmateix, tot continuarà igual perquè el fluir del temps és imparable i res no em commou. I ploraré. La negror del dol em caurà a sobre, feixuga i enganxosa, i l'arrossegaré durant molt de temps, fins que entre nosaltres dues neixi una fúnebre amistat que ompli el buit de l'absència.

Les dones continuaran anant a comprar al matí; els nens correran cap a l'escola; els cotxes circularan; els paletes treballaran; res no es deturarà: només jo o tu. En sec. I les campanes, també, al final de l'últim repic.

Ets un "bona nit", un far a l'horitzó. Ets calma i un camí. Un avís, una tarda de dissabte, un batec, el color blau cel. Ets paraules al vent, una mà quan la necessites, colònia fresca, un núvol blanc, un bitllet d'anada i tornada. Absència. I molts records que reposen entre nosaltres.

Marta Serradesanferm Fàbregas
Primer premi del XVII Concurs Literari de Narració Curta de Sils, 2006

Podríem dir que la Festa Major d'enguany esdevindrà diferent de les que s'han viscut fins ara en el nostre poble. Potser no de forma, però sí de fons, ja que uns altres partits polítics són els que governen Sant Hilari, des del més de juny passat. Es tracta d'una coalició amb el bipartit format per ERC i el PIG, que ells autodenominen coalició d'esquerres i que deixa totalment apartat del govern al grup de CiU que és el que té més regidors i el que va rebre més vots en les passades eleccions municipals. A partir d'ara, seran només ells qui hauran de prendre les decisions i hauran d'assumir que ja no són a l'oposició i que, per tant, no els serveix el típic discurs de crítica, sinó que ara també tindran moltíssima feina a fer, tal com deien en els seus respectius programes electorals. Esperem que pel fet d'estar ara al govern i en veure-ho tot des d'un punt de vista diferent no es deixin de banda els punts bàsics amb què s'havien presentat aquests partits a les eleccions

La **Joventut Nacionalista de Catalunya** de Sant Hilari, com a organització política juvenil més important del país i del poble, estarà disposada, en qualsevol moment, a col·laborar amb el nou govern bipartit sempre que abandoni aquesta actitud amb la qual ha començat la legislatura; una actitud arrogant i a la defensiva, com vàrem poder veure en l'últim ple extraordinari, donant les culpes dels seus primers errors a CiU, que durant tants anys havia dut endavant el poble, i dient frases tan absurdes com que "la democràcia a Sant Hilari ha començat", expressada pel 4t tinent d'alcalde en el citat ple. Lamentem molt que una persona com el senyor Josep Puig i Pujol, que forma part d'un ajuntament com és el de Sant Hilari, pronunciï aquestes paraules. I permeti'ns que li diguem una cosa: la democràcia no va començar ni amb ERC ni amb CiU al govern, la democràcia a Sant Hilari va començar quan el primer votant hilarienc va dipositar el primer vot a l'urna per decidir qui formaria part del primer ajuntament democràtic del poble i que, per cert, vostè ja en formava part i no pas a l'oposició. També demanem que es creï un consell de joves, format per representants de totes les organitzacions juvenils locals, per tal que el jovent del poble puguem ser partícips de les decisions que ens afecten i de les quals tenim tot el dret a opinar.

Dit això, a la **JNC** de Sant Hilari només ens queda desitjar-vos a tots els hilarienes una bona Festa Major tot i esperant que aquesta d'enguany esdevingui igualment de bé com les que l'han precedit. Esperem-ho.

Visca la JNC! Visca Sant Hilari! Visca Catalunya lliure!

Col·lectiu de la JNC de Sant Hilari Sacalm

ERC SANT HILARI

A ltra vegada ens trobem a les portes de la Festa Major. Sembla que fos ahir i ja hi tornem a ser. Pel grup d'ERC, aquest any ha estat especial per dues raons.

En primer lloc, un govern d'esquerres torna a governar el nostre poble. Des de l'època d'en Narcís Corbera, en *Pedretes*, no hi havia hagut un alcalde d'ERC. Ara hi ha un nou equip de govern format per ERC i el PIG, liderat pel nou alcalde, en Joan Garriga. Un equip amb molta empenta i il·lusió que està treballant pel poble amb un esperit emprenedor per donar un fort impuls i un futur millor per a tots els vilatans. Des de les urnes, la voluntat popular va obligar els partits polítics a pactar.

En segon lloc, ERC i, en particular, la nostra Secció Local estem molt contents perquè l'antiga regidora d'ERC de Sant Hilari, Carme Capdevila, és la nova consellera d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya, fruit del nou pacte d'Entesa a la Generalitat de Catalunya. Aquest és un fet històric que confirma que al nostre poble i a Esquerra de Sant Hilari hi ha gent molt vàlida i ben preparada per afrontar reptes tan grans.

La pròxima primavera tornarem a tenir uns nous comicis electorals, les eleccions generals. Estem segurs que els hilariencs i les hilarienques ens tornareu a donar confiança que voleu un partit que defensi els interessos de Catalunya que són els vostres. Només els homes i les dones d'ERC defensem el que ens pertany perquè sabem el que volem.

Us desitgem una Bona Festa Major.

Salut i República!

Presa de possessió del nou Consistori, sortit de les eleccions del maig.

Cal tocar de peus a terra

PIG
PARTIT INDEPENDENT DE LES GUILLERIES

Ens és difícil començar aquest escrit i no caure en els tòpics de "Com cada any...", o bé "Enguany...", fins i tot "El programa de Festa Major ens ...", que és com la majoria solem començar els nostres escrits en ocasions com aquestes, i ja no només per una simple qüestió d'estètica o de buscar certa originalitat de sintaxi sinó perquè creiem que ens toca intentar fer-ho diferent, i això no és fàcil.

Diferent, per la senzilla raó que som diferents, hem canviat, o potser, en el fons no hem canviat tant, però sí que la majoria de vosaltres i de nosaltres ens mirem les coses des d'una altra perspectiva, sabent que res és com era i que el passat és història a partir d'ara.

Si ens permeteu, però, i sense menystenir els tòpics, només volem remarcar el caràcter popular i participatiu d'aquesta publicació, esbós de la nostra història quotidiana, d'aquell passat de no fa gaire i que ens recorda el que hem estat i, en definitiva, el que som, i que cal tenir molt clar per poder anar endavant.

Ara, però, és moment de tocar de peus a terra, amb pas ferm, sense dilacions, d'adonar-nos que ens mereixem un poble millor, una societat hilarienca millor, unes Guilleries millors, una societat de tots; i que ho hem de construir junts, entre tots els ciutadans i les ciutadanes d'aquest nostre poble, entre tots els que vivim i estimem Sant Hilari, per afrontar el futur amb fermesa i esperances renovades, i amb l'orgull de saber-nos gent d'aquí.

Ara és l'hora de ser més responsables, de fer servir el seny, de prendre consciència de nosaltres mateixos, de fer obvi el sentit comú, d'aprendre dels errors, de tancar rivalitats, de voler ser un poble majúscul.

Ningú és millor que ningú, som diferents, som plurals, som un munt d'idees, som un munt de projectes, som un munt de vides ancorades en un petit racó de món, aquest nostre racó que resta en calma segur de saber-se a les nostres mans, les mans de tots, per a cuidar-lo, protegir-lo i fer-lo prosperar.

I això no és fàcil, cal esforç conjunt, cal confiança, cal ser valents, calen moltes ganes de fer les coses ben fetes, i cal treballar, sense oblidar la paciència; però, per sobre de tot, cal l'alè d'un poble fet d'homes i dones, construït amb la pell dels calls de les mans dels nostres avantpassats, i on tots hi podem aportar el nostre gra de sorra.

No creieu que val la pena?

I ara sí, tornant als tòpics, MOLT BONA FESTA MAJOR A TOTHOM.

Partit Independent de les Guilleries

ciu

Per a nosaltres, la Festa Major d'enguany se'ns presenta, d'entrada, una mica estranya. Per primera vegada des del restabliment de la democràcia, no és un alcalde de CiU qui fa la salutació d'aquest programa. A les darreres eleccions municipals, la candidatura de Convergència i Unió, **tot i guanyar clarament tant en nombre de vots com en nombre de regidors electes,** no va aconseguir la majoria absoluta i això li va fer perdre, des del primer moment, qualsevol opció real de mantenir l'alcaldia ni tan sols de formar part de l'equip de govern.

Tots sabem que els resultats d'unes eleccions es presten a interpretacions molt diverses i, la majoria de vegades, totalment vàlides encara que siguin contraposades. En el cas de Sant Hilari es pot opinar que la gent va demanar un canvi. Hi estem d'acord. Però, el canvi que es va demanar era un canvi radical com el que s'ha produït amb la gent de CiU fora del govern? O potser es demanava un canvi més tranquil, amb CiU formant part del govern, però sense una majoria absoluta, amb una política de pactes i de treball conjunt? Suposem que tothom tindrà arguments per defensar una postura o una altra, perquè d'arguments n'hi ha, sens dubte, de tots colors. El que sí que queda clar i evident és que, a Sant Hilari i a tot arreu, **una llista amb poc suport popular té menys poder que una altra amb suport popular majoritari.** Som conscients que d'ara en endavant, i amb una societat cada vegada més canviant, serà força difícil aconseguir majories absolutes i ens haurem d'acostumar a situacions com l'actual.

Aquest pacte, totalment legal, ha propiciat que l'actual equip de govern hagi decidit deixar la gent de CiU a l'oposició. Ens sap greu, perquè enganyar-vos, aquesta situació, perquè no ens permetrà tirar endavant els projectes engrescadors que us havíem proposat, però la realitat és aquesta i, des de la ubicació que ens han assignat, **continuarem treballant per al nostre poble** perquè la feina de l'oposició és una feina important, és una tasca de control, una tasca de vetllar per tot allò que pugui influir en la millora del nostre poble i de tota la gent de Sant Hilari. **Som conscients que hem rebut el suport de gairebé 1.300 persones.** Un suport de gent que confia en nosaltres, de gent que està il·lusionada i engrescada amb el nostre projecte, de gent que agraeix la feina feta i la qualitat de vida assolida durant aquests anys de govern de CiU. Volem dir-vos a tots que no us preocupeu, que treballarem de valent el temps que faci falta i des d'on sigui, perquè Sant Hilari progressi i avanci com en els darrers anys. Volem que la nostra feina sigui clara i entenedora. Anunciem des del primer moment que **lluitarem perquè es dugui a terme el nostre programa,** ja que continuem pensant que és el més coherent, amb més visió de futur i, sens dubte, el que conté les millors propostes. Per altra banda, **vetllarem perquè es compleixin els programes dels grups que formen l'equip de govern,** sobretot aquells punts que, pel seu caire purament electoralista i perquè afecten directament la butxaca de les persones, mereixen un seguiment especial. Assegurem a tots els hilariencs que estarem a l'aguait perquè aquests objectius siguin una realitat i us assabentarem del seu desenvolupament i, si cal, del seu incompliment. Us mantindrem informats a través de circulars informatives i de publicacions periòdiques perquè estigueu al dia de la nostra tasca i de tot el que s'esdevé al nostre municipi.

Aquesta serà la nostra feina. Una tasca, no d'oposició sistemàtica, sinó de treball, de propostes, d'iniciatives, d'aportacions, de constància, d'informació... però també, evidentment, de crítica davant de tot allò que, des del nostre punt de vista, sigui perjudicial per al nostre poble i per a la nostra gent. No hi haurà, en cap moment, ni mentides ni calúmnies, només fets demostrables. **Serà, en definitiva, una tasca constructiva.** Volem contribuir així a la governabilitat i a la transparència, posant sempre els interessos del poble davant dels interessos particulars, tal com s'ha fet en els darrers anys des del govern municipal sota la responsabilitat de CiU. **Aquesta és la nostra obligació com a oposició que ens ha estat assignada i com a grup majoritari dins del nostre Ajuntament.**

Un cop feta aquesta valoració política, tal com ens pertoca, no podem oblidar que tenim la Festa Major al damunt, la celebració festiva més important de la nostra vila. Són dies de diversió, d'harmonia, de retrobament familiar i, per què no, d'una mica de disbauxa. Amb tot plegat **hem d'intentar oblidar, o almenys ajornar, els problemes i les vicissituds de la vida quotidiana.** Ja ens vagarà de tornar a la feina durant la resta de l'any. Ara el que toca és gaudir de tots els actes que configuren la nostra festa i procurar passar-ho d'allò més bé. Això sí, dins dels límits que imposen la convivència ciutadana, la salut i les bones maneres. No tenim cap dubte que serà així.

Bona Festa Major a tothom!

Convergència i Unió
Sant Hilari Sacalm

MAIG, ELECCIONS MUNICIPALS 2007

El 27 de maig se celebraren les corresponents eleccions municipals, que depararen, si volem ser tots sincers, uns resultats sorprenents, més ben dit, inesperats per a uns i altres. Una cosa és el que es diu ara i l'altra el que un s'imaginava abans de la visita a les urnes per part dels ciutadans.

Després d'una dura i cívica campanya electoral, els homes i les dones de Sant Hilari donaren el seu veredicte.

El resultat va ser favorable a CiU pel que fa a nombre de vots i regidors, però sense aconseguir la majoria absoluta que fins aquell moment sempre havia ostentat. Això obligava, per primera vegada des de 1979, a pactar per aconseguir l'alcaldia i per poder governar amb estabilitat. Els resultats foren els següents:

Regidors escollits i el seu partit: Robert Fauria, Joan Xandri, Carme Benages, Gemma Brugués, Albert Santaugini i Benjamí Pérez, per CiU; Joan Garriga, Joana Giménez, Andreu Vidal, Núria Torrent i Josep Puig, per ERC, i Joan Ramon Veciana i Jordi Valls, pel PIG.

Després de diverses reunions s'arribà a un pacte entre ERC i el PIG. Joan Garriga serà l'alcalde i CiU passarà definitivament a l'oposició. L'alcalde fou proclamat el dia 16 de juny al saló de sessions de la Casa Consistorial.

En el primer ple de la legislatura, amb caràcter extraordinari celebrat el dia 12 de juliol, es constituïren els tres grups municipals i es repartiren les carteres o àrees i quedà el cartipàs següent:

Joan Garriga (ERC), Alcaldia, Hisenda, Governació i Noves Tecnologies.

Joan Ramon Veciana (PIG), Primer tinent d'alcalde i Participació ciutadana.

Joana Giménez (ERC), Segona tinent d'alcalde, Acció social i Sanitat.

Andreu Vidal (ERC), Tercer tinent d'alcalde, Esports i Festes.

Josep Puig Pujol (ERC), Quart tinent d'alcalde, Serveis i Urbanisme.

Núria Torrent (ERC), Educació i Promoció econòmica.

Jordi Valls (PIG), Medi Ambient, Sostenibilitat i Joventut.

Els plens ordinaris es faran cada dos mesos, el quart dijous del mes que correspongui, a les 9 del vespre. El primer ple se celebrarà el setembre.

Com a novetat es pot dir que els plens seran participatius i es retransmetran per Ràdio Sant Hilari.

2007				LES ELECCIONS PASSADES Alcalde, Robert Fauria Danés (CiU) 2003			Alcalde, R. Fauria (CiU) 1999	
TOTAL REGIDORS			13			13		11
Partit	Vots	%	Reg.	Partit	%	Reg.	%	Reg.
CiU	1.281	43,96	6	CiU	53,74	8	51,52	6
ERC	1.096	37,61	5	ERC	39,05	5	39,06	5
PIG-EPM	453	15,55	2	PIDLG	5,70	0	-	-
-	-	-	-	Altres	-	-	7,38	0

	Totals 2007	Totals 2003	Secció 1	Secció 2	Secció 3
Cens	4.150	4.025	1.231	1.120	1.799
Participació	2.930	3.006	858	796	1.276
CiU	1.281	1.602	374	363	544
ERC	1.096	1.164	340	276	480
PIG	453	170	121	128	204
BLANCS	84	45	17	27	40
NULS	16	25	6	2	8

Les dades són de la premsa.

Moviment demogràfic 2006

ASPECTES DEMOGRÀFICS DE L'ANY 2006

El 31 de desembre de 2006, el total de població era de 5.764 habitants, 3.000 homes i 2.764 dones. És normal que domini la població femenina, però, com que en aquests moments hi ha un fort moviment migratori, és lògic que primer arribin els homes per després fer el reagrupament familiar.

NAIXEMENTS

Kevin Tsyurpalevych Semochko	10-1
Aida Canaleta Mir	16-1
Iria Rovira Salsas	18-1
Najwa Marouan Ouriaghli	18-1
Coral Vives Gómez	18-1
Rosa Adillon Márquez	25-1
Mireia Recasens Corominas	26-1
Santiago Valls Huerva	31-1
Marwa Jalouli Jamaa	31-1
Ousama Lemkadmi Jamaa	7-2
Núria de Ribot Abril	1-3
Eloi Soler Redondo	4-3
Bernat Porta Rojas	16-3
Diana Rojas Saranga	29-3
Pol Boada Casali	4-4
Eloi Beulas Casas	15-4
Joana Gallart Codinach	27-4
Maria Gallart Moreno	29-4
Emma Ripoll Coll	1-5
Onaima Lamkadmi Kaouchi	9-5
Miriam Recasens Sánchez	19-5
Berta Masó Mayolas	22-5
Mariona Mayorgas Mas	6-6
Lamya Boujnoun Adnouan	8-6
Abril Ramon Armengué	10-6
Ayoub El Khaldi Marouan	10-6
Éric Viñas López	13-6
Helena Monet Carné	13-6
Mar Fàbrega Contreras	21-6
Mireia Marcó Masramon	23-6
Oleguer Molist Crous	5-7
Irma Masnou Colon	8-7
Kevin Taveira Cepeda	16-7
Diana Hranovskyy Los	17-7
Iker Caños Agell	22-7
Carla A. Pimpao Gouveia	25-7
Nara Garcia Andreu	31-7
Mayby Gasdaly Davila More	6-8
Ismael Belmouden Criado	14-8
Jana Pla Bonvehi	29-8
Neus Gros Gandia	3-9
Zineb Essamadi Roktouti	8-9
Pau Prat Joanhuix	12-9
Silvia Masó Garriga	23-9
Pau Valls Coll	12-10
Óscar Rojas Ballesteros	13-10
Iman Lantallat i El Bouhli-Lahnine	11-11
Elsa Auger Rocafort	13-11
Ainoa Sabatés Hurtado	26-11
Aleix Viladelbosch Hinojo	29-11
Sara Bousyf Hassouni	12-12
Tania Bermúdez Moreno	13-12
Emma Moreno Costa	15-12

Hi hagué un total de 54 naixements, amb només 18 nens i 36 nenes.

MATRIMONIS

José Mª Medina López - Montserrat López Calvo	21-1
Jordi Pallarols Hortal - Manuela Buenavida Salgado	4-3
Gabriel Cantizan Baldo - Mª. Eugenia García Sánchez	16-4
Jordi Carreras Pedret - María Buenavida Arnelas	19-4
Jordi Vilabella Pecondón - Ester Masó Donadeu	22-4
Luis Ávila Moyano - Montserrat Galán Riscos	22-4
Fco. Javier Pedro Gallego - Ester Bargalló Corbero	13-5
Antonio M. Valverde Pareja - Mª Carme Juvanteny Serra	14-5
Josep Villegas Jurado - M. Alejandra Venegas Imbanquingo	20-5
Jordi Roman Moragas - Yolanda López Campaña	9-6
Carles López Calvo - Anna Arimany Donadeu	11-6
Antonio Perales Labaila - Vanesa López López	1-7
Emilio Hernández Delgado - Mª Lluïsa Torrents Bosch	8-7
Carles Argemi Vila - Neus Guitart García	22-7
Felipe Taveira Alves - Patricia A. Cepeda Borges	23-7
Jordi Valls Pujós - Ivana Molina Ruiz	29-7
Albert Pagespetit Auledas - Rosa Mª Gallardo Bustos	5-8
Jordi Masó Rabionet - Mª Dolors Taberner Cardona	2-9
Joan Macías Belmonte - Maite Cobo Campaña	9-9
Antonio Gandarias Gamero - Núria Fugarolas Ayala	16-9
Omar Delgado Toro - Sandra Castillo Pariente	1-12

En total hi hagueren 21 matrimonis entre civils i eclesiàstics.

DEFUNCIONS

Maria Feliu Aymerich	3-1
Xavier Miralpeix Bayé	6-1
Antonio Ruiz Arcos	13-1
Concepció Gebellí Llorens	18-1
Dolors Ferrer Busquets	19-1
Flumencia Hernández Megina	27-1
Josep Noguer Fontaner	29-1
Amalia Ballesteros Ariza	31-1
Mercè Brugués Vilà	4-2
Maria Reverter Sarsanedas	11-2
Remedios Ceva Ruiz	21-2
Carme Timoneda Moragas	21-2
Dolors Serra Roca	26-2
Carme Masferrer Bayés	28-2
Vicenç Permanyé Tarrats	5-3
Pere Roura Gubau	13-3
Mariana de J. Caicedo Quijije	5-4
Fancisco Fàbregas Barò	5-4
Antoni Bosch Masó	30-4
Maria Tort Matamala	20-5
Mª Estrella Cuenca Calleja	2-6
Assumpte Deulovol Carreras	18-6
Lluis Saus Pastells	22-6
Rafael Font Masferrer	22-6
Teresa Torras Masó	26-6
Josefa Bosch Cornellà	7-7
Dolors Aymerich Busquets	22-7
Concepció Fauria Cornellà	23-7
Pere Masó Masó	27-7
Josep Estrada Garrofa	17-8
Ferran Danés Badia	22-8
Josefa Cornellà Donadeu	24-8
Narcís Serradesanferm Casas	4-9
Gabriel Augusto Nunes	4-9
Valle Carmona Jiménez	5-9
Elisa Alvarez Carmona	5-9
Pilar Carmona Jimenez	5-9
Antonio Alvarez Corrales	5-9
Antoni Serrat Grau	6-9
Dolors Busquets Badia	14-9
Rosa Miralpeix Coll	16-9
Teresa Paris Alenta	20-9
Pere Busquets Fugueras	4-10
Feliciana Pérez Bu	5-10
Narcisa Triola Fontaner	9-10
Mercè Fàbrega Arola	17-10
Amat Romaní Alba	28-10
Manel Planas Serra	4-11
Carme Rabionet Arimany	7-11
Josep M. Ximeno Planas	9-11
Josefa Jordana Sabatés	9-11
Quitèria Vicens Isern	16-11
Célia Cornellà Codina	21-11
Josep Muntalt Carós	4-12
M. Rosa Vila Bassols	6-12
Dolors Busquets Roura	6-12
Joan Cullell Andreu	10-12
Pilar Ferreras Martínez	15-12
Servanda Navas Fernández	17-12
Joaquim Valls Bonet	19-12
Carme Tarrats Isal	21-12
Ramon Solà Company	26-12
Dolors Pla Gubau	28-12

Un total de 63 defuncions al llarg de l'any. 24 homes i 39 dones. És una xifra força elevada.

CARACTERÍSTIQUES DEMOGRÀFIQUES BÀSIQUES

- La natalitat és del 9,3 per mil.
- La mortalitat és d'un 10,9 per mil.
- Això ens indica que el creixement natural és negatiu d'un 1,6 per mil tot i la immigració, la qual cosa significa que la natalitat entre la població autòctona és molt i molt baixa, ja que, dels naixements de l'any, 15 són de famílies immigrades.
- A final de l'any 2006, el nombre d'immigrants censats era de 627, o sigui un 10,7%, amb un clar domini de la població magrebina, seguida de la de l'Europa de l'Est.

Poti-poti

ESO Educació per a la ciutadania

Descavell polític, social, religiós, terrorismes, violències, agressivitats, integrismes, violència de gènere; enguany, a casa nostra, 50 dones assassinades...

Eleccions municipals: tots els partits enrocats.

Alguns estats no respecten ni compleixen molts articles de la Carta Magna dels Drets Humans, trista realitat.

150 milions de nenes mutilades per l'ablació de clitoris. Fa pocs dies, una nena va morir perquè se li va realitzar aquesta pràctica. El govern egipci ha decidit anul·lar aquesta llei. Que n'aprenguin, a on calgui.

El govern ha posat una nova matèria o assignatura: l'educació per a la ciutadania i, conjuntament amb la legalització dels col·lectius gais, homosexual, transsexual), ha fet sortir de polleguera la cúpula de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), alguns prelats i altres integristes, estamenys i capitostos espanyols.

I sembla. Que el govern manipula, que adoctrina, que es torna el paganisme. Intent de suprimir Déu, retorn a un activisme gal, substitució i anul·lació de l'educació religiosa...

Cal acceptar, i és lloable, l'objectiu governamental de facilitar el ple desenvolupament de la personalitat pel que fa referència a principis i valors democràtics de convivència, drets i deures i llibertats fonamentals. Tant se val, no es pot posar en dubte el dret que té l'Estat d'una proposta en aquest sentit. Siguem sincers i lògics: la nova composició de la nostra societat fa que l'antiga forma, la que defensa la (CEE) sigui en els moments actuals obsoleta, antieducativa i anticonstitucional. Cal viure i deixar viure en democràcia. Senyors meus, l'Església no és democràtica. El nostre tan volgut i estimat Montserrat vol enriquir l'escolania amb nenes: al·leluia, al·leluia!

L'arquebisbat valencià promou la construcció d'un temple com el Valle de los Caídos (la dicotomia bons i dolents no és mai bona), maniqueisme pur, dedicat al bàndol franquista. Tots foren màrtirs per Déu i per la pàtria. En el primer Valle de los Caídos hi caben tots. Per García Gasco, és hora d'obrir temples. Per Rouco, és hora de tancar-los. Srs. monsenyors, ni una cosa ni l'altra, sinó que és hora d'omplir-los. No veieu que són buits els temples?

Davant d'aquest poti-poti religiós m'envaeix un sentiment de pena, de vergonya, de tristesa i d'irritació, com a creient i com a sacerdot. No hi puc fer res. Amén

Mossèn Joan Coma, rector d'Espinelves
Agost de 2007

SANT HILARI SACALM

Festa Major 2007 - Del 20 al 26 d'agost

Parròquia de Sant Hilari Sacalm

DIJOUS, 23 REPIC DE CAMPANES. ***Vespre, a 2/4 de 8:*** Rés de vespres i Missa.

DIVENDRES, 24 ***Migdia, a les 12:*** MISSA SOLEMNE, concelebrada amb els sacerdots veins i els sacerdots fills del poble. Dirà l'homilia Mn. Estanislau Corrons, rector de la Parròquia de Crist Rei de Manresa i exvicari de Sant Hilari. Cantarà la Coral Mixta **ELS NOIS ALEGRES**.

DISSABTE, 25 ***Vespre, a 2/4 de 8:*** MISSA SOLEMNITZADA per als difunts de la Parròquia.

DIUMENGE, 26 ***Matí, a les 11:*** MISSA SOLEMNE d'acció de gràcies.

DILLUNS, 20

Nit, a les 10: A la plaça J. Verdaguer, **Cinema a la fresca** (programes a part).

DIMARTS, 21

Nit, a 2/4 d'11: Al Cinema Catalunya, **espectacle de música i dansa** pel grup japonès **AKUTAGAWA TAIKO CLUB** (un dels millors grups de Taiko del Japó).

DIMECRES, 22

Nit, a 2/4 11: **Teatre** al Pavelló amb l'obra *Una maleta, dues maletes, tres maletes* a càrrec del Grup local **DE TEATRE**. (Programes a part).

DIJOUS, 23

Tarda, a 2/4 de 6: A la plaça Dr. Robert **espectacle amb música en directe i balls celtes** a càrrec de **STOMPERS & CELTIC CAOS**.

Tarda, a 2/4 de 7: Al Balcó de la Cooperativa, **Pregó de Festa Major** a càrrec d'**AMADEU ABRIL**, creador del .cat
A continuació, **lliurament de premis del concurs d'il·lustració per la portada del programa de Festa Major i del concurs d'engalanament de façanes al jardí de Can Rovira.**
Tot seguit **cercavila** amb el grup **THE MCKENSI'S**.
Patrocina Font Vella.

Tarda, a les 8: **Futbol de Festa Major**, amb el partit entre el **C.E. SANT HILARI-FONT VELLA** i el **U.D. CASSÀ.**

Nit, a les 11: **Correfoc** amb els grups **GUILLABLES, ELS DIABLES DE L'ONYAR** i **DIABLES DE SANT PERE PESCADOR** (dins el Vè aniversari dels Gillables). Sortida de la plaça Guilleries. Patrocina Font Vella.
Seguidament, **ball popular** a la plaça Moragues amb l'Orquestra **GRAMOLA**.

Nota: Preguem que no deixin els cotxes aparcats i que tapin les finestres dels habitatges amb cartrons als carrers següents: St. Benet, Vic, Valls, pl. J. Verdaguer, pl. Església, Josep Ximeno, pl. Gravalosa, i pl. Josep Moragues.

Nit, a partir de les 12: a la Zona Jove del Pavelló, **actuació dels grups i Dj locals** (programes a part). També hi haurà la **Zona de Barraques** de les entitats.

DIVENDRES, 24

Matí, a les 10: **Tir al Plat**, a la carretera de Villavechia (programes a part).

Matí a 2/4 de 12: **Cercavila amb els gegants i capgrossos**, acompanyats pel grup d'animació **ATABALA**.

Tarda, a les 4: A la plaça Gravalosa **Campionat de botifarra** (programes a part).

Tarda, a les 5: Als Jardins de Can Rovira **espectacle infantil** a càrrec d'**EL GRAN SARAU**
Patrocina Font Vella.

Tarda, a les 5: **Concert de Festa Major** al pavelló amb l'Orquestra **MONGRINS**.

Tarda, a les 7: A la Plaça J. Verdaguer, **sardanes** a càrrec de la cobla-orquestra **EMPORIUM**. A la mitja part, **Ball de Gegants**. Patrocina Transports R. Moragues i Fills.

Nit, a 2/4 de 9: Concentració de colles a la plaça Dr. Robert i seguidament, **Rua-Batukada** amb el grup de percussió **BATEK**.

Nit, a les 10: **Botifarrada popular** per a les colles al passeig de la Font Vella.

Nit, a les 12: **Gran Ball de Festa Major** al Pavelló amb les orquestres **MONGRINS** i **EMPORIUM**.

Nit, a les 12: A la Zona Jove del Pavelló **actuació del grup STROMBERS** i l'**ORQUESTRA LA MITJANIT**, i per acabar, **DISCOMÒBIL**. També hi haurà la **Zona de Barraques** de les entitats.

DISSABTE, 25

Matí, a 2/4 de 10: **Xarangues** pels carrers de la vila.

Matí a 2/4 de 12: A la plaça J. Verdaguer, **espectacle infantil** amb *"Les Tres Bessones"*. Seguidament **Cercavila** amb les **XARANGUES**, els **GEGANTS** i **CAPGROSSOS**.

Tarda, a les 4: **Carregada de carretons** a la plaça de cal Ros i carrer Dr. Morales.

Tarda, a les 5: Sortida del **grup d'animació ELS ENFANTS**.

Tarda, a les 6: Inici de la **XXVI Baixada de Carretons** des del Pla de les Arenes. (Programes a part).

Tarda, a les 7: A la plaça Moragues, **CERVESA amb ESCUMA** (ball amb l'escuma de colors). Amb l'animació del conjunt **TRIO PREMIUM**. Patrocina Font Vella.

Tarda, a les 7: A la plaça J. Verdaguer, **sardanes** per la cobla **ORQUESTRA LA PRINCIPAL DE LA BISBAL**.

Nit, a 2/4 d'11: A la plaça J. Verdaguer, **Nit de DIXE** amb **LA VELLA DIXIELAND**.

Nit, a les 12: Al pavelló, **Gran Ball de Festa Major**, amb l'**ORQUESTRA LA PRINCIPAL DE LA BISBAL**. A la mitja part, actuació de **LUÍS AGUILÉ** i l'**espectacle de parelles** del *MIRA QUIÉN BAILA*.

Nit, a les 12: A la Zona Jove del pavelló, **actuació del conjunt K-MELOT, del grup PASTORETS ROCK i DJ's LOCALS**. També hi haurà la **Zona de Barraques** de les entitats.

A les 7 del matí: **Esmorzar** amb **MARIACHIS** a un lloc sorpresa.

DIUMENGE, 26

Matí, a partir de 2/4 de 10: **Xarangues** pels carrers de la vila.

Matí de 10 a 1: A la plaça J. Verdaguer, **exhibició de puntaires**. Patrocina Pastisseria Masó.

Matí, a les 12: A la plaça Moragues, **Ball de l'escuma** (infantil) amb **ELS CORSARIS DE L'ESCUMA**, Patrocina Font Vella.

Tarda, a les 4: A la zona esportiva del pavelló, **exhibició d'AGILITI** (ensinistrament de gossos) a càrrec del **CLUB AGILITI GIRONA**.

Tarda, a les 5: Pels carrers del poble **actuacions de Màgia, ROBOTITZAT i GLOBOFLÈXIA**.

Tarda, a les 6: A la plaça Guilleries, **Jocs de Cucanya per a la mainada** (trencar l'olla, cursa de sacs, estirar la corda, inflable...) a càrrec del grup **SAC I LA PUÇA ESPECTACLE**. Hi haurà **Berenar per a tothom**.

Nit, a 2/4 d'11: **Castell de focs artificials** per la pirotècnia **TURIS**. Patrocina Font d'Or.
Seguidament, al pavelló, **Ball de Fi de Festa Major**, amb l'Orquestra **DENIS BAND**. A la mitja part, **actuació del MC FELIX**, i per finalitzar hi haurà **Disco mòbil**.

Notes:
Del 6 al 10 d'agost (ambdós inclosos), de 9 del matí a 2/4 de 3 de la tarda es podran reservar les taules per a les sessions de ball del pavelló a les oficines municipals, que es farà per sorteig públic el divendres 17 d'agost a les 10 del vespre al saló de sessions de l'Ajuntament.
Durant els dies 26 i 27, hi haurà una Fira de Mostres de tradicions populars catalanes, a la plaça Gravalosa, organitzada pel Grup Divulgatiu de Tradicions Populars.
Durant els dies 25, 26 i 27 hi haurà un tren turístic que passejarà pels carrers del poble.

VENDA D'ENTRADES
Ball: 6 € (tant al pavelló com a l'Oficina de Turisme). Teatre: 8 € anticipada a Can Rovira i 10 € a la taquilla.
Els organitzadors es reserven el dret de modificar el programa si causes imprevistes ho motiven.
Organitza: LA REGIDORIA I LA COMISSIÓ DE FESTES.
Patrocina: AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM.
Amb la col·laboració de: FONT VELLA, FONT D'OR, FONT SELVA, TRANSPORTS RICARD MORAGAS I FILLS, PASTISSERIA MASÓ, VILAR RURAL, ELECTRO-STOCK, JOVENT DE SANT HILARI, GRUP SARDANISTA, RECUPERACIONS NAVARRO, ADROHER GERMANS, CAIXA PENEDÈS, PASTISSERIA MALET TORRENT.

ACTIVITATS REALITZADES DURANT 2006-2007

AGOST 2006

- Jordi Saurina guanya el concurs per ocupar la portada del programa de la Festa Major. S'exposen les fotografies presentades al concurs a Can Rovira. (CR)
- Exposició interactiva "Un viatge ple de veus" a la Biblioteca.
- 7a Setmana Esportiva, amb diverses activitats per a infants i joves a diferents llocs del poble.
- Festa dels veïns del carrer Joan Serras amb ball popular.
- Exposició de pintura de Josep Ramon Solà. (CR).
- Nit màgica al Teatre Catalunya.
- Concert Latin Funk a la plaça Jacint Verdaguer. Els Amics de la Música i l'Ajuntament.
- XX Festa de l'Estiuejant: visita turística a la Fort Vella, a l'Ermita del Nen Jesús de Praga i al Museu Guilleries.
- Cada dijous al vespre, audició de sardanes en una de les places del poble, amb les cobles Gerisenca o la Flama de Farners.
- Música a la Fresca al Parc de la Font Vella.
- Presentació del nou disc del grup local Encarafitsem, amb el títol *Anem a cagar bolets*.
- Final del torneig d'estiu de Futbol Sala.
- Col·lecta contra el càncer, organitza Associació Espanyola Contra el Càncer.
- Mercat d'Art a la plaça Jacint Verdaguer.
- Rosetlla de Santa Maria al Club Villaret.
- Festa Major de Sant Maria a la Font Picant.
- 7ª Festa de la Cervesa, a la font del Pic, organitzada per Isards de la cervesa.
- 12a edició del 3x3 de bàsquet al carrer, a la plaça Moragues. C.B. Sant Hilari.
- Concert jove amb el grup Obrint Pas, al pavelló.
- XIX Aplec de la Sardana Sant Hilari-Font Vella a la plaça Gravalosa amb les cobles Ciutat de Girona, Flama de Farners i Sant Jordi-Ciutat de Barcelona.
- Exposició de testos de flors de jardins de Sant Hilari a la terrassa del Museu Guilleries (MG).
- Fotografies del concurs de guarniment de façanes, d'en "Jaumet de Sant Hilari, de "Les herbes i la rotafia" i "De les ermites dels boscos de les Guilleries". (MG)
- Exposició de pintura a càrrec d'Antoni Homs Alcaire, a Can Rovira.
- Exposició "Sant Hilari, fonts i aigua" al vestíbul del Museu.
- Espectacle de dansa cubana i música en viu a càrrec del grup Teide Abierto de Cuba i concert de ritmes caribenys. A la pista exterior de Villaret.
- Futbol de Festa Major amb el partit entre el C.E. Sant Hilari- Font Vella i C. D. Blanes.
- Teatre amb l'obra *No et vesteixis per sopar* a càrrec del grup local de teatre, en el seu 25è aniversari, al pavelló.
- Festa Major. Pregó de les Festes des del balcó de la Cooperativa a càrrec de Pep Sala.
- Lliurament de premis dels concursos, de fotografia per a la portada del programa de Festa Major i del concurs de guarniment de façanes amb Flors.
- Festa Major. Cercavila amb el grup La Simfonosa i gran show de Confetti.
- Correfoc amb els Diables de l' Onyar i els Guillables locals. Ball a la plaça Gravalosa amb el grup Clau de Sol.
- Carpa Engullat 2006. Grups locals: Alatak, Neveragain, Ambrons, Naskats i Ael dj Toni Fogueras.
- Tir al plat. Cercavila amb gegants i capgrossos, acompanyats pel grup Embolic i espectacle infantil amb la Cia. Els Quatre Gats. IXè Campionat de Botifarra a la Placeta.
- Concert de Festa Major amb l'Orquestra Internacional Meravella.
- Audició de Sardanes per la Cobla Orquestra Gironina i Ball de Gegants.
- Concentració de Colles i nit amb la Banda del Sunta. Yè Sopar de colles.
- Actuació de l'Orquestra de Mitjanit i disco mòbil.
- Xarangues pels carrers de la vila diverses dies de la festa.
- XXV Balada de Cornetons. Ball de l'aigua amb el conjunt Trio Pep Quartet.
- Ball de Gitanes amb l'Esbart Maragall de Barcelona. Ball de Festa Major amb l'Orquestra Carrusel i actuació de Latin Song. Nit a la Carpa Engullat Macrofesta "Disco-Beach-Party".
- IX Trobada de puntaires. Castellers de Dentanyola. Ball de l'escuma.
- Castell de Focs d'artifici i clavada de la Festa. Ball al pavelló, amb l'orquestra la Privada.

Festa de l'estiuejant.

Ball a la Placeta.

En Jordi Saurina guanya la portada del programa.

SETEMBRE 2006

- IV Campionat de bàsquet transversal, al pavelló. Club Bàsquet Sant Hilari.
- Ensurt a la família Piniella-Ripoll per la ingesta de bolets tòxics.
- Mercat d'Art. Excèntrics.
- Aniversari de la Residència de Gent Gran.
- Festa Major de Santa Margarida de Vallors.
- Diada Nacional de Catalunya. Ofrena floral, homenatge a Josep Moragues. Parlaments i diferents actes al llarg del dia.
- Partit de bàsquet d'equips de l'ACB. C. B. Sant Hilari.
- Aprèn a ballar Break Dance. Àrea de Joventut de l' Ajuntament.
- 125 donants de sang, a la Germandat de donadors de Sang de Girona.
- Festa "Torna en Serrallonga", amb molts i diversos actes. Ball d'en Serrallonga, trobadaires, fira barraca de productes i altres.
- Videoconcert infantil *Fantasia 2000 Walt Disney*. Amics de la Música.
- El racó dels contes amb *Els contes de la bòlet* a la Casa de Cultura, (DC).
- Exposició "Les gestes d'en Serrallonga" al Museu.
- Exposició "En Jaumet de Sant Hilari, un personatge de fonts i aigua" i " Els nous aprofitaments del castanyer i l'ofici artesanal de fer sitlons ", Museu Guilleries.
- XXII marxa/cursa de Sant Hilari Sacalm, reconegut pels boscos de les Guilleries.
- Sopar popular al jardí de Can Rovira. Salvem les Guilleries.
- Bus de la festa a les festes a Santa Coloma de Farners i a Arbúcies.
- Exposició fotogràfica sobre els efectes de les línies elèctriques. Salvem les Guilleries.
- Sortida parroquial a la Vall de Boí i la Vall d'Aran.
- Ir campionat de bàsquet júnior Països Catalans. Club Bàsquet Sant Hilari.
- Presentació del llibre *Notes de la Guerra Civil a Sant Hilari Sacalm* De X. Clos i N. Pujol. Associació Josep Moragues.
- Exposició de marquetisme dins d'ampolles d'Antoni Barcelona. (CR).
- Presentació del llibre *Catalunya després del tripartit* de Vicenç Villatoro.
- Festa Major del pla de les Arenes.
- El Via Clucis Vivent no obté la sol·licitada Creu de Sant Jordi de la Generalitat.
- Distinció a la Feixa Vila pels seus anys de dedicació a l'ofici i a la bona feina en eines de tall.
- Els bombers de St. Hilari guanyen la prova de serrat a la VI Palamsilinada, a Cassà.

OCTUBRE 2006

- Mercat d'Art. Organitza excèntrics.
- Disco Light al Pub Discoteca Villaret, cada cap de setmana.
- Ball cada diumenge a Can Blat.
- Taller de sexualitat a càrrec de M. Llado i A. Sanes. Associació de Dones La Violeta.
- 3a Festa de l'Esport amb la presentació de les entitats esportives, entrega de premis als millors esportistes de cada una i de menció especial a l'activitat esportiva, sopar i actuació de les Patinadores d'Olot. Àrea d'Esports i Club Futbol Sala.
- XXIII Festa del Bosc al Pla de les Arenes- Prat de la Fàbrega. Patrocina Associació Forestal i Agrícola de Sant Hilari i A.U.F. Guilleries-Montseny.
- V Fira del Bolet. Setmana del Bolet i la Micologia. Activitats diverses: rutes, taller de cuina, exposicions de bolets i xerrades. Museu Guilleries.
- Exposició de dibuixos del micòleg "Ferrer Catalleny", al vestíbul del Museu, i d'esculture de bolets dels alumnes de les escoles de Sant Hilari a la Sala Noble.
- XXII Volada d'estels. Organitza Ca-Calm Exprés.
- Concert Àries de Mozart i altres compositors a la Sala Noble. Amics de la Música.
- Gran desfilada de pentinats, de moda i de calçats. Organitzen les botigues Tot Moda, Perruqueria Shyl i Peneca.
- Campionat provincial de motocròs, al circuit dels Cortals. Moto Club de Sant Hilari.
- Trobada de 5000 Cantaires al Palau Sant Jordi, Barcelona.
- II Cantata-Barcelona 2006. Concerts d'amistat a la Sala Noble.
- Festival de cançó. Cançons populars i Àries Mozart. Organitza Els Amics de la Música.
- Sortida a Montserrat amb el cremallera. Casal de Gent Gran "Can Blat".
- Hora del Conte amb la Pallassa Prisca, a la biblioteca.
- Exposició "De les ermites dels boscos de les Guilleries" de Damià Masó. (MG).
- Noves fites per a conèixer les característiques dels boscos de les Guilleries.
- L'Ajuntament aprova la creació d'una llar d'infants municipal sobre la base de l'actual. També aprova una escola de música municipal.
- Tres hilarienes van al V Congrés de la Gent Gran: S. Bosch, J. Masó i D. Figuet (epd).

Els atletes amb la flama.

Els Nois Alegres canten l'11 de setembre.

Els gegants.

Bolets, premis i jocs per a la mainada.

Fira del bolet.

ACTIVITATS REALITZADES DURANT 2006-2007

NOVEMBRE 2006

- Inici de curs de coneixement de Sant Hilari. Quatre xerrades o sortides.
- Campanya de Vacunació contra la grip 2006. Institut Català de la Salut.
- Fira Fusta. Gremi d'Empresaris de la Fusta i l'Ajuntament. Josep Clos guanya el premi d'artesania Escacs de fusta gegant.
- Circuit Gironí de Cros 2006/2007, XVI Gran Premi Consell Comarcal i III Trofeu Diputació de Girona. XXIV Cros de St. Hilari, amb la col·laboració de diferents entitats.
- XIV Ral·li Clàssic Tardor. Prova comptable per a la Copa de "Catalunya Clàssic Regularitat". Penya Automobilista Sant Hilari.
- Eleccions autonòmiques a Sant Hilari. CiU obté el 45,29% dels vots i ERC el 27,77%
- Carme Capdevila i Palau és designada consellera d'Acció Social de la Generalitat.
- XVIII Marxa Excursionista "Camins de les Guilleries". Ça-Calm Express.
- Cada cap de setmana discoteca light a Villaret.
- Actes amb motiu del 5è Aniversari de la publicació local *Portaveu*.
- Castanyada popular amb espectacle infantil amb el Grup Trambòtics a la plaça Gravalosa.
- Cada diumenge ball amb música en viu al Casal de "Can Blat".
- Xerrada-Col·loqui "Salvador"32 anys després. Associació Josep Moragues a la Sala Noble.
- Curs de Pastisseria "elaboracions amb xocolata".
- L'hora del conte a càrrec del Màgic Raül. Biblioteca.
- Projecció de la pel·lícula solidària *El jardinero Fiel* al Cinema Catalunya. Organitza Sant Hilari Solidari. Festa del Congo. Diverses activitats solidàries. Sant Hilari Solidari.
- Diada del soci: concert amb la Cobla Cadaqués. Grup Sardanista Sant Hilari.
- Concert del 40è aniversari dels Nois Alegres amb les corals Polifònica d'Aiella, Retorn Planenc i Nois Alegres al Cinema Catalunya.
- Monogràfic de Musicoteràpia "sessió de relaxació".
- Dia internacional contra la Violència de Gènere, durant tot el dia taula informativa i recollida d'expressions contra la violència de gènere i a la nit al Casal de Can Blat, Country Line-Dance amb el grup d'en Ramon Rovira. Associació de Dones La Violeta.
- Taller/concert gospel al teatre Catalunya. Els Amics de la Música.
- Sortida al Musical de Grease, a Barcelona.
- Partit amistós C.F. Sala Sant Hilari contra Catalunya. C.F.S. Sant Hilari i Ajuntament.
- Campionat d'Europa de Futbol Sala, amb la participació de diferents seleccions nacionals. Catalunya obté el 2n. lloc en perdre contra Rússia a la final (1-3).C.F.S. Sant Hilari i Àrea d'Esports de l'Ajuntament.
- Exposició "De les ermites dels boscos de les Guilleries" de Domiè Masó, (MG).
- Exposició de dibuixos del micropleg "Ferran Caballers", al vestíbul del Museu.

DESEMBRE 2006

- Dia Mundial de la SIDA.
- Fira d'Art de Santa Llúcia a la Placeta.
- Taller de construcció de pessebres per a petits i grans. 10è Concurs de Pessebres.
- Casalet d'hivern "La Gota" a la Casa de Cultura (CC) Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Iniciació al 1r Nivell de Reiki a la Sala Noble.
- Disco Light al Pub Discoteca Villaret cada cap de setmana.
- Mercat d'Art. Organitza Excèntrica, com cada mes.
- Ball al Casal de Can Blat amb música en viu cada diumenge.
- 10è Aniversari de l'Associació de Pessebristes. Inauguració de 10 anys d'exposició.
- Activitats per la Marató de TV3 contra el dolor crònic. Campionat de botifarra i festa al Pub Discoteca Villaret. Organitza Isards per la marató.
- Distinció amb diploma turístic a l'Hotel Ripoll, de Turisme de la Generalitat.
- Casalet d'hivern La Gota a la Casa de Cultura. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Audició de l'Escola de Música a la Sala Noble.
- Audiovisual de l'expedició al cim del Lenin Peak. Hi anaren els locals J. Roura i A. Vidal.
- Concert de Nadal amb les corals: Alzeida, Amethysta, Nois Alegres i Petits Cantaires.
- Concert tradicional de l'escola de Música.
- Taller de manualitats per a la mainada. Associació Comerç de Sant Hilari.
- Festa de la ràdio.
- Teatre amb l'obra *Lesio* on vos a càrrec del grup local Cia com cal Teatre.
- Campanya de recollida d'ampolles de cava i de cartró. Àrea de Medi Ambient.
- Fem cagar el tió. Parc infantil i juvenil de Nadal.
- Presentació del nou CD de Rubén Moonou a la Sala Noble.
- Sopar revetlla de Cap d'Any amb ball a càrrec de Pere i Pepi al Casal de Can Blat.
- Carter reial per a recollir les demandes dels infants.
- Lliurament de premis del Concurs de Pessebres.
- Exposicions:"El correu dels avets a les Guilleries" "De les ermites dels boscos de les Guilleries" de D. Masó i "Els insectes de les Guilleries", col·lecció d' E. Elies, (MG).
- Exposició de dibuixos de Cartes dels Reis dels alumnes del CEIP Guilleries i Llar Infantil Les Cent Fonts, (CR).

Oficis de la fusta.

II Fira de la fusta.

Escacs gegants de fusta.

Hora del conte.

Cross de Sant Hilari.

GENER 2007

- Cavalcada dels Reis pels carrers del poble i llançada dels regals des del campanar.
- Ball al Casal de Can Blat amenitzat per un grup, com cada diumenge.
- Taller de manualitats per a la mainada. Associació de Comerç de Sant Hilari.
- Inici dels cursos d'iniciació a l'alemany i francès a la Casa de Cultura.
- Concert Nadalenc a càrrec dels Nois Alegres a la Sala de la Font del Casal de Can Blat.
- Distinció al comerç de can Joan Ridaura pels seus molts anys de bona dedicació.
- Presentació de l'Agenda Llatino-Americana, (CC). Sant Hilari Solidari.
- Casal d'hivern La Gota a la Casa de Cultura. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Fira de Sant Hilari: fira d'intercanvi, concurs d'absotar el gollastre, espectacle "a la recerca del foc" dels Guillables, missa solemne en honor de Sant Hilari el nostre patró, cercavila i sardanes amb gegants i capgrossos i ball a la Sala Noble amb el Trio Fèria.
- Actuació de Corals de Sant Hilari a la Sala Noble. Organitzat per Cor Alzeida.
- 13a Caravana Catalana d'ajut humanitari per al poble sahrauí. Recollida de suave, oli i llenties. Sant Hilari Solidari.
- Concert *Encoratxicom* i presentació del nou DVD d'en Salvador Bosch a la Sala Noble.
- Recollida de pins de Nadal i ampolles de cava. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- Exposició "De les ermites dels boscos de les Guilleries" de D. Masó, (MG). Exposició "El correu dels avets a les Guilleries" Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- Exposició de pessebres a Can Rovira. Associació de Pessebristes.

FEBRER 2007

- Tallers de màscares amb paper mutxé al Casalgovents, Teràpia amb pintura, (Cul).
- Monogràfic de Musicoteràpia, sessió de memòria, concentració i claredat mental, (CC).
- Disco Light al Pub Discoteca Villaret. Cada cap de setmana.
- Cardedeu homenatja el compositor local Miquel Tudela i li dediquen el Febrer Musical.
- Distinció a la Granja Tivoli pels molts i bon dedicats anys a l'activitat de bar i cafeteria.
- Taula de participació per a dones a la Casa de Cultura.
- Casalet d'hivern La Gota a la Casa de Cultura. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Dijous Llarder, arribada del rei Carnestoltes i la seva comitiva, discurs i tastet de botifarra. Carnaval infantil amb disfresses, al pavelló, també a Villaret per a joves i a la Sala Noble per a la gent gran, amb el "rap de Bala". Comissió de Festes de l'Ajuntament.
- Taller de maquillatge, (Cul). Nit jove. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- L'Arnau Parareda Campió d'Espanya juvenil de 800 m en pista coberta a València.
- 50 participants al sopar de la Colla de la Barretina.
- Sant Hilari és el municipi més afectat pel que fa a superfície del traçat de la MAT.
- Campionat comarcal d'escacs, (CC). Àrea d'esports de l'Ajuntament i Consell Comarcal.
- Carnaval infantil amb els grallers de Montgrí i el grup d'animació Kukamboulla al Pavelló. Ball de disfresses a Villaret. Ball de disfresses amb el grup Trio de Bala a la Sala Noble.
- XXVè aimants de Carnaval. Gran botifarrada amb el grup Tràsest.
- Ball de Carnestoltes amb Dancing Group al Casal de gent Gran Can Blat.
- Inici del curs de català bàsic b1 per a no catalanoparlants i del curs de tast de vins i caves. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Casalet d'hivern La Gota.
- L'hora del conte amb Reina esteva a la Biblioteca.
- Exposició "Ermites dels boscos de les Guilleries" de D. Masó. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament

MARÇ 2007

- 3r Concurs de composició. Escola de Música.
- Cinefòrum amb la pel·lícula *Flores de otro mundo* a la Sala de la Font de Can Blat, Associació de Gent Gran Can Blat.
- Taller de foto i retoc fotogràfic amb el Photoshop. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Es funda el col·lectiu Joventuts Nacionalistes de Catalunya (JNC) a Sant Hilari.
- Lluís Ferrulló queda primera en el campionat comarcal de BTT de cadet femení.
- Laia Coraleta, Carme Martorell i Jaume Fàbregas reben importants distincions al Concurs de Teatre Rafael Anglada, a Santa Coloma. També obtenen el premi a la votació popular.
- La consellera d'Acció Social, Carme Capdevila signa al Llibre d'Honor de l'Ajuntament.
- Josep Enric Pernuyet, també de Sant Hilari, és coordinador Territorial de l'Institut Català de les Dones (ICD).
- La pel·lícula de l'Everest: *Cims Borrallels*, dirigida per J. Canyigueral, al Cinema Catalunya.
- Mercat d'Art a la plaça J. Verdaguer. Organitza excèntrica.
- Marxa excursionista BTT i a peu. Ça-Calm Express.
- Xerrada sobre la malaltia l'ICTUS a càrrec del Dr. Joan Castells i la infermera Carme Coronado a la Casa de Cultura. Associació de Dones La Violeta.
- Dia Internacional de la Dona Treballadora. Lectura del Manifest i Homenatge a la Hilanera de l'any 2007, a la plaça J. Verdaguer. Va ser escollida Coralta Besch i Correllà.
- 4t Sopar de Dones, amb 350 participants. Àrea de Joventut i Associació de Dones La Violeta.

Campionat de botifarra per a la Marató.

Parc infantil de Nadal.

Cagatió.

El carter Reial.

Els Tres Reis.

ACTIVITATS REALITZADES DURANT 2006-2007

- Taller d'iniciació a la Dansa del Ventre. Associació de Dones La Violeta
- Casalet d'hivern La Gota. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- 154 donants de sang, a la Germandat de donadors de Sang de Girona.
- XI Trobada de colles ciclistes de Sant Hilari. Colla de Ciclistes Locals.
- Ball cada diumenge a la Sala de la Font de Can Blat.
- III Calçotada Popular. Casal Popular El Trabuc.
- Curs de pastisseria"Mona de Pasqua". Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Taula de participació per a dones, dirigit per la Sra. Ester Mas, psicòloga del Consell Comarcal de la Selva i coordinadora del projecte. Organitzen Ajuntament i Consell Comarcal.
- Taller de D.J al casalejovenets. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Desfilada dels Armats de Sant Hilari en una concentració a Lleida.
- Concurs de Cant d'ocells a la plaça Moragues. Organitzat per Sed'osh.
- Presentació de la reedició del llibre *El General Josep Moragues. Heroi i màrtir de Catalunya* i de l'Aura de Josep Moragues *Un indòmit general, heroi, màrtir nacional* a la Sala Noble. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Nit jove amb un torneig de PLAYSTATION al CxL Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Concert a la Sala Noble *Guitarra i Piano concertants*. Amics de la Música.
- Celebració dels Dies Mundials de l'Aigua i de l'Arbre. Inauguració de la Ruta de Bosc i Patrimoni. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- Audició Trimestral de l'Escola de Música, a la Sala de Noble.
- L'hora del conte: Vo de pirates! A la Biblioteca. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Taller de manualitats, (CxL).
- Exposició "Cabana de Carboners", a la terrassa del Museu Guilleries.
- Exposició "Geografia de Masó, l'arquitecte de les Comarques Gironines", a la Sala Noble.
- XXXI Setmana esportivocultural del Col·legi Sant Josep. Concurs literari escolar.
- Les Mares desmaidades dels alumnes del Sant Josep celebren el desè aniversari.
- El Ministeri d'Indústria aprova el Centre Tecnològic, dedicat a la biomassa. Sant Hilari serà un referent estatal sobre el sistema.

ABRIL 2007

- 3 hores TT. Moto Club Sant Hilari.
- Ball al Casal de Can Blat amenitzat com cada diumenge.
- Taller d'aeròbic i de manga, al CxL Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Setmana Santa. Representació del Sant Sopar, a la plaça Jacint Verdaguer.
- Divendres Sant: durant tot el dia, rutes d'interpretació del Via Crucis amb Segway i a peu i fira de productes artesanals i al vespre representació del Via Crucis Vivent.
- XIIè Concurs de Pintura Ràpida i lliurament de premis. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Diumenge de Pasqua. Cantada de Caramelles amb la Coral Nois Alegres i Petits Cantaires.
- Dilluns de Pasqua, aplec parroquial a Joanet.
- Inauguració de l'ampliació de la Zona Esportiva i 1r Aniversari de la Piscina Coberta. Àrea d'esports de l'Ajuntament.
- L'hora del conte *El follet postiser*. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Taller de malabars i Nit Jove. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- V Rallye Guilleries. Escuderia 4 rodes.
- Fira de Sant Jordi al c. Vic. Organitza Veïns i Comerciants del carrer Vic i Llibreria Faura.
- Diada de la Cultura, Jocs, ball popular i diverses actuacions. Casal Popular El Trabuc.
- Diada de Sant Jordi. Parades de llibres i roses a la Plateta i altres actes per als més petits, com actuacions de màgia i titelles per als escolars.
- Entrega de Premis del XXXIè Concurs Literari de Narració Curta amb l'escriptor convidat Sebastià Sorribas, autor del llibre El zoo d'en Pitus, entre molts d'altres. Àrea de Cultura.
- Taller d'expressió teatral. Àrea de Joventut.
- Audició trimestral dels alumnes de l'Escola de Música.
- El racó dels contes amb *La llegenda de Sant Jordi*. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Exposició:"Cabana de Carboners", al Museu. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- XI Exposició de diorames del Via Crucis Vivent a l'Església. Associació de Pessebristes.
- Exposició "Les 16 fonts de les rutes de Sant Hilari i 50 més" a la Sala Noble. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- S'inaugura el tanatori de la Funerària Poch en solar municipal.
- S'aprova un pressupost de 6.780.000 euros per 2007.
- Josep Govern i Jaume Pallarols guanyen la prova de Rall·E Vila de Gironella.
- El grup musical hilarienc Nivaira presenta el seu primer disc. El formen David Tordera, Dani Ruiz i D. Alieva, la cantant del grup.
- Sant Hilari, Espinelves, Viladrau i Osor fan una Agenda 21 conjunta per a planificar el desenvolupament sostenible del territori.

La il·lusió dels petits.

Carnaval infantil.

Sopar de dones.

Presentació de la reedició del llibre sobre Josep Moragues.

Sant Jordi al carrer Vic.

MAIG 2007

- Ball de diumenge al Casal de Can Blat amenitzat pel músic Josep M. Ota d'Avinyó.
- II Curs de Coneixement de Sant Hilari. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Entrega de premis del treball de recerca Josep Moragues a la Sala Noble. Àrea de Cultura.
- Fase Territorial de patinatge artístic al pavelló. Organitzen Col·legi Sant Josep, Consell Comarcal i Àrea d'Esports de l'Ajuntament.
- Casalet d'hivern La Gota. Organitza Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Exposició i reunió informativa de Vacances en Pau 2007, Catalunya amb el Sàhara. Organitza Sant Hilari Solidari i Ajuntament.
- Taller d'elaboració d'arracades i collarets, i tarrité d'aerografia, CxL Àrea de Joventut.
- Exposició fotogràfica de l'Associació de Pesca La Gorga a la plaça Gravalosa.
- Trobada de 3.000 cantaires al Sant Jordi, amb assistència de la coral local Petits Cantaires.
- Disco light cada setmana a Villaret. Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- L'hora del conte amb Contes orientals a la Biblioteca. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Audició 1r cicle Grau Mig. Organitza Escola de Música.
- Taller de Capoeira, al casalejovenets. Monogràfic de Moviment Corporal.
- Concert d'orquestres joves de la Selva i de Terrassa al Teatre Catalunya. Amics de la Música.
- Nit jove: Karaoke. Organitza Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Inauguració del local de CiU i JNC al carrer Vernis.
- Casalet d'hivern La Gota. Organitza Àrea de Joventut de l'Ajuntament.
- Festa de Cloenda del Club Bàsquet Sant Hilari, al pavelló Municipal.
- Exposició "Cabana de Carboners", a la terrassa del Museu i exposició "Les 16 fonts de les rutes de Sant Hilari i 50 més" a la Sala Noble. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- Eleccions municipals, que suposen canvis importants. CiU passa a l'oposició i Joan Garriga, d'ERC, és el nou alcalde amb el suport del PIG.
- El C.E. Sant Hilari queda sisè en la lliga de futbol de Primera Regional.
- Els Nois Alegres canten a la "Mostra de flors" de Girona.
- 160 participants al Campionat comarcal de patinatge artístic. Bon paper de Gerard Fauria, aquí i a la final de Catalunya en què quedà segon.
- Presentació a la Diputació de l'expedició al 8. Peak, de 8.047, amb l'hilarienc Joan Cardona.
- Maria Àrias Pidemunt, nascuda el 2-5-1907 fa 100 anys. La consellera Carme Capdevila li posa una medalla i l'obsequia amb un ram de flors.
- Els Guillables celebren el 5è aniversari de la seva fundació.
- Jornada de cloenda de la temporada del C. Bàsquet Sant Hilari. Diferents partits, però un de molt especial contra els Veterans del Burça. Sopar de germanor.
- Els Petits Cantaires participen a la Trobada de Corals al Palau Sant Jordi.

JUNY 2007

- Festa de fi de curs de l'IES Anton Busquets i Punset amb representació de l'obra MAT, sopar i actuació del grup Neveragain i dj.
- Inscripcions al II Campus Total i al Campus de Tecnificació de bàsquet Aiasoveu-Girona.
- Torneig de Primavera de Tennis Taula al Pavelló. Organitza CTT Sant Hilari.
- Festes de fi de curs als centres: Col·legi Sant Josep, CEIP Guilleries i Llar Infantil Cent Fonts.
- Inici del curs de Sardanes. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- VI Aniversari dels Guillables, tallers durant tot el dia i sopar popular a la plaça Gravalosa. Actuació a Nàjera (Rioja).
- Concert Cor Alzeida amb projeccions audiovisuals i temes de Los chicos de coro i dels Beatles a la Sala Noble. Organitza Cor Alzeida.
- Caminada a la Font de la Formiga. Associació de Dones La Violeta.
- 5a Mostra de Músics, a la plaça Jacint Verdaguer. Amics de la Música.
- Mercat d'Art a la plaça Jacint Verdaguer. Organitza excentrica.
- Ball al Casal de Can Blat cada diumenge.
- Setmana del Medi Ambient, activitats per escoles. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- Pastisseria "coca de Sant Joan". Àrea de Cultura de l'Ajuntament.
- Activitats fi de curs de l'Aula d'Art: exposició dels últims treballs a Can Rovira i a la plaça Jacint Verdaguer i treballs de "Born" al Museu Guilleries.
- Xerrada informativa de l'Associació Catalana d'afectats de Fibromiàlgia i Fatiga Crònica, a la Casa de Cultura. Organitza Associació de Dones La Violeta.
- Sortida al bosc a conèixer plantes medicinals amb en Joan Torres. Àrea de Medi Ambient.
- Trobada de diferents orquestres infantils a la Sala Noble. Ajuntament de Sant Hilari, Fundació Orquestra Jove de la Selva i Diputació de Girona.
- Xerrada informativa sobre el cas de Núria Pórtulas a la Sala Noble. Casal Popular el Trabuc.
- Campionat de primavera de tennis de taula. Guanyador Jordi Terricabras, del Torelló.
- Trobada Coral Nois Alegres i Cors i Ralles de Sant Julià de Vilatorta a la Sala Noble. Organitza Nois Alegres.
- Jornada de portes obertes al Museu Guilleries.
- Joan Garriga (ERC) és elegit alcalde de Sant Hilari amb el suport del PIG.
- Ball amb Friends of Country a la plaça Josep Moragues. Àrea de Cultura de l'Ajuntament.

Guanyadors del Concurs Literari.

Pacte entre PIG i ERC per governar els propers quatre anys.

Setmana Santa. El Sant Sopar.

Paisatge del futur?

ACTIVITATS REALITZADES DURANT 2006-2007

- Hall de Bosc: Aigua, Sant Hilari en Ruta, sortida del Museu Guilleries. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- Audició de Fi de Curs de l'escola de Música a la Sala Noble.
- Batucada brasilera: Els nens de Cordeu' apadrinats per Carlinhos Brown, a la zona esportiva i al centre del poble.
- 123 donants de sang, a la Germandat de donadors de sang de Girona.
- Funcionament del Casalet, de les colònies parroquials de Joanet, del campus esportiu a la piscina municipal coberta, de l'aula d'art d'estiu, del futbol-7 del corset intensiu al patinatge artístic, del campus de bàsquet...
- Concurs de tagotjos per a les samarretes del 3x3 organitzat pel CB Sant Hilari.
- Tallers de: "Ratafia i unguents" al Museu. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- Robert Fauria, alcalde fins ara, és president del Consell Comarcal.
- Exposicions: "Cabana de carboners" a la terrassa del Museu, Àrea de Medi Ambient i exposició de fi de curs de l'Aula d'Art a Can Rovira i al del Museu. Àrea de Cultura Aula d'Art.
- Festa Major de Sant Joan. Comissió de Festes de l'Ajuntament.
  - Cinema a la fresca, amb la pel·lícula Pirates del Caribe al jardí de Can Rovira.
  - X Milla urbana de Sant Hilari Sacalm. Organitzen els Atletes de Sant Hilari, l'AMPA del CEIP Guilleries, l'AMPA del Col·legi Sant Josep i l'AMPA de l'IES Antoni Busquets i Punset.
  - Arribada de la Flama del Canigó i encesa dels fogarons. Fogueró popular.
  - Carpa amb bon ambient i DJ's alternatius. Casal Popular el Trabuc.
  - Correfoc pels carrers amb la colla dels Guillablés i la colla convidada els Diables d'Hostalric.
  - Cercavila amb gegants i capgrossos. Sardanes a la plaça Gravalosa amb la Cobla Gerisenca.
  - Ofrena Homenatge a la vellesa, patrocinat i organitzat per l'Ajuntament i l'Associació de Gent Gran Can Blat.
  - Missa Cantada per la Coral Mixta Els Nois Alegres i en sortir ball de Gegants.
  - Dinar al pavelló i homenatge a les persones que enguany compleixen 90 anys.
  - Gran sessió de Ball amb el grup Empordà Fusió, al mateix pavelló.
  - Presentació a la premsa del que ha de ser el primer centre Tecnològic de Catalunya especialitzat en la millora de les tècniques i aplicacions per obtenir energia a través de la biomassa.

JULIOL 2007

- Inici de les activitats d'estiu com són Casalet, Campus d'estiu, Aula d'art d'estiu, organitzades per l'Ajuntament i patinatge artístic organitzat pel Club Patí Sant Josep-La Selva.
- XXVè Concurs d'Il·lustració per a la portada del Programa de la Festa Major.
- Inici del torneig d'estiu de futbol 7 al camp de futbol municipal.
- Sant Hilari BTT-Trial. Week Gran Premi Massi DC1 07 Xc, Campionat de Catalunya XC, Campionat de Catalunya DH, a la zona esportiva del pavelló. Àrea d'Esports de l'Ajuntament.
- Festa del barri De la Pedra Llarga i del Petrinxo.
- Cada diumenge ball al Casal de Can Blat.
- Cada dijous audicions de sardanes a la plaça Jacint Verdaguer a o la plaça Gravalosa.
- Festa de Sant Cristòfol: missa, benedicció de vehicles, audició de sardanes amb la cobla Rossinyolets i sessió de ball amb l'orquestra Aquarama.
- Inici dels campionats i cursos de Tennis. Organitza Club Tennis Sant Hilari.
- Taller de fer sabons, al Museu Guilleries. Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- Monogràfic sobre constel·lacions familiars a la Sala Noble, amb en Lluis Verdaguer.
- Actuació de Gonçal. Cançons hamburguesa, a la plaça Jacint Verdaguer. Amics de la Música.
- Concert Oeditz-Maiz a la plaça Jacint Verdaguer. Amics de la Música.
- 13a Jornada de bàsquet al carrer 3x3. Club bàsquet Sant Hilari.
- X Exposició de motos antigues a la Placeta. Amics de les Motos Històriques de Sant Hilari.
- Mulla't per l'esderrocs múltiple a les piscines municipals.
- Presentació del 3r compacte Vam anar a collar dolets dels Encarahisom, al Catalunya.
- Exposicions: "Cabana de Carboners" i "Les plantes medicinals als boscos de les Guilleries", a la terrassa i al vestíbul del Museu. Àrea de Medi Ambient.
- La coral Els Nois Alegres canten a la missa de Santa Maria la Majore, a Roma.
- Camp de treball a Sant Martí de Querós per a fer treballs de recuperació del patrimoni.
- Exposició de pintures de Iolanda Claveras a Can Rovira.
- Protesta a Red Elèctrica contra la línia elèctrica de 450 KV.
- "Dolets a l'estiu", campanya de l'Associació de Comerç local.
- Jornada d'acomiadament de la congregació de les monges carmelites, que deixen el poble després d'haver-hi prestat servei durant 139 anys.
- Festival musical de "Placeta Exprés".
- L'Eric Donadeu, del C.T. Girona, campió de Catalunya de sub-11 masculí a Torelló.
- Festes populars als barris del Petrinxo i a la Pedra Llarga.

Homenatge a la vellesa.

Tot recordant l'Amat Romaní, "l'urbano".

Els futbolistes del futur.

EL CEIP GUILLERIES

La sisena hora

1 de setembre del 2006, comença un nou curs al CEIP Guilleries. El repte d'enguany: organitzar, dinamitzar i fer rendir la sisena hora.

No es tracta d'una assignatura més, sinó d'un espai per ampliar i reforçar diferents aspectes que ja formaven part del nostre currículum però no podíem tractar amb prou profunditat.

Podem fer un aprenentatge de les llengües més significatiu i funcional: activitats d'expressió oral, d'expressió escrita i biblioteca en català, castellà i anglès, tallers de teatre, taller de revista...

Ens és possible fer unes matemàtiques més vivencials amb tallers de geometria que permeten manipular diferents materials, experimentar amb l'espai i treballar amb ajuda dels suports informàtics; tallers de raonament lògic; racons; aplicar les habilitats matemàtiques a la resolució de problemes de la vida quotidiana.

El Gran Joc (un projecte d'innovació iniciat el curs anterior, en el qual reproduïm el coneixement i domini de l'entorn realitzat per l'ésser humà al llarg de la història) ha disposat d'un temps propi cada dilluns de 4 a 5 de la tarda. Ens ha permès realitzar activitats conjuntes des de P3 a 6è: sortides per cicles, registrar les observacions sobre el creixement de les nostres plantes d'una manera sistemàtica, cuinar com els agricultors del neolític...

A l'hora setmanal de tutoria, alumnes i mestres han disposat d'un temps per debatre els temes referents a les relacions interpersonals, l'orientació personal i acadèmica o fer activitats de dinàmica de grups.

Els alumnes de tercer, encarregats de cultivar i mantenir l'hort de l'escola, que des del curs passat compta amb un hivernacle, han disposat de més temps per realitzar les diferents activitats. Més temps per plantar patates, cebes, alls, faves... més temps per aprendre a utilitzar les diferents eines i per saber per a quina cosa serveix cadascuna.

A l'hort.

Fem matemàtiques.

Una sortida a l'entorn.

Els pastorets.

Com les galetes al forn.

Més temps per assaborir els enciams, els alls tendres, les pastanagues...

L'activitat de natació que realitzaven els alumnes de cicle inicial a l'hora d'educació física també ha disposat d'un temps propi. Els alumnes de cicle mitjà, dins aquest temps, han pogut fer un trimestre de continuació i perfeccionament en natació.

A part d'activitats extres, la sisena hora ha permès desdoblar grups, i fer una millor atenció a la diversitat de l'alumnat.

L'organització d'aquesta nova franja horària ha suposat un treball considerable per part de tot el claustre de mestres. D'entrada es va haver d'organitzar l'acolliment de 12 a 1 dels alumnes d'educació infantil amb germans a primària. Sobre la marxa s'han hagut de resoldre els entrebancs que han anat sorgint, però tothom hi ha posat esforç i comprensió per la seva banda.

Amb vista al proper curs, amb l'experiència d'enguany, reestructurarem les activitats i portarem a la pràctica noves propostes, algunes suggerides pels mateixos alumnes.

CEIP Guilleries

AMPA del CEIP Guilleries

Compromesos amb l'educació dels nostres fills, des de l'AMPA del CEIP Guilleries, hem continuat treballant un any més per complementar la feina dels mestres, tot ajudant i col·laborant econòmicament en tot allò que podem.

Aquest any, com a escola verda que som, estem especialment contents amb el projecte de reutilització del llibres de text. L'adquisició dels llibres de text ens suposa a les famílies una important despesa, per reduir-la i perquè creiem que un dels valors a inculcar als nostres fills és el del respecte al medi ambient, hem treballat conjuntament amb el professorat per, de manera progressiva, reutilitzar cada curs un major nombre de llibres. Tot i que les quotes ja han començat a baixar, és un projecte a mig i a llarg termini i serà d'aquí 3 o 4 cursos que veurem notablement reduïda la despesa. Cal dir que sense la col·laboració dels pares i dels mestres, implicats en el projecte, aquest no hauria tirat endavant perquè comporta una feixuga tasca de revisió en la que cal esmerçar un bon nombre d'hores.

Per segon any consecutiu, hem participat en el Pla Experimental de l'Esport de la Generalitat que té l'objectiu de fomentar l'esport com un hàbit indispensable per tenir cura de la nostra salut. Hem de destacar, per l'elevada participació de nens i pares, la jornada dedicada a fer una cursa d'orientació que tenia com a eix del recorregut les fonts del voltant del poble i que vàrem finalitzar amb una arrossada al pavelló poliesportiu.

I, com sempre, una part important dels nostres esforços s'ha centrat en oferir unes activitats complementàries que, més enllà de l'horari lectiu, complementin efectivament el treball educatiu dels mestres, tot combinant l'aspecte lúdic amb el pedagògic. Aquest curs passat, de les 5 h a les 6 h de la tarda, hem ofert: atletisme, pintura, informàtica, manualitats, aeròbic, teatre, escacs i, per als més petits, psicomotricitat. Val a dir que la implantació de la sisena hora no ha restat participació a aquestes activitats educatives, si bé hem considerat la possibilitat de reduir aquelles activitats de contingut menys lúdic, i prioritzar-ne altres de caire més esportiu.

Durant el mes de juny, en què l'escola fa horari intensiu, hem organitzat per tercer any consecutiu un casal de tardes en el que els nens han fet excursions, jocs, piscina i han visitat les instal·lacions dels *bojos pel temps i slotsanthilari*. Des d'aquí gràcies a totes dues entitats per la seva col·laboració.

Celebrem també l'èxit de la festa de fi de curs que vàrem celebrar des de les 10 del matí fins a les ... tantes. Érem un munt de gent que vàrem esmorzar, jugar, gaudir amb les actuacions, ballar i sopar (gràcies un any més als amics de *Ça-calm* exprés) però sobretot vàrem fer quelcom que convé de tant en tant: vàrem fer escola.

I per al proper any tindrem quelcom molt important, el 20è aniversari de l'escola, que fou inaugurada l'any 1938. L'esforç que va suposar en aquells moments de desconcert, enmig de la devastació d'una guerra, aixecar una escola pública que ajudés a fer aquest món una mica més just mereix el nostre reconeixement, com el mereixen tots aquells mestres i pares que des de llavors i fins avui han treballat amb il·lusió per millorar l'educació dels nens i les nenes d'aquest poble.

Només volem recordar-vos que per fer tantes coses calen voluntaris, així que ja sabeu: pares i mares, l'AMPA de l'Escola Guilleries us espera!

Escacs.

Teatre.

Jardineria.

Records
d'en Josep Ximeno Planas

Fa uns mesos, concretament el novembre de 2006, moria de ràpida i maligna malaltia, en Josep M. Ximeno Planas, fill de Lluís Ximeno Graner i nét del lloable hilarienc d'adopció Josep Ximeno Planas. Era un home bo, que els avatars de la vida ve remetre al seu lloc d'origen, el seu poble natal, on la figura de l'avi havia tingut un paper rellevant en la difusió i divulgació de les riqueses del nostre poble i en molts aspectes de la vida cultural. Val a dir que a principi de segle XX, a Sant Hilari, hi havia persones de molta vàlua, com Frederic i Tomàs Culi, A. Busquets i Punset, Mn. G. Pons, el mestre Ferran Cid i altres.

En Josep M. Ximeno, en els pocs anys que ha pogut estar amb nosaltres, s'havia proposat i fixat un objectiu: refrescar i recuperar la figura del seu avi. Per això tenia més o menys embastat, amb el regidor de Cultura de l'Ajuntament, alguna activitat orientada a fer unes jornades sobre el personatge o fer "l'any Josep Ximeno", una cosa sèria que redescobris la polifacètica i activa figura cultural que fou el seu avi patern.

Com a hilarienc vaig sentir la seva mort. Eren moltes les estones que havíem passat junts i coincidiem en perspectives i projectes, però la malaltia ho va malmetre.

Ara aquell procés deu haver quedat ben aturat. Primer, perquè no hi és ell, i, segon, pel canvi de consistori. Potser seria convenient mirar com estan les coses per a poder estirar el fil que ell havia començat a teixir. Valdria la pena i m'hi apunto des d'ara mateix.

La figura d'en Josep Ximeno és poc coneguda per les generacions actuals i també pels més grans. Ell va morir el dia de Cap d'Any de 1926, a l'edat de 61 anys, i encara tenia molts projectes al cap.

L'Any 1970, l'Ajuntament de Sant Hilari li va fer un homenatge i li assignà el nom d'un dels carrers més importants de la vila, el carrer Josep Ximeno, que abans es deia carrer Arbúcies. L'alcalde era en Joaquim Ripoll i va ser una diada molt emotiva, en especial per a en Josep M., que havia lluitat molt per aconseguir-ho.

M'ha semblat oportú recollir un escrit molt senzill que mossèn Lluís F. Pons –mossèn de Villaret– va publicar a la revista *Montseny*, de Sant Celoni, amb motiu d'un homenatge que se li va fer. Era el poble d'on vingué després d'haver estat desterrat de Barcelona de manera molt injusta i denigrant, que ara no ve al cas comentar. Servirà per conèixer-lo una mica més i complementar uns escrits d'en Quico Danés, que fa uns anys ja l'havia lloat en unes pàgines d'edició local. Precisament, el nét, en Josep M., ha estat durant aquest temps un gran recopilador i divulgador de moltes coses que havia fet i publicat l'avi Ximeno.

La "Modernista" o Can Ximeno, on ara hi ha l'Òptica Estrada.

Convidat per l'editor, impressor i amic meu de Sant Celoni, en Miquel Grivé i Masó, per contribuir a l'homenatge pòstum dedicat a en J. Ximeno Planas de Sant Hilari, condescendeixo de bona gana a la publicació de quatre lletres per a dir clar i català, que la seva actuació a Sant Hilari despertà una onada d'embelliment i patriotisme a l'esperit popular d'aquella vila.

Després de la condemna a un desterrament a la vila de Sant Celoni, vergonyosament imposat a en Josep Ximeno Planas per qüestions polítiques que no són el cas ara retreure, ocasionades amb la publicació *Lo Teatre Regional* del periòdic del qual n'era director, i la causa del qual fou magistralment defensada al Suprem per en Josep Feliu i Codina i a Barcelona per en Conrad Roura, i quina dolorosa testera meresqué per al desterrat, entre altres il·lustres, les següents dedicatòries:

"A en Josep Ximeno Planas.

Al escriptor y al crítich la salutació; al perseguit injustament per la justicia la admiració y el respecte al home ferm i honrat la enhorabona; y al amich estimat una abrassada amb tot lo seu cor li dedica. P. Palau G. De Quijano

Mossèn Jacinto Verdaguer escribia: "Amich Ximeno: un altre dolor, un altre prova que no hi ha justicia assi a la terra".

Finit son desterro pujà a Sant Hilari a començament de l'istiu de 1898, establint la seva parada de firaire arrambat a la vetusta façana de "Can Rovira" (plaça del Doctor Robert) frec a frec de l'entrada del carrer d'en Vernis, devenint un firataire més dels dos que anyalment, durant tota l'estiuada, s'establien a Sant Hilari; el Sr. Francisco qui posava sobra l'acera, enfront de la de, can Saleta, simpàtic i respectable senyor, de llarga, rossa i rissada barba, i una senyora mogrenca qui s'establia arrán de la façana de l'antic Café "La Unió", dessota una gran volta de vel apoiada, longitudinalment, sobre dos arcs de fusta en forma de ballesta, amarrats a les façanes del Café i de la torra "can Fontanet" i que amparava la susdita parada i a les taules del Café, que donaven al carrer d'Arbúcies, de les inclemències del temps. A més a més aquesta parada cridava l'atenció pels seus anells i diferents objectes d'or, com la del senyor Francisco per les seves pipes descomunals.

Jo no sé el que li passaria a en Ximeno, el cas és, que la seva parada es féia cada dia més simpàtica als ulls del poble i dels forasters, els quals convenientment obsequiats pel Sr. Ximeno, hi feien a les vesprades, a la llum d'una multitud de fanalets de gas les seves animades tertúlies.

A l'any següent, animat per la seva simpàtica i nombrosa clientela, es traslladà amb la seva bona esposa i aixerit fillet Lluís a la vella botiga de "can Lái" que per defunció d'aquest senyor s'extingí la família, i allà s'aposentà després d'una atractiva reforma, montant sobre l'acera, una multitud de vitrines, contenint objectes de "Record" de tota mena, cridant l'atenció la nova edició de postals d'en Labiel·le, com l'any anterior havia despertat gran interès per la primera coleció de postals que es feu de Sant Hilari, d'en A. Mauri i que intitulava "10 postals d'Hostalrich a Sant Hilari"

Poc temps després aparegué en aquell establiment popular la magna edició de postals d'en Viazo, que tan propagà les belleses naturals i artístiques de Sant Hilari. Degut a això,

L' Estiuada
Periòdic Nacionalista
Sortirà cada diumenges durant l'istiu
Any VII | Sant Hilari Sacalm, 5 Setembre de 1914 | Núm. 81

l'Ajuntament tingué més cura d'arreglar i netejar els carrers, places i passeigs de la vila, i així, amb a questa onada d'embelliment se proposà la creació d'un nou periòdic setmanal "La Estiuada" i que se publicà durant set estiuades consecutives, i la seva campanya periodística, de la qual en Ximeno en fou l'ànima, es constituí l'empresa d'automòbils "Hispano Hilarienca" mitjà ventatjós de locomoció, sobretot pels forasters que pujaren a Sant Hilari, i que amb aquest nou progrés havia d'augmentar tan considerablement el nombre d'estiuejants que anualment visiten Sant Hilari. L'Ajuntament edificà, amb propietat, la nova "casa de la Vila", i inaugurà amb l'empresa "Hispano-Hilarienca" el primer servei públic de telèfon, cubrí amb llarga, ample i sòlida volta la Riera que amb el nou creixement de la vila, passava pel mig de la mateixa, enllletgint-la, per a emplasar-hi el nou "Parc" que avui tant embelleix i li dóna un caire ciutadà, i a més s'inaugurà la carretera de Santa Coloma de Farners.

La seva amor a Sant Hilari tingué tanta poixança que emprengué la edició monumental "Sant Hilari postal" consistent durant una estiuada, en l'aparició artística d'una nova i diària postal de Sant Hilari. La col·lecció de postals que en Ximeno féu a Sant Hilari assolí en nombre de més de 500. No cal dir que fou un gran mitjà de propaganda i que Sant Hilari deurà agraïr-li eternament.

Compongué per a més propaganda la célebre "Auca de un forastero en San Hilario" auca d'una continuada ironia que tan bé sabia traçar amb la seva doble ploma d'escriptor i crític, i que tan escaigudament acompanyà el famós dibuixant en Robert amb el seu llàpis.

I finalment, el que posà més de relleu el seu esperit hilarienc fou la magna empresa "Pro-campanar", constituint-se en bras dret d'aquell dignissim, exemplar i infatigable apòstol de cristianització de l'esperit del seu poble, aimant en grau superlatiu de les incomparables belleses del nostre poble, per qui plasmà llur estima i admiració en la gegantina i secular coronació del nostre colós campanar parroquial.

Tant s'enamorà de Sant Hilari que hi contragué son desposori, establint-hi definitivament llur domicili, després d'haver-hi muntant un veritable Basar d'objectes d'art i de propaganda. Difícilment algú visita Sant Hilari que no quedi fortament i dolça impresionat del popular establiment Ximeno o "La Modernista".

L'any 1922, en Ximeno Planas fundà i dirigí a Sant Hilari el simpàtic setmanari il·lustrat "Lliroia" que durà dos anys.

Avui la seva honorable família és fidel continuadora de llur obra. Per molts anys! però la seva mort ha deixat un búit tant formidable, que almenys per a mi, difícilment podrà ningú omplir-lo. Al cel sia. Que allà puguem reveure'ns. Que tingui a Sant Hilari imitadors.

(s'ha respectat la grafia original)

Lluis G. Pons, prevere
Arbúcies, 16-1-1929

En Josep M. Ximeno (e.p.d.) dirigeix unes paraules als assistents a l'acte d'inauguració del carrer dedicat al seu avi Josep Ximeno Planas. L'acompanyen els familiars i les entitats locals. Juliol de 1970.

Recull d'H.S.S.

IES

Anton Busquets i Punset
Sant Hilari Sacalm

IES ANTON BUSQUETS I PUNSET

DUES REFLEXIONS I UNA LLISTA

1. REFLEXIÓ 1

Educar és qüestió de temps. En primer lloc temps de relació, d'interacció de les noies i els nois amb el professorat, amb els pares i entre ells mateixos. En segon lloc, temps de maduració de les experiències viscudes. De la mateixa manera que una llavor requereix un temps de germinació fins a ser planta i arribar a donar fruits, educar és una inversió de temps present per al futur de cadascuna de les persones en particular i de la societat en general.

Educar durant l'adolescència, que és l'etapa de la vida en què els nois i les noies passen per l'Institut, és potser el moment més delicat d'aquest procés. Tot el que cada noia i cada noi ha après fins aleshores ho posa en funcionament per refermar la seva personalitat davant el seu grup d'amics, davant la família i davant dels companys de classe. El professorat ha de ser prou hàbil com per continuar endavant amb la seva tasca sense deixar-se confondre per les reaccions inusuals dels seus alumnes i a la vegada estar amatent a qualsevol demanda real d'ajut. Aquesta és la nostra feina, la feina de les professores i dels professors.

L'adolescència és una metamorfosi que s'ha de superar per a arribar a adult. Per a ser papaliona s'ha de trencar l'embolcall de crisàlide. I aquest embolcall potser el fem, entre tots plegats, massa resistent i confortable per al seu inquili.

2. REFLEXIÓ 2

Mesurar l'educació és empresa complicada. El professorat podem avaluar el producte obtingut: notes, aprovats, suspesos, títols; o bé podem avaluar el procés: feina feta a classe, activitats complementàries, deures presentats, exposicions orals, treballs en grup, sortides, excursions i viatges. Però mai podrem avaluar la utilitat i la satisfacció que les activitats educatives han provocat en cadascun dels nois i de les noies. Això ho sabrà cadascú en un futur més o menys llunyà.

Mesurar el nivell d'educació rebut per un noi o una noia és una feina complicada, però és la nostra feina, és la feina de les professores i dels professors. Que ningú es confongui: de la mateixa manera que vostè vol veure la seva feina ben feta i reconeguda, també ho volem nosaltres, el professorat. Però nosaltres treballem amb persones i cada persona té llibertat de fer o de no fer, de fer això o el contrari. De la mateixa manera que un metge només cura el pacient quan aquest segueix les seves prescripcions, una escola educa quan els pares i els alumnes segueixen les prescripcions de l'escola.

Tornem a la primera reflexió: educar és qüestió de temps, del temps que ens ha tocat viure. És aquest temps i no un altre. El deixarem passar de llarg?

3. LA LLISTA

Fer una llista amb les activitats de classe seria pesat i publicar alguna foto estudiant seria monòton. Vet aquí una llista i algunes fotos de les activitats que han complementat l'educació de les noies i els nois a l'Institut Anton Busquets i Punset.

Les alumnes de francès de Batxillerat fan un viatge a Bèlgica abans de Nadal.

ACTIVITATS ESO - CURS 2006-07

✓ 10 d'octubre: taller de bolets. 1r d'ESO. Al Museu Guilleries.

✓ 26 d'octubre: CASTANYADA (tarda) Gimcana organitzada pels alumnes de 1r BAT i alumnes de 2n BAT van torrar les castanyes. L'AMPA pagava les castanyes i la beguda i els premis de la gimcana foren vals gratis per esmorzar al bar de l'IES.

✓ 26 d'octubre (matí): 2n d'ESO. COSMOCAIXA de Barcelona.

✓ 9 de novembre: 4t d'ESO. Sortida al teatre Barcelona TNC.

✓ 23 i 24 de novembre: xerrades Marató de TV3 (tots els cursos). Sobre dolor crònic.

✓ 14 i 15 de desembre: 3r d'ESO. Viatge a Londres.

✓ 21 de desembre: festa final de trimestre.

✓ 11 de gener: taller sobre alimentació saludable a càrrec de monitors especialitzats d'ECOIMA i per a alumnes de 3r d'ESO.

✓ 15 de gener: xerrada sobre el tabac a càrrec de membres de l'Associació Oncolliga de Girona i per a alumnes de 1r d'ESO.

✓ 22 de gener: xerrades sobre Fisiologia de l'aparell reproductor i sexualitat a càrrec de monitors especialitzats de l'empresa Evax-Ausonia i per a alumnes de 2n d'ESO.

Alumnes del Comitè Ambiental fan una visita guiada del centre a uns professors de Noruega dintre del programa Comenius.

Nois i noies de 1r de Batxillerat fan cinc etapes del Camí de Santiago.

Acte de graduació de 4t d'ESO.

✓ 30 de gener i 8 de febrer: xerrades-taller sobre l'alcohol a càrrec de monitors especialitzats de la Fundació Alcohol i Societat per a alumnes de 2n i 3r d'ESO.

✓ 2 de febrer: visita de la depuradora municipal de St. Hilari per als alumnes de 1r d'ESO. La visita guiada i la conducció de les activitats proposades van anar a càrrec de monitores especialitzades de l'Associació Mediambiental Les Guilleries.

✓ 6 de febrer: visita de professors noruecs a l'IES amb motiu del projecte Comenius.

✓ 15 de febrer: celebració del Dijous Llarder. Visita i gimcana al Parc Art de Cassà de la Selva i caminada fins a St. Cristòfol del Bosc (Llambilles).

✓ 21 de febrer: sortida a Girona per anar al teatre a veure l'obra *Don Juan Tenorio*, per a alumnes de 1r cicle d'ESO.

✓ 23 de febrer: sortida a Barcelona per anar al teatre a veure l'obra *Las tripas del teatro*, per a alumnes de 2n cicle d'ESO.

✓ 1 de març: sortida a Barcelona amb els alumnes de 3r d'ESO a l'Imax i al Museu de Zoologia.

Festa de graduació de 2n de Batxillerat.

- ✓ 7 de març: participació al Fòrum d'Escoles Verdes de les comarques de Girona.
- ✓ 8 de març: sortida a Barcelona amb els alumnes de 1r cicle d'ESO a l'Imax i al Museu Egipci.
- ✓ 15 i 16 de març: xerrades de l'associació Fotoperiodistes Kevlar sobre diversos temes: "Els orfes de Burkina Faso", "Les mines antipersona" i "La postguerra a Bòsnia-Hercegobina". Les xerrades foren subvencionades per l'AMPA i foren per a tots els alumnes de l'institut.
- ✓ 22 de març: sortida a Barcelona amb alumnes de 4t d'ESO al Saló de l'Ensenyament.
- ✓ 30 març: final de trimestre. Tallers organitzats pels alumnes de 2n BAT (creps, moneders amb còmics, jocs de cartes, trenetes i braçalets de fil).
- ✓ 12 abril: teatre en anglès. 2n, 3r i 4t d'ESO. *Somni d'una nit d'estiu*. Maristes de Girona.
- ✓ Mes d'abril: malabars a 2n cicle d'ESO i jocs tradicionls a 1r cicle d'ESO.
- ✓ 23 d'abril. Sant Jordi. 7è Concurs literari, de fotografia i dibuix, inauguració de la biblioteca i concurs de pastissos.
- ✓ 25 abril: taller de reaccions químiques i Museu del Cinema. 2n i 4t d'ESO.
- ✓ 26 i 27 abril: Mostra de teatre a Blanes.
- ✓ 8 maig: 1r d'ESO. L'Albera i els Aiguamolls de l'Empordà.
- ✓ 10 maig: 3r i 4t d'ESO. Xerrada sobre drogues. Casa de Cultura. Organitzada per l'Ajuntament.
- ✓ 24 maig: xerrada sobre prevenció solar a càrrec de Montse Salvachúa, membre de l'Associació Oncolliga de Girona.

Els noies i les noies de 1r d'ESO fan una activitat a la depuradora municipal.

Per la castanyada, els alumnes més grans van muntar una gimcana als alumes d'ESO.

Per Sant Jordi es va inaugurar la biblioteca de l'IES.

Cor Alzeïda

Estem encantades un any, més per poder col·laborar en el programa de Festa Major. Les components del Cor Alzeïda volem compartir amb tots vosaltres el contingut de la nostra agenda d'aquesta darrera temporada.

Enguany vam començar un xic abans del previst i la causa va ser la participació a principis de setembre en l'intercanvi "Somnis" que va tenir lloc a Maçanet de la Selva amb la coral Gingol i una orquestra lituana i una de sueca. Amb aquest repertori vam celebrar dos concerts, un a l'Auditori de la Mercè de Girona i el darrer a Maçanet per la diada de l'11 de Setembre.

El següent concert va ser el tradicional concert de Nadal, que va tenir lloc a la Sala Noble de la Cooperativa juntament amb d'altres corals del poble.

A principis de gener del 2007, duguérem a terme un altre intercanvi, aquesta vegada amb la coral de l'Escola de Música de Sant Feliu de Guíxols, en què ens retrobàrem dos caps de setmana per oferir dos concerts, un a Sant Feliu de Guíxols i un altre a Sant Hilari. Després d'aquesta gratificant experiència, se'ns va oferir la possibilitat de participar en una trobada de corals a Torroella de Montgrí, a principis de maig.

Finalment, vam concloure el nostre curs amb un concert a la Sala Noble. Fou el 2 de juny i interpretàrem peces de la banda sonora de la pel·lícula *Les Choristes* i un recull dels mítics Beatles. A més a més, el concert va ser acompanyat per un audiovisual realitzat per les germanes Roura. Al final del concert, les components de la coral vam dedicar a les directores, en agraïment a la seva tasca durant tot el curs, la peça "Que tinguem sort" del cantautor Lluís Llach.

Moltes gràcies a tothom i esperem que cada cop sigui més la gent que vingui a gaudir dels nostres concerts. Bona Festa Major.

COR ALZEÏDA

Lliurament de les distincions

de l'Associació Catalana en Pro de la Justícia 2006 a Sant Hilari Sacalm

El dissabte, dia 25 de novembre, a les 13 hores, l'Il·lustrissim Sr. Francesc Xavier Ten i Figueras, va presidir l'acte de lliurament de les distincions de l'Associació Catalana en Pro de la Justícia que s'atorguen anualment a diverses persones o entitats que s'han distingit en defensa de la figura dels jutges de pau, a la Sala Noble de la Cooperativa.

Enguany, les plaques al mèrit de plata han estat atorgades al Sr. Pere Figuereda i Cairol, jutge de pau d'Anglès, per la seva defensa del català en l'àmbit del Registre Civil i al Sr. Sergi García, cap del servei de torn d'ofici i justícia de pau del Departament de Justícia de pau, nou jutges amb més de 20 anys de servei.

L'acte va comptar amb la presència de més d'un centenar d'assistents que, després varen fer un dinar de germanor en un restaurant de la població.

Joaquim Gibert i Rovira
Jutge de Pau de Sant Hilari Sacalm i
Vocal Junta Directiva ACPJ

COL·LEGI SANT JOSEP

Coses del Sant Josep

Des d'un punt de vista global, el 2006-07 ha estat un curs diferent, perquè, a partir de l'u de gener d'enguany, l'Associació de Pares de Família de Sant Hilari (APFSH) ha tingut la titularitat de dues escoles, la Llar Infantil Les Cent Fonts, que té alumnes d'educació infantil (0-6 anys, primer i segon cicle) i el Col·legi Sant Josep, amb alumnes de primària i ESO, la qual cosa suposa l'escolarització de nens i nenes de 0 a 16 anys i això, vulguis o no, implica renovació en aspectes importants. Hi hagué una cessió de titularitat de l'escola d'educació infantil de la Comunitat Vedruna a l'APFSH, motivada per la marxa de la congregació religiosa del poble.

El que ha estat la Llar ha funcionat normalment, amb tot l'equip de professors i la germana Carme com a responsable, que han atès de manera molt digna i eficaç les necessitats dels nens i les nenes del poble d'aquesta edat, amb l'esperit de servei i la voluntarietat que sempre els ha caracteritzat. El setembre vinent començarà una nova etapa en aquesta franja d'edat i esperem que es puguin atendre, i bé, tots els petits que demanen plaça a la Llar.

El que sí que ha variat ha estat el funcionament del segon cicle de l'educació infantil, 3-6 anys (P-3, P-4 i P-5). El fet d'estar tot el cicle concertat ha permès disposar de 30 hores addicionals (equival a un professor) que hem repartit entre diferents professionals, sota la coordinació de Sandra Raset. Això ha permès que mestres de diverses especialitats hagin pogut portar a terme un projecte que engresca tothom: alumnes, pares i mestres.

Amb la Remei, els nanos d'infantil s'introdueixen en l'anglès sense adonar-se'n, tasca que es continua a primària, on es fa tota l'educació física, la qual cosa permet un ampli camp d'actuació, que es continua a l'ESO on també s'imparteix informàtica en anglès. És un dels aspectes que configuraran el proper projecte lingüístic, així com l'ampliació d'alguna hora de matèria que es donarà en castellà. És manté i potencia el francès com a segona llengua estrangera.

Una novetat important la tindran els alumnes més grans del centre perquè el consell escolar, a proposta dels pares, va acordar suprimir la festa del dimecres a la tarda que tenien els alumnes de 3r i 4t d'ESO, ja que els mateixos pares consideren que s'aprofita més l'estona a l'escola que a casa. Amb aquesta decisió, els d'ESO tindran classe totes les tardes de tots els cursos i no hi haurà la ruptura en el ritme de treball que suposava la tarda del dimecres.

Al llarg del curs, i en especial durant la primera setmana de juliol, ha estat important el coherent Pla de Formació que ha realitzat gairebé la totalitat del professorat, amb una bona disposició per part del personal docent, actitud que els pares, titulars de l'escola, agraeixen. El personal d'educació infantil, en especial, n'ha quedat molt content. Tot es complementarà amb altra formació al llarg del curs amb diferents perspectives i objectius. Considerem que és la millor manera de poder atendre amb garantia les necessitats de formar els nostres alumnes.

S'ha de destacar també la millora horària que han tingut les mestres d'infantil, de 3 a 6 anys, pel fet de dependre d'un nou conveni de treball en passar a pagament delegat. El fet ha permès que les professores disposin de més hores per a preparar matèries i, sobretot, per a trobar-se sovint i organitzar, planificar, discutir i portar a terme aquelles coses que el claustre de professors ha decidit. El personal implicat ho pot confirmar plenament i així en surt beneficiat tot el projecte d'escola perquè, per als mestres, el temps sense alumnes és imprescindible.

També s'ha facilitat el contacte amb els pares, com ve a ser el moment de la tutoria, aspecte que considerem bàsic en totes les etapes i els cursos.

Continuem amb la mateixa norma d'atendre els pares a l'hora que els vagi bé, previ acord amb el professor a través de l'agenda escolar. La tutoria individual és una eina bàsica a totes les edats per encarar i atendre les necessitats dels alumnes. Hi ha poques escoles que ho facin així, a "la carta", però pensem que és una manera més de fer un servei als pares en planificar l'horari de tutoria entre tots plegats, pares i mestre.

Aprofito l'ocasió per donar les gràcies al consistori sortint, presidit per en Robert Fauria, per haver atès aquelles necessitats que en els darrers anys hem considerat més prioritàries pel bon funcionament del centre, perquè sempre han estat amatents a les demandes que l'escola necessitava i que l'Ajuntament podia atendre. Esperem que amb el nou equip de govern, dirigit per en Joan Garriga, puguem continuar en la mateixa línia, com és el cas de poder disposar dels locals de can Culi, tal com s'havia parlat. Estàvem en tractes amb l'Ajuntament per poder disposar d'uns locals que són importants per a l'escola i esperem

Guanyadors del Concurs literari de Primària.

seguir en el mateix camí tal com s'especifica en l'objectiu de fer inversions en els centres d'ensenyament del poble, en plural. És la manera més fàcil i coherent d'entendre que el Sant Josep fa una tasca important al poble i està al servei de tots els pares que li confien els seus fills. Pensem que en aquests moments és l'escola de Sant Hilari que atén més alumnes.

Amb vista al curs vinent, seguirem amb els projectes ja iniciats amb anterioritat, com són els de la lectura (esperem disposar d'una bona biblioteca), el coneixement de l'entorn, l'ampliació de l'anglès, l'aula d'acollida per a alumnes nouvinguts, la informàtica i també caminar i intentar aconseguir una formació els alumnes dominada per una visió cristiana de la vida. No ens preocupa en absolut la nova matèria d'educació per a la ciutadania, al contrari. Creiem que és una eina important si des de l'escola es fa com cal i amb sentit comú.

Sí que continuarem donant molta importància al respecte, a les bones maneres, a l'atenció als altres, a la responsabilitat, a la solidaritat amb tothom, començant pel que es té més a la vora, a l'esforç personal, a l'ajut al proïsme, a l'esperit cristià, al tracte amb els altres, a l'afany de superació i autoestima, a la realització personal, a la valoració del treball ben fet, a l'agraïment i a la comprensió, al diàleg...

El dia que no donem prioritat a aquests aspectes voldrà dir que hem de tancar la barraca. De totes maneres, quins són els pares que no volen això per als seus fills?

Ajudem-nos encara més, pares, mestres i alumnes a aconseguir-ho. És l'objectiu de tots però convé el compromís i la constància per arribar-hi.

L'equip directiu i el claustre de professors
Agost 2007

Graduació dels alumnes de 4t d'ESO.

Associació de pares de família de Sant Hilari

Hola amics,

Des de l'Associació de Pares de Família de Sant Hilari (APFSH) us volem desitjar una molt bona Festa Major.

Així mateix us volem fer partícips, des de l'oportunitat que ens dóna aquesta publicació d'entrar a totes les llars del poble, d'un dels esdeveniments més importants per a nosaltres d'aquests darrers anys: durant aquest curs s'ha fet efectiu, a tots nivells, el traspàs de la Llar Infantil les Cent Fonts, regentada fins al moment per la Congregació de les Germanes Carmelites, cap a l'Associació (APFSH). Hi ha hagut una cessió de la titularitat.

Per tant, des del gener de 2007, la nostra Associació és titular i té cura d'una línia d'ensenyament que va dels 0 als 16 anys, per tant, comença des dels primers mesos de vida d'un infant fins que arriba al final de l'educació obligatòria.

És un projecte nou, que agafem amb il·lusió i esperem estar a l'alçada de la confiança de totes les famílies que s'uneixin a nosaltres en aquesta apassionant tasca d'educar i formar els alumnes i joves que estan dintre aquestes edats.

Aquest fet, però, és la conseqüència d'un esdeveniment que creiem que ens afecta a tots els hilariencs, en general, a tota la vida del nostre poble: el tancament del convent i l'escola de les germanes Carmelites, després de cent trenta-nou anys al nostre poble. Arribaren el 1868.

Fa tot just uns dies, ens vàrem trobar moltes de les persones que havíem format part en algun moment de la Junta de la Llar Infantil i, acompanyats de les professores i de personal no docent que han treballat durant tants anys amb elles, vam fer un petit acte de comiat.

Va ser una cosa senzilla, com elles, on tots els qui ho van voler van poder expressar els seus sentiments a aquestes dones que, des de fa més d'un segle han treballat per al nostre poble. Ho han fet des del camp de l'educació i la formació dels alumnes, de l'atenció a gent i famílies necessitades, de la prestació de serveis personals a entitats com la parròquia o a altres col·lectius. Podríem usar una expressió que val més que mil paraules: no tenien mai un no per a ningú i les seves actuacions han vingut sempre marcades per la generositat i l'entrega.

Avui, i per qüestions internes de la congregació, i sobretot, per manca de vocacions religioses, han hagut de prendre la decisió de tancar el convent i l'escola que durant tants anys han estat la seva casa i llar.

Som molts, gairebé totes les persones que avui formem el poble de Sant Hilari i hi hem crescut i viscut, els qui tenim records per compartir, els qui tenim anècdotes per explicar viscudes amb aquest col·lectiu de germanes que han vetllat per l'educació dels més menuts durant molts anys.

Volem dir adéu, des d'aquí, a aquestes sis germanes, les darreres que hauran estat amb nosaltres després de tant de temps, i els volem desitjar tota la sort del món en la nova vida que ara els toca començar.

Moltes gràcies per tot. Sant Hilari us trobarà a faltar.

M. Àngels Ripoll Collbatallé

Carnaval dels petits.

Curs intensiu de patinatge de Sant Josep-la Selva.

Cosalet de juliol 2007.

Bicicletada.

Els de 4t d'ESO a Mallorca.

COL·LEGI SANT JOSEP

Davantal

Aquest és un juny tot especial, un fi de curs una mica diferent per diverses circumstàncies. És la primera vegada que el butlletí es dirigeix a moltes més famílies del poble. La cessió de la titularitat de la Llar Infantil Les Cent Fonts, de la Comunitat Vedruna a l'Associació de Pares de Família de Sant Hilari (APFSH), ha originat que entre les dues escoles s'agrupin nens i nenes i nois i noies des de 0 fins a 16 anys, de les etapes d'infantil, primària i secundària obligatòria. La nostra publicació semestral, per tant, arribarà a més llars.

A principi de curs dèiem que era un repte i ens n'anem sortint més que bé un cop passades les dificultats del principi de curs amb les substitucions. Personalment, considero que el professorat es mereix un deu per la seva dedicació i esforç en les tres etapes i per la solidaritat que ha mostrat en tot moment.

Lamentablement, només queden dues germanes de la Comunitat Vedruna, la germana Maria i la germana Carme, institució instal·lada a Sant Hilari des del 1868. Més endavant i en un altre lloc tindrem ocasió de valorar i agrair la tasca enorme que la comunitat ha realitzat al llarg de tantes dècades envers les famílies del nostre poble. Ara s'acaba un cicle històric i comença una altra etapa amb diferents protagonistes.

Fa uns anys, les germanes Vedruna ens van proposar que l'APFSH, titular del Col·legi Sant Josep, es fes càrrec de la seva escola, de la Llar Infantil Les Cent Fonts, a la qual la germana Carme Marín s'ha dedicat amb cos i ànima. La proposta ja l'havia fet anteriorment l'Associació per tot el que feia referència a l'educació infantil.

En deixar la comunitat religiosa l'activitat escolar hi hagueren els passos pertinents perquè el recinte de "Les monges" passés novament a la família De Ribot, que l'havia cedit a la comunitat de religioses. La mateixa família De Ribot ens va fer unes generoses condicions per a poder mantenir l'activitat escolar en el mateix indret.

Per adonar-se que la municipalització de les llars d'infants (0-3 anys) és un fet, només cal seguir cap a on van els objectius del Departament d'Educació. El propòsit és que els ajuntaments es facin càrrec i controlin l'escolarització, no obligatòria ni gratuïta, de la mainada en aquesta franja d'edat. El consistori de Sant Hilari així ho entengué i, després de diverses converses, s'arribà a l'acord que l'Ajuntament es faria càrrec del primer cicle de l'educació infantil (0-3 anys) i que la llar la ubicaria allà on està instal·lada en aquests moments però fent les obres pertinents per adequar-la a una superior demanda i a més necessiats. Les obres es realitzarien a l'estiu.

Tanmateix, l'APFSH es feia càrrec del segon cicle d'educació infantil (3-6 anys), franja d'edat que ja ha coordinat durant aquest curs actual 2006-07, amb els canvis que s'han pogut anar detectant. També amb la intenció de fer les obres pertinents.

D'aquesta manera l'APSHS, en el temps en què durarien les obres o els tràmits de canvi de titularitat, atendria l'educació dels nens i les nenes de 0 a 3 anys, tot esperant que l'administració i la gestió passés a l'Ajuntament. En resum, cobriria la situació d'impàs que es donaria entre la marxa de les germanes i la posterior gestió municipal.

Aquesta era la qüestió a mitjan juny d'acord amb els pactes signats amb l'Ajuntament. Ara, quan escric aquestes ratlles, la situació és d'incertesa i preocupació. S'ha incrementat la demanda de places a la llar amb vista al curs vinent ja que es diu que hi ha la possibilitat que el cost del servei sigui molt més reduït i, fins i tot, gratuït segons programes electorals. I les obres són imprescindibles. Esperem i confiem que el nou consistori segueixi en la mateixa línia.

Amb el tema de la llar m'oblidava de dir-vos que el curs en general ha anat molt bé i que ja estem preparant el que començarem el 12 de setembre d'enguany, amb l'aplicació de les innovacions de la nova llei d'educació, la LOE, que afecta els cursos primer i segon de primària i primer i tercer d'ESO.

A.S.V.

Butlletí núm. 59, de juny de 2007

Societat de pesca La Gorga

Tram de pesca sense mort (riera d'Osor).

Benvolguts vilatans i vilatanes,

Un any més, des de la societat de pesca La Gorga, continuem lluitant per poder tenir les nostres rieres i el seu entorn en les millors condicions. Al llarg d'aquest any s'han fet diverses accions per tal de pressionar i conscienciar persones i administracions a fi de millorar el funcionament de la depuradora i del clavegueram. Lluitem també per acabar amb les captacions d'aigua a la riera de Masquintà, les quals, any rere any, perjudiquen greument l'ecosistema, únicament per afavorir els interessos econòmics d'alguns. La nostra entitat s'ha adherit al Projecte Rius (agrupació d'entitats que treballen per a la millora dels rius catalans) amb el propòsit d'ajudar a fer els seguiments dels nostres rius.

Enguany, la pesca de la truita va començar el 17 de març, tant a les zones lliures com a les zones controlades. S'acabarà el 31 d'agost excepte a la zona de pesca sense mort, que acaba el 30 de setembre i possiblement, com altres vegades, la zona de pesca controlada de Masquintà es tancarà abans si hi ha falta d'aigua. També s'han organitzat, amb gran participació d'assistents, els concursos de iniciació al riu Ter i al pantà de Susqueda, els quals se celebren fins al setembre i és quan, aleshores, es fa un sopar per a tots els socis i s'entreguen els premis als millors classificats.

Primer classificat del campionat de 2006.

CLASSIFICACIÓ CAMPIONAT 2007 (20-7-07)

NOM	PUNTS
Josep Quer	182.930
Ramon Garriga	173.960
Àngel Colom	136.240
Carles Carbonés	119.900
Hilari Miralpeix	110.780
Miquel Carreras	97.840
Jaume Carreras	92.660
Francesc Bonet	60.020
Eduard Roura	57.620
Isidre Obiols	57.340

DIUMENGE 19 D'AGOST AL MATÍ CONCURS DE FESTA MAJOR! PREMI PER A TOTS ELS PARTICIPANTS!

Participants a un concurs al pantà de Susqueda.

Exposició fotogràfica i recollida de signatures del 20 de maig de 2007.

Al mes de maig vam fer una exposició fotogràfica a la plaça Gravalosa, en la qual hi havia fotografies antigues i actuals de rieres, jornades de pesca i d'agressions al medi. També es va iniciar una recollida de signatures per reclamar la millora de la depuradora i del clavegueram. Per altra banda es van vendre samarretes antigues al preu simbòlic d'un euro, ja que aquest any i haurà un nou logotip i un nou equipament.

Aquest dia també es va col·locar una pancarta on feiem palesa la nostra oposició a la línia de molt alta tensió.

LA NOSTRA ENTITAT DÓNA LES GRÀCIES A LA GENT QUE ENS DÓNA SUPORT I AJUDA A CONSERVAR LES NOSTRES RIERES I EL SEU ENTORN. BONA FESTA MAJOR!

La Gorga
Per un riu viu

30 ANYS DELS AMICS DE LA MÚSICA

Fa 30 anys, la parròquia de Sant Hilari volia adquirir un orgue, però no hi havia prou diners. Vet aquí que una colla de gent emprenedora, amb la Conxita Bosch al capdavant, va decidir fer concerts i amb la recaptació que es recollís es podria pagar l'instrument. Així fou com músics de primer ordre, com Narciso Yepes, Maria Joao Pires o els germans Claret van actuar a l'església parroquial convertida en auditori. Així fou com el Festival Internacional de Música de Sant Hilari Sacalm va fer les seves primeres passes.

L'Associació els Amics de la Música de Sant Hilari Sacalm va néixer al final dels setanta. La cultura catalana, que havia estat trepitjada, rebrollava per tot arreu. El turisme era encara important a la nostra vila i a cada concert s'omplia l'església de turistes de Barcelona i de gent del poble.

Aquesta pauta es va mantenir fins als anys noranta. Aleshores, el turisme s'havia desplaçat definitivament cap a la costa, on florien multitud de festivals de música. La cultura catalana ja havia fet una revifalla i les subvencions, tan abundants fins aleshores, es van reduir de cop.

Des de finals dels anys noranta, els Amics de la Música hem canviat d'objectius. Els darrers deu anys hem canviat el Festival de Música d'estiu per concerts de música tot l'any. Hem canviat les primeres figures internacionals per bons músics i formacions musicals de Catalunya. Hem canviat les subvencions d'entitats privades per col·laboracions de l'Ajuntament i d'altres entitats públiques. Hem canviat sovint l'església parroquial per altres auditoris com la Sala Noble i la plaça Porxada. I, sobretot, hem acostat la música al jovent a través del concert anual de Santa Cecília i de les participacions dels conjunts locals en les actuacions musicals, entre elles la Mostra de Músics.

Enguany hem perdut una de les sòcies fundadores, la Lola "de ca l'Amadeu". Amb la seva feina silenciosa ha estat una peça clau en l'organització de cada concert. El seu entusiasme i compromís ens recorden els orígens de l'Associació. Moltes gràcies, Lola.

Malgrat que les persones passem, només som les persones les que fem possible que l'Associació continuï. Aprofitem aquestes línies per demanar a tothom qui s'estimi la música, a tothom qui faci música, a tothom qui tingui una filla o un fill estudiant música, a tothom a qui li agradi escoltar música a la fresca de l'estiu, a l'escalf d'un auditori, sense haver de sortir del poble es faci soci dels Amics de la Música i contacti amb nosaltres per fer arribar les seves propostes i col·laborar amb la Junta a fer-les realitat.

Durant el mes d'octubre, se celebrarà aquest aniversari com cal. Ja s'anunciarà oportunament. Mentrestant, recordeu que pràcticament cada cap de setmana d'estiu hi ha música al poble i que això és un fet perquè hi ha gent que ho fa possible.

Bona Festa Major i molta música!

Mostra de músics 2007. Actuació del grup local Salsa de Pastor.

ESCOLA DE MÚSICA DE SANT HILARI

Un projecte de continuïtat mirant cap al futur

L'Escola de Música és una entitat que durant el curs 2007 / 2008 celebrarà els 30 anys de la seva creació.

Tot va començar aprenent quatre notes del gran mestre i compositor Lluís Torres. D'això ja farà 30 anys, un període que ha marcat la trajectòria de molts de nosaltres, que hem pogut gaudir aprenent música i també dedicar-nos-hi professionalment.

Mirant cap al futur, s'ha treballat intensament per a poder tirar endavant dos projectes importantíssims per a la nostra escola i per a Sant Hilari: ser una Escola de Música Municipal, i ser una escola adherida al prestigiós Conservatori de Vic, dues fites que durant aquest curs 2007/2008 es portaran a terme.

La nostra Escola de Música és un centre on es va a aprendre llenguatge musical, a tocar instruments, a saber compartir, a exterioritzar els sentiments, a estimar l'art que ens envolta, a treballar en grup... També s'hi pot aprendre a tocar piano, violí, violoncel, flauta travessera, flauta de bec, saxo, tenora, guitarra moderna, baix elèctric, acordió, bateria, informàtica musical, grup instrumental, crear, improvisar, llegir i entendre les partitures. Als alumnes que s'inicien en l'instrument, els oferim la possibilitat que durant el primer any d'aprenentatge no hagin de comprar-lo, ja que l'escola els el proporciona.

Es pot començar a qualsevol edat:

Tenim un programa Suzuki per a nens i nenes a partir de 3 anys.

Un programa de sensibilització musical per a nens de 4 a 5 anys.

Un programa de grau elemental i primer cicle de grau mig (preparatori per al grau mig al Conservatori de Música).

Un programa per a adults.

Som una de les escoles fundadores de l'Orquestra Jove de la Selva, on els alumnes de grau elemental de tota la comarca hi poden iniciar en l'orquestra infantil i els alumnes de grau mig poden formar-ne part. Aquesta activitat és totalment gratuïta per a tots els components de les dues orquestres.

Les nostres activitats del curs 2006/2007

Novembre	Festa de Sta. Cecília / taller de trombó de vares
Desembre	Concert de Nadal
Febrer	3r Concurs de Composició Musical
Març	Concert dels alumnes en el 2n trimestre
Maig	Concert dels alumnes per preparar el grau mig al Conservatori
Juny	Concert fi de curs
Juny	Taller de percussió

Bona Festa Major

Montserrat Cufí

Amb la Música podem arribar fins al més profund de nosaltres mateixos.

HAG Sant Hilari, experiències a segona divisió

Hilari i Arbúcies per tot Catalunya. La competició ha constat de sis proves on hem pogut visitar el camp de Portal de Roc a Vilanova i la Geltrú, La Figuerola a l'Hospitalet de l'Infant, Vallromanes a Vilanova del Vallès, Mas Gurumbau a Taradell, Platja d'Aro i Sant Jaume dels Domenys (Tarragona). Al final només hem pogut ser setzens, però ens quedem amb la gran experiència viscuda. Quant a l'equip 'B', ha jugat a tercera divisió als camps de Sant Cebrià de Vallalta, Papalús de Lloret de Mar, Viladrau, la Garriga, Mas Pagès a Sant Esteve de Guialbes i Franciac i ha acabat en la 22a posició.

També us volem explicar que el nostre rànquing particular continua un any més. Els guanyadors del 2006 de les 3 categories van ser:

Scratch:	1r. Jordi Roura
	2n. Josep M. Aguilera
	3r. Francisco Jiménez
Handicap Superior:	1r. Albert Bonvehí
	2n. Sònia Ribas
	3r. Albert Creixans
Handicap Inferior:	1r. Isidre Masnou
	2n. Francesc X. Aguilera
	3r. Josep M. Vilchez

Recordeu que al mes d'agost celebrarem el 4t Torneig de Festa Major amb importants premis als 18 forats del camp de Fornells de la Selva.

Us desitgem bona Festa Major, un bon *swing* i un millor *putt*!

Hilariencs i arbuciencs golfistes

El Museu Guilleries

museu guilleries
SANT HILARI SACALM

Les plantes medicinals, una riquesa que forma part del nostre patrimoni

A la tarda del nou de juny passat, amb en Joan Torres i vint-i-sis persones vam fer una ruta de plantes medicinals. Tot passejant pel bosc i escoltant les explicacions d'en Joan i de la gent que ens acompanyava, pensava que el nostre patrimoni és molt ric i molt ampli. I que al mig d'aquest paisatge... *amb cases de pagès on van viure-hi personatges importants com ara al mas Morogues, al mas Serrallonga, al mas Claver, (en Jaumet); així com també hi ha elements arquitectònics importants: el casal de Vilavecchia (Enric Sagnier), el Soler (reformat per Rafael Masó 1906-1910)...Ruïnes que ens recorden les nostres arrels com el castell de mas Carbó o també dit casal de la Roviro i el castell de Solterra. L'antic Balneari de la font Picant, que va marcar la història de l'estiueig a Sant Hilari. Fonts conegudes per diferents motius com els brolladors de la font Picant (font de Sant Joseph, de Santa Escolástica i de Santa Teresa, declarades d'utilitat pública el 1879), la font Vella (declarada d'utilitat pública el 1956) i altres fonts que envolten el territori (al museu n'hi ha comptabilitzades 115). Pous de gloç com el de la font Picant i pous de neu com el del Sobirà. Ermites com la del Pedro, Vallclara, Santa Margarida de Vallors, el nen Jesús de Praga i l'església de Querós. Boscos de castanyers que ens recorden l'antic ofici dels roders, aulets on treballaven els carboners... i segur que tots hi afegiríeu molts més punts d'interès.*

Boscos i racons que formen part de la nostra història. Paratges que m'imagino vistos des del cim més alt de les Guilleries, Sant Miquel de les Formigues de 1.204 m, paratges del patrimoni integral que ens dóna una identitat molt nostra, de Sant Hilari Sacalm, de les Guilleries i catalana...

Però, una brisa d'aire em fa tornar a sentir la veu d'en Joan amb les explicacions de les plantes medicinals del bosc. Aquestes que formen part també del nostre patrimoni, cinquanta-vuit plantes que avui hem conegut i de les quals en donem un llistat:

1- picardia, 2-romeguera, 3- heura, 4- dent de lleó o pixallits, 5- plantatge de fulla gran, 6 -herba conillera, herba de cardina, 7- passionària, 8 -aquilègia, campaneta, englantina, guants de la mare de Déu, 9- digital, didalera, 10 -Celidònia, herba d'orenetes, herba dels ulls, herba berruguera,11- abrotamo macho (abròtar), 12- malva, 13- Cua de cavall, 14- Nom comú: Galleret, rosella, quiquiriquic, 15- morrons, pica gallina, herba de caderneres, picapolls, 16- Nom comú- Candelera, blenera, cua de guilla, gordolobo, tripó, 17- cinc en rama, agram negre, mà de Maria, maduixera borda, 18-agrella, vinagrella, 19-corona de rei, 20- Xicoira, cama-roja, xicoira amarga, 21- Nom comú: Corretjola, 22- trèvol vermell, trèvol de prat, farratge bord, 23- arenària, cent-en-grana, herba de la irritació, pixosa, 24- Nom comú: Bugulosa, 25- bedoll, 26- milifulla, 27- plantatge de fulla ampla, 28- centinòdia, herba de nusos, passacamins, 29- Nom comú: Gram, agram, 30- Bosses de pastor, sarronets, 31- herba de Sant Robert, gerani podent, 32- civada, 33- crespinells, 34- repunxó, 35- flor de Sant Joan, hipèric, herba dels cops, 36-lledoner, 37- herba dels talls, pentinella, 38- verdana o llepassa, 39- Travalera o herba del sucre, 40- salsa de pastor, serpol, farigola de muntanya, 41- apegaloç, raspa llengua, rèvola, gats o herba de gallina, 42- saüquer o saüc, 43- sempreviva borda, perpètua flor de Sant Joan, 44- plantatge marí, plantatge cornut o banya de cérvol, 45- castanyer, 46- avellaner, 47- galí, herba de mató, herba -col, espunyidera groga o herba de talls, 48- escabiosa mossegada, herba del most del diable, 49- escabiosa, vídues bordes, 50- conillets, boca de dragó, 51- arboç, 52- herba callera, bàlsam, favera borda, 53- tomanyí, 54- galiopsis, ortiga morta, flor d'ortiga, 55- herba pigotera, 56- remeterola, rebenterola, 57- ortiga, ortiga major, 58- pi.

Us invito a conèixer-les millor al museu, allà hi trobareu el llibre de les plantes medicinals (també hi inclou totes les herbes i la recepta dels ungüents i la ratafia de la Pepeta) que fins l'1 de setembre estarà a l'exposició: **Les plantes medicinals dels boscos de les Guilleries amb fotografies de Salvador Bosch.**

Us esperem al Museu, un museu del territori on volem reflectir i ajudar a entendre i a interpretar aquests i d'altres valors de les Guilleries.

Gràcies a tots!

Anna Agulló i Callicó
Directora Museu Guilleries

RESUM FESTA MAJOR 2006 A FESTA MAJOR 2007

Aquest any 2006 al Museu Guilleries ens han visitat i realitzat activitats de natura i medi ambient amb nosaltres 13.294 persones

Exposicions, tallers i activitats de l'any 2006

Exposició entre el Montseny i les Guilleries/agost/setembre

V Concurs d'Engalanament de Façanes i III Concurs de testos de les Guilleries.

Festa d'en Serrallonga amb les Gestes d'en Serrallonga.

V Fira del Bolet i Setmana de la Micologia, amb 5.000 visitants, i 45 parades relacionades amb els bolets.

Quant a la gastronomia. Taller de cuina del bolet amb les àvies de Sils. Vuit hotels i restaurants van fer el menú del bolet, i els bars la tapa del bolet.

Ruta del bolet.

XXIII Exposisicó de bolets amb 140 espècies.

Exposició d'escultures de bolets pels alumnes de les escoles del poble amb diferents premis. Els escolars van fer el taller del bolet i la visita guiada a l'exposició.

En Jaume Rosset fent de roder.

Activitats amb escoles

Dins de tot el projecte del museu, la interpretació ambiental és molt important i, a part de la nostra col·laboració amb les escoles locals, ens visiten també altres escoles per fer activitats per a conèixer els nostres boscos i el paisatge, juntament amb les plantes i els animals que hi viuen. Ens han visitat uns 600 alumnes de fora de Sant Hilari.

- Per Nadal campanya de reciclatge i recollida d'ampolles buides de cava, de cartró i de pins de Nadal. La guanyadora amb la panera de productes naturals va ser Ester Masferrer.

Visita al museu.

Les cuineres de Sils i els bolets.

El desembre exposició. "El conreu dels avets a les Guilleries i al Montseny", amb activitats per a escoles.

- Febrer, Exposició, "Abans, Sant Hilari Sacalm". Fotografies, dibuixos i postals del llibre: *Imatges de la primera meitat del segle XX*, text Àngel Serradesanferm, fotografia de Salvador Bosch.

- Febrer, construcció a la terrassa de plantes remeieres d'una cabana de carboners amb en Salvador Gisbert i la participació dels alumnes de les escoles de Sant Hilari.

- Taller d'invertebrats amb els alumnes de 5è.

Dia 24 de març, inauguració de la ruta de Bosc i Patrimoni.

- Abril, Setmana Santa , a la Sala Noble, exposició i projeccions d'audiovisuals "Les 16 fonts de les rutes de Sant Hilari i 50 més" (amb la col·laboració de Vidal Madrià, David Permanyer i Ricard Madrià).

- Roda de premsa dia 19 d'abril per a la "Presentació de l'Agenda 21 de la Mancomunitat Intermunicipal de les Guilleries". És important dir que amb la Mancomunitat de les Guilleries que la formen els pobles de Viladrau, Espinelves, Osor i Sant Hilari Sacalm i amb la col·laboració de la Diputació de Girona s'ha posat en marxa la primera fase de l'Agenda 21 en la qual es farà un diagnòstic per aconseguir uns pobles i un territori sostenibles. Ben aviat es farà la presentació pública a Sant Hilari per demanar la participació de tots vosaltres.

- Juny, Setmana del Medi Ambient amb espectacles o contes relacionats amb el medi ambient, l'ecologia i el reciclatge.

Els escolars a la font del Sastre.

Ruta de bosc i de patrimoni.

"Els contes de l'arbre generós destinat a nens i nenes de les escoles de Sant Hilari des de P3, P4, P5 i 1r de Primària, es farà a la terrassa de plantes remeieres del Museu Guilleries. 7 de juny, el "Professor ecològic" (a cal Sastre) per a nens i nenes de 1r fins a 6è de primària, i el 9 de juny per a públic en general "Ruta de les plantes Medicinals" amb en Joan Torres.

- Juny, taller dels roders amb el roder Jaume Roset i els alumnes de cicle inicial.

-El 23 de juny, VIII taller de Ratafia i ungüents amb la Pepeta.

- El 13 de juliol, activitat amb el Casalet de la Guilla Pilla amiga de la Mugui.

- El 19 de juliol, taller de fer Sabons amb Lídia Santin.

- El 7 d'agost, Dia de l'estiuejant, activitat El Paisatge, l'olor del bosc i el tast de les aigües de les fonts.

- El 8 i 9 d'agost, taller de fer cistells amb Joan Ferrer de Folgueroles.

- El 17 d'agost, "Una ruta pel cel" amb Lluís Verdaguer (observació del cel amb telescopi).

- I, a l'estiu, activitats per turime familiar com: Les Guilleries País de Bosc i aigua, ruta guiada de bosc i aigua i tria la teva aventura-ruta 4x4 +senderisme (col·laboració de Guies de Natura Guilleries Montseny).

Des d'aquí el nostre agraïment al que ha sigut durant quatre anys i fins aquest mes de juny regidor de Medi Ambient, Carles Testart, i donem la benvinguda amb molta il·lusió al nou regidor de Medi Ambient, Jordi Valls.

En Joan Torras i les herbes medicinals.

Aniversari dels Guillables 2007

Com ja sabeu, aquest any els Guillables estem de celebració. Els cinc anys, tant per a un nen petit com per a un Guillable, és una edat plena d'activitat i la diversió. Des que vàrem néixer fins ara, tot ha estat com un continu aprenentatge que hem anat rebent i, com a tal, s'ha consolidat el projecte que es va iniciar fa cinc anys.

De la mateixa manera que un nadó comença a caminar i omple d'il·lusió el seus progenitors, l'avenç dels Guillables, com a colla fundada l'any 2002, omple de plaer totes aquelles persones que ho van fer possible. Per això ara, amb el cinquè aniversari, intentem transmetre a tota la gent del poble com n'estem de contents i orgullosos per haver potenciat una activitat com aquesta. Per tal d'arribar a gent de tots els àmbits, les nostres activitats solen ser de caire lúdic i festiu amb opcions per a tots el gustos.

Vam començar l'any amb l'actuació per St. Hilari, el 13 de gener, tot representant una història ideada pel mateix grup que vam titular "A la recerca del foc". Tots vosaltres vàreu poder apreciar com la vessant artística i creativa cada vegada està arrelant més als Guillables.

Un any més, el dia 11 de febrer, els Guillables vam anar a Platja d'Aro a protagonitzar l'acte inaugural del conegut Carnaval de Platja d'Aro, on es porta a terme el canvi de tributs del rei Carnestoltes.

A finals de març, vam mobilitzar tots els Guillables en direcció a Andorra, per protagonitzar el final de la temporada d'esquí i el tercer aniversari de Vall Nord. Va ser una actuació tot curiosa i que romandrà a la memòria d'aquells que la vam protagonitzar, ja que va ser el primer correfoc que s'havia fet sota una tempesta de neu i amb un decorat ben original. Tant l'animada banda dels Guillables com les bèsties de foc van anar desfilant sota una fina i harmoniosa nevada.

La següent aparició va ser el 2 de juny, en commemoració a aquests cinc anys de Guillables. Va ser una diada fantàstica i plena d'activitats, de les que estem orgullosos per l'alta participació de la gent del poble. La matinal va estar dedicada a aquells seguidors més joves, que possiblement seran el futur planter. Van poder gaudir de tallers de percussió, de màscares, de maquillatge i de camallargs. A la tarda van poder assistir a la primera trobada de bandes de percussió, en la qual van actuar els Diables de l'Onyar, les Gàrgoles de Banyoles i Precaució de Sta. Coloma de Farners. La vetllada posterior va estar finalitzada amb un càlid sopar per aquells que van voler celebrar l'aniversari de ben a prop i un parell de cantautors prou peculiars.

El 8 de juny vam protagonitzar la primera sortida a l'estranger a càrrec de la mateixa colla. Tots junts ens dirigirem cap a Nájera, un poble de l'Alta Rioja del qual vam poder gaudir de l'amable hospitalitat dels de la Rioja. Fou una gran experiència, d'aquelles que ajuden a unir una colla.

L'última actuació que hem portat a terme ha estat per la mítica revetlla de St. Joan, quan els carrers es van omplir de foc i la plaça final va sorprendre tots els espectadors amb la innovadora actuació d'un grup d'artistes del poble amb la interpretació d'una faula on s'invocaven les bèsties del bosc. Aquest és un esdeveniment al qual aportem molta il·lusió, ja que és el dia que es fan més correfocs arreu dels Països Catalans.

La pròxima actuació que tenim prevista serà per l'obertura de la Festa Major. Tenim preparat un gran espectacle en el qual posarem tot el nostre enginy per tal de sorprendre una vegada més els nostres fidels espectadors. Volem aconseguir que tots els carrers del poble s'omplin de nens, joves, adults, pares, mares... que vulguin formar part d'aquest gran espectacle que creem i així en som protagonistes tots plegats. Convoquem tothom que li desperti un interès especial a guarnir-se pel correfoc i a més participar-hi. Nosaltres ja ens encarregarem de fer-la saltar i ballar a ritme d'espurnes i timbals. Hem preparat a consciència el que serà la plaça final, la qual volem que sigui única i especial i que sigui el nostre millor espectacle protagonitzat fins al moment.

Agraïm la col·laboració del poble i de tots aquells que hagin fet possible aquest projecte conjunt.

Foc a la Feixa!

Els Guillables a Nájera (Rioja).

Exhibició de puntaires

L'ofici de puntaire, practicat per mans endurides de treballar la terra i de recollir la collita, poc té a veure amb les mans de les puntaires actuals.

La realitat puntaire actual s'inscriu prop de la cultura, el temps lliure, la creativitat i el gaudi de la vida.

Tot seguint aquesta tradició tan nostra, un grup de dones de Sant Hilari es troben periòdicament per realitzar tot tipus de punts, tot gaudint al màxim. No es cansen de viatjar per tot Catalunya i l'estranger. Cada dilluns es reuneixen al Casal de la gent gran "Can Blat" on fan veritables meravelles.

Durant la Festa Major, aquesta activitat pren la màxima volada, ja que s'organitza una trobada de puntaires a escala nacional: diferents puntaires de pobles de Catalunya es troben a Sant Hilari per fer una demostració de l'art de les puntes. La participació és molt satisfactòria, entre 100 i 150 professionals es troben a la plaça Porxada, i esdevé una de les atraccions més visitada de la Festa.

Les puntaries de Sant Hilari us desitgem una bona Festa Major.

Bojos pel temps

- ✓ *Aigua de gener, tot l'any va bé.*
- ✓ *Febrer assolellat, febrer gelat.*
- ✓ *El sol de març porta refredats.*
- ✓ *Abril, abrilet, al migdia calor i al vespre fred.*
- ✓ *Maig plujós fa ser el pagès orgullós.*
- ✓ *Sol de juny estalvia llum.*
- ✓ *El juliol, el mes del sol.*
- ✓ *L'aigua d'agost fa espès el bosc.*
- ✓ *Setembre assolellat, bon vi assegurat.*
- ✓ *Octubre tronat, hivern nevat.*
- ✓ *Quan novembre ve, abriga't bé.*
- ✓ *El desembre és un vell, que fa arrugar la pell.*

Ja fa deu anys que els meteoròlegs o, més ben dit, els observadors meteorològics, anem seguint el funcionament de l'estació que, com tots sabeu, tenim instal·lada a la Casa de la Cultura.

És molt divertit i curiós saber com cada any i a cada estació canvien la temperatura, la humitat i la pluja. Algunes vegades se'ns pregunta quin temps farà demà o bé el cap de setmana i els hem de dir que aquesta no és la nostra feina, sinó que és la dels meteoròlegs, que tenen els mapes, els aparells i els recursos que els poden permetre fer una previsió del temps. Nosaltres només anotem les condicions atmosfèriques que s'han donat al llarg del dia, que també té la seva importància.

Sempre hi ha el graciós que creu que això tothom ho sap fer, però quan li preguntes quina va ser la temperatura mitjana del mes anterior o la pluja d'un mes determinat, es queda amb un pam de nas i sense saber què dir.

Tanmateix, cada vegada són més els veïns i les empreses de la nostra vila que ens demanen certificats de la intensitat del vent de tal o tal altre dia o quins foren els fenòmens meteorològics en dates concretes, per intentar cobrar la indemnització corresponent de les assegurances.

Us assabentem que les dades recollides en aquests deu anys estan informatitzades i que són moltes les persones que les vénen a consultar per diferents raons. També ens les han demanat el Consell Comarcal per a fer els seus estudis climàtics i altres entitats forasteres. Això es pot fer gràcies a la col·laboració dels informàtics de la Casa de la Cultura.

Ja veieu que us facilitem una gràfica de les temperatures mitjanes de l'any 2006. També tenim la gràfica mensual, però des d'aquí demanem la col·laboració d'alguna persona que conegui bé la informàtica, perquè ens ajudi en aquestes tasques que nosaltres no dominem massa.

Sapigueu que l'equip de "Bojos pel temps" estem a la vostra disposició per tot el que calgui, tant si és per necessitat com per curiositat. Un dia varen venir uns senyors que al cafè havien fet una aposta sobre quina havia estat la quantitat de pluja que havia caigut durant la primavera anterior; varen venir a l'estació a mirar les dades corresponents i el que va perdre hagué de pagar l'aposta.

Lamentem que, malgrat la crida que fem cada any a les pàgines del Programa de les Festes, no s'apunti ningú que faci augmentar la gent encarregada d'anotar les dades meteorològiques.

És molt fàcil i només es demana una mica de bona voluntat per fer les lectures. També, si algú s'equivoca, no passa res, ja que ningú demana responsabilitats. A veure si enguany trenquem la tradició i algú s'hi apunta...

Us desitgem una Bona Festa Major i fins l'any vinent.

Bojos pel temps, agost de 2007

Resum de l'any 2006

Temperatures mitjanes any 2006

	Gener	Feb.	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Mitj
Màxima	9,6	8	12	14,6	18,9	22,6	27	21,8	20,6	17,8	13,9	10,2	16,2
mínima	0,8	0,8	4	6,2	9,7	12,7	17,1	13,2	13	11	6,8	3	8,2
mitjana	3,7	4,4	8	10,6	14,3	17,7	22	17,5	16,7	14,4	10,4	6,6	12,2

Els Petits Cantaires

3.000 nens i nenes participen en el concert del Palau Sant Jordi de Barcelona

Com és costum, vàrem iniciar el curs amb el Concert de Nadal, dissabte 23 de desembre a la Sala Noble, en el qual participaren totes les corals del poble.

El dia 25 de desembre, la missa de 12 a l'Església Parroquial, la part musical o de cant era amb el cor Alzeïda i Petits Cantaires.

Dissabte, 24 de març, ens desplaçàrem a Figueres, al Teatre El Jardí d'aquella localitat, per celebrar l'assaig general de la cantata FLOR D'ESCARABAT, amb representació de corals de tot Catalunya.

Una diada que els cantaires ho passen d'allò més bé és per les Caramelles de Pasqua, tot anant pels carrers de la vila. No hi manquen els cants, els balls i les rialles per alegrar-nos en una festa tan important. Enguany s'esqueia el dia 8 d'abril.

Per fi arribà el gran dia. El 12 de maig emprenem viatge cap a Barcelona per preparar l'acte central d'aquest any. Allà ens esperaven la coral L'Esquellerinc, que va fer intercanvi amb nosaltres. Després de l'assaig, ens varen acollir a les seves llars els dies 12 i 13 de maig.

Amb motiu de la 40a Trobada de Corals Infantils de Barcelona, el diumenge 13 de maig, a les 18 hores, tingué lloc l'extraordinari concert en el qual participaren 3.000 nens i nenes de cent corals del nostre país, de València, de Mallorca i de Perpinyà, entre d'altres.

En la primera part s'estrenaven les obres, EL MUSSOL, amb música de Mariona Vila i text d'Enric Larreula; MARINA, amb música de Mariona Vila i text de Josep M. Sala-Valldaura; EL COCODRIL, amb música de Joan Vidal i text de Joan Brossa; CLAC, amb música de Joan Vidal i text d'Enric Casasses; NIT, amb música de Joaquim Ollé i text de Lola Casas; BOMBOLLES, amb música de Joaquim Ollé i text de Joana Raspall. La direcció era a càrrec de Glòria Coma i Ester Bonal. El cànon de la mitja part, en el que participaven cantaires i públic, era obra de M. Dolors Bonal i text de Pere Quart. A la segona part, hi hagué la cantata FLOR D'ESCARABAT, amb música del compositor Carles Santos, dirigida per ell mateix, i text de Manoel de Barros i Albert Roig. També varen participar la soprano Clàudia Schneider, la contralt Mariona Castelar, nens solistes de Cor Allegro del conservatori de Tarragona i el Cor de Veus blanques del conservatori de Terrassa.

La interpretació de l'obra, el mateix autor la qualificava de magnífica, tant per part dels cantaires com dels directors. D'aquesta manera acabava un treball que va tardar dos anys per compondre. Tots junts passàrem una tarda tan agradable, que la recordarem sempre.

Ja per acabar la temporada, vàrem participar en la 5a Mostra de Música a la plaça Mn. Jacint Verdaguer.

Ara, BONES VACANCES I BONA FESTA MAJOR.

La junta

El grup a les grades del Palau Sant Jordi.

El ball de les cintes a la Pasqua de 2007.

Torna en Serrallonga!

21, 22 i 23 de setembre del 2007

El nostre bandoler més emblemàtic, en Joan Sala i Ferrer, àlies Serrallonga, ens visitarà enguany de nou en la vuitena edició d'aquesta festa que porta el seu nom. Compta amb els actes que ja la caracteritzen de les darreres edicions com són el *Mercat Barroc*, la *Cercavila dels Balls d'en Serrallonga* i la trobada de *Gegants bandolers*, però també inclou alguna nova activitat com és el *Taller per a aprenents de bandoler* que es farà el dissabte al matí. Amb aquesta activitat, dirigida als més petits de la casa, volem refermar la nostra intenció que el "Torna en Serrallonga" sigui una festa on puguin participar-hi tots els vilatans que en tinguin ganes i els agradi passar-s'ho bé. Rememorar les gestes d'en Serrallonga per les nostres contrades és una de les finalitats de la festa, com també ho és que sigui participativa i engrescadora.

Tot seguit, us presentem el programa d'aquest any 2007 per tal que pugueu anar pensant quina activitat no us podeu deixar perdre. Us hi esperem.

Visca la terra!
Muïren los traïdors!

DIVENDRES, 21 DE SETEMBRE

• A 2/4 d'11 de la nit
Trabucada amb l'arribada dels bandolers d'en Serrallonga pels carrers del poble.

• Tot seguit, a la plaça Porxada,
Concert amb La Flor Roja i el grup local Salsa de Pastor.

DISSABTE, 22 DE SETEMBRE

• De les 10 del matí a les 8 del vespre, al centre de la vila,
Mercat Barroc d'artesans i comerciants.
Per reviure un autèntic mercat del segle XVII.

• A 2/4 d'11 del matí, a la plaça Gravalosa
Busquem aprenents de bandoler per la quadrilla d'en Serrallonga.
Taller i activitats per a nens de 4 a 8 anys.

• De 2/4 de 12 del matí, fins 2/4 de 2 del migdia, a la Sala Noble,
Taller de cançons de lladres i bandolers, dirigit per Ramon Manent.

• A les 2 del migdia, a l'hostal Torras,
Dinar de cantadors.
Trobada de cantadors de tradició oral oberta a tothom.

• De les 5 de la tarda a les 8 del vespre, pels carrers del poble,
Cercavila de colles dels Balls d'en Serrallonga d'arreu de Catalunya.
Arribada de la quadrilla d'en Serrallonga, acompanyada de bandolers vinguts de diferents contrades catalanes.
Aparteu les criatures!

• A partir de les 9 del vespre, als jardins de Can Rovira,
Sopar Popular amb música en viu amb el grup Troba3.
Hi haurà instal·lada la **Taverna de les Guilleries.**

DIUMENGE 23 DE SETEMBRE

• De les 10 del matí a les 8 del vespre
Mercat Barroc d'artesans i comerciants.

• A les 12 del migdia, a la plaça de l'Església
VIII Trobada de Gegants Bandolers.

• A 2/4 de 6 de la tarda, a la plaça Porxada
Balls Tradicionals populars amb els Ministrils del Rosselló.

DURANT TOT EL CAP DE SETMANA

• ACTIVITATS TURÍSTIQUES

El Tresor d'en Serrallonga
Aventura ecològica a peu, amb llegendes i sorpreses per descobrir el tresor amagat del nostre bandoler.

Les Gestes d'en Serrallonga
Llegendes i paisatges del nostre bandoler. Audiovisual de les Guilleries, visita al museu i al jardí de plantes remeieres de Joana la Massissa.

Guies de Natura
Excursions en 4x4, BTT i senderisme per racons emblemàtics de les Guilleries.

• EL MENÚ DEL BANDOLER

Els restaurants de Sant Hilari preparen plats genuïns de la cuina barroca catalana.

Bombers Voluntaris de Sant Hilari

Benvolguts hilariencs i hilariencques,

Com cada any i com fan moltes associacions del poble, els bombers voluntaris volem aprofitar aquestes quatre ratlles per informar la gent de Sant Hilari Sacalm de tot el que fa referència al nostre àmbit.

Enguany una nova promoció de bombers voluntaris de Sant Hilari ha realitzat un curs de formació, hores de pràctiques i examen per acabar formant part del Cos de Bombers Voluntaris de Catalunya.

Per altra banda, i després de llargues reclamacions, disposem d'un vehicle 4x4 (Nissan Patrol) per ampliar la nostra capacitat en les actuacions.

A més a més, els bombers voluntaris de Sant Hilari hem iniciat els tràmits per constituir-nos com a "entitat jurídica" i poder participar també en aspectes culturals, socials i esportius del poble.

Des de l'Agrupació de Bombers fem una valoració molt positiva de l'evolució que ha tingut el cos en els darrers anys. Volem continuar treballant per actuar cada vegada amb més professionalitat i efectivitat. Francament, de ganes no ens en falten!

Per últim, volem recordar-vos que estem a la vostra disposició per qualsevol emergència trucant al 112.

Bona Festa Major!

Ens retrobem de nou preparats per celebrar la Festa Major del nostre poble. Ja ha passat un any i hem pogut gaudir de moltes activitats.

Per començar, volem recordar una data molt important per a la nostra entitat: la celebració del seu 60è aniversari. Va ser l'any 1947 quan un grup d'hilariencs i hilarienques van fundar el grup Forces, Forts i Ferms. Molts anys han passat des de llavors, però el seu esperit i la seva empenta continuen avui presents. Per commemorar-ho, ens hem proposat fer 60 cims d'arreu del món durant tot l'any. A final de temporada, es farà una caminada i una exposició de les fotografies que haurem recollit.

L'any passat ja us vam informar de diferents expedicions que teníem en camí. Cal destacar l'ascensió a l'Aconcagua (6.960 m), assolida per segona vegada per part de diferents membres de l'entitat. No es va poder fer cim al Mont Blanc (4.810 m) a causa del mal temps, però aquest agost es tornarà a intentar aconseguir aquesta fita, així com també altres cims dels Alps.

A part de tot això, també podem afegir altres esdeveniments realitzats durant aquest curs, com el canvi de local de l'associació. Ara ens trobem als Jardins de Can Rovira, on ens hi podreu trobar tots els dilluns. També estem disservant una pàgina web de la nostra entitat per poder-nos donar a conèixer una mica més.

Diferents socis han pogut gaudir d'un curset d'escalada de nivell 2 organitzat per la Federació d'Entitats Esportives de Catalunya (FEEC) i els Forces, Forts i Ferms, que ha tingut lloc a Montserrat, a Solius i a Vilanova de Maià. Estan molt contents dels resultats obtinguts i esperen molt aviat poder realitzar un altre nivell.

Un nou fet del qual ens sentim molt orgullosos és el ràpid augment de socis i sòcies que hem tingut, ja que hem arribat als 62. Això demostra l'interès i la motivació que cada dia té més gent per l'esport i la descoberta de la natura, però no només amb activitats d'alt nivell, sinó també amb petites sortides per les nostres contrades. Si hi esteu interessats, no dubteu a posar-vos en contacte amb nosaltres!

Sense res més a dir, només ens falta desitjar-vos una bona Festa Major i no deixeu cap oportunitat de conèixer el món amb els peus!

ASSOCIACIÓ ESPANYOLA CONTRA EL CÀNCER (AECC)

L'espectacle!!!

passarel·la solidària

Sant Hilari Sacalm — 30 de Setembre del 2007

Parlar de càncer és parlar de por: una por lògica perquè som humans i fràgils i estimem la vida. Però parlar de càncer és també parlar d'esperança, perquè hi ha una colla de bons professionals –investigadors, cirurgians, oncòlegs, psicòlegs...– que es dediquen, en cos i ànima, a estudiar el perquè de la malaltia, els mecanismes que fan possible que una persona sigui vulnerable i una altra no; professionals que detecten, que tracten, que donen esperança, en definitiva, que lluiten.

Però aquesta lluita l'hem de fer entre tots: uns, des dels laboratoris, des dels hospitals; els altres, des dels àmbits que tinguem més a prop.

Des de fa molts anys, la Josefa Ribot era la persona responsable, el lligam entre l'AECC i Sant Hilari. Tots recordem que, un cop a l'any, a l'estiu, es feia –i es fa– una postulació, els diners de la qual sempre són ben rebuts. Però es tenia ganes de donar a l'Associació una projecció més àmplia i fou quan un bon grup de persones, dones sobretot, ens sumàrem al col·lectiu. I d'aquí en sortiren noves idees.

Sant Hilari contra el càncer es donà a conèixer arran d'una festa-espectacle que tingué lloc al poliesportiu, el 24 d'abril del 2003. Gràcies al treball desinteressat d'una llarga llista d'anònims altruistes, es pogueren recaptar 8.710 euros

Però la lluita ha de continuar i és per això que, aquest 2007, ja hem posat fil a l'agulla per tal de portar a terme un altre esdeveniment que no tindrà altra finalitat que la de moure la consciència dels hilariencs per tal de recaptar el màxim possible. La cita tindrà lloc el dia 30 de setembre, al poliesportiu del poble. El recentment estrenat ajuntament de Sant Hilari, les botigues de roba, de sabates i de complements, les perruqueries i una bona colla de col·laboradors treballem des de fa dies per tal de portar a terme el que s'anomenarà "Passarel·la solidària": una passarel·la-espectacle on tothom hi és convidat, on no hi pot faltar ningú.

Em sembla just fer esment, aquí, de les persones que estan darrere d'aquests esdeveniments i sense la presència de les quals no serien possibles pel gran esforç i dedicació que requereixen: en Jaume Fàbregas, "en Met", un home (jo el qualificaria ja de professional) sempre disposat a organitzar qualsevol cosa que se li demani, sempre que es faci de manera desinteressada i amb la finalitat d'ajudar els altres. Treballar amb en Jaume és un luxe: s'involucra en la feina, la fa seva i pots deixar tranquil·lament el projecte a les seves mans perquè saps que tot sortirà bé, molt bé, perquè treballa amb la il·lusió pròpia de les persones que saben què volen aconseguir. Treballar amb en Jaume és garantia de cosa ben feta. Però ell sap, també, que pot comptar amb l'ajuda incondicional i imprescindible de dos bons companys que estan sempre al seu costat, que sempre han fet pinya quan de Sant Hilari es tracta: en Jordi López i la Sílvia Córdoba. En les seves mans ha confiat les coreografies i l'organització general dels seus espectacles. I no m'agradaria oblidar-me de l'Ester Valverde, que últimament s'ha incorporat al grup.

Recordem la cita: PASSAREL·LA SOLIDÀRIA, 30 de setembre, a les 6 de la tarda, al poliesportiu. Perquè cadascun de nosaltres pot ser, demà, un malalt oncològic i totes les mesures ens semblaran poques per tal que ens ajudin a superar-ho.

SANT HILARI CONTRA EL CÀNCER (AECC - CATALUNYA)

aecc
Catalunya contra el Càncer

CULTURA

Interculturalitat, un nou camí a seguir

En un món on cada cop les coses canvien a una velocitat més ràpida, és necessari adaptar-nos a aquests canvis per poder viure i conviure amb les màximes facilitats.

La cultura del nostre país i de la nostra vila també es troba immersa en aquest procés, evolucionant i canviant constantment.

"Una cultura no evoluciona si no és a través del contacte amb altres cultures. **En la actualitat s'aposta per la interculturalitat, que suposa una relació de respecte entre cultures, amb una interacció real.**

No hi ha cultures ni millors ni pitjors. Totes les cultures són igualment dignes i mereixedores de tot el respecte".

Fragments de text extrets de l'article: *La comunicación intercultural*, de Miquel Rodrigo Alsina.

Al nostre poble, com en la resta del món, augmenta la diversitat cultural amb l'arribada de nous vilatans, amb tota la riquesa que això comporta, i és important anar introduint aquests nous elements de diversitat cultural, per tal que la varietat d'activitats sigui el més gran possible i on tothom hi tingui cabuda.

Al mateix temps, també és important que des de cada persona des de les nostres institucions públiques es vetlli per donar a conèixer i mantenir les nostres tradicions i manifestacions populars catalanes com a signes d'identitat de la nostra vila, potenciant-les perquè arrelin tant en la població autòctona com en la població nouvinguda, aconseguint així una cohesió més gran de la població.

Cal tenir present sempre que aquest impuls s'ha de fer comptant amb les associacions del poble i de tota la gent que hi viu, per això convidem els vilatans i les vilatanes que així ho desitgin a participar-hi i a proposar-ne de noves.

Detallem una petita mostra de les activitats que s'han dut a terme.

SARDANES

"Dels balls de Catalunya, la sardana és l'escollida pels catalans com la seva dansa nacional".

El fet d'acollir qualsevol persona donant-se les mans difon un missatge universal de germanor a tots el pobles del món de pau i d'alegria.

Des de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament s'ha potenciat molt el nostre ball com a símbol nacional passat i d'identitat. Tant l'any passat com aquest, hem dut a terme el curs de sardanes amb una participació molt satisfactòria.

PRESENTACIÓ DE LA REEDICIÓ DEL LLIBRE

"El General Josep Moragues. Heroi i màrtir de Catalunya" i de l'*Auca de Josep Moragues "Un indòmit general, heroi, màrtir nacional"* a la Sala Noble.

PREMIS DE RECERCA JOSEP MORAGUES

Els ajuntaments de Sort (Pallars Sobirà) i de Sant Hilari (la Selva), dins el conveni de col·laboració entre les dues poblacions per dignificar la figura del general Josep Moragues, heroi i màrtir de Catalunya, van acordar establir uns premis de recerca, amb l'objectiu de premiar l'esforç dels alumnes d'ensenyament secundari i de batxillerat que duguin a terme un treball de recerca orientat a fer aportacions al coneixement sobre temes històrics, lingüístics, socioculturals o naturals de les poblacions de Sant Hilari i Sort amb els quals enriquir llur patrimoni cultural.

El veredicte es dugué a terme el 6 de maig a Sant Hilari.

Els guanyadors foren:

Laia Parareda Algilaga i Vidal Madrià Guitart, premi primer cicle d'ESO.

Alba Martínez Miralpeix i Xavier Tudela Juanhuix, premi de segon cicle d'ESO.

Laura Madrià Guitart, premi batxillerat.

Sergi Prat Bagudanch accèssit batxillerat.

CONCURS LITERARI DE NARRACIÓ CURTA

En total aquest any hi ha hagut 108 participants. Els guanyadors, per categories, han estat:
Categoria A - Obra: "El secret de la felicitat", de Mireia Todo Casi
Categoria B - Obra: "El quadre", de Mariona Valls i Cunillera
Categoria C - Obra: "Falsa victòria", d'Arturo Padilla de Juan
Categoria D - Obra: "L'olor de l'infern", de Xavier Calvo i Mallosa

El veredicte i lliurament de premis es va dur a terme el dia 26 d'abril, a les 7 de la tarda, a la Sala Noble de la Cooperativa.

L'escriptor convidat va ser Sebastià Sorribas, autor del llibre *El zoo d'en Pitus* entre molts d'altres.

Felicitem i agraïm a tots els participants la seva col·laboració en els diferents concursos.

EXPOSICIÓ

GEOGRAFIA DE MASÓ. L'ARQUITECTE DE LES COMARQUES GIRONINES

Del 10 al 22 de març, a la Sala Noble, es va poder visitar l'exposició "Geografia de Masó. L'arquitecte de les comarques gironines".

L'exposició tenia la voluntat d'oferir una visió de l'arquitecte clarament arrelada a les comarques de Girona. La intenció era presentar un arquitecte que va més enllà de la ciutat de Girona i es vincula al territori més ampli de la demarcació.

No era una exposició purament d'arquitectura sinó que, tot i que aquest és un element determinant, es tenen molt en compte els vincles literaris i gràfics (dibuixos i imatges) que Rafael Masó va trenant amb el territori.

Es va presentar l'exposició el 10 de març.

SORTIDES PER ANAR AL TEATRE

Durant l'any anem realitzant diferents sortides al teatre, amb una participació molt bona de la gent del poble. Hem assistit a una òpera al Liceu i al Musical de Queen, entre d'altres.

Us desitgem una bona Festa Major.

Actuacions de màgia i titelles per a les escoles dins la diada de Sant Jordi

ACTIVITATS FI DE CURS DE L'AULA D'ART:

Exposició a la fresca i toc, a la plaça Jacint Verdaguer, exposició dels últims treballs a Can Rovira, i exposició "La màgia dels fractals" al Museu Guilleries i "Mercat d'Art" a la mateixa plaça, organitzades per l'Aula d'Art de Sant Hilari.

Actuació de pallassos per als més petits.

CONCURSOS

PINTURA RÀPIDA

Es va fer el Divendres Sant, dia 6 d'abril, pels diferents carrers del poble.

Hi van participar 29 concursants.

Els guanyadors, per categories, van ser:

Premi Infantil: MARTA FRIGOLA MATEU
Premi Juvenil: AIDA MAURI CORSAT
Premi Local: Bon Preu: YOLANDA OLIVERAS ESPINACH
Premi Ricard Moragas i Fills: JOSEP CARRILLES ROCA
Premi "la Caixa": GASPAR BOSCH TURDI
Premi Ajuntament d'Aquarel·la: FRANCESC PUJOL MELA
Premi Ajuntament d'oli: JOSEP PUJOL LÓPEZ

Es lliuraren els premis el mateix dia, a les 5 de la tarda, a la Casa de Cultura.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA
EL CAMÍ A SEGUIR

Fa temps que el terme *participació ciutadana* ha anat agafant importància, i cada vegada se'n parla més en molts àmbits. Són moltes les institucions que apliquen, en major o menor mesura, processos participatius que tenen molt en compte l'opinió dels ciutadans per aplicar les estratègies polítiques.

A Sant Hilari s'ha creat la regidoria de Participació Ciutadana arran de la constitució del nou equip de govern resultant de les eleccions municipals del 27 de maig. Creiem que és una bona notícia que es creï una regidoria d'aquest tipus, ja que pretén escoltar la gent del poble, tenir sempre presents les seves necessitats i interactuar amb la ciutadania que li és més propera per poder aplicar les solucions adequades als seus problemes.

Però també sabem que iniciar un procés de participació com aquest, de nou, no és senzill.

Abans que res cal establir les bases de com ha de ser el procés, fer un organigrama de participació que s'adeqüi a les necessitats particulars de cada poble. Aquest pas és molt important, ja que servirà de base per estructurar tot el treball de participació per als propers anys.

Després cal donar-lo a conèixer a tothom i intentar involucrar-los-hi, ja que és imprescindible la complicitat dels ciutadans per tirar endavant una participació que sigui positiva. Sabem que no tothom vol integrar-se en el procés de participació ciutadana i és respectable, però també esperem que hi hagi molta gent que sí que hingui ganes de participar-hi. I també tenim molt clar que si la participació està ben estructurada i aconsegueix efectes positius, aquest procés creixerà i animarà molta gent a prendre-hi part.

I, en tercer lloc, com s'ha esbossat anteriorment, cal aconseguir que la participació doni resultats. Això vol dir que cal fer molt bé els passos anteriors per aconseguir l'èxit. Perquè de l'èxit del procés en els seus inicis en depèn la seva continuïtat i la utilitat. La participació només és útil si la gent en percep els beneficis, i per això els polítics hi hem de posar tots els esforços necessaris per aconseguir-ho.

Ara tot just estem al principi d'aquest procés, en la fase inicial d'estructuració, i intentarem anar amb cura per començar de la millor manera possible. També demanem a tots els ciutadans de Sant Hilari el seu suport i la seva complicitat per ajudar a fer-lo funcionar. Perquè per aconseguir que un procés participatiu triomfi és imprescindible comptar amb l'ajuda dels beneficiaris finals des del principi.

Molt bona Festa Major a tothom, i esperem retrobar-vos ben aviat.

Regidoria de Participació Ciutadana

Casal Popular El Trabuc

Aquest ja és el quart any que El Casal Popular El Trabuc es manté alçat en temps difícils per aquells qui defensen uns ideals minoritaris en la societat actual.

L'Assemblea del Casal Popular El Trabuc és un punt en què hi conflueixen tot tipus d'opinions i des d'on s'intenten abordar tota una sèrie de temàtiques mitjançant diverses activitats les quals creiem que són les bases d'un Casal Popular.

Al llarg de l'any, treballem per al poble i amb el poble, sense defensar cap partit polític, sinó un ideal.

L'estructura interna d'El Trabuc es basa en una assemblea, la qual es reuneix cada dimecres a dos quarts de deu del vespre al mateix Casal i que està completament oberta a noves idees, noves persones, noves propostes i necessitem ser més gent per poder ampliar la lluita a diferents àmbits. Volem accentuar que el Casal és un espai autogestionat i que això implica que és capaç de finançar-se independentment de qualsevol contribució monetària personal. D'aquesta manera aconseguim ser totalment independents i poder manifestar-nos a favor o en contra de qualsevol acció o decisió que no creguem que respongui a les actuals problemàtiques del poble.

Amb l'eix tradicional popular, el que pretenem és mantenir, recuperar i incentivar aquelles activitats que s'han dut a terme des de fa moltes generacions arreu de les viles i ciutats dels Països Catalans així com configurar una forta xarxa social de caire popular al nostre poble. Per això organitzem diverses activitats populars al llarg de l'any que solen estar amenitzades amb balls tradicionals, bastoners, cantautors... Aquest any, com a innovació, per la revetlla de St. Joan, vàrem creure oportú fer un fogueró per a tothom, del qual n'estem molt satisfets per la forta aclamació que va rebre.

Com a part de jovent que som del poble, ens preocupa la desaparició d'algunes d'aquelles activitats pròpies de cada barri, grups d'amics, colla, que incentiven a una major cohesió social i que enriqueixen el poble.

Amb l'eix de la cultura, pretenem afrontar els reptes socials i culturals que creiem candents en l'actualitat del nostre poble. Amb aquests, intentem fomentar i donar a conèixer la nostra llengua i cultura en tots els àmbits. Reivindiquem el català d'una manera festiva i oberta, en forma de celebració. D'aquesta manera procurem incrementar la consciència nacional col·lectiva amb una visió de Països Catalans.

En aquesta temàtica, s'han portat a terme activitats com la presentació del llibre *Èric i l'exèrcit del Fènix*, on s'evidenciava el fet de l'actual persecució que rep la nostra llengua. Amb actes de tanta importància i ressò dins l'àmbit dels Països Catalans com el Correllengua, volem apropar tota aquella gent que estigui interessada en adherir-se o participar activament en una proposta tan mediàtica i coneguda com aquesta.

L'eix social és aquell que se centra en informar d'una manera objectiva, incentivar la creació d'una opinió crítica, trencar utopies, explicar de primera mà problemàtiques tergiversades pels mitjans de comunicació, tradicionalment referents als moviments socials actuals. Per això, per tal d'apropar moviments socials de les comarques gironines, des del Casal es va demanar a la Plataforma per l'Alliberament de la Núria Pòrtulas que vingués a fer una xerrada sobre el cas. I entre altres, una de les darreres ha estat la crònica d'un viatge a Palestina.

És en l'eix ambiental, on es tracten tots aquells temes actuals i que ens afecten al medi d'una forma directa. Aquest és el cas de la monstruosa Línia de Molt Alta Tensió (MAT) que ens imposaran al nostre territori i que creiem que és una infraestructura totalment innecessària, que ens degradarà de forma imminent el paisatge i l'ecosistema, que promourà al consumisme desenfrenat i a la irresponsabilitat de l'energia. La MAT compromet el futur econòmic, social i ambiental dels pobles per on passa, és una imposició de l'Estat espanyol i del francès, del govern de la Generalitat i REE.

Aquest any, també ens hem adherit a una proposta del Projecte Rius, que permet conèixer com són i com funcionen els ecosistemes fluvials, els organismes que hi podem trobar, la seva importància ambiental i social, i també els problemes que pateixen i què podem fer per millorar-los. Es tracta de fer com a mínim dues inspeccions al llarg de l'any en els tres punts de riu que hem escollit (riera Masquintà -riera d'Osor- riera del Soler) dels quals elaborem una fitxa tècnica que ens permet conèixer l'estat ecològic del riu.

Amb la projecció de *Contracorriente*, vàrem pretendre generar un debat referent a la mala gestió dels recursos hídrics que s'està duent a terme avui dia arreu del món, als Països Catalans i a casa nostra.

Potser aquest compromís pot arribar a molestar algú, o passar desapercebut per alguns altres, però nosaltres creiem que la nostra comarca i la seva gent mereixen tot el respecte i l'atenció. La riquesa que encara ens queda no ens la podem vendre, recordem un passat, actuem al present i pensem en futur!

Pere Joan Sala, Joan de Serrallonga, Josep Moragues... pensaven el mateix i si encara fossin vius, els veuríem tot sovint al Casal Popular El Trabuc.

"Hem de ser conscients de la nostra força;
la força d'estar al carrer"

Visca la Terra Lliure!

Casal Popular El Trabuc

Activitats dels Ocellaires

Un any més aprofitem el programa de la Festa Major per saludar-vos i donar una mica d'informació sobre les activitats de la societat.

Enguany s'ha celebrat el campionat d'hivern al local social Granja Tivoli.

Classificació: 1r pinsà -Agustí Donadeu
1r passerell -Xavi Frigola
1r cadernera -Josep Gros

El 18 de març es va celebrar el concurs d'àmbit comarcal a la plaça Josep Moragues amb una participació de més de 600 ocells. El millor classificat local va ser en Ramon Bosch, (3r en pinsà).

El 26 de maig vàrem celebrar la Festa dels Ocellaires amb una costellada a la font del Parc i un concurs local.

Classificació: 1r pinsà -Ramon Bosch
1r passerell -Quico Parareda
1r cadernera -Emili Sastre

ORGANITZAT PER LA
SOCIETAT ESPORTIVA D'OCELLAIRES
SED'OSH

A la classificació comarcal, a dia d'avui, en pinsà, en Ramon Molas va 8è i en Ramon Bosch 12è; en passerell, en Quico Parareda va 17è, i, en cadernera, en Quico Parareda va 22è.

Com cada any s'ha sembrat menjar a "Cal Sastre" per tal que hi hagi més ocells. Des d'aquí fem una crida al jovent a veure si s'anima a seguir en aquest fascinant món dels ocells.

FESTA MAJOR 2007 SANT HILARI SACALM

L'arbre de Nadal, un producte natural

La producció d'arbres de Nadal se centra en bona part a la zona de Guilleries-Montseny, on el seu clima i el seu sòl vegetal reuneixen les condicions necessàries per a un bon desenvolupament d'aquestes espècies.

Les superfícies agrícoles dedicades a aquest cultiu anteriorment es dedicaven a una agricultura tradicional de la zona, centrada en la patata i el cereal, però a causa de la migració de la població rural als nuclis urbans i per la baixa rendibilitat d'aquells productes –agreujada per la dificultat de mecanització de les feines per les petites dimensions dels camps–, es va replantejar l'ús que es podia donar a aquestes terres. Les de pitjor qualitat, per llurs pendents forts i sòls erosionats (les artigues), majoritàriament es van repoblar amb espècies forestals (bàsicament coníferes), mentre que les millors terres, sovint al voltant dels masos, es van començar a derivar, a partir dels anys cinquanta i seixanta, al cultiu de l'arbre de Nadal, afavorit per una creixent demanda d'aquest ornament nadalenc.

Aquesta activitat ha esdevingut des de llavors, per a un bon nombre de silvicultors de la zona, un complement per a l'activitat forestal, o directament una activitat principal (depenent de les superfícies agrícoles i forestals de cada finca). La seva producció està regulada des de l'any 1990 per una Ordre de la Generalitat motivada per la conveniència de diferenciar aquesta producció agrícola de l'aprofitament forestal i, també, per garantir al consumidor la qualitat i origen dels arbres de Nadal que es comercialitzen.

En una societat en la qual les paraules "natural, reciclable, producció sostenible..." estan molt presents i se'ls dóna molta importància, totes elles i d'altres són cognoms intrínsecs a l'arbre de Nadal, a part de tenir una llarga llista d'avantatges econòmics, d'equilibri territorial, ecològics i paisatgístics per a la zona.

Econòmics i d'equilibri territorial: per la riquesa i el treball que deriva del seu cultiu, perquè fixa població al territori i evita agreujar els desequilibris territorials existents entre les zones urbanes i les rurals.

Ecològics i paisatgístics: primerament, perquè es tracta d'un producte natural produït de forma sostenible, i amb un reciclatge senzill i no contaminant, ja que amb una simple trituració s'obté un compost o adob orgànic. Durant el seu cicle productiu, les plantacions esdevenen embornals de carboni que no s'allibera a l'atmosfera al final del cicle, ja que es reincorpora al sòl com a adob orgànic. El manteniment d'aquests camps agrícoles enmig d'una zona altament boscosa origina una sèrie d'ecosistemes diferents als forestals que fan augmentar de forma notable la riquesa florística i faunística. Aquestes discontinuïtats del bosc aporten un valor afegit al paisatge en mosaic de la zona, a més d'una discontinuïtat del combustible en cas d'incendis forestals.

És per tot això que, des de l'associació que agrupa als productors d'arbres de Nadal (CANAC), es porta a terme cada any una campanya de promoció i defensa d'aquest producte, primerament per potenciar el sector i augmentar i estendre els mercats, i, en segon lloc, perquè ningú no tingui cap mal de consciència "ecològica" d'adquirir un arbre natural i caigui en la temptació d'adquirir-ne un de plàstic: s'equivocaria!

Llegendes urbanes errònies sobre l'arbre de Nadal natural

Els arbres de Nadal actualment suposen un cultiu natural, igual que ho són els enciams, les flors o les plantes de temporada. Rarament s'usen adobs perquè no és rendible ni necessari, ja que és un cultiu lent (diversos anys) i no esgota els nutrients. Es tracta d'espècies foranes que no tenen lloc com a espècie natural al medi mediterrani. Es cultiven específicament per a aquest ús. La seva utilització és comparable a les flors de temporada per decorar els nostres balcons o a menjar enciams i cols. Es venen amb una sèrie d'etiquetes que en garanteix l'origen i la forma de producció.

"El cultiu d'arbres de Nadal produeix erosió al medi". Res més lluny de la realitat. Els arbres de Nadal es cultiven en petites parcel·les planes, antigament destinades a l'agricultura de productes que exigien fred, com les patates. Són zones sense risc d'erosió. El cultiu d'arbres de Nadal ha permès a molta gent mantenir-se en el territori tot reconvertint parcialment la seva activitat.

"Les funcions de fixació de CO_2 s'acaben un cop l'arbre mor". No és cert!

L'arbre, per créixer, transforma CO_2 en fusta i allibera oxigen a l'atmosfera. En morir l'arbre ja no capta més CO_2, però aquell que ha captat s'integra al medi en forma d'adobs després de triturar-los, compostar-los o podrir-se de forma natural.

El CO_2 només s'allibera en cas de cremar l'arbre. El resultat final de tot el procés seria de zero CO_2 alliberat a l'atmosfera, ja que s'alliberaria el mateix CO_2 que ha absorbit anys abans.

"Quan s'acaben les festes de Nadal cal plantar al bosc". Mai de la vida!

Els arbres de Nadal són espècies foranes, al·lòctones, no pròpies dels nostres ecosistemes. No hem de plantar mai un arbre de Nadal al bosc. Cal mantenir la biodiversitat i el valor genètic dels nostres boscos. Els arbres de Nadal, quan surten del viver de cultiu, no estan preparats per mantenir-se vius més enllà de les festes. Rarament suportarien un replantat. El millor que podem fer és portar-lo als espais especials de recollida on el reconvertiran en compost i continuarà aportant un munt de beneficis ambientals.

"És millor usar un arbre de plàstic". Gran barbaritat!

Els arbres artificials usen productes derivats del petroli i la seva fabricació consumeix una gran quantitat d'energia; s'emeten contaminants i molt CO_2 a l'atmosfera. Encara que l'usem diversos anys, els costos ambientals de fabricació no es compensen. Tard o d'hora, acabarà a les escombraries; en el millor dels casos caldrà novament molta energia per intentar-lo reciclar, procés energèticament molt exigent; i en el pitjor dels casos serà fet de materials o combinacions no reciclables i el tindrem en un abocador durant milers d'anys.

Com que gràcies a la informació esbiaixada que se'ns ha donat durant anys, la natura té feina acumulada per a milers d'anys, tinguem el detall de celebrar les festes amb arbres naturals i no educar els nostres fills en les llegendes urbanes no justificades. Ensenyem-los a usar correctament els productes naturals i ser respectuosos amb el medi ambient.

Eduard de Ribot
President de l'Associació de Cultivadors d'Avets de Nadal

Article publicat a la revista de *Catalunya Forestal* de novembre de 2006

CASAL X JOVES

Com cada any i en aquestes alçades de temporada, des de la regidoria de Joventut, i amb ànim d'informar-vos, es fa balanç de les activitats i dels serveis que des d'aquesta s'han anat fent:

- ✓ Sortida a les Fires de Girona.
- ✓ Un joc de rol dedicat a la creació d'una empresa fet des del Consell Comarcal.
- ✓ El PIN i el PJN (Parc Infantil i Juvenil de Nadal).
- ✓ Sortida per anar a veure la Selecció Catalana de futbol.
- ✓ Disco light a Villaret els diumenges de les 18.00 a les 21.00 fins l'1 de gener.
- ✓ Nits d'oci alternatiu: dues nits de música jove, una amb begudes saludables sense alcohol i l'altra amb karaoke per a tots els participants. També es van dur a terme com a nit d'oci alternatiu dos campionats de Play Station.
- ✓ Sortida al Paintball de Maçanet.
- ✓ Durant tot l'hivern s'han realitzat diferents tallers: paper maxé, pintura, com fer arracades, dj's, maquillatge, fotoshop.
- ✓ Es va dur a terme una xerrada, tant a l'IES com al Sant Josep, sobre drogues i com perjudiquen el nostre organisme.
- ✓ I també es va portar tot el tema del Sopar de Dones.

Malgrat que el fet d'informar de les activitats realitzades al llarg de l'any pugui semblar totalment innecessari –nosaltres pensem que no ho és– val a dir, a més, que els fets electorals d'aquest any han comportat una notable diferència amb els anys anteriors. Arran dels resultats electorals i dels pactes que es realitzaren després de les eleccions, els responsables d'aquesta regidoria ara som el Partit Independent de les

Guilleries. Nosaltres voldríem agrair sinceralment la feina feta durant aquests darrers anys, tant als dinamitzadors de joventut, com als diferents responsables de CiU relacionats amb aquesta àrea. També, voldríem deixar clar que, com a responsables d'aquesta regidoria, continuarem fent les coses que ens sembla que s'han anat fent correctament. Però, per altra banda, pensem que la filosofia que s'estava portant i l'estructura que existia no era la correcta i la canviarem. Això sí, pas a pas i sempre escoltant la veu del poble. Volem que la participació dels joves sigui la que acabi marcant la direcció d'aquesta regidoria. Sense els joves i sense les seves idees no podrà existir el canvi de rumb que nosaltres desitgem. Aprofitem aquesta oportunitat per fer una crida a tots els joves de la nostra vila, a la participació i al compromís que suposa fer créixer un poble. Voldríem escoltar les seves demandes i també les seves idees per aconseguir un Sant Hilari millor. La Regidoria de Joventut està oberta a tots els que vulguin participar-hi. Només cal enviar un correu electrònic a **casalxjoves@santhilari.cat** o bé dirigir-se al mateix casal i allà exposar les seves inquietuds.

Per acabar, només ens queda desitjar a tothom una molt bona Festa Major i recordar-vos que la Festa Major és de tots i que, per tant, tots hi podem participar i fóra bo que així passés.

Persones + Persones = Societat

Quan parlem d'immigració, estem parlant de persones, persones vingudes d'altres països, amb altres maneres de fer, amb diferent idioma, diferent religió, diferent cultura...

Aquestes diferències, però, no han de ser sinònim, de complicació, de mal viure, de delinqüència, de drogues, etc. Només són pors d'una societat poc preparada a acceptar una nova realitat de país.

Voler que els immigrants s'integrin a la nostra societat, no vol dir eliminar els seus costums i la seva cultura, ni de canviar els nostres. La integració només es pot dur a terme amb el respecte mutu entre les persones. La comunicació i la tolerància, entre uns i els altres, és l'eix principal per garantir una convivència plena i per això és primordial comptar amb el suport de la població autòctona, les entitats i les associacions del poble.

No podem deixar que una part dels nouvinguts es quedi al marge o en contra de la nostra societat, tot al contrari, han de participar i sentir-se part de la nostra vida social.

"Diferència no vol dir desigualtat"

Arribar a la igualtat de drets i deures ha de ser l'objectiu de tots perquè, al cap i a la fi, tots som iguals: PERSONES.

Àrea d'Acció Social i Ciutadania
de l'Ajuntament de Sant Hilari

ASSOCIACIÓ DE COMERÇ I TURISME DE SANT HILARI SACALM

Federació de Comerç de la Selva

L'Associació de Comerç i Turisme de Sant Hilari Sacalm és una entitat sense ànim de lucre que neix l'any 1996 per incentivar el comerç a la nostra població. Actualment, també forma part de la Federació de Comerç de la Selva, que enguany ha rebut el "Premi a la Iniciativa Comercial" instituït per la Generalitat de Catalunya.

Des de l'any 2000 estem adherits als Plans de Dinamització Comercial promoguts pel Departament de Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya, amb estreta col•laboració amb l'Ajuntament de Sant Hilari. Aquests plans de dinamització pretenen, entre altres coses, la millora dels comerços, la formació dels associats i la fidelització dels clients. Es tracta, en definitiva, d'assolir tota una série de recursos, tant humans com materials, que permetin augmentar la qualitat del servei que oferim als nostres clients.

Actualment, comptem amb 54 associats entre comerços, hotels, restaurants i empreses de serveis.

Cada any s'organitzen diverses campanyes de promoció per tal de donar a conèixer la nostra associació i per oferir diverses activitats als nostres clients. Enguany s'han previst activitats com l'obsequi de coques per Sant Joan, anar a buscar bolets el mes de juliol, la tornada a l'escola o l'edició d'una revista promocional del poble. I també un curs de "feng shui" per a tots els associats.

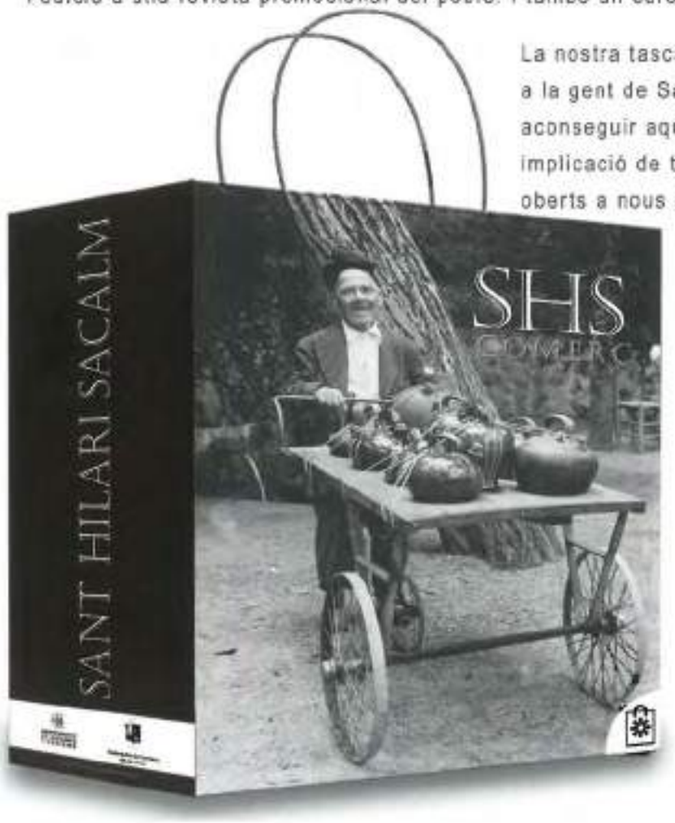

La nostra tasca, en definitiva, és oferir un bon servei a la gent de Sant Hilari i a tots els visitants i per aconseguir aquests objectius necessitem l'ajuda i la implicació de tothom. Volem deixar ben clar que estem oberts a nous associats, a noves idees i a qualsevol fórmula de col•laboració que contribueixi a la millora dels nostres serveis i, de retruc, a un major grau de satisfacció dels nostres clients.

Que tingueu tots una magnífica Festa Major!

FORMACIÓ D'ADULTS

Com cada any, el Centre de Formació d'Adults de Sant Hilari Sacalm ofereix un seguit de cursos per potenciar la formació continua al llarg de la vida.

La vigent Llei de formació d'adults del 18 de març estableix la preparació instrumental i bàsica com a formació general i compensadora d'una formació deficitària en relació amb el desenvolupament i les exigències de la societat actual.

La formació té una incidència directa en el grau de benestar personal i en l'esperit cívic de les persones, i fa possible el respecte a les diverses opcions ideològiques i el desenvolupament d'una participació activa en la vida econòmica, social i cultural.

La finalitat de la formació d'adults és garantir per a tothom les mateixes oportunitats de formació, tot respectant la diversitat, i proporcionar aquelles habilitats i coneixements que constitueixen les competències bàsiques que permetin a les persones adultes desenvolupar-se de manera autònoma.

És per això que animem totes les persones de Sant Hilari a participar en els diferents cursos que oferim des de l'escola d'adults i, al mateix temps, a proposar cursos que creieu que són interessants, ja que amb l'esforç i les idees de tots estem segurs que podrem aconseguir una oferta més diversa i apropiada per a tots.

Alguns dels cursos que hem ofert aquest 2006/2007 han estat:

Curs de country

Curs de coneixement de Sant Hilari

Sessió de natura i paisatge

Curs de pastisseria

Coca de Sant Joan

Associació de Donants de Sang

Com podreu veure, la Germandat de Donants de Sang ha passat a dir-se Associació de Donants de Sang i, des d'ara, serà amb el nom que se la designarà.

Un altre aspecte que també ha canviat és que a escala local, i així ho comprovareu, a Sant Hilari hi ha dos delegats, ja que s'hi afegeix la Sra. Núria Navarro, a qui dono les gràcies per haver acceptat el càrrec de delegada.

Ja fa força temps que els membres del Banc de Sang i Teixits vénen a fer extraccions a Sant Hilari tres cops l'any, concretament els mesos de març, juny i octubre, perquè tothom trobi facilitats per a fer la seva donació. Sapigueu que, si us convoquen per carta o per telèfon, podeu donar sang encara que hagueu estat donants la darrera vegada al poble. El control màxim de donacions és de quatre vegades l'any, els homes, i tres, les dones.

Volem fer-vos saber que el dia 14 de juny, a Girona, celebrarem el III Simposi d'Associacions i el Dia Mundial del Donant, a l'Auditori del Palau de Congressos de la ciutat, amb destacades personalitats del món de la medicina, junt amb prop de 600 persones assistents a l'acte. Volem remarcar que, per part del Banc de Sang i Teixits, es persentà el nou carnet electrònic de donant amb banda magnètica. Esperem que de mica en mica vagin arribant als donants.

Anteriorment, el dia 3 de juny, a Girona, també tingué lloc la celebració del 30è Aniversari de l'Assemblea Anual, al Centre Cultural "La Mercè", com cada any. Des de Sant Hilari s'organitzà un autocar per a tots els que desitjaven assistir-hi; sabeu que per a fer-ho només cal notificar-ho a algun dels delegats.

Molts ja sabeu que s'ha suprimit la Festa del Donant. Nosaltres no hi estàvem d'acord i ho lamentem sincerament, però així ho ha decidit la Junta Rectora de l'Associació i confiem que d'alguna o altra manera s'agraïrà la figura del donant.

Només ens queda donar-vos les gràcies i dir-vos el que posem a tots els cartells:

"Amb una vegada no n'hi ha prou, vine a donar sang!"

Gràcies.

Bona Festa a tots i totes,

Els delegats de Sant Hilari,
Josep Llopis i Nuri Navarro

Visita al Banc de Teixits de la Vall d'Hebron dels delegats de la comarca de la Selva.

Tot el grup al Vaticà

Els nois alegres

"Una giornata, mille emozioni"

Els dies 6, 7 i 8 de juliol, ELS NOIS ALEGRES vam fer realitat un projecte que va tenir els seus inicis ara fa aproximadament un parell d'anys.

Cap a les 10.30 h del matí del dia 6, i just acabant de posar un peu a fora, a l'aeroport de Ciampino (Itàlia), l'autocar de dues plantes, designat per portar a terme els nostres desplaçaments al llarg de la nostra estada a Roma, lluïa una gran inscripció publicitària que ocupava tota la façana del vehicle i deia:

"una giornata, mille emoziani" (un dia, mil emocions).

Cap dels assistents no podríem imaginar en aquell moment que una simple frase publicitària acabaria essent l'essència bàsica que resumiria el nostre pas per la majestuosa ciutat de Roma.

Van estar tres dies d'intensa fal·lera turística per la majoria de punts referencials de la ciutat: el museu del Vaticà, la Capella Sixtina, la Fontana di Trevi, el Panteó, la Piazza Navona, el Colosseo, la Piazza Venezia, Sant Pere, etc., però no podem deixar de banda el motiu principal i bàsic del nostre desplaçament a la capital italiana: la participació a la missa del dissabte, a les 18 h de la tarda, a la Basílica de Santa Maria Maggiore.

Era imprescindible la presència de mossèn Carles Giol, el qual ens va permetre una recepció que de ben segur no hauria estat possible sense ell. Vàrem poder improvisar un petit assaig a les dependències interiors i concretament a la sagristia, on estava tot completament a punt perquè minuts després comencés la missa de la qual el mossèn en formaria part activa i on, fins i tot al final, ens dedicaria unes paraules a la coral, davant el nombrós públic, que quedaran per sempre en el record de tots els assistents.

Just abans de l'inici de l'acte, el fotògraf oficial de la Basílica immortalitzà la nostra presència amb una fotografia que suposaria la clau d'entrada a l'arxiu de la Basílica,

Interior de la Basílica.

alhora que del record gràfic d'aquest projecte musical tan desitjat pels NOIS ALEGRES, la seva directora i la Junta Directiva.

Com no podia ser d'altra manera, la sardana (musical i ballada) *NOIS ALEGRES*, sota les mateixes escales de la Basílica, posà punt i final al dissabte. Seguidament, camí cap a la residència Angelle del Amore Misericordioso, on vàrem estar acollits de manera impecable. L'endemà, a la mateixa residència, una missa íntima de diumenge oficiada per mossèn Carles Giol i antics escolans de Sant Hilari obrí pas i finalitzà la nostra visita al Vaticà davant la presència del Papa sobre la balconada de la plaça de Sant Pere.

Tot el grup a les escales de la Basílica.

Foro romà.

Però l'autèntic record d'aquesta petita història de la coral del poble de Sant Hilari Sacalm passa per una actuació musical de la que ens sentim molt satisfets (fruit també de l'esforç de tots i de totes junt amb la paciència i professionalitat de la directora), però passa sobretot pel contacte emocional que suposà l'actuació, per una banda; la presència del mossèn del nostre poble acompanyant i presidint l'altar major de Santa Maria Maggiore per l'altra, i la reacció sincera dels acompanyants del viatge. Tot això junt, sumat al fet d'estar al centre espiritual i històric que és Roma, foren elements suficients com per desencadenar en molts de nosaltres una de les coses més naturals de l'ésser humà: l'emoció.

El grup cantant.

I és precisament aquest component sensitiu del que més satisfets ens sentim. Estem convençuts que la nostra aportació musical a escala d'afeccionat ha estat, sens dubte, el valor afegit d'aquest viatge. Perquè aquesta connexió emocional ens ha permès fer un pas endavant dins l'àmbit personal i alhora de grup i, a més, ens ha permès tornar com a partícips de la gran història de Roma que és, definitivament, història de tots.

No podem ni és intenció nostra acabar aquesta aportació anual al programa de la Festa Major sense manifestar el nostre agraïment més sincer a tots els col·laboradors i a totes les persones que ens donen suport de manera directament i indirecta. A mossèn Carles Giol per haver estat part activa i sobretot humana en tot el projecte ja des dels seus inicis. Un projecte que ha comptat amb la professionalitat i disciplina, absolutament indispensable, de la directora, l'Eva Codinach, i de l'esforç de la Junta Directiva, de cantaires i familiars.

Sortint del 60è aniversari i paral·lelament a aquest projecte, d'altres de molt ambiciosos s'estan gestant en espera de poder-los compartir ben aviat amb tothom.

Hilariencs i hilarienques,
MOLT BONA FESTA MAJOR!

Nois Alegres
Sant Hilari Sacalm, juliol de 2007

Atletes de Sant Hilari

Els atletes de Sant Hilari hem participat, com és habitual, en proves de cros, pista i ruta

EL CROS

Uns cinquanta atletes hilariencs han participat en el Circuit Gironí de Cros, que enguany ha constat de 10 proves, essent la primera el 5 de novembre a Olot i la darrera el 18 de febrer a Riudellots. En aquesta competició és important la regularitat i s'han de destacar els següents atletes: Genís Bayés (aleví) 3r classificat, Ramon Linares (cadet) 3r classificat, Arnau Parareda (juvenil) 1r classificat, Meritxell Serrano (júnior) 1a classificada i Josep Iglesias (veterà) 3r classificat.

El 17 de desembre es va celebrar, a Caldes de Malavella, el Campionat Gironí de Cros. Cal destacar el tercer lloc de l'atleta juvenil Arnau Parareda. L'equip aleví masculí del CEIP Guilleries es va proclamar campió gironí. També van assolir el Campionat Gironí per equips els cadets masculins i femenins amb el Club d'Atletisme Lloret-La Selva, l'Arnau Turon, en Ramon Linares i la Núria Iglesias i l'equip júnior masculí amb en Gerard Molist i en Miquel Criado.

També es participà en el Campionat de Catalunya de Cros per equips a Mataró. Els equips benjamí masculí, aleví masculí i femení, infantil, cadet i júnior masculí del Club Atletisme Lloret-La Selva, amb components d'atletes de Sant Hilari, van assolir podi. Els equips cadet i júnior masculí es van classificar per anar a Jerez de la Frontera a fer el Campionat d'Espanya de cros.

Pel que fa al Campionat Escolar de Cros, enguany es va anar a Alcarràs i cal destacar el primer lloc de la Meritxell Serrano.

Grup d'atletes de Sant Hilari disputant la X Milla Urbana.

LA PISTA

L'11 de febrer, l'atleta juvenil Arnau Parareda es va proclamar campió d'Espanya de la categoria juvenil en la prova de 800 metres llisos en pista coberta amb un temps d'1:56.80.

Els atletes veterans, com és habitual, han participat en els campionats de Catalunya, que en pista coberta es realitzen a Vilafranca i a l'aire lliure s'han disputat a l'estadi Serrahima de Barcelona

Els 800 metres llisos és una prova de mig fons en la qual cada atleta corre pel seu carrer durant els primers 110 metres, passant a partir d'aquest moment a l'anomenat carrer lliure, normalment pels carrers 1 i 2 de la pista. És una de les proves més dures del programa atlètic, ja que l'atleta corre a una intensitat molt elevada des del començament i durant les dues voltes a la pista.

El rècord mundial masculí el té l'atleta nascut a Kènia i nacionalitzat danès Wilson Kipketer amb 1:41.11 i el rècord femení està en possessió de l'atleta de la República Txeca Jarmila Kratochvílová amb 1:53.28. El rècord estatal el té Antonio Manuel Reina amb 1:43.83 i Mayte Zúñiga, assolit l'any 1988, amb 1:57.48. El rècord català el té en Miquel Quesada amb 1:45.61 i la Natàlia Rodriguez 2:01.35

LES NOSTRES CURSES

Els Atletes de Sant Hilari hem organitzat tres proves atlètiques. El 24 de setembre es va organitzar la XXIII edició de la cursa de Sant Hilari, amb un recorregut de 9 quilòmetres pels boscos de les Guilleries, el 12 de novembre es va realitzar el XXIV Cros de Sant Hilari Sacalm al circuit dels Cortals i el 23 de juny es realitzà la X Milla Urbana al circuit de La Pedra Llarga.

Grup d'atletes de Sant Hilari

XI Trobada de colles ciclistes

SANT HILARI

Per poder practicar l'esport de la bicicleta regularment es necessita molta força de voluntat, ja que si no fos pels moments agradables que es passen amb els companys de colla, més d'una vegada llençaríem la bici a qualsevol barranc.

A part dels reconeguts beneficis que comporta per a la salut, podem assegurar que la bicicleta ens serveix per desconnectar del bullici diari i passar uns moments inoblidables amb els nostres amics.

Per totes aquestes raons, cada any, el primer diumenge de març, totes les colles de Sant Hilari fem una sortida junts. Aquest any érem 47 i, després de fer la ruta prevista, vàrem acabar tots plegats amb un bon esmorzar a la vinya d'en Mamè.

Només ens queda agrair a totes les persones que col·laboren en fer possible aquesta trobada anual.

Ciclistes de Sant Hilari

Penya Barcelonista Sant Hilari

En primer lloc, des d'aquestes línies que ens brinda el programa de Festa Major, voldríem tenir un record per un gran barcelonista i expresident de la Penya: l'Amat Romani, que enguany ens ha deixat i de ben segur que des d'allà dalt es deu haver emprenyat molt pels resultats d'aquesta temporada.

És que aquest any, els barcelonistes no podem pas estar gaire contents del desenllaç que ha tingut la temporada que s'ha acabat, tot i que ens les prometíem molt felices. Primer, la garrotada de la final de la Supercopa d'Europa amb el Sevilla, seguida de la perdua de la Copa Intercontinental al Japó (aquest títol se'ns resisteix des de fa molt de temps), després l'eliminació de la Lliga de Campions per part del Liverpool, el ridícul de Getafe i, per a acabar-ho d'adobar, perdre el campionat de Lliga en l'última jornada (bé, la penúltima, en el partit contra l'Espanyol).

Esperem que durant la nova temporada que a finals d'aquest mes d'agost començarà, els directius, els tècnics i els jugadors tindran la lliçó ben apresa i no cauran en els mateixos errors que la temporada passada. I esperem, també, que el proper mes de juny del 2008, tots els barcelonistes de Sant Hilari puguem celebrar algun títol important.

Per la nostra part, i com fem cada temporada, en tots els partits que el Barça ha jugat al Camp Nou, des de la Penya hem

organitzat un autocar, per tal que els socis hi poguessin assistir amb més comoditat. Per altra banda, una representació de la nostra Penya ha estat present a les reunions de les Penyes Barcelonistes de la demarcació de Girona.

És important comentar que, tot i el mal paper del Barça, el nombre de socis de la Penya Barcelonista de Sant Hilari s'ha mantingut durant aquest 2007, ja que les altes han compensat les baixes que hem tingut.

Bona Festa Major a tothom!

Visca el Barça i visca Catalunya!

Penya Barcelonista de Sant Hilari

El CB Sant Hilari compleix 20 anys

Hilariencs i hilarienques,

El proper més d'octubre farà 20 anys que aquesta entitat es va fundar, es va fer durant el "boom" d'aquest esport després que la selecció espanyola assolís l'èxit més gran als Jocs Olímpics de "Los Ángeles'84". Es va constituir amb la finalitat de promoure el bàsquet en aquesta localitat i fomentar valors com la amistat i la companyonia entre els joves. Al llarg d'aquests anys han estat moltes les juntes, els jugadors, els entrenadors, els monitors i els presidents que han passat pel club, un recordatori, doncs, per a totes aquestes persones que han contribuït que el nostre club sigui cada dia més gran. Un any més hem arribat al final de la temporada que, sens dubte, ha estat un període intens i ple d'activitat. A continuació us fem cinc cèntims de les activitats portades a terme.

Activitats realitzades

Temporada 2006-07

- El 19 d'agost el club organitza el campionat 3 x 3.
- 2-3 de setembre, 4t Campionat Transversal amb els equips: C.B Canet, C.B Ripio, C.B Cassanenc, C.B Barbarà, C.B Sant Cugat i C.B la Garriga.
- 9-10 de setembre 2n Campionat Júnior Països Catalans amb els equips:
- Akasvayu Girona, Sant Josep de Badalona, Juventud de Badalona, C.B Lleida, Ricoh Manresa i C.B Hospitalet.
- 11 de setembre, van celebrar el 4t Trofeu Guilleries amb els equips de l'ACB Akasvayu Girona i Alba de Berlín.
- 16 de setembre, comença la temporada de bàsquet 2006/07 amb els següents equips:
  Masculí: sènior, júnior, cadet, infantil, mini, premini.
  Femení: sènior "A", sènior "B", junior, cadet, infantil, mini.

l'escola de bàsquet formada per nens i nenes de 4 a 6 anys.
Són 13 equips amb un total de 130 jugadors.

- 12 de maig, es va fer una sortida per veure el partit de l'ACB Akasvayu Girona i el Fuenlabrada.
- 18 de maig, es fa una altra sortida per veure el primer partit de quarts de final F.C Barcelona i Akasvayu Girona al Palau Blaugrana.
- 26 de maig, com a cloenda de la temporada, es va fer un partit dels sèniors masculí i els veterans del F.C Barcelona, amb una gran afluència de públic i després un sopar amb els jugadors/es, entrenadors/es de tots els equips i els membres de la junta.

Aprofitem aquestes quatre ratlles per agrair-li a l'Aleix Hortal la seva col·laboració de coordinador aquests últims tres anys i desitjar-li molta sort en la seva nova tasca professional.

Per al nostre club el que realment és important és aquest jove que, amb il·lusió renovada, es prepara durant la setmana per arribar al dissabte i competir esportivament. Aquell que el divendres es prepara la bossa d'esport amb el seu equipatge, les seves sabatilles, la tovallola etc., i té cura de guardar les hores de son, per llevar-se i, després d'un esmorzar adient a l'esforç físic que farà, es dirigeix al pavelló on es troba amb la resta dels companys d'equip per participar en un partit de bàsquet, tot compartint esforços i il·lusions. Tan senzill i alhora tan ple de contingut.

Quantes vivències enriquidores es desprenen de tots aquests fets! No cal pensar-hi massa. Tan sols cal aturar-nos un moment per adonar-nos que tots els implicats estem possibilitant que es complementi la tasca educativa que reben els joves. Per això el Club Sant Hilari agraeix als jugadors/es, entrenadors/es, monitors/es, pares espònsors i col·laboradors tot el seu suport.

I, com a acloenda, volem desitjar-vos a tots i totes una molt bona Festa Major, amb el nostre crit

Un, dos, tres Isards!

Ràdio Sant Hilari

Com cada any, en aquestes breus línies, ens aventurem a explicar-vos quina és la situació de la ràdio.

Abans de res, ens agradaria donar les gràcies pel seu esforç i dedicació a en Xavi Colon, que és la persona que ha estat al capdavant de la ràdio fins l'últim canvi de govern a l'Ajuntament.

Dit això, volem dir-vos que aquest any ha estat el definitiu per poder realitzar els canvis tècnics absolutament necessaris i que feia anys que ja n'haviem parlat. Hem arreglat els problemes de cobertura que teníem a diferents parts del poble. S'ha adquirit el sistema RDS que fa que, si ens escolteu amb un sintonitzador que rebi el senyal RDS, en aquests moments podeu veure en el display el missatge "RÀDIO SANT HILARI 107.3 FM". Ens agradaria poder donar més informació que sigui interessant per a vosaltres a través d'aquest sistema, a mesura que anem practicant... També hem pogut arreglar els desnivells que hi havia en l'emissió mitjançant un compressor/limitador que fa que, com a mínim, les cançons no s'escoltin més altes del normal.

A part de totes aquestes millores tècniques importants, també s'ha adquirit un aparell d'aire condicionat per millorar el servei als estudis de la ràdio, ja que el que teníem abans era necessari només per refrigerar aparells delicats.

Com a propòsits ens agradaria que aquest proper any consolidéssim el personal que tenim a la ràdio i que, si és possible, l'augmentéssim.

Si has fet 18 anys, tens ganes de fer ràdio, tens un projecte seriós i vols ser com nosaltres, envia un correu electrònic a: *radiosanthilari@santhilari.cat* tot explicant les teves intencions i propostes, ens posarem en contacte amb tu.

Un tresor

Durant una conversa casual amb els amics, vam anar a parar al tema de les persones amb minusvalies psíquiques i de la valoració que tenen o deixen de tenir avui a la nostra societat i encara més dins el propi cercle familiar.

El meu punt de vista, el que vaig expressar en aquella xerrada i que ara reprodueixo aquí és que, després d'haver tingut l'honor de conèixer en Víctor quan jo estava ingressat a l'Hospital Vall d'Hebron, aleshores ell em va mostrar, com aquell qui no vol la cosa, l'escala de valors que ara per ara vull mantenir com a punt de referència a la meva vida.

Jo crec, sincerament, que som nosaltres els minusvàlids... I per què dic això? Doncs perquè crec fermament que ni el cervell ni el cor tenen la força que pot tenir una abraçada o un t'estimo tan sincer i curatiu com el que ell em donava.

Les mancances físiques i psíquiques poden alimentar l'esperit, la part nostra més oblidada avui en dia, la part sentimental, el cor, l'Amor.

Per què tenim por de deixar anar el nostre Amor amb aquella alegria i desinterès amb què el mostren els discapacitats psíquics?

Ells ens superen. Quan neix un nen disminuït, malgrat el desencís inicial de la família, del tot raonable tenint en compte el món "civilitzat" en què vivim, on el color i la forma de la carcassa es valoren més que l'interior, haurà de suportar mirades repulsives i buits al seu voltant, el que pot semblar una maledicció. Crec, però, que realment és tot el contrari.

Jo us dic, pares, mares, germans, avis d'una persona disminuïda, que teniu un tresor a casa vostra. Un ésser innocent que farà que desenvolupeu, en el vostre cor, l'Amor incondicional, la paciència, una virtut que no té preu, uns valors, aquests, que tinc pels més preuats per a mi. Per sota d'aquests sentiments només hi ha la intel·ligència, el do de la paraula...

Estimeu-vos-els, accepteu-los. Ells us faran créixer com a persones. Amb somriures, l'educació és molt més ràpida que amb comportaments dictatorials, tot i que sempre hi ha d'haver una barrera, un NO.

Cercle d'amics de persones amb discapacitats de Sant Hilari Sacalm.

Manel Pintu

TROBADES GASTRONÒMIQUES
Cuinat a les Guilleries

Ja fa uns quatre anys que amb la Conxita de Can Jombo anàvem parlant de receptes, entre cargols, paelles i altres estris. La seva germana, la Glòria, explicava algun plat que havia anat molt bé per a la canalla i la Cinta ho condimentava amb alguna experiència. Quan també hi era la Xou rèiem amb els seus experiments.

És clar que allà no era un lloc per parlar, alguna cara un xic contrariada ens deia que allà no hi veníem a xerrar.

Un dia algú va parlar de fer un grup de cuina per poder compartir idees, cal dir que en un començament la intenció era una cuina amb barreja de cultures.

Es va parlar amb la Núria Raurell (altrament anomenada Núria de la Casa de Cultura) i una proposta es va anar enfilant: fer un grup on compartir idees i també cuinar, i per què no?, menjar allò que haviem cuinat.

Es va llençar una veu que la Victòria Valls (de l'hostal Torras) va respondre. Per una mòdica quantitat pactada podríem utilitzar la cuina del restaurant i així podríem cuinar amb comoditat.

Vam començar 12 o 13 persones i ens anàvem trobant un cop al mes.

Val a dir que era una trobada un xic "pantagruèlica" per fer-ho en un sopar, ja que cada participant feia el seu plat.

És va arribar a l'acord de fer torns de cuina perquè no hi hagués tant de menjar. Fèiem cinc primers i cinc segons i, quan ja no podíem més, venien les postres. No teníem valor per deixar aquelles coses tan bones sense tastar. Després vam veure que necessitàvem posar una mica de seny a tanta rauxa i vam establir uns torns de cuina.

En aquests tres anys hem recuperat receptes antigues, plats d'altres continents, nous cereals, gustos exòtics, però també els àpats senzills de preparar i nutritius.

En un començament, tot pensant en un nom, dèiem que fèiem "Tertúlies gastronòmiques", però no era gaire encertat el nom, perquè tot i que de xerrar ja xerràvem, no acabava de representar-nos. Al final es va posar el nom de "Cuinat a les Guilleries" on tothom era inclòs i ben rebut.

Ara ja portem tres cursos fent gastronomia a la cuina de can Torras i hem tastat i quasi recollit per escrit un centenar de receptes. Per cert, tothom qui vulgui les pot consultar a la biblioteca de la Casa de Cultura.

Crec que aprenem, però també mengem, riem i, per acabar el curs, ens anem a sopar totes juntes en algun restaurant.

38a Trobada de Pessebristes de Catalunya i Balears

Cada any, l'Associació de Pessebristes de Sant Hilari programa un seguit d'activitats, moltes de les quals ja s'han anat consolidant i suposen un enriquiment per a la vida cultural i les tradicions del nostre poble, com són les exposicions de pessebres i diorames per Nadal i Setmana Santa, el concurs de pessebres, el taller de pessebrisme, etc.

En la trobada del mes d'octubre de 2006 a Banyoles, la Federació Catalana de Pessebristes va proposar a la nostra entitat organitzar la 38a Trobada de Pessebristes de Catalunya i Balears, que s'ha de celebrar el primer diumenge d'octubre de 2007. La trobada és un espai de reunió i d'intercanvi de coneixements entre els pessebristes de les dues comunitats.

És un acte molt important per a la nostra associació i també per al poble. Per a nosaltres representa la nostra maduresa i consolidació com a entitat i, tanmateix, ens permet donar a conèixer la nostra vila.

La Trobada 2007 a Sant Hilari Sacalm

En Marcel·lí Pol, de Sabadell, va iniciar uns contactes amb en Joaquim Planas, president de l'Associació Pessebrista de Sant Hilari Sacalm. Aquests contactes els va continuar la presidència de la Federació i varen culminar el dia 10 de febrer amb una trobada entre la Federació Catalana de Pessebristes, l'Associació Pessebrista local, i el regidor de Cultura d'aquesta vila que acordaren organitzar, conjuntament, la 38a Trobada de Catalunya i Balears del 2007, el primer diumenge del mes d'octubre.

El president de la Federació fa entrega del Fanalet a l'Associació Pessebrista de Sant Hilari de Sacalm i al regidor de Cultura. El fanalet és el símbol de la Trobada.

Els objectius de la nostra associació són :

- Conservació i foment de la tradició del pessebrisme, sense cap afany de lucre
- Fomentar el pessebrisme a Sant Hilari Sacalm
- Promoure les relacions amb altres entitats pessebristes
- Millorar les tècniques de construcció i composició de pessebres
- Organitzar la 38a Trobada de Pessebristes de Catalunya i Balears

Tots els actes i les activitats organitzades per l'Associació de Pessebristes estan obertes a tota la població de Sant Hilari. La 38a Trobada de Pessebristes de Catalunya i Balears està oberta a les diferents entitats pessebristes d'aquestes comunitats.

PROGRAMA D'ACTES DE LA 38a TROBADA DE PESSEBRISTES DE CATALUNYA I BALEARS

De 9 a 10. Recepció dels participants i entrega de les credencials i esmorzar de benvinguda.

Seguidament. Desfilada d'armats, que ens acompanyaran fins a l'Ajuntament.

11 matí. Recepció a l'Ajuntament.

Visita a les exposicions de calvaris a l'Església parroquial, pessebres a la Casa de Cultura i a Can Rovira i retaule i pessebres de grans dimensions a l'annex de Can Rovira. Tots els treballs exposats són fets per membres de l'associació.

Programa lliure. Visita al poble i al mercat. Visita guiada pel poble. Visita al Museu Guilleries i les exposicions permanents de Can Rovira. Visita a la Fira del Bolet i projecció audiovisual de les Guilleries

A les 12. Missa a l'Església parroquial.

A les 14. Dinar de germanor al Pavelló Poliesportiu.

ASSOCIACIÓ DE DONES La Violeta

Un any més, l'Associació de Dones La Violeta de Sant Hilari vam commemorar el Dia Internacional de la Dona Treballadora (8 de març). I per fer-ho vam dur a terme, durant tota una setmana, una sèrie d'activitats (cine-fòrum, xerrada sobre l'ICTUS, taller de Dansa del Ventre...).

L'acte central va ser el mateix dia 8 de març. Aquest dia es va fer l'homenatge a la Hilarienca de l'Any que, enguany, va ser la Conxita Bosch Cornellà, pel treball i l'esforç que ha dedicat a la societat en general i al poble de Sant Hilari en particular, més enllà del que és el dia, dia de la feina per aconseguir tirar endavant.

El mateix dia també es va fer la lectura del manifest que deia el següent:

"Com cada any ens esforcem en redactar un manifest que expressi sentiments, desitjos, denúncies, esperances... i que totes les dones puguem fer-lo nostre.

A la segona meitat del segle XX la dona s'incorpora massivament al mercat laboral. A les societats occidentals hi ha una sensació d'avenç i progrés, ja que es creu que aquest fet desestructurarà la perpetuació dels rols. Però lluny d'això, el capitalisme i el patriarcat es tornen a donar la mà. A través dels mitjans de comunicació, i d'altres estructures socials, ens fan creure que les dones hem aconseguit els nostres drets i que ara ja tan sols queden petits problemes de percentatge. **És el fals discurs de la igualtat.**

No només estem discriminades per la doble escala salarial, menys contractes indefinits, llocs de treballs precaris, treballs mal qualificats de mitja jornada, acomiadaments, no renovació de contracte laboral associats a la maternitat, l'atur (les xifres d'atur femení doblen el masculí), sinó també pel fet de ser dones. **Avui en dia continuen existint "feines d'homes" i "feines de dones".**

Aquest progrés sovint es resumeix en el fet que les dones, amb la seva nova autonomia econòmica, han assumit els valors que tradicionalment eren dels homes lindividualisme, competitivitat, racionalitat,...), i tots anem competint mentre les elits ens governen. **"Tant tens tant vals".**

La nostra esperança de futur, com a dones i éssers humans, és que la justícia social entre treballadors i treballadores s'aconsegueixi quan tots i totes tinguem la mateixa oportunitat d'accés als recursos, sense desigualtats socials. Una lluita que passa per reconèixer que les dones tenim dret a ser protagonistes del nostre destí plantant cara a les discriminacions de gènere.

Nosaltres, LA VIOLETA, i com a Dones de Sant Hilari, en aquest 8 de març, volem reivindicar els següents desitjos com a persones que som:

1. Poder canviar la lògica de la violència!
2. Poder prioritzar els valors de la vida!
3. Poder crear espais de llibertat ! i
4. Poder conviure en el respecte a la pluralitat!"

Des de l'Associació de Dones La Violeta volem animar totes les institucions i entitats a treballar per la igualtat entre homes i dones dins tots els àmbits de la nostra societat.

BONA FESTA MAJOR A TOTHOMI

Distinció a la Conxita Bosch com a Hilarienca de l'Any el dia 8 de març passat.

Casal de la gent gran Can Blat

Els avis i les entitats davant el pastís dels 90 anys.

Ja ha passat un altre any i encara que avui dia solem dir que "només és vell aquell que ho vol ser" també hem de tenir present la gran veritat del que diu el rodolí, "de vell enllà no es pot passar" i, per més optimistes que vulguem ser, arriba un moment en què tot s'acaba. Així ha estat per tots aquells que ens han deixat al llarg d'aquest any. Tinguem un bon i prolongat record tot pensant que ningú es mor del tot fins que se l'oblida.

Potser que aquest no sigui el millor encapçalament per un escrit d'un programa de Festa Major, però la realitat és que, quan s'arriba a l'anomenada *tercera edat*, és un raonament que ens fem gairebé a diari.

Bé, ja fa un any que la nova junta, o mini junta, perquè som molt pocs, regeix el Casal de Can Blat. Sort que s'han trobat uns equips de col·laboradors fantàstics. Uns tenen cura del ball de cada festa, uns altres dels dinars de cada mes, hi ha qui ajuda a passar cartes o bé col·labora en allò que se li demana. Gràcies a tots en nom de la junta.

Volem també agrair a l'Ajuntament sortint, encapçalat per en Robert Fauria, a tots els regidors i, en especial, a la Carme Benages, amb qui hem tingut un contacte més directe, el suport rebut en el seu mandat durant el qual han estat moltes les coses que s'han fet al Casal; com la **Sala de la Font**, que és l'enveja de totes les juntes d'altres pobles que ens visiten, la **cuina nova** que es va estrenar l'any passat, els **lavabos nous** i el **bar**. Els agraïm molt sinceralment la deferència i les atencions dedicades al nostre Casal.

Donem la benvinguda a l'Ajuntament actual i a l'alcalde, Joan Garriga, amb els quals no tenim cap dubte que serem tractats de la mateixa manera, com ben demostrat va quedar en la manera de concloure la preparació del 61è Homenatge a la Vellesa que es va celebrar el dia de Sant Joan. Al pavelló ens vam reunir 250 persones i es van homenatjar especialment 8 persones que enguany compleixen 90 anys, cinc hi van assistir, i tres, per diferents motius, no els va ser possible assistir-hi. Aquesta festa va estar presidida per la Consellera d'Acció Social i Ciutadania, de la Generalitat de Catalunya, l'Honorable Carme Capdevila. Moltes gràcies

Sembla ser que a no tardar es podria canviar el nom del Casal i que en lloc d' anomenar-se Associació de Gent Gran, passarà a dir-se Esplai Can Blat. Això diu que es fa perquè el casal s'obri a tothom i no només a la gent gran encara que, si bé ho mirem, el nostre ja funciona més o menys d'aquesta manera: en el 3r pis fa temps que hi ha instal·lades unes pistes de Scalextric i en el 2n una sala dedicada a la Penya Barcelonista Sant Hilari. Amb tot, penseu que només canviarà el nom perquè tota la resta continuarà igual.

Donem les gràcies a tothom i, especialment, a tots els que han col·laborat quan se'ls ho ha demanat. Desitgem de tot cor que puguem passar una molt bona Festa Major plena de salut i de felicitat.

Casal Can Blat - Agost del 2007

Els homenatjats.

Les puntaires.

C.E. Sant Hilari Font Vella

Benvolguts hilariencs, com cada any, des que vam entrar a la junta, i ja en fa vuit, aprofitem l'avinentesa d'aquest programa de Festa Major per fer-vos cinc cèntims de com ha anat la temporada 2006-07 en el nostre club.

Primer de tot, volem dir-vos que de la part esportiva n'estem molt satisfets, ja que el primer equip ha aconseguit una de les millors classificacions de la seva història a Primera Regional i fins al final hem tingut opcions de pujar de categoria. També volem dir que amb el nostre segon equip, que milita a Tercera Regional, creiem que hem aconseguit trobar l'equilibri entre les necessitats del club i les dels jugadors i podriem dir en aquest sentit que les nostres relacions han arribat a la majoria d'edat. Felicitats a tots per la seva excel·lent campanya.

De la resta d'equips de futbol base, volem expressar també la nostra complaença, no només pels èxits esportius, sinó perquè creiem que s'ha complert, en bona part, l'objectiu del club de col·laborar a formar els nostres jugadors com a persones amb significatius valors humans, molt faltats, per desgràcia, a la nostra societat actual.

I sobre la part social, volem remarcar que, tot i que només som un club de futbol, és normal que ocupi la nostra atenció el canvi de govern al nostre Ajuntament. Durant aquests set anys, les nostres relacions han estat molt bones i ens sembla que és de justicia agrair a l'antic equip de govern tot el que ha fet pel futbol de Sant Hilari. Ara comença una nova etapa i tant de bo que, pel bé dels nostres jugadors, trobem la mateixa sintonia en l'actual Consistori i puguem continuar endavant, tot mantenint i millorant les instal·lacions municipals que utilitzem, col·laborar amb els objectius i mantenir un cordial diàleg entre les parts.

I per acabar, volem donar les gràcies a tothom que fa possible que aquest club de futbol funcioni i pugui continuar donant un servei a gairebé 200 esportistes del nostre poble: Ajuntament de Sant Hilari, Font Vella, Diputació, anunciants de publicitat, socis, pares, entrenadors, jugadors, col·laboradors i afeccionats. A tots, el nostre agraïment i desig que tinguem una BONA FESTA MAJOR!

El Club

Sant Hilari Sacalm

1 ANY A CAN ROVIRA...

Durant aquest any, Can Rovira ha passat a ser un punt important per la vida del poble, ja que som un espai multidisciplinar on desenvolupem feines tan variades com les següents:

Turisme
Fulletons, informació de proximitat al turista, web, nous materials promocionals, fires...
Comerç
Gestió de les diverses campanyes i de la targeta de fidelització de comerç.
Borsa de treball
Servei de recepció de currículums i gestió de noves propostes a empreses.
Disseny de noves propostes
Disseny i guió del còmic "Petita història de St. Hilari Sacalm", Disseny de l'agenda de telèfons d'interès.
Promotors de noves idees
Serveis de rutes amb Segway, Ruta del bolet d'estiu...
Gestió de Fires locals
Fira Fusta, Fira Setmana Santa...
Gestió de premsa
Rodes de premsa, gestió de publicitat, disseny i creativitat de falques de radio.

El FUTUR

El nou balneari ha fet que les previsions turístiques del nostre municipi tinguin una bona perspectiva de futur. La modernització del sector ha de ser un punt clau per a la millora de la qualitat turística dels serveis públics i privats. La inversió de nous establiments serà clau per a la reactivació de l'economia local de Sant Hilari Sacalm.
Des de l'Àrea de Comerç i Turisme us encoratgem a mirar el futur amb esperança i a treballar per la millora del turisme local.

TRES DOSOS, UN TRES I... VISCA!
20 anys d'Aplec

L'aplec de Sant Hilari és, sens dubte, la Festa Major de la Sardana a la nostra vila. Es tracta d'un aplec que ja ha arribat a la vintena edició i, tot i que n'hi ha d'altres arreu de Catalunya amb molta més antiguitat, penso que és un nombre d'anys considerable i que ja comença a denotar un grau de maduresa i de consolidació considerables.

Des de quinze anys ençà que el celebrem el tercer diumenge d'agost malgrat que, de tant en tant, aquest tercer diumenge coincideix amb la Mare de Déu d'agost i, aleshores, el passem al quart diumenge. El fet de celebrar-lo en ple mes d'agost potser ens facilita una major afluència de públic. La veritat és que ens sentim molt satisfets de la resposta de la gent, molta de la qual s'ha agafat el nostre aplec com d'assistència obligatòria i ens honora amb la seva assistència any rere any. Això ens omple de satisfacció i ens ho agafem com la resposta a una feina ben feta, alhora que ens esperona per continuar treballant i per continuar millorant per tal que l'aplec de Sant Hilari sigui cada any encara millor. I aquí, sense cap mena de dubte, hi té una importància cabdal el marc on es desenvolupa l'acte. La plaça Gravalosa, la Placeta, com la coneixem popularment, és un marc incomparable. Difícilment trobarem un aplec que es desenvolupi al bell mig del poble, en una plaça que permeti enquibir els centenars de sardanistes que ens visiten i totalment arbrada, tant que en ple mes d'agost resulta inversemblant que no s'hi arribi a filtrar ni un raig de sol, amb la qual cosa la frescor queda totalment assegurada.

grup sardanista Sant Hilari

Podem afirmar amb satisfacció que ens hi participen sardanistes procedents de totes les contrades del nostre país, gent de pobles de la Catalunya Nord, com Ceret, Perpinyà o Cotlliure; gent de les comarques meridionals, com Reus, Amposta o Tarragona i gent de les terres de ponent, de Lleida, de Tàrrega o de Les Borges Blanques... Aquestes persones, juntament amb els sardanistes de les comarques gironines, configuren un mosaic variat que dóna vida al nostre aplec. És evident, per tant, que en el marc de l'aplec hi trobarem rotllanes que dansen en estil empordanès i rotllanes que ho fan en selvatà, l'estil que utilitzem al nostre poble, com a bons selvatans. Tot plegat no té massa importància, perquè qualsevol sardanista mínimament iniciat no té cap mena de problema per ballar en un estil o en un altre. Només cal fixar-se en el dansaire que reparteix i la resta són faves comptades.

La mitjana d'edat dels assistents, no ens enganyem, és més aviat alta, tot i que van apareixent joves de mitjana

Un moment de l'aplec del 2006.

edat que tornen a la sardana després d'haver-la abandonat durant força anys. I aquí és on cal incidir en la validesa i en la necessitat d'organitzar cursos d'ensenyament de la sardana adreçats a la gent jove i als escolars. És probable que durant uns anys no es vegi l'efecte, però hem de treballar amb el convenciment que, si n'han après, més tard o més d'hora tornaran a ballar-ne. D'altra manera, s'albira un futur molt negre.

Un altre factor que és molt important des del nostre punt de vista és el de la selecció de les cobles que intervenen a l'aplec. Des de fa vuit o nou anys comptem amb tres de les cobles més prestigioses de Catalunya: la Ciutat de Girona, la Flama de Farners i la Sant Jordi "Ciutat de Barcelona". Amb aquestes formacions la garantia musical, un dels temes fonamentals en qualsevol aplec, està assegurada. Aquest és, sense cap mena de dubte, un aspecte que tots els sardanistes tenim en compte a l'hora de decidir a quins aplecs volem participar.

En Ramon Rosquellas, president del Grup Sardanista, lliura l'Escut d'Or al mestre Joaquim Soms.

En el transcurs de l'aplec, el Grup Sardanista Sant Hilari fa lliurament de l'Escut d'Or de l'entitat a un compositor o, només s'ha fet en un cas, a persones fortament vinculades amb la promoció de la nostra dansa. Enguany es lliurarà el dotzè Escut d'Or al mestre Josep Cassú. Abans l'han rebut els mestres Manel Saderra Puigferrer, Martirià Font, Tomàs Gil Membrado, Pere Fontàs, Miquel Tudela, el pare Alqueza, Francesc Camps, Lluís Albert, Carles Rovira, Max Havart, Lluís Lloansi i Joaquim Soms. La finalitat d'aquest guardó és reconèixer la feina que fan els compositors, una feina habitualment poc reconeguda, fins i tot per part dels mateixos sardanistes, perquè els sardanistes gaudim ballant i els músics es guanyen la vida tocant aquelles obres que els compositors han fet sense rebre res a canvi, la gran majoria de vegades. Volem que sigui, doncs, una petita aportació, un petit gra de sorra al reconeixement de la tasca que duen a terme aquestes persones.

En el transcurs de qualsevol aplec, hi solen haver un munt d'anècdotes. En podríem explicar moltes, però ens quedarem amb la de l'aplec del 1999 quan a les sis de la tarda, en ple mes d'agost, després d'un dia de sol brillant, de manera totalment inesperada, el cel es tornà negre i la tarda es féu fosca com la gola del llop. Aleshores començà a caure pedra, milers de pedres grosses com ous de gallina que feren estralls a cotxes, a teulades i a tot allò que es bellugava. Un autèntic desastre que quedarà per sempre en la història dels nostres aplecs. D'aquell dia en sorti una sardana que ja és emblemàtica a l'aplec de Sant Hilari: *L'aplec de la pedregada*, del nostre convilatà Miquel Tudela. Una sardana que es toca de conjunt a la tarda, que és una autèntica pedregada per als balladors i que ja s'ha convertit en l'himne del nostre aplec.

Deixo per al final un tema que caracteritza el nostre aplec: l'esponsorització. L'aplec de Sant Hilari s'anomena "Aplec de la Sardana Sant Hilari - Font Vella". L'empresa Font Vella finança l'aplec de Sant Hilari al cent per cent. Si no ens falla la informació, es tracta de l'únic aplec totalment esponsoritzat de Catalunya. Seria bo que altres empreses prenguessin nota i s'impliquessin en el finançament d'aquests tipus d'actes. Aprofitem, doncs, l'avinentesa per reiterar el nostre agraïment a l'empresa Font Vella, amb el desig que la relació i la complicitat que tenim es mantingui durant molts anys més.

I no voldria acabar sense enviar un missatge, repetit moltes vegades, als nostres polítics amb l'esperança que un dia o altre ens escoltaran: ja començaria a ser hora que la sardana fos considerada patrimoni cultural de Catalunya –o Dansa Nacional de Catalunya, per què no?– i que algun document oficial ho reflectís. De moment, no hi ha res de res. La Sardana, oficialment, no existeix. Amb el nou estatut ja es va perdre una bona oportunitat de fer-ho. No en deixem passar gaire més o, finalment, no hi serem a temps i aleshores ens lamentarem tots.

Tres dosos, un tres i...
VISCA LA FESTA MAJOR!

Xavier Colon i Auguet
Grup Sardanista Sant Hilari

JOSEP CASSÚ I SERRA

ESCUT D'OR DEL GRUP SARDANISTA SANT HILARI
Aplec de la Sardana 2007

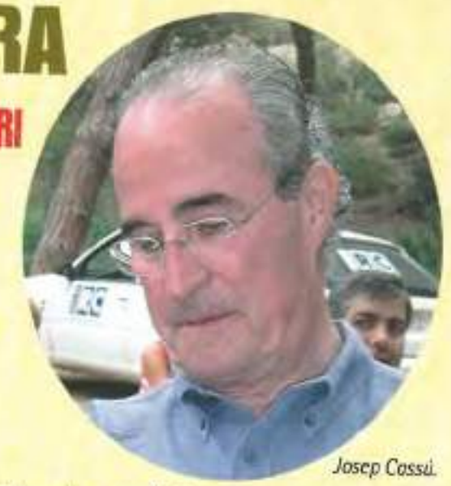

Josep Cassú.

Josep Cassú i Serra va néixer a Bordils, el 1941. Amb només sis anys, era alumne del mestre gironí Josep Viader, que li ensenyà piano. Però l'instrument amb què sempre s'ha distingit Cassú, fins i tot molt apreciable en les seves composicions, ha estat el fiscorn, que el va aprendre de Lluís Palet, músic també de Bordils.

Els estudis d'harmonia i composició, així com la direcció d'orquestra, els va cursar al Conservatori del Liceu de Barcelona.

La primera formació de la que va formar part Cassú va ser l'orquestra Valsar de Girona, l'any 1955, com a fiscorn i pianista.

Va seguir la Catalunya, de Bordils i, en aquella etapa, l'inici de la seva dedicació a la composició. La primera peça va ser *En Lluís de casa*. Després d'una etapa d'inactivitat a causa del compliment del servei militar, Cassú ingressa a la cobla-orquestra Montgrins, de Torroella de Montgrí, on hi roman durant 14 anys, fins que el 1977 s'incorpora a La Principal de la Bisbal, com a successor en les tasques de direcció del mestre Conrad Saló, una etapa que es va perllongar fins al 1990.

Aquest canvi de direcció a les files de La Principal de la Bisbal no va suposar cap problema, ja que l'alt nivell musical de Cassú va fer possible que la formació bisbalenca es mantingués en les cotes tan altes que havia assolit de la mà del mestre Saló.

Des del 1996, Josep Cassú assessora musicalment i dirigeix la cobla La Flama de Farners, una tasca que fins fa poc ha compaginat amb la composició i la pedagogia al Conservatori de Girona i a l'Escola Bell-lloc del Pla.

Cassú dirigeix La Principal de la Bisbal i Montgrins.

Compositor de prestigi

El mestre Cassú no ha estat un compositor que s'hagi prodigat massa. La seva producció, mesurada i d'una gran qualitat musical, abasta una quarantena de sardanes. En recordarem unes quantes:

Dilecte mestre (dedicada al mestre Conrad Saló), *Carme* (dedicada a la seva esposa, la poetessa Carme Jordi), *Ullets blaus*, *Centenário* (dedicada als cent anys de La Principal de la Bisbal), *En recordança a l'amic* (a petició de l'Agrupació d'Aplecs de les Comarques Gironines i dedicada a en Joan Saqués (ACS), que va ser cap dels Serveis Territorials de Cultura i gran defensor de la sardana), *Blaus de mar a Sant Feliu*, *L'avi Pep* (dedicada al seu company Josep Riumalló), *Petjades al vent*, *Vic a mossèn Cinto* (amb motiu de l'Any Verdaguer), *Parella de fet* (dedicada a Josep Malonda i Joan Margalef, fiscorns de La Bisbal), *Pedres mil·lenàries*, *La Roca Petita*, *Entre ceps i oliveres*, amb una lletra de Carme Jordi, la seva esposa que diu així:

"Entre ceps i oliveres
la sardana ha pres vol;
el tible dóna conversa,
la tenora li respon.
Greument els fiscorns rondinen,
tambori i flabiol
el contrapunt anuncien.
Sobreconten les trompetes
i s'hi interposa el trombó.
El contrabaix en veu baixa
feixuc bleixa i ho dóna tot.
Entre ceps i oliveres
palauencs, dem-nos les mans.
Enllaçats farem rotllana:
apa, som-hi i endavant.

Carme Jordi

El mestre Josep Cassú i Serra és l'Escut d'Or 2007 del Grup Sardanista Sant Hilari.
Enhorabona!

Montserrat Juvanteny
Redacció SARDANA - *Diari de Girona*

La quinta del 36

A les quines del país, quan es canta un número dient: "l'any que van començar les patacades", la gent ja sap que és el 36

Totes i tots nosaltres sabem que aquest és el nostre any: el 36

El 1935 va ser un any de bones collites (patates, mongetes i tomates per a tothom). Durant la tardor del 35 i els primers mesos del 36 va fer un fred que pelava i, com que encara no s'havia inventat la televisió, d'alguna manera s'havien d'entretenir els nostres pares a la nit... Uns mesos més tard vàrem néixer totes i tots nosaltres. Una mica de gana sí que en vam passar, per això ara quan anem a un piscolabis, organitzat per l'Ajuntament o per qui sigui, ens ho acabem quasi tot per mirar de recuperar la gana endarrerida.

Les dificultats, però, van fer que fóssim tots molt espavilats, encara que el que més ens va costar va ser aprendre el nom del poble. Vam néixer a Sant Hilari Sacalm, però quan vàrem començar a parlar vam haver d'aprendre que s'havia de dir "Fonts de Sacalm".

Després, un senyor malhumorat, de mata baixa i amb bigoti ens va fer parlar el castellà i el nostre poble s'havia de dir San Hilario de Sacalm. Fins que no vàrem haver fet trenta-sis anys, el nostre poble no va poder ser una altra vegada Sant Hilari Sacalm.

Van ser anys difícils, però entretinguts, perquè els de Sant Hilari sempre ens hem adaptat i hem anat trampejant les situacions: vam fer mobles, van venir els estiuejants, vam tenir moltes torneries i ara venem aigua a mig món. Els forasters no saben, però, que abans els nens i les nenes escanyolits els feien anar a la font Vella perquè agafessin gana. Curiositats de la vida. Ara, aquesta mateixa aigua serveix per aprimar-se!

Avui, gràcies a Déu i també gràcies a l'aire de les Guilleries, als jaumets, als embotits, a les botifarres i a l'aigua de les nostres cent fonts, ens trobem aquí, i per això volem cridar ben fort: visca el pa, visca l'aigua, visca el vi i visca l'any en què la mare ens va parir.

ENCARAHISOM

← CARÀTULA DC JULIOL 2007

SALA NOBLE GENER 2007 ↓

DVD GENER 2007

Va ser en una calorosa tarda del mes de juny del 2002 quan, a la Sala Noble de la Cooperativa, els ENCARAHISOM vam iniciar aquesta aventura, sense full de ruta ni amb les idees gaire clares del que voldríem ser quan fóssim grans.

Però vet aquí que ja han passat cinc anys i els resultats són prou evidents: un munt d'actuacions, un DVD i tres discos compactes editats.

El darrer treball, que el vam presentar el mes de juliol passat al Teatre Catalunya amb un èxit rellevant, és fruit de l'experiència amb il·lusió renovada de l'esperit de superació.

Porta per nom **Vam anar a caçar bolets** i és un recull de cançons majoritàriament de les dècades dels anys cinquanta i seixanta, amb unes versions ben peculiars, algunes de les quals amb un toc d'humor sense cap més pretensió que propiciar la complicitat d'un somriure.

És el millor regal d'aniversari que fem extensiu a tothom, molt especialment en aquests dies de festa grossa.

PISTA VILLARET AGOST 2006 ↓

Via Crucis Vivent

Al carrer d'en Rocoso.

Declarat Festa Tradicional d'Interés Nacional

http://www.santhilari.net/viacrucis

El proppassat 17 de març, els armats de Sant Hilari Sacalm varen assistir a la "Trobada d'Armats, Manaies i Estaferms de Catalunya" a Lleida, on es varen reunir més de 1.800 personatges en un únic acte. Cadascuna de les agrupacions i localitats participants a la trobada anava abillada amb la seva respectiva indumentària tradicional de la seva població. Aquest fet va originar que Lleida es convertís, altre cop, en Ilerda, la ciutat romana, plena de colors de les capes i lluenta pels reflexos de la llum dels cascs dels concentrats.

El pas dels anys fa que moltes vegades aquests actes i part de la nostra història quedin diluïts pel fet que no s'ha recollit i plasmat en algun tipus de document o suport. I el Via Crucis no n'és cap excepció, i ja comencem a tenir molts anys de bagatge a l'esquena, plena d'històries, dades, noms i cognoms, fotografies i anècdotes. Tot i que fa un parell d'anys enrere ja vàrem començar a treballar en aquest sentit, la junta de l'associació té ganes de recopilar tota aquesta informació i fer un recull en format llibre per traspassar tota aquesta memòria històrica.

Una de les altres propostes que tenim, des de l'associació i que ja fa anys que ens ronda pel cap, és allargar els actes de la Setmana Santa amb noves activitats, tant per a la gent d'aquí com per a la gent que ens ve a veure. En aquest sentit treballarem per preparar un mercat d'artesans ambientat a la Jerusalem jueva.

Però de moment tot això són idees. Idees d'una junta, d'una associació que no para de moure's per aconseguir que cada cop tota la vila, d'una manera o d'una altra, senti la celebració com una cosa pròpia, perquè al cap i a la fi, el mateix nom de l'associació ho diu: Via Crucis Vivent de Sant Hilari Sacalm, de tots.

Finalment, i com cada any, només resta agrair a totes les persones que d'una manera o altra han ajudat perquè un cop més la nostra festa tradicional d'interès nacional tingui un any més d'història.

També volem donar les gràcies a les empreses, associacions i entitats locals o foranes que d'una manera desinteressada han fet possible que el Via Crucis Vivent de Sant Hilari Sacalm s'hagi pogut portar a terme un any més.

A tots i totes, moltes gràcies i molt bona Festa Major!

La Junta de l'Associació del Via Crucis Vivent

Representació a la plaça.
Fotos de l'Arxiu de l'Associació.

CLUB TENNIS Sant Hilari (1982-2007)

L'any 1982, quan una colla d'amics afeccionats al tennis vàrem decidir fundar el club, l'esport del tennis, pràcticament, no tenia quasi ningú del poble que el practiqués i era considerat un esport de rics.

Hi jugaven els estiuejants i alguns del poble a les instal·lacions de Villaret i de Can Pere.

La construcció de les pistes de tennis, a la zona Residencial Cal Sastre, ens va donar una bona opció per a practicar-lo els del poble.

Vàrem començar una colla que, fora de cinc o sis, no teníem ni noció de com s'agafava la raqueta.

El primer campionat l'anomenàrem "Torneig El Porró". El motiu d'aquest nom era perquè ens portàvem a la pista un porró amb cervesa i "graciosa" i qui perdia pagava.

Aquest torneig va tenir molt d'èxit mentre els partits es jugaven a Cal Sastre.

La nostra intenció o el motiu principal era fomentar l'esport del tennis i l'any 1983 vàrem federar el club, que comptava amb 85 socis.

Quan vàrem tenir una base, es va demanar a l'alcalde, Xavier Rosell, la construcció de les pistes municipals a fi de poder-hi fer cursets, torneigs i prendre part en els torneigs provincials.

La inauguració de les pistes va ser tot un èxit esportiu.

Gràcies a la col·laboració d'en Manel Serras, cronista d'esports, vàrem tenir l'honor que la campiona d'Espanya, Ana Almansa, i Conxita Martínez –més tard campiona de Wimbledon, que guanyà la final a la famosa Martina Navratilova– inauguressin les pistes.

Des de la inauguració de les pistes municipals totes les activitats es van concentrar al poliesportiu: els cursets de promoció, els torneigs locals i l'Open C.T. Sant Hilari, que durant 19 anys ha estat la competició més important.

Aprofitant que teníem jugadors de força nivell, ens inscrivírem en el Torneig Provincial i quedàrem campions del nostre grup.

L'any següent, inscrivírem dos equips, però, les dificultats per celebrar els partits: 4 individuals, 2 dobles masculí i 2 dobles femení cada grup, ens va fer desistir de participar-hi.

Quan vàrem veure que amb dues pistes es feia impossible jugar la majoria de competicions, vam fer les peticions a l'alcalde, Robert Fauria, i amb l'ampliació de la zona esportiva s'ha fet una tercera pista.

Amb totes aquestes instal·lacions, crec que estem en un moment òptim per a promocionar aquest esport. Actualment hi ha uns 130 socis i molts d'altres que no ho són i també el practiquen. El club necessita gent jove amb noves idees, afecció i ganes de treballar.

He estat al capdavant del Club de Tennis des de la seva fundació l'any 1982, i crec que després de 24 anys ja ha arribat l'hora del meu relleu. És per això que el mes d'abril d'enguany vaig presentar la dimissió.

Agraeixo la col·laboració i la comprensió de tots els que durant aquests anys han format part de manera directa o indirecta de les juntes.

Josep Masó Plenacosta
Expresident del Club Tennis Sant Hilari

"Torneig El Porró". Cal Sastre. Campió Fc. Miralpeix. 1984.

D'esquerra a dreta: R. Mosferrer, J. Masó, A. Almansa, C. Martínez, Sr. Morral, Fc. Miralpeix i X. Clos.

IDENTITAT DIGITAL CATALANA

L'home sempre ha desenvolupat sistemes de seguretat per blindar les seves comunicacions, assegurant-se que només el destí escollit sigui l'únic que pugui obtenir la informació, i que, a més, la resta de persones fora de l'àmbit seleccionat no tingui opció de fer-ne ús. Un dels primers a utilitzar un sistema de criptografia va ser l'emperador Juli Cèsar, amb una tècnica de codificació de les més senzilles però més usades. Aquesta es basava en desplaçar els caràcters d'un text per uns altres que es trobaven en una altra posició concreta, endavant o endarrere, dins de l'alfabet. D'aquesta manera l'emperador s'assegurava que la informació era confidencial i que només la podien utilitzar els receptors que tenien la clau per resoldre l'enigma.

Però amb aquest sistema hi havia un petit problema, la seguretat que ningú no emprés aquesta mateixa codificació i enviés informació falsa als mateixos receptors. La major part de sistemes de seguretat es basen en la identificació física de la persona a més d'un sistema de codificació per protegir les dades. D'aquesta manera s'aconsegueix un doble objectiu: font fidedigna i informació segura.

Avui en dia, i cada vegada més, moltes activitats quotidianes es desenvolupen en el món electrònic, gran part d'elles via Internet. Per tant, es fa palès l'ús de la seguretat en les nostres comunicacions, ja que moltes vegades no existeix contacte directe entre les parts implicades. La solució a aquest problema és fer servir un sistema que ens protegeixi d'una banda la informació amb un certificat digital i, per altra, que doni fe que som qui diem que som amb una firma electrònica o digital.

La firma digital és, durant la transmissió de missatges telemàtics i gestió de documents electrònics, un mètode criptogràfic que assegura la identitat del remitent.

Telecalm
INTERNET FORMACIÓ TELETREBALL

En funció del tipus de firma, es pot a més assegurar la integritat de la informació i saber que no ha estat en cap cas manipulada.

Durant els últims anys, l'Administració Pública ha vist que l'evolució de les noves tecnologies de la informació permeten donar als ciutadans solucions per evitar, per exemple, els desplaçaments innecessaris fins a la finestreta, amb un estalvi de temps per millorar la nostra qualitat de vida, o l'eliminació d'un munt de paperassa que de vegades es genera, optimitzant els recursos naturals. Per altra banda, també es redueix els temps de resposta de l'Administració, augmentant la qualitat del servei.

En aquest sentit, i des de fa un parell d'anys, s'està treballant per crear un tipus de document que ens permeti fer ús dels nous canals d'entrada a l'Administració d'una manera segura i íntegra. Des de Madrid, s'està treballant en el desplegament del nou Document Nacional d'Identitat Electrònic que ja portarà incorporat un xip amb totes les nostres dades personals i la firma electrònica. Encara, però, no tenim data de quan podrem tenir-lo.

Però els ciutadans de Catalunya, ja podem tenir una signatura electrònica reconeguda no només per la mateixa Generalitat per poder utilitzar-la en els seus tràmits, sinó que també és vàlida pel món dels ajuntaments, com el nostre o altres organismes oficials espanyols com per exemple l'Agència Estatal d'Administració Tributària per poder fer un dels tràmits gairebé obligats per la majoria de tots nosaltres: la renda.

Es tracta de l'idCAT o identitat digital catalana. És una signatura digital avançada que assegura la integritat i la confidencialitat de les transaccions electròniques, garantint la nostra identitat. Aixi, per exemple, per aquest mitjà es poden:

- Fer tràmits i gestions que requereixin identitat digital, com la presentació d'una sol·licitud, garantint que la validesa jurídica dels tràmits sigui la mateixa que en el sistema presencial o en paper.
- Consultar l'estat de les sol·licituds que s'hagin presentat per Internet a l'Ajuntament a través del seu lloc web.
- Fer la declaració de la renda de les persones físiques i moltes altres actuacions d'altres organismes.

Actualment, l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm és una de les entitats de registre col·laboradora idCAT.

Qualsevol persona que vulgui obtenir la seva identitat digital catalana es pot dirigir al Telecalm per realitzar el procés o completar la informació.

CATCert Agència Catalana de Certificació

Per més informació podeu consultar els següents llocs:

- Agència Catalana de Certificació.
  http://www.catcert.net
  http://www.idcat.net
- Ministerio del Interior.
  DNI Electrónico
  http://www.dnielectronico.es
- Fábrica Nacional de Moneda y Timbre.
  http://www.fnmt.es
- Ministerio de Administraciones Públicas. Consejo Superior de Administración Electrónica.
  http://www.csae.map.es

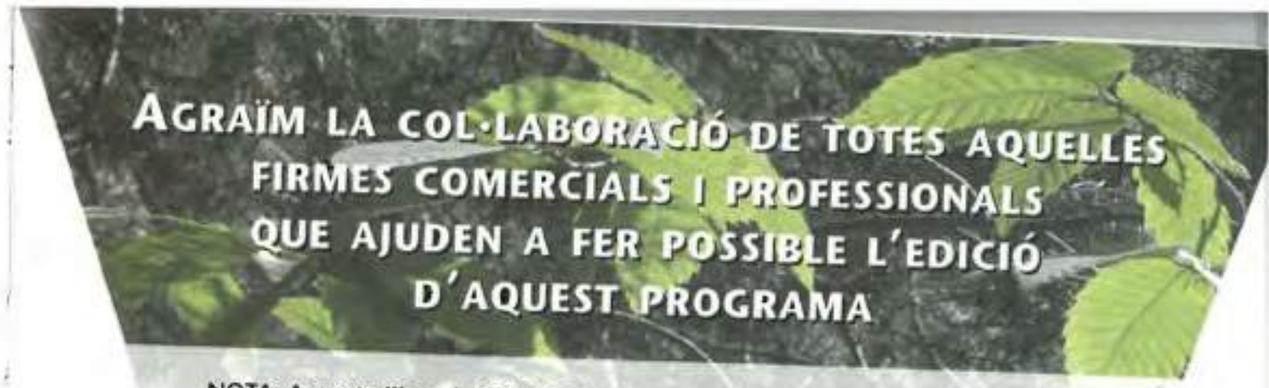

AGRAÏM LA COL·LABORACIÓ DE TOTES AQUELLES FIRMES COMERCIALS I PROFESSIONALS QUE AJUDEN A FER POSSIBLE L'EDICIÓ D'AQUEST PROGRAMA

NOTA: Aquesta llista de COL·LABORADORS està feta amb tota la bona voluntat. Acceptem que hi pugui haver algun error, però és totalment involuntari i demanaríem que es comuniqués a l'Oficina de Turisme, per tal d'esmenar-ho en propers programes de festes. S'entén per col·laborador aquell que té ganes de sortir al programa i pagar una petita quota.

AGÈNCIES DE VIATGES

Rossell (Vacances Marsans)	972 86 80 79
Viatges Noves Rutes (Sta. Coloma de Farners)	972 87 74 85
Gestió Guilleries, SL	972 87 39 34

AMBULÀNCIES

Ambulàncies Guilleries (CTSC - Consorci del Transport Sanitari de Catalunya)	972 86 86 21 / 972 41 00 10

ARQUITECTES I ARQUITECTES TÈCNICS

Isabel Font (arquitecta)	972 87 20 41
Josep M. Labara (arquitecte tècnic)	972 86 93 06
Maria Cerver (arquitecta tècnica)	972 86 93 06
C2 ARQ SC (gestió integral de projectes)	635 59 96 61

ASSEGURANCES - CORREDORIA - ASSESSORIES

Agència Suy	972 86 88 33
Gestoria A.C.A. J. González	972 87 21 75
Vilabella, assessoria i gestió, SL	972 86 81 82
Mapfre – G. Assegurador	972 86 90 50
Gestió Guilleries, SL	972 87 39 34
Assessorament Sacalm XXI Converting, SL	972 87 39 22

BARS

Bar Aquari	972 86 93 69
El Cau	972 86 91 76
Bar Club	972 86 80 43
Bar Chapete	615 51 55 86 / 636 70 67 17
Bar Churry	600 42 19 00
Bar el Groc	
Bar Fèlix	972 86 88 18
Bar Florida	972 87 21 48
Bar Granja Tívoli	972 86 80 42
Bar Juani	972 86 83 69
Bar Les Voltes	619 10 71 55
Bar Líquid	972 86 92 41
Bar Montseny	972 86 98 21
La Selva	972 87 28 67
Bar Ca la Fina	972 86 86 48
El Racó del Cau	972 86 98 17

CAIXES DE CARTRO

Embalatges Salvador	972 86 87 75
Manipulats La Selva	972 86 80 51

CARNISSERIES I CANSALADERIES

Àngels Homs Valls	972 86 82 92
Can Barnet	972 86 87 47
Cansaladeria Porta	972 86 80 29
Carnisseria Pagespetit	972 86 94 76
Jaume Masó Rosquellas	972 86 82 41
Ca l'Amàlia (Cal Cabré)	972 86 82 11
Can Cisquet	972 86 82 67

CENTRES D'ENSENYAMENT

Centre Formació Permanent d'Adults	972 86 86 56
CEIP Guilleries	972 87 87 29
Col·legi Sant Josep	972 86 81 46
Escola de Música de St. Hilari	972 87 22 22
IES Anton Busquets i Punset	972 86 93 58
Llar Infantil "Les Cent Fonts"	972 86 80 61

CLÍNICA DENTAL

Clínica Dental Sant Hilari	670 27 45 42
Clínica Dental Jorba	617 64 23 61 / 972 86 95 98

CLÍNICA VETERINÀRIA

Clínica Veterinària Albert Díaz García-Olalla	972 87 73 76 / 670 27 65 58

COMERCIALS

Comercial Màiquez	Fax 972 86 95 79/ 972 86 91 28
Comercial Sarrats, S.L. (productes per a fleques i pastisseria)	972 87 23 23

COMESTIBLES

Àngels Homs Valls	972 86 82 92
Can Molas	972 86 83 12
Casa Mimó	972 86 80 52
Congelats i pesca salada Alcira Llana	972 86 80 64
Majorista J. Valls Juvanteny (patates i cereals)	972 86 86 05
Ca la Nuri	972 86 87 89

COMESTIBLES (cont.)

Queviures i pollastres a l'ast Rotilant	972 86 82 47
Queviures Joan Valls Juvanteny	972 86 86 05
Supermercat Suma (celler)	972 86 87 10
Supermercat Condis	972 86 85 61
Bonpreu	972 86 97 46
Aliments Es-Pla	667 75 67 60
Pizzeria La Teca	972 86 89 08

CONFITERIES

Pastisseria Fornés	972 86 80 85
Pastisseria Duran	972 86 81 14
Pastisseria Malet-Torrent	972 86 93 08
Pastisseria Masó	972 86 94 85
Pastisseria Torrent (Ca l'Enric)	972 86 80 04

CONSTRUCCIONS METÀL·LIQUES

Cayo	972 86 82 66
Taller Moca	972 86 80 81
Taller Nou Sant Hilari, S.L.	972 86 91 88
Moca Madinpack, S.L.	972 86 15 16

CONSTRUCTORS D'OBRES I PROMOTORS

Constructors

Antoni Brugué	972 87 21 25
Construccions Casas (Albert Casas)	660 00 16 71
Construccions Àngel Toro	972 86 92 43
Construccions Germans Miralpeix, S.L.	972 87 20 75
Construccions Joan Carrillo	972 86 92 93
Construccions, Obres i Reparacions Vilà, S. L.	972 86 92 56
Germans Prat	972 86 85 50 / 972 86 92 25
Jordi Lahoz (Cèsar)	972 86 92 58
Lluís Verdaguer Tarrats	972 86 91 18
Obres "La Selva", S.L.	972 86 83 52
Obres Molist, S. L.	639 39 41 03 / 972 86 87 18
Obres Montseny, S.L.	972 86 93 83 / 972 87 22 07
Roura Construcció (Joan Roura Font)	972 87 20 92
Obres Josep Siles	972 86 96 00 / 655 86 60 29
Hilari Miralpeix Pujol construccions	652 97 38 92
Obres Jordi Marco	972 86 95 52 / 650 32 69 73

Revestiments de façanes

Antoni Garriga, S.L.	972 86 82 50 / 696 41 67 98

Promotors

Disseny de Llars S.L.	972 86 80 41
Promotora Hilarienca, S.L.	972 86 92 07
Rubèn Masnou (Serveis Immobiliaris, API 516)	972 86 96 11 / 626 13 44 36
Finques Molins Reixach	972 86 81 15
Finques Valls	972 86 96 92
Grup Promotor Baix Montseny	972 86 97 97

CENTRES DE BELLESA

Àngels Suy (Estètica i salut)	972 87 23 56
Elvira Carrasco	972 87 22 31
Estètica Ester Elias	972 86 92 85 / 649 59 12 37
Estètica Carme	972 86 84 70
Rosa Crous	972 86 88 37 / 607 31 86 58
Matilde Soler Tarrats	972 86 82 65
Estètica Fina 4-76	972 86 82 94
Estètica Styl	972 86 82 70

ELECTRODOMÈSTICS

Botigues Rossell-Expert	972 86 96 95
Lampisteria Can Vilamala	972 86 93 14
Joan Porcel - venda i reparació	972 86 87 42
R. Fauria Miralpeix (Watt's)	972 86 81 24

ENTITATS BANCÀRIES

Banco Popular Español	972 86 81 75
Banesto	972 86 82 25
Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona	972 86 80 23
Caixa de Girona	972 86 89 00
Caixa Penedès	972 86 93 50

ESPECTACLES

Cinema Catalunya	972 86 81 46 / 972 86 94 83

ESPORTS

Botiga Esport-7	972 86 95 94
Gimnàs Km-26	972 86 94 13
Papereria i esports Raül	972 86 97 27

FARMÀCIES

Farmàcia Broto C.B.	972 86 80 98
Xavier Muntalt Brugués	972 86 90 49

FERRETERIES

Camó-Ridorsa, Can Jombo	Fax 972 86 95 33 / 972 86 83 08
Ferreteria Anna	972 86 91 45

FERROS FORJATS I ALTRES

Art Català	972 86 82 91
Serralleria d'alumini Sacalm	605 80 01 48 / 972 86 96 18
Serralleria Solà, S.L.	972 87 21 57
Serralleria Toni Juvanteny	972 86 97 71
Taller Nou Sant Hilari, S.L.	Fax 972 86 91 96 / 972 86 91 88
Simtres les Guilleries, S.L.	972 87 38 36
Taller Fereinox Pujol	972 87 28 60 / 619 57 08 70

FLEQUES

Antiga Casa Forner Nou S.L.	972 86 80 39
Can Castellà	972 86 80 05
Forn de pa Solà	972 87 21 07
La Dama d'Ayma	972 86 94 12

FLORS, PLANTES, JARDINERIA I CULTIUS FORESTALS

Cultius Miralpeix Bosch	972 86 89 26
Floristeria Sant Hilari	972 86 80 64
J. Valls Juvanteny (Productes fitosanitaris)	972 86 86 05
Jardineria i Vivers Masferrer, S.L.	972 86 90 98
Vivers Tortadès	972 86 87 30
Cultius Sacalm	606 10 08 77
Plantes Masó	670 09 63 38
Jardineria Macías	972 87 38 77 / 669 05 94 70
Garden i jardineria Can Jover	670 09 78 42

FOTÒGRAFS

Irene Fotògraf	972 86 85 01

FUSTERIES I MOBLES

Andreu, S.L.	972 86 90 29 / 972 86 83 49
Bellmoble	972 86 81 86
Pep Molist	659 19 23 09
Joan Masó Pla	972 86 86 75
Joan Jumbert Solé	616 43 60 32 / 972 86 87 66
Miquel Rovira, S.L.	630 67 94 44 / 972 86 82 48
Fusteria Tècnica Àngel Andreu i Fills	972 87 21 21
Ramon Llopis, S.L.	972 86 87 14
Fusteria Viladelbosch	972 86 91 09
Joan Muntalt	972 86 90 99
FIAM	972 86 81 72
Avet Blau	Fax 972 86 97 22 / 972 86 97 21

FUSTES

Fustes Sant Hilari	Fax 972 87 21 81 / 972 87 21 80

GRÀFIQUES I PUBLICACIONS

Impremta Johil	972 86 80 15
Editorial Guilleries, S.L.	972 86 97 24
Gràfiques Montseny	972 86 84 06
Gràfiques Anna	972 87 21 82

GUIATGE PER LA NATURA

Guies de Natura Guilleries-Montseny	616 80 29 34

HOTELS, HOSTALS, FONDES, CASES RURALS I RESTAURANTS

Can Cames "La Brasa"	972 86 80 46 / 972 86 91 39
Agroturisme "Les Clotas"	972 87 20 87 / 669 50 03 21
Els Cortals	972 86 87 95
Vilar Rural de Sant Hilari	972 87 28 20
Fonda Rita	972 86 80 09
Hostal Fugarolas	972 86 80 38
Hostal Ma Verdolet Restaurant	972 86 81 06
Hostal París	972 86 80 19
Hostal Torras	972 86 80 96
Mas Cal Sastre (turisme rural)	625 87 22 41
Restaurant Ca la Marta	972 86 89 18
Riudecós (turisme rural)	972 86 04 53
Restaurant La Bàscula (brasa argentina)	972 86 85 38
Restaurant La Pedra Llarga	972 86 86 77
Rest. La Rovira (Espinelves)	630 37 83 78 / 93 743 01 81
Restaurant L'Isard	972 86 96 09
Hotel Ripoll Restaurant	972 86 80 25
La Taverna d'el Subirà	972 19 04 64

INFORMÀTICA I ELECTRÒNICA

Infocopi - Informàtica i equips d'oficina	972 86 97 53 / 972 86 06 86
Electrònica i informàtica Sant Hilari	972 87 22 82
Porticum Informàtica (Acadèmia)	972 86 97 95
Electrònica Vivet (digital +), Vic	93 889 05 59

JOIERIES I RELLOTGERIES

Joieria i Rellotgeria J. Breix	972 86 80 57
Joieria Fortuna-Fina Font	972 86 93 54

LAMPISTES I MANYANS

Instal·lacions J. Pallarols, S.L.	972 86 81 64
Joan Campeny	670 287 336 / 972 86 88 65
Joan Moner (Calefacció i electricitat)	972 86 81 93
Lampisteria "Can Vilamala"	972 86 93 14
Lampisteria Insteny, S.L.	972 86 81 04

LOTERIES

	972 86 80 10

LLENYA

Germans Pagès, S.L.	669 70 13 37 / 972 87 21 94
Llenyes i productes forestals Riudecós	972 86 04 53

LLIBRERIES, COPISTERIES I PREMSA

Can Joan Ridaura	972 86 87 52
Llibreria i papereria Casa Fauria	972 86 82 57
Copisteria Sant Hilari	972 86 91 07
Papereria i llibreria Raül	972 86 97 27

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ

Fontdor	972 86 90 26
Font Selva	972 17 80 15
Font Vella	972 86 82 50
Font del Sobirà	972 86 82 40

MECÀNICS I COMPRA-VENDA DE COTXES

Antoni Fauria – Renault	972 86 82 35
Autoreparacions TGB (Mecànica de cotxes)	972 86 95 06
Garatge Trima, S.L. Seat (Grup Volskswagen) (servei de grua)	972 86 83 28
Garatge Guilleries - Citroën	972 86 88 73
Motos Malet, S.L.	972 86 90 38
Motos Villegas	972 87 22 12
Planxisteria i pintura Toni Masó, S.L.	972 86 94 23
Taller Casas-Güell – Opel – Suzuki	972 86 80 95
Taller Montseny – Peugeot – Nissan	972 86 84 64
Autoreparacions Viladelbosch	972 86 94 70
Trima Motor (Arbúcies)	972 16 25 99

MERCERIES I CONFECCIÓ

Can Joan Ridaura	972 86 87 52
Confeccions Montse	972 86 94 72
La Marieta	972 87 22 36
Merceria Nova	972 87 21 91
Maria Ripoll, S.L.	972 86 82 08
Pell i Complements Venezia	972 86 95 73
Can Candy	972 86 81 60
Tot Moda	972 86 93 71
Roba i complements Maria	972 86 84 14
Maribna, moda i complements	972 86 95 05

MEDICINA, MEDICINA ALTERNATIVA I ALTRES

Joan Torras, medicina i dietètica	972 86 89 42
Jordi Vila, osteòpata	669 17 09 29 / 972 86 81 81
Centre de fisioteràpia Teresa de Ribot	972 86 92 08
La Libèl·lula (creixement personal)	679 16 70 33

OBJECTES DE REGAL

Ca la Quimeta	972 86 96 21
Rodamon	972 87 28 81

ÒPTIQUES

Estrada Centre Òptic	972 86 95 42
Òptica Sant Hilari	972 87 20 57

PEIXATERIES

Peixateria Dolors	972 86 81 47
Peixos Pere	972 86 83 21

PERRUQUERIES

Carme Cullell	972 86 89 11
Carme Garriga	972 86 80 20
Carme Ramon (home i dona)	972 86 89 51
Rovira Perruquers	972 86 85 08
Louan	972 87 21 50
Maria Roquet	972 86 84 14
Perruqueria Montse i Sílvia (home i dona)	972 86 89 97
Perruqueria Elvira (home i dona)	972 86 94 58
Perruqueria Josmay	972 86 93 48
Perruqueria Styl – Home – Dona – Solàrium	972 86 82 70
Rosa Maria	972 86 89 49
Estilisme Fina, 4-76	972 86 82 94
Perruqueria Elias	649 59 12 37 / 972 86 92 85
Matilde Soler Tarrats	972 86 82 65
Perruqueria Imatge (home i dona)	972 86 97 82

PINTORS

J. Jiménez	972 86 91 82
Miquel Cullell (Pintura i decoració)	972 86 83 73
Teodoro Arteaga, S.L.	972 86 82 32 / 972 86 88 04
Pintures i revestiments Guilleries	652 81 49 12
Joan Güell (Pintor i restaurador de mobles)	670 55 50 99

PSICOLOGIA

Centre d'Atenció Psicològica Ona Llopart	615 67 36 19
Estímul (logopèdia, pedagogia, psicologia)	972 87 38 18

SABATERIES

Calçats Comas	972 86 95 26
Calçats Masó	972 86 87 93
Calça't	972 86 90 94
Reparació de calçat	
Boutique 4 elements	619 06 46 18

TORNERIES

Àngel Ripoll, S.A.	972 86 82 75
Antoni Moner	972 86 94 25
Artesania Danés, S.L.	972 86 87 97
Artesania i mobles J. Texeira	972 87 23 03
Artidisma, S.L.	972 86 82 14
B.R. Producció Can Brugarola	972 86 87 25
Debric, S.L.	972 86 90 09
Fusteria i Torneria Solà, S.L. – Jordi Puig	972 86 88 55
Francesc Gol Busquets	972 86 88 39

TORNERIES (cont.)

Artonisa, S.L.	972 87 23 27
Indústries Joaquim Ripoll, S.A.	972 87 23 04
Linden art, S.L.	972 86 81 00
M.D.C., S.A.	972 87 22 26

TRANSPORTISTES

La Hispano Hilarienca, S.A.	972 24 50 12
Transports Arborueda, S.L.	972 86 90 83
Agència Transports Sacalm, S.L.	972 86 94 39
Transports Floriach	972 86 81 44
Transports J. Valls	699 57 33 82 / 972 87 20 52
Transports Jordi Comas	605 24 71 03 / 972 87 39 04
Transports Josep Canaleta	699 97 83 14 / 972 86 92 01
Transports Josep Elias	636 01 57 22 / 972 86 83 75
Transp. Maria Moragas (Ponet)	659 90 95 83 / 972 86 90 58
Transports Ruiz-Ruano	972 86 91 01
Transports Ricard Moragas i Fills	972 86 86 07
Transports Soler	972 86 83 74
Transports Miralpeix	972 86 85 77
Fontmarapit	972 87 21 26

VARIS

Ganiveteria i objectes de regal "La Forja Vila"	972 86 83 44
Aporta	972 87 23 51
Autoescola Vial-2	972 86 88 38
Ditec Publicitat, S.L.	972 87 22 94
Benzinera Sant Hilari, S.L.	972 87 20 30
Estanc Duran	972 86 80 05
Fedor, S.A.	Fax 972 86 90 00 / 972 86 82 00
Germans Pagès, S.L. (Excavacions)	972 87 21 94
Jaume Pallarols Canaleta (enginyer tècnic industrial)	972 86 81 64
"Eureka" joguines, loteries i llamins	972 86 80 10
INSAHIL	972 86 87 00
M. Carme Saurina Porta (dissenyadora d'interiors)	972 86 81 65
Vernissats i lacats "Quim Busquets"	972 86 94 11
Estació Servei Guilleries	972 86 88 73
Tapisseria Cuberta	972 86 83 33
Tintoreria Destaca	607 70 11 13
Material Construcció Guilleries, grup Gamma	972 87 21 05
Magatzems Sant Hilari	972 86 80 11
Hidroserveis Guilleries, S.L. (Bombes d'aigua i instal·lacions)	659 43 08 64
Editorial Guilleries, SL Publicacions	972 86 97 24
Ca la Quimeta (roba de la llar)	972 86 96 21
Vídeo Oca, S.L.	972 86 96 76

VINS I BEGUDES

Bernabé Hernández	972 86 84 71
Joan Valls Juvanteny	972 86 86 05
Representacions Jaume Masó	972 87 21 44

Telèfons d'interès

AJUNTAMENT

Oficines	972 86 81 01
Fax	972 86 89 76
Pavelló Municipal d'Esports	972 86 89 89
Piscina Municipal coberta	972 86 97 62
CasalxJoves	972 86 88 79
Casa de Cultura	972 86 86 56
Oficina de Turisme	972 86 96 86
Museu Guilleries	972 86 94 47
Ràdio Sant Hilari	972 87 23 00
Can Rovira	972 86 96 86
Residència de Gent Gran Sant Hilari	972 87 28 00
Telecalm Tel. i Fax	972 86 84 44
Deixalleria	667 16 59 62
Tanatori de Sant Hilari	972 21 03 58

SERVEIS DIVERSOS

Llar Infantil "Les Cent Fonts"	972 86 80 61
Col·legi Guilleries	972 86 87 29
Col·legi Sant Josep	972 86 94 83 / 972 86 81 46
IES Anton Busquets i Punset	972 86 93 58
Casal de Gent Gran "Can Blat"	972 86 87 32
Correus	972 86 94 00
Parròquia de Sant Hilari	972 86 82 22

SANITAT

Àrea Bàsica de Salut de Sant Hilari (CAP)	902 111 444
Farmàcia Muntalt	972 86 90 49
Farmàcia Broto	972 86 80 98
Ambulàncies Guilleries	972 86 84 57
Ambulància Creu Roja	972 86 04 04
Assistència Social	972 87 20 37

SEGURETAT CIUTADANA

Policia Municipal	972 86 81 23
Mossos d'Esquadra	972 84 27 57
Mossos d'Esquadra (urgències)	088
Bombers	085
Incendis forestals	112

ADRECES INTERNET

ajuntament@santhhilari.cat	
Casalxjoves - PIJ	casalxjoves@santhilari.cat
Casa de Cultura	casadecultura@santhilari.cat
Telecalm	telecalm@santhilari.cat
Museu Guilleries	museuguilleries@santhilari.cat
Oficina de Turisme	turisme@santhilari.cat

Contingut

Pàg.		Pàg.	
3	Salutació de l'alcalde. *Joan Garriga i Crous*	109	30 anys dels Amics de la Música
4	Aspectes de la Festa del 2006	110	Escola de Música de Sant Hilari. *Montserrat Cufí*
6	Pregó de la Festa Major de 2006. *Pep Sola*	111	HAG Sant Hilari, experiències a segona divisió
8	Concurs literari	112	El Museu Guilleries
14	Racó poètic	116	Aniversari dels Guillables 2007
15	Una altra àvia centenària	117	Exhibició de puntaires
16	1957. Fa cinquanta anys. *Àngel Serradesanferm i Valls*	118	Bojos pel temps
22	L'antic terme de Querós. *Antoni Pladevall i Font*	119	Els petits cantaires
27	La llegenda de l'ós d'Osor. *Manel Ruiz*	120	Torna en Serrallonga
29	Fotos que fan història	121	Bombers voluntaris de Sant Hilari
31	Fotos amb no tanta història	122	Forces, Forts i Ferms
32	Aprenent de la Toponímia: Exemples hilarients. *Fèlix Bruguera Ligero*	123	Associació Espanyola Contra el Càncer (AECC)
40	'A mi querida Alice'. *D.*	124	Cultura. Interculturalitat, un nou camí a seguir
42	139 anys de presència a Sant Hilari de les germanes carmelites Vedruna. *Germanes Carmelites* Agraïment. *Mn. Carles M. Giol*	125	Participació ciutadana. El camí a seguir
45	Gràcies, germanes! *Xavier Colon i Auguet*	126	Casal Popular El Trabuc
47	La Congregació a Sant Hilari	127	Activitats dels Ocellaires
51	1907 Any Rafael Masó. *Emili Ramis*	128	L'arbre de Nadal, un producte natural. *Eduard de Ribot*
56	Sant Martí de Solterra. *Lluís Puigdemont i Reverter*	130	Casal x Joves
59	La Creu de Sant Miquel de les Formigues (1957-2007). *Àngel Serradesanferm i Valls*	131	Persones + Persones = Societat. *Àrea d'Acció Social i Ciutadania de l'Ajuntament de Sant Hilari*
65	L'any Masó i Sant Hilari. *Narcís Figueras i Capdevila*	132	Associació de Comerç i Turisme de Sant Hilari
71	Biblioteca any 2006	133	Formació d'Adults
73	Carme Capdevila i Palau, Consellera d'Acció Social i Ciutadania	134	Associació de Donants de Sang. *Els delegats de Sant Hilari, Josep Llopis i Nuri Navarro*
74	Carmen, - Inis. *Marta Serradesanferm Fàbregas*	135	Els Nois Alegres
75	JNC	138	Atletes de Sant Hilari
76	ERC Sant Hilari	140	XI Trobada de colles ciclistes Sant Hilari
77	PIG. Cal tocar de peus a terra		Penya Barcelonista Sant Hilari
78	CiU. Convergència i Unió	141	Club de Bàsquet Sant Hilari
79	Maig, eleccions municipals 2007	142	Un tresor. *Manel Pintu*
80	Moviment demogràfic 2006	143	Ràdio Sant Hilari
81	Poti-poti. *Mossèn Joan Coma, rector d'Espinelves*		Trobades gastronòmiques. Cuinat a les Guilleries.
82	Programa d'actes de la Festa Major	144	38a Trobada de Pessebristes de Catalunya i Balears
84	Activitats realitzades durant 2006-2007	145	Associació de Dones La Violeta
91	El CEIP Guilleries	146	Casal de la gent gran Can Blat
93	AMPA del CEIP Guilleries	147	C.E. Sant Hilari Font Vella
94	Records d'en Josep Ximeno Planas. *Lluís G. Pons, prevere*	148	Turisme
97	IES Anton Busquets i Punset	149	Tres dosos, un tres i... Viscal 20 anys d'Aplec. *Xavier Colom i Auguet*
101	Cor Alzeïda	151	Josep Cassú i Serra. Escut d'Or del grup Sardanista Sant Hilari. Aplec de la Sardana 2007. *Montserrat Juvanteny*
	Lliurament de les distincions de l'Associació Catalana en Pro de la Justícia 2006 a Sant Hilari Sacalm. *Joaquim Gibert i Rovira*	152	La quinta del 36
102	Col·legi Sant Josep. *L'equip directiu i el claustre de professors*	153	Encarahisom
104	Associació de pares de família de Sant Hilari. *M. Àngels Ripoll Collbatallé*	154	Via Crucis Vivent
107	Societat de pesca La Gorga	155	Club Tennis Sant Hilari (1982-2007). *Josep Masó Plenacosta*
		156	Telecalm
		157	Col·laboradors
		161	Telèfons d'interès

FINQUES molins reixach
Gràcies per la bona acollida!
Bona Festa Major!
972 86 81 15
SANT HILARI SACALM

Posa't Sant Hilari a la butxaca!

LA TEVA TARGETA DE CRÈDIT/DÈBIT AMB DENOMINACIÓ D'ORIGEN PER OPERAR ARREU DEL MÓN
C/ J. Ximeno, 6 - Tel. 972 868 023 / 972 868 487 - Fax 972 869 683

FINQUES VALLS
Xarxa a La Selva
API
Núm. GI-532
J. Valls i Costa
www. finques valls.com
COMPRA-VENDA I LLOGUER DE PISOS, CASES, LOCALS, MASIES...
ARBÚCIES
Plaça de la Vila, núm. 13
Tel. 972 16 27 19
ST. HILARI SACALM
C/ Dr. Morales, núm. 2
Tel. 972 86 96 92

Caixa Girona

Vilar Rural de Sant Hilari Sacalm

Caixa Penedès
Persones al servei de persones
www.caixapenedes.com

Bonpreu
Us desitgem Bona Festa Major!
ens trobaràs a:
Passeig de la Font del Ferro, 61 - SANT HILARI SACALM
Sempre a prop teu.
HORARI: de dilluns a dissabte de 9 a 21 h.

Diputació de Girona

A la darrera pàgina les obres que han obtingut el segon premi d'Eric Coll i el tercer de Laura Algilaga.

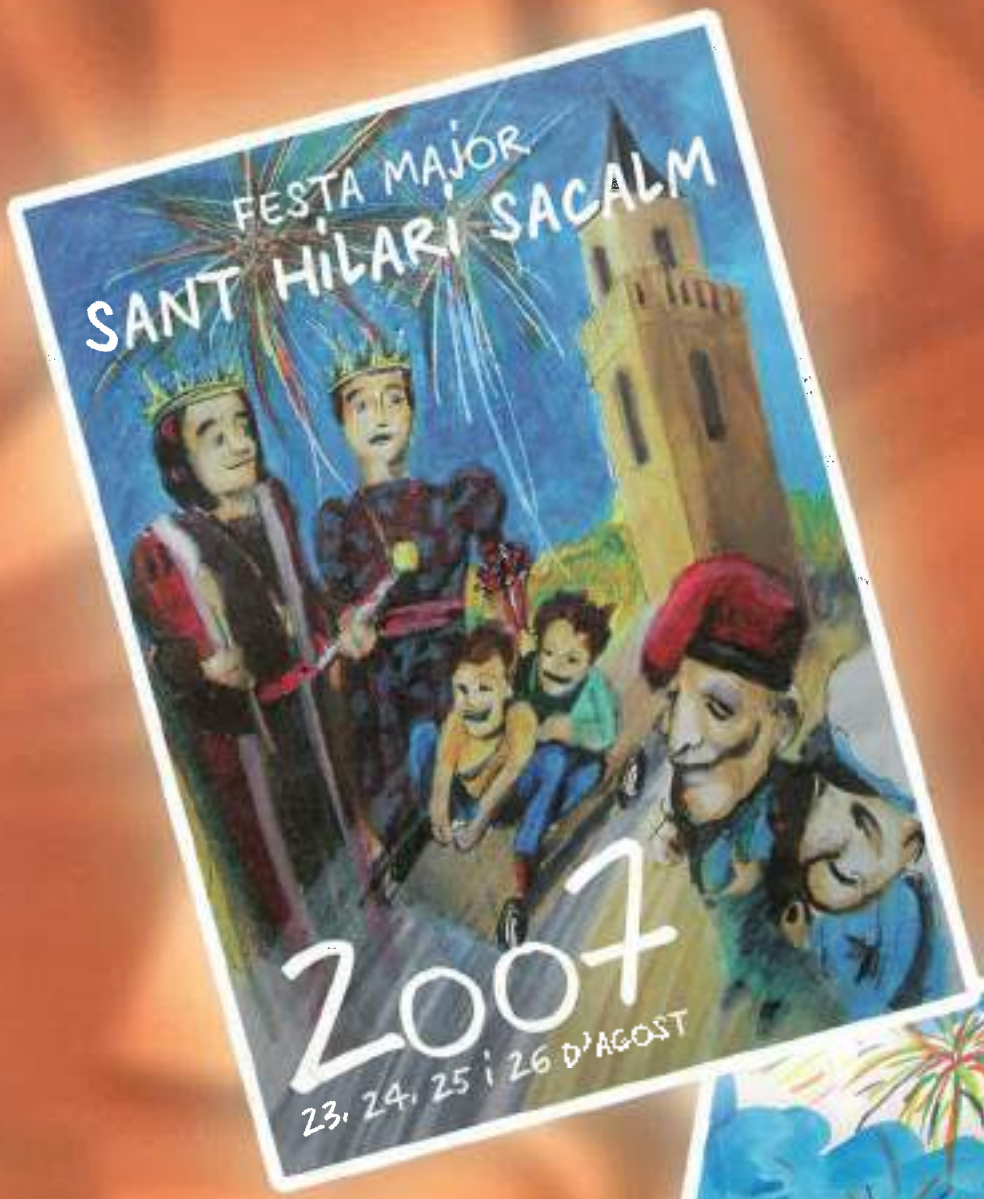

Ajuntament
de
Sant Hilari Sacalm